

Printed By

V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS,

at the 'Vavilla' Press, Tondiarpet,

Madras.—1921

1st Edition—1909.

2nd Edition—1921.

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీరామకర్ణామృతము.

మంగళశ్లోకములు.

శ్లో, మంగళం భగవాన్విష్ణుర్మంగళం మధురూదనః,
మంగళం పుండరీకాక్షో మంగళం గరుడధ్వజః.

శా. శ్రీరాము భవనాభిరాము ఘనరాజీవాస్తథాము పరం
ధాము పావననాము పాలితమునీం ద్రస్తోము నీలాంబుద
శ్యాము సన్నతపోము భానుకులదుఃస్థాంభోధిసోము మహా
ద్ధామప్రాభవదైశ్యభీము సతనుత్రాము మర్చి గొల్చెదన్.

శ్లో, మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్ధయే,
చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్.
వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే,
పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళమ్.

1

చ. ప్రకటితకోసలేంద్రునకు • భవ్యగుణాబ్ధికిఁ జక్రవర్తిపు
త్రకునకు సార్వభౌమునకు • రామునకు నిగమాంతవేదికిఁ
సకములమేఘవర్ణునకు • సర్వజగజ్జనమోహనస్వరూ
పకునకుఁ బుణ్యశ్లోకకే గృహానిధి కెప్పుడు భద్ర మయ్యెడున్.

తా. కోసలనేకాధిపతి యైనట్టియు, మంచిగుణములకు సముద్రుడైనట్టియు, జక్రవర్తికిఁ బుత్రుడైనట్టియు, నెల్లభూమి నేలునట్టియు, వేదాంతములచేఁ జెలియఁ దగినట్టియు, మేఘములవలె నల్లనై నదేహము గలిగినట్టియు, బురుషులను మోపింపఁ జేయురూపము కలిగినట్టియు, బవిత్రకీర్తిగలరామునకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. విశ్వామిత్రాంతరంగాః మిథిలానగరీపతేః

భాగ్యానాం పరిపాకాయ భవ్యసూపాయ మంగళమ్.

పితృభక్తాయ నతతం భ్రాతృభి స్సహ సీతయా

నందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయ మంగళమ్.

2

చ. ప్రకటవిదేహభాగ్యపరిపాకునకు ముదితాంతరంగకా

శీకునకు పితృభక్తునకు † శీలికి భూమిసుతాసుమిత్రపు

త్రకనసీతప్రకాశునకు † బ్రస్తుతసాఘజనై కభవ్యమూ

ర్తికి రఘురాసుచంద్రున కఠిఘటపాణికి భద్ర మయ్యెడున్.

తా. విశ్వామిత్రునకు మిక్కిలి యిష్టుఁడైనట్టియు, జనకునిభాగ్యములపంటయై నట్టియు, మంచిరూపము గలిగినట్టియు, దమ్ములతోడను సీతతోడను సంతోషింపఁజేయుఁబడిన లోకములు గలరామునకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. త్వక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహరిణే

సేవ్యాయ నర్వయమినాం ధీరోదాత్తాయ మంగళమ్.

సామిత్రిణాచ జానక్యా చాపబాణాసిధారిణే

సంసేవ్యాయ నదా భక్త్యా సానుజాయాస్తు మంగళమ్.

3

ఉ. హరి కయోధ్య సౌఖ్యపరిహారికి నందితచిత్రకూటసం

చారి కునారికి వినుతనగయమికిఁ శరచాపధారికిఁ

త్వారముణీజుత్తరాసఁగుస్వీతమూర్తికి భవ్యరీతికిఁ

శ్రీరఘురాసుచంద్రునకు † సేవకసేవధికి శుభం బగున్.

తా. అయోధ్యాపట్టణమును విడిచినట్టియు, చిత్రకూటపర్వతమున విహరించు నట్టియు, నర్వములకు సేవించఁదగినట్టియు, ధీరోదాత్తుఁడవఁగా ధైర్యశాలియైనట్టియు, సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడినట్టియు, ధనుర్బాణాసులను ధరించినట్టియు, భక్తిచే సేవించఁదగినట్టియు, దమ్ములతోఁ గూడినరామునికి శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరశత్రవే

గృహిరాజాయ భక్తాయ ముక్తిదాయాస్తు మంగళమ్.

సాదరం శరీరదత్తఫలమూలభిలాషిణే
సౌలభ్య పరిపూర్ణాయ సత్సోప్సన్యక్తాయ మంగళమ్

4

మ. ఆరివిధ్యంసికి దండకావనవిహారామోఽర్థి గృధ్ర శే
ఖరసి శ్రేయనదాయితే శబరిసాఽఽంక్షోద్ధితారణ్యమా
ధురిశోధ్యశ్శలభోక్తుక ప్రవిలసద్దోస్సారికి శౌరికి
వరసౌలభ్యగుణప్రపూర్ణనకు నానాధర్మముల్ చేకురున్.

తా. దండకారణ్యములో నివసించినట్టియు, గొట్టబడినరాక్షసులు గలిగినట్టి
యు, భక్తుఁ డైనజటాయువును మోక్షమిచ్చినట్టియు, శబరియిచ్చుపండ్లు దుంపలు మొ
దలగుదానిని గోరినట్టియు, భక్తులకు సులభుఁ డైనట్టియు సత్వగుణప్రధానుఁ డైనరా
మునికి శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. హనూమత్సనువేతాయ హరిశాఖీష్టదాయినే
వాలిప్రమథశాయాస్తు హహాధీరాయ మంగళమ్.
శ్రీమతే రఘువీరాయ నేతులంఘితసింధవే
జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్.

5

ఉ. పాలితవాయుసూనునకు ధక్తకపిప్రవరేష్టదాయితే
వాలివిదారికి ధృతికి వారిధి నేతునిబన్ధనక్రియా
శాలికి వీర రామునకు చండపరాక్రమపక్షికంఠని
ర్మూలనకేళికి నృపతిముఖ్యలలామునకు శుభం బగున్.

తా. అంజనేయునితోఁ గూడినట్టియు, సుగ్రీవుని కిష్టము నిచ్చినట్టియు, వాలిని
సంహరించినట్టియు, ధైర్యవంతుఁ డైనట్టియు, రఘుచంశవీరుఁ డైనట్టియు, గట్టుచేఁ
దాఁబడినసూర్యుని గలిగినట్టియు, జయించఁబడిన రాక్షసాసురుఁడు గలిగినరాము
నకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. ఆసాద్య నగరీం దివ్యా మభిషిక్తాయ సీతయా
గాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్.
విభీషణకృతే ప్రీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే
జానకీప్రాణనాథాయ సదా రామాయ మంగళమ్.

6

మ. ప్రకటాయోధ్యపురికి ధరాతనయతో బ్రాసించి రాజాధినా
యకసంస్తూయధరాభిషేకము నిజం బై యున్నలోకాధినా

యశరత్నంబునకు విభీషణప్రసంగాభీష్టసంధాయికి
మగుటకల్పనిభూషి తాగునకు మాతాభిష్టముల్ చేతునున్.

తా. మంచిదయిన యయోధ్యుల బ్రవీచివీ సీతతోఁ బట్టాభిష్టంఁ దెనట్టియు,
రాజులకు రాజైనట్టియు, విభీషణునకు సుశోచకువీ నిష్టయు నిచ్చినట్టియు సీతకుఁ
బ్రాణప్రియుఁ డైనరామునకు కుల మగుఁగాక. (ఇంకనకు రామానుజభక్తిసంగ్ర
హముగాఁ జెప్పఁబడినది)

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం త్రిజగద్గురుం సురచరం సీతామనోనాయకమ్
శ్యామాంగం శశికోటిపూర్ణవదనం చంచల్మలాకాస్తుభమ్
సామ్యం సత్యగుణోత్తమం సుసరయూతీరేవసంతం ప్రభుమ్
త్రాతారం సకలార్థసిద్ధిసహితం వందే రఘూణాం పతిమ్.

1

తా. శ్రీరాముఁ శశికోటికాంతివదనుఁ ♦ సీతామనోనాయకుఁ
ధీరుఁ విశ్వగురుఁ బరేశు సరయూతీరప్రచారిఁ హరిఁ
ధారాభృత్యనునీలు కాస్తుభధరుఁ ♦ ద్రాతా సుపర్యేశ్వరుఁ
శౌరిఁ సర్వభుప్రసూఁ గొలిచెడఁ ♦ పత్నాత్మ సామ్యాకృతిన్.

తా. మూడులోకములకు సురునైనట్టియు, దేవతాశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టియు, సీతాదే
విఁదెనిమిటి యొకటి నల్లనశరీరము గలిగినట్టి శోకినండులపండిముఖముగలిగినట్టి మం
చికాంతిగల కాస్తుభినుతిగల కాంచుడైన సత్యవ్రతుడైన సరయూనదీతీరమందు నివ
సించియున్న ప్రభువును రక్షించువాఁడను సర్వకార్యసిద్ధులతోఁగూడిన రఘువంశరా
జుల కధిపతి యగు శ్రీరామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామవం దశరథాత్మజ మప్రమేయం
సీతాపతిం రఘువంశాన్మోయరత్నదీపమ్

అజానుబాహు మరణం ననశాయతాత్మం

రామం నిశాచరవినాశకరం నమఃమి.

2

ఉ. శ్రీరఘువీరు దాశరథిః ♦ జన్మయు మూర్ఖకులప్రదీపకుఁ
సారసవత్తనేత్రు దితిఃసంభవజైత్రు సుహీనుతాననాం

భోరుహమిత్ర దీర్ఘ కరుపుణ్యచరిత్ర జగత్పవిత్ర శృం
గారగుణాభిరాముఁ ద్రిజగత్ప్రభు నెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. రఘువంశసంతానమైనట్టి దశరథునిపుత్రుఁడైనట్టి ఇంతటివాఁడని ప్రమా
ణించ శక్యముగానట్టి సీతకుఁ బెనిమిటి యైనట్టి రఘురాజుయొక్క శ్రేష్ఠమైనవంశము
నకు రత్నదీపమైనట్టి మౌక్త్యపర్యంతము చతుర్గాలిగినట్టి పద్మపురేశ్వరవలె విశాలము
లైన నేత్రములు గలిగినట్టి రాక్షసనాశనముఁ జేయునట్టిరామునికి నమస్కరించుచు
న్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం బలవైరినీలచికురం స్త్రీరాసనం శ్యామలమ్
కర్ణాంతాయతలోచనం సురవరం కారుణ్యపాథోగిధిమ్
శోణాంభోరుహపాదపల్లవయుగం ట్లోణీనూజాయుతమ్
రాజత్కుండలగండభౌగముగళం రామం సదాహం భజే. 3

మ. హరినీలాలకు సంస్మితానను ఘనశ్యామాంగు దేవేశు సుం
దరకర్ణాంతవిలోచనుఁ రఘువరుఁ ధాత్రితీనూజాధిపుఁ
గరుణాంభోనిధిరత్నకుండలలనన్ద్రుండస్థులు నవ్యభా
సురతామ్రాంబుజపల్లవాంఘ్రి యగును శ్లోకుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఇంద్రనీలమాణిక్యములవలె నల్లనికేశములు గలిగినట్టియుఁ జిలునవ్వుమొగ
ముగలిగినట్టియుఁ, బామనచాయవాఁడైనట్టియుఁ, జెవులపర్వతము విస్తరించినకన్ను
లు గలిగినట్టియుఁ, దేవతాశ్రేష్ఠుఁడైనట్టియుఁ, దయాసముద్రుఁడైన యెఱ్ఱపద్మములపంటి
పాదద్వంద్వము గలసీతాదేవితోఁగూడిన ప్రకాశించుచున్న కుండలములు గల గండ
స్థలములు గలరాము నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం జగదేకవీర మమలం సీతామనోరంజనమ్
కౌసల్యావరనందనం రఘువతిం కాకుత్స్థవంశోద్భవమ్
లోకానా మభిరామ మంగళఘనవ్యాపారసారాయణమ్
వందేహం జనఘోరపాపనికరధ్వంసం పిభుం రాఘవమ్. 4

తా. శ్రీరాముఁ జగదేకవీరు నములుఁ సీతామనోరంజనుఁ
గౌరవాక్యకరుఁ గోసలేశ్వరసుతాగర్భాబ్ధిచంద్రోదయుఁ
ఘోరాహాఘాతమిస్త్రకంజసఖుఁ గాకుత్స్థస్థాన్వయుఁ రాఘవుఁ
శూరుఁ లోకపవిత్రు రామవిభు సుశ్లోకుఁ మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. జగత్తులయందు బ్రహ్మవిగ్రహైవైవ యిర్మలైవైవ సీతాదేవిమనస్సును
రంజింపఁజేయునట్టి కాసల్యాదేవికి శ్రేష్ఠపుత్రుడైనట్టి కకుత్స్థునింశమందుఁ బుట్టినట్టి
లోకముల కిష్టమైన శుభమైన గొప్పకార్యములయందు నానందుడైనట్టి మనుష్యుల భయం
కరపాపములను బోఁగొట్టు ప్రభువగు రామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం జగదీశ్వరం జనకజాజానిం జనానందనమ్

జంతూనాం జనకం జనార్జునహరణం లోకేశ్వరం శాశ్వతమ్

అబాల్యాదిమునీశ్వరైః పరివృతం జాజ్వల్యమానం సదా

జంఘాలం జమదగ్నిసూనుహరణం జాతానుకంసం భజే.

5

శా. శ్రీరాముఁ జగదీశ్వరుఁ జనకపుత్రునాఁడు మోసీంద్రసం

ఘరూఢావృతం సజ్జనార్జునహరు జంఘాలుఁ బరిభావకృ

ద్వారీప్రాభవభార్గవుఁ సకలజంతుప్రాణరక్షుఁ సుప

ర్వారాఘ్యుఁ రఘుపర్యు శాశ్వతు జనాఘోరుఁ భజింతుఁ మదిన.

తా. జగత్తుల కధిపతియైనట్టి సీతాదేవి భార్యగాఁ గలిగినట్టి జనుల నానందిం
పఁజేయునట్టి ప్రాణులను బుట్టించునట్టి మనుష్యులబాధను హరించునట్టి లోకముల కధి
పతియైనట్టి సిరుడైనట్టి చిన్నతనము మొదలుకొని మునులచేఁజూట్టఁబడినట్టి మిక్కిలిప్ర
కాశించుచున్నట్టిపిక్కుపుష్పి గలిగినట్టి పరశురామగర్వమునుహరించినట్టి పుట్టినదయగల
రామమూర్తిని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామో రఘునాయకో రఘునరో రాజీవనేత్రాంచితో

రాజేంద్రో రఘువుంగవో రఘుకులోత్తంసో రఘూణాంవతిః

రామో రాక్షసనాశనోమితబలో రాకేందుపూర్ణాననో

రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరో రామ స్సదా పాతునః.

6

శా. రాజీవాయతపత్రనేత్రు విలసఁద్రాకేందుబింబాననుఁ

రాజేంద్రుఁ రఘువుంగవుఁ రఘుకులుఁ రాత్రించరారిఁ మహా

తేజుఁ రాఘవు సప్రమేయుబలసంధివుఁ రఘూత్తంసునిఁ

రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరుఁ రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. రఘువంశరాజులకు నాయకుడైనట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి పద్మములవం
టినేత్రములచే నొప్పుచున్నట్టి రాజశ్రేష్ఠుడైనట్టి (రఘువుంగవ ఇత్యాదివిశేషణములు
నాల్గవ అదరోక్తలు) రాక్షసనాశకుడైనట్టి అమితబలముగలిగినట్టి పూర్ణిమాచంద్రుని

వలె సంపూర్ణమైన ముఖముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న గుహ్యము గలకంకణములచే నలంకరింపబడినహస్తములు గలిగినట్టిరాజు డెల్లపుడు ముప్పు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకరరాఘవేంద్ర
రాజేంద్రచంద్ర రఘువంశసముద్రచంద్ర
సుగ్రీవశత్రుయుగశోత్పలపూర్ణచంద్ర
సీతామనగికుముగచంద్ర నమో నమస్తే.

7

చ. మనుకులవార్ధి ప్రాగుదితః మానితపూర్ణియచంద్రు సర్వస
జ్జననుతకీర్తిసాంద్ర మహిజానయనోత్పలపూర్ణిచంద్ర శో
భనగుణ రామచంద్రునివిభాకరజాక్షుకు బాలచంద్ర స
న్మనినుతు రాఘవేంద్ర భవః సూచను గారుణికు భజించెదన్.

తా. దయకు స్థానమైనట్టి రఘువంశరాజశ్రేష్ఠుడైనట్టి రాజశ్రేష్ఠులకుఁ జంద్రుఁ డైనట్టి రఘువంశమనెడు సముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి సుగ్రీవునిశత్రుద్వంద్వ మనెడుకలువలకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టి సీతయొక్కమనస్సునెడుకలువకుఁ జంద్రుఁడైన యోశ్రీరామచంద్రా నీకొఱకు నమస్కారము నమస్కారము.

శ్లో. శ్రీరామం కరుణాకరం గుణనిధిం సీతాపతిం శాశ్వతమ్
పారవారగభీర మబ్జనయనం ప్రావృడ్వనశ్యాసులమ్
వీరశ్రేష్ఠ మనామయం విజయనం విశ్వప్రకాశాత్మకమ్
ఘోరారిప్రకరాధిజప్రహరణం కోదండరామం భజే.

8

శా. వీరశ్రేష్ఠ సనామయుఁ జయకరుఁ ♦ విశ్వప్రకాశాత్మకుఁ
పాగావారగభీరు గంజనయనుఁ ♦ బ్రావృడ్వనశ్యాసులుఁ
ఘోరారిందను శాశ్వతుఁ రఘువరుఁ ♦ గోదండదీక్షాగురుఁ
శ్రీరాముఁ గరుణాకరుఁ గుణనిధిఁ ♦ సీతేకుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. కాంతినేత మనోహరుడైనట్టి దయకు స్థానమైనట్టి గుణములకు నిధియైనట్టి సతకుఁ డెనిమిటి యొనట్టి యెల్లప్పుడు చుండునట్టి సముద్రమువలె గాంభీర్యముగలిగినట్టి పద్మములవంటి కన్నులు గలనవ్వాకాల సేఘములెల్ల నెనెనవీరులలో శ్రేష్ఠుడైన బాధలేనట్టి జనుముగలప్రపంచమున శోభింపఁ జేయు భయంకరకృత్తులనెడుమనోవ్యధకు వారించు కోదండధారియైనరాముని నేపించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి సలక్షణేతి, నీలోష్ఠలశ్యాసులకోమలేతి
ఆక్రోశముక్తా స్తవధునైవ జిహ్వ, సీతాపతే రాఘవరాఘవేతి.

9

ఉ. శ్రీరఘురామ రాఘవవిశిష్టపవిత్రచరిత్ర సత్యబ్రం
దారకనాథ నీలసమధామసుమిత్రసుతానుయుక్త ధా
శ్రీరమణీసుతాధిప సుధీజనవందితపాదపద్మశృం
గారనిధి యటంచుఁ గలకాలమహోరసనా స్మరింపుమా.

తా. వావాలుక యిప్పుడే శ్రీరామచంద్ర! లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడా! నల్ల
కలువలవలె నల్లనివాఁడా! మృదువైనవాఁడా! నీతకుఁ బెనిమిటియైనవాఁడా! రామా!
రామా యని మొఱివోఁగూడినది యగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రే రమతాం సునోమే, రమాంగవామే విపదాంవిరామే
జితారిరామే ప్రణతారిరామే, గుణాభిరామే భువనైకరామే. 10

చ. వరసుగుణాభిరాముఁడు భవస్తవనాహ్వయుఁ డాపదాటవీ
స్ఫురదనలుండు వైరిజనపుణ్యసతీ ప్రణతుండు శత్రుబం
ధురవిభవానహలుండు ఘనదోర్బలఁ డబ్జకరాభిరాముఁ డౌ
హరీరఘురాముడై వతమునం దనిశంబు రమింపు చిత్తమా.

తా. లక్ష్మీదేవి యెడమభాగమందుఁ గలిగినట్టియు, అపదలను బోగొట్టునట్టియు
జయించఁబడినశత్రువులు గలిగిన నమస్కరించుచున్న శత్రువులు గలిగిన గుణములచే మ
నోహరుడైన లోకములకు మనోహరుడైన రామనియందు నామనస్సు అనందించు
గాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రఘువుంగవరాజవర్య
రాజేంద్రరాజ సురనాయక రాఘవేశ
రాజాధిరాజ రఘునందన రామభద్ర
దాసోన్మయహంచ భవత శ్శరణాగతోస్మి. 11

మ. ధరణీనాథ శిరస్సురన్నకుటరత్నద్యోతనీరాజితా
కరపాదాంబురుహద్వయుఁ సకలలోకసావ్యమిరామప్రభుఁ
సరసుఁ రాఘవు దేవదేవు చిబుధస్తవ్యప్రచారుఁ బరా
త్పరు రాజేంద్రరఘూర్షవహుఁ దలఁచి తద్వాసుండనై యుండెనన్.

తా. శ్రీరామచంద్ర! రఘువంశశ్రేష్ఠ! రాజశ్రేష్ఠ! రాజరాజ! దేవతల సేలు
వాఁడా! రాఘవేశ! రాజులకుఁ బైరాజునైనవాఁడా! రఘువంశరాజుల నానందింపఁ
జేయువాఁడా! రామభద్ర! నేను నీకు శరణుఁజొచ్చినదాసుడనైతిని.

శ్లో. శ్రీరామం సరసీరుహాక్ష మమలం దూర్వాంకురశ్యామలమ్
విద్యుతోక్తినిభప్రభాంబరధరం వీరాసనాధిష్ఠితమ్

వామాంకోపరిసంస్థితాం జనకజా మాలింగ్యతాం బాహునా
తత్త్వంచాపరపాణినా మునిగణా నాజ్ఞాపయంతం భజే.

12

శా. వామాంకస్థసతిః ప్రవేష్టమున భావం బొప్పు సంశ్లేషుఁడై
తా మాసింద్రుల కొక్కహస్తమున తత్త్వం బేర్పడఁ దెల్పుశ్రీ
రాముఁ సారనవత్ర నేత్రు ఘను వీరాఖ్యాసనాశిష్ఠితుఁ
శ్యామాంగుఁ దపసియచేలుని రఘుఁశ్యామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగిన దూర్వాగ్రములవలె నల్లనైనట్టి విస్తారపు మెఱపులతో సమానమైనకాంతిగలవస్త్రమును ధరించినట్టి వీరాసనమును బొందినట్టి ఎడమతొడపైనున్న నీత నొకచేతఁ గాఁగించి వేఱుచేత బ్రహ్మతత్త్వము మనులకు బోధించుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీ రామ స్సకలేశ్వరో మమపితా మాతాచ సీతా మమ
భ్రాతా బ్రహ్మసఖా ప్రభంజనసుతః పత్నీవిరక్తిః ప్రియా
విశ్వామిత్రవిభీషణాదివశగా మిత్రాణి బోధస్యతో
భక్తిశ్రీహరిసంగతా రతిసుఖం వై కుంత మన్మత్పదమ్.

13

శా. రామస్వామియె తండ్రి తల్లి యలగోత్రజాతమగ్నీవ వి
శ్వామిత్రాఖ్యవిభీషణాదులు హితుల్ సద్బోధపుత్రుండు స
ద్భామారత్నము శాంతిమిత్రుండు జగత్ప్రీతాత్మజుం డచ్యుత
ప్రేమానక్తిసుఖంబు మత్సదనమై బెంపొందువై కుంతమున్.

తా. సర్వేశ్వరుఁడైనరాముండు నాతండ్రి, నీత నాతల్లి, బ్రహ్మకు స్నేహితుఁడైన యాంజనేయుండు సోదరుండు, విరక్తి నాభార్య, విశ్వామిత్రుండు విభీషణుండు మొదలగునింద్రియనిగ్రహముగలవారు నామిత్రులు, జ్ఞానము నాకొడుకు, హరిపాద పద్మమండు భక్తియే సంయోగసుఖము, వైకుంఠము నాకు నివాసస్థానము.

శ్లో. శ్రీ రామామలపుణ్డరీకనయన శ్రీ రామసీతాపతే
గోవిందాచ్యుతనందనందనముకుందానందదామోదర
విష్ణో రాఘవ వాసుదేవ నృహరే దేవోఘచూడామణే
సంసారార్థవకర్ణధారకమహారే కృష్ణాయతుభ్యం నమః.

14

శా. ధీరాగ్రేసరనందనహరీ ధేవోఘచూడామణీ
ఘోరాఘోఘహరాముకుందనృహరీ గోవిందశ్రీకృష్ణసం
సారాంభోసిధికర్ణధారకమలాక్షౌ శౌరి దామోదరా
శ్రీ రామాచ్యుతజనకీరమణ ని సేవింతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. నిర్మలమైన పద్మమువంటినేత్రములు గలవాడా! కాంతిచేత మనోహరుడైనవాడా! సీతకుఁ బెనిమిటియైనవాడా! గోవిందా! ఆచ్యుతా! నందునకుఁ గొమారుడైన కృష్ణరూప మొందినవాడా! ముకుందా! అనందస్వరూపా! దామోదరా! వ్యాఘ్రరూపుడా! రాఘవా! వాసుదేవా! నృసింహరూపా! దేవతాస్వరూపుడా! సంసారసముద్రమున ఓడనడపువాడా! పాపసంహారకుడా! ఓ శ్రీరామా! కృష్ణావతారుడవైన నీకొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం సుందరం
కాకుత్స్థం కరుణాకరం గుణనిధిం విప్రప్రియం ధార్మికమ్
రాజత్కుండలమండితాననరుచిం రాత్రించరధ్వంసినం
శంపాకోటిసమానకాంఠివిలసన్తాయామృగఘ్నం భజే. 15

మ. ధరణీజాధిపతిఁ లసద్గుణుఁ బరంధాముఁ బ్రసూనాస్త్రుసం
దరుఁ గాకుత్స్థుని ధార్మికుఁ రఘువరుఁ దైత్యారి విప్రప్రియుఁ
గురుచంచత్కమనీయశంబరహరఃప్రోరాస్త్రు నత్కుండలా
భరణుఁ రాముని లక్ష్మణగ్రజుఁ గృపాభ్రజిష్టుఁ గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణుని యప్పు యొనట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి సీతాభర్తయైనట్టి సౌందర్యముగలిగినట్టి కకుత్స్థువంశమందుఁ బుట్టినట్టి దయాప్రాసమైనగుణములకు పానమైన బ్రాహ్మణుల కిష్టుడైనధర్మస్వరూపుడైనట్టి ప్రకాశించుచున్నకుండలములచేత నలంకరింపఁబడిన ముఖకాంతిగలిగినట్టి రాక్షససంహారకుడైనట్టి శోటిమొలుపులతో సమానకాంతిగల మాయలేడిని కొట్టినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రత్నకిరీటకుండలధరం కేయారహారాన్వితం
సీతాలంకృతవామభాగమతులం సింహాసనస్థం ప్రభుమ్
సుగ్రీవాదిసమస్తవానరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
విశ్వామిత్రపరాశరాదిమునిభి స్సంస్తూయమానం భజే. 16

చ. ఊతిసుతవామభాగమునఁ జేరి నసింప నసిష్ఠకౌశికా
ద్యుతతులు ప్రస్తుతింప రవిజాదిబలీముఖు లెల్లఁ గొల్వఁగాఁ
బ్రతనకిరీటకుండలవిభాసితసుందరధన్యమూర్తియై
వితతమృగేంద్రవీరమునఁ పేడుక నొప్పెడురాము నెన్నెదన్.

తా. రత్నఖచితకిరీటకుండలములను ధరించినట్టి భుజకీర్తులతో హరములతోఁ గూడినట్టి సీతచే నలంకరించఁబడిన యొడమభాగము గలిగినట్టి సింహాసనమం దున్నట్టి ప్రభువైనట్టి సుగ్రీవుఁడు మొదలగు నెల్లవానరులచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి నేవించఁ

బడుచున్నట్టి విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరుఁడు మొదలగుమునులచే ప్రోత్సమచేయఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామ స్సీతాసమేతో నివసతు హృదయే సానుజం రానుమీశే
రామేణ ఊణపాప స్త్రివిధనుపి కృశం కర్త రామాయ దద్యాన్
రామాదన్యం నజానే నహి కిమపి మహారానునాన్ను స్సమానం
గామే పశ్యామి విశ్వం భువన మనుదినం పాహి మాం రామచంద్ర.

ఉ. రాముఁడు ప్రోచు సంతతము | రాము నుతింతును రాముచేత ము
త్కామితముఁ ఫలించు నిరంతరమును రామున కేను మ్రొక్కెదఁ
రామున కెక్క డెవ్వఁ డిఁక | రామునిపాదము నెంతు రాముపైఁ
బ్రేమ జెలంగు మధ్యదయఃప్రీతి నసింపుము రామ వేఁడెదన్. 17

తా. నీతఁడోఁగూడినరాముఁడు నాహృదయమున నుండుఁగాక తమలతోఁగూ
డినరాముని నుతించుచున్నాను. రామునిచే ఊణించినపాపము గలవాడైన నునోవా
క్కాయములచేఁ జేసినకర్మ రామునికి సమర్పించెదను. రామునికంటె నితరులెఱుంగ
ను. రామనామముతో సమానమైన దేవయలేదు. సర్వలోకమును రామునియందుఁ
జూచుచున్నాను. వీరుండవైన యోరాముఁడా నన్ను రక్షించుము.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘుశతిం దేవారిదర్పాపహం
లోకానాం హితకారిణం గుణనిధిం కారుణ్యపుణ్యోదయమ్
ముక్తావిద్రుమరత్న శోభితతనుం సౌందర్యహస్తాంబుజం
కౌసల్యతనయం భజామి సతతం శ్రీజానకీనాయకమ్. 18

చ. మరకతముఖ్యరత్నముచఃపూన్వితవిగ్రహుఁ గౌసలేయుదు
ర్భరదనుజప్రహారు గఘ్నః రాజశిఖామణి జానకీమనో
హరుఁ ద్రిజగద్ధితుఁ శమదఃపూద్యఖలైకగుణాకరుఁ నురే
శ్వరనుతు రాజచంద్ర బుధవత్సలు ధార్మికు నాశ్రయించెదన్.

తా. రాజశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రఘుశంశశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రాక్షసగర్భమును హరించు
నట్టి జగత్తులకు హితముఁజేయునట్టిగుణములకుఁ స్థానమైనదయయొక్కయూఁ బుణ్యముల
యొక్కయూ విభిన్నధిగలిగినట్టి ముత్యములచేఁ బగడములచే రత్నములచే బ్రకాశం
పఁజేయఁబడు శరీరముగలిగినట్టి సౌందర్యప్రధానములైన హస్తపద్మములు గలిగినట్టి
కౌసల్యకుఁ గౌమారుఁడైనట్టి నీతకుఁ బెనిమిటి యైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం హృదయగతకరోదంచిత్రజ్ఞానముద్రం
జానున్యాస క్తహస్తం యీతివరతవయా భూషితం వామభాగే

షట్కోణే వ్యాహారంతం పవనశుతయుతం సూనసే మానయంతం
సుగ్రీవే నేవమానే దృఢశరధనుషా దక్షిణే లక్ష్మణేన. 19

మ. శరచాపాన్వితః డై నలక్ష్మణుః నాత్మాపుత్రి పార్శ్వస్థుః
కర మొప్పు రవిజుండు గొల్వంగను వ్యాఖ్యానంబు సామిరికి
వరషట్కోణనివాసి యై దెలుపునర్వజ్ఞు నువీరాసన
స్థిగు హృత్సంస్థితబోధము ద్రకరు సంస్థిగ్ధోరుపరోవజ్జివల
త్కరపద్మ రఘురామచంద్రు చునసాకాంక్ష నివ్విలోకింపునూ.

తా. వీరాసనమందున్నట్టి ఉరమునకు సమీపమందున్న జ్ఞానమద్రగలిగినట్టి
మోకాలియందుంచిన హస్తముగలిగినట్టి ఎడమవైపున నీతచే నలంకరింపబడినట్టి
షట్కోణసీతమందుండి హనుమంతునికి జ్ఞానోపదేశముఁ జేయుచున్నట్టి సుగ్రీవుఁడు
నేవించుచుండఁగా ధనుర్పాణములతోఁ గూడిన లక్ష్మణునిచే నేవింపఁబడుచున్న రాముని
మనసునఁ జింతించెద.

శ్లో. గామం సౌమిత్రి మిత్రం రఘుపతి మమలం రామచంద్రం రమేశం
రమ్యం శ్రీరాఘవేశం శుభలలితముఖం శుద్ధనత్వం సువీరమ్
సీతా సౌందర్యపాత్రం సురమునివినుతం నీరదేందీవరాభం
నందే పంచారుపాలం రషనిచరహారం రమ్యకోదండరామమ్. 20

తా. రాముఁ నత్యపరాక్రముఁ వరసుమిత్రాపుత్రమిత్రుఁ రఘు
స్వామిఁ భూమినుతాధినాథుని బుధః స్తవ్యుఁ బరేశుఁ బరం
ధాముఁ రాఘవు గామచంద్రుని సుధాధామా ననుఁ వారిద
శ్యాముఁ దైత్యవిరాముఁ గార్ముకధర్ముఁ సద్భక్తిఁ గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణునికి నేహితుఁడైనట్టి రఘుపతియైనట్టి నిర్మలఁడైన చంద్రునివంటి
యొ లక్ష్మీనాథుఁడైనట్టి సుందరుఁడైనట్టి రఘుశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి మంగళమైన సుందరమైన
మొగముగలిగినట్టి పరిశుద్ధస్వరూపుఁడైనట్టి వీరుఁడైనట్టి సీతయొక్క సౌందర్యమున
కాధారమైనట్టి దేవతలచే మునులచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్నట్టి నల్లగలువవంటి
మేఘమువంటి శోభగలిగినట్టి నమస్కరించువారిని బాలించునట్టి రాక్షససంహారుఁడైనట్టి
మంచిధనుస్సుచే మనోహరుఁడైనరామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. రామం చందనశీతలం షీతిసుతామోహకరం శ్రీకరం
వై దేహీనయనారవిందమహిరం సంపూర్ణచంద్రాననమ్

రాజానం కరుణాసమేతనయనం సీతామనోనందనం

సీతాదర్శణచారుగండలలితం వందే సదా రాఘవమ్.

21

మ. వరశ్రీచందనశీతలః శుభకర్తుః వై దేహిమోహకర్తుః

ధరణీజాననకంజకంజహితం సీతామానసస్యందనుః

కరుణాసంయుతలోచనుః మిథిలరాత్మన్యామణీదర్శణ

స్ఫురదత్సున్నతగండభాగు రఘురంశుః రాము నేవించెదన్.

తా. గంధమువలె జల్లనైనట్టి సీతను మోహింపజేయునట్టి ఐశ్వర్యమును జేయునట్టి సీతయొక్క నేత్రపద్మములకు సూర్యుడైనట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి మోముగలిగినట్టి ఎల్లవారికి రాజైనట్టి దయతోఁగూడినట్టి కన్నులుగలిగినట్టి సీతయొక్క మనస్సు రథముగాఁగల(అనఁగా నామెమనస్సులో నుండువాడనుట) సీతయొక్క అద్దములవంటి నుందరములైన చెక్కిళ్లయందుఁ బ్రకాశించుకాముచికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. రాసుం శ్యామరాభిరాసుం రవిశశినయనం కోటిసూర్యప్రకాశమ్

దివ్యం దివ్యాస్త్రపాణిం శరముఖశగధిం చారుకోదండహస్తమ్

కాలం కాలాగ్నిరుద్రం రిపుకులదహనం విఘ్నవిచ్ఛేదదత్తమ్

భీమం భీమాట్టహాసం సకలభయహరం రామచంద్రం భజేహమ్.

మ. శరచాపోజ్జ్వలహస్త శత్రుకునిఁగ్రాహక సహస్రాంశుకో

టిరమాభ్రాజతు వారిశోమణుని కోటిరార్కచంద్రార్కభా

స్వరదక్షుద్వయు విఘ్నసంహరు ఘనశ్యామాంగు భీమాట్టహా

సరసోద్దీప్తితు సాధ్వసావహు రఘుస్వామి భజింతు మదిన్. 22

తా. చామనచాయగలిగి మనోహరుడైనట్టి చంద్రసూర్యులు నేత్రములుగలిగినట్టి కోటిసూర్యులవంటికాంతి గలిగినట్టి గొప్పవాడైనట్టి ప్రశస్తాముధములు హస్తమందు గలిగినట్టి బాణములు మొదలగు నాయుధములకు సముద్రుడైనట్టి సాగనైనధనుస్సుచేతియందు గలిగినట్టి కాలస్వరూపుడైనట్టి ప్రళయాగ్నివలె భయంకరుడైనట్టి శత్రునశకుల కగ్నియొనట్టి విఘ్నములను గొట్టివేయునట్టి భయంకరుడైనట్టి భయంకరమైన చెద్దనవ్యుగలిగినట్టి సమస్తభయములను హరించునట్టి రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్ర దరితాకభామృతం, లక్ష్మణాగ్రజగుణానుకీర్తనమ్

రాఘవేశ తవ పాదసేవనం, సంభవంతు మమ జన్మజన్మని.

23

ఉ. రామభవత్కథామృతము ధరమృతః గ్రోలఁగ నామకీర్తనల్

ప్రేమ నొనర్ప నీదుగుణలీలలు సంస్మరణంబు సేయ మే

ధామతినీదుపావనపదద్వయనేవ యోనర్చనట్లుగా
మామక జన్మజన్మముల ధ మానక సత్కృప నిమ్న వేడెదన్.

తా. ఓరామచంద్రా ! నీచరిత్రకథయును అమృతము, ఓలత్తజాగ్రజా !
నీగుణకీర్తనయును, ఓరాఘవేశా ! నీపాదసేవయును నాకు బ్రతిజన్మమందు సంభ
వింపఁగాక

శ్లో. రామో మత్కులదైవతం సకరుణం గామం భజే సాదరం
రామేశాఖిల ఘోరపాపనిహతీ రామాయ తస్మై నమః
రామా న్నాస్తి జగత్త్రయైకసులభో రామస్య దాసోన్మన్యహం
రామేప్రీతిరతీవ మే కులగురో శ్రీరామరక్షస్వనూన్.

24

ఉ. రాముఁ డభీష్టదైవతము ధ రాముని భావన జేయుచుచుందు శ్రీ
గామునిచేత మద్దరితఁడరాసు లడంగును రాసుభ రక్షే
ప్రేమ నమస్కరింతు రఘువీరునికంటె పరంబు లేదు శ్రీ
రామున కేను దాసుఁడను ధ రామునియందులభ క్తి నా కగున్.

తా. రాముఁడు నాకులదైవత దయతోఁగూడినరాముని రాదరముతోఁగూడి
సేవించుచున్నాను. రామునిచే నెల్ల పాపములు నశించును. రామునికి నమస్కారము.
రామునికంటె సులభుఁడు లేఁడు. నేను రామునిదాసుఁడను. నాకు రామునియందు
మిక్కిలియిష్టము. నాకులగురువైన యోరామా నన్ను రక్షించు.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర తవకీర్తిసురద్రుమస్య
తారాగణ స్సమననః ఫల మిందుబింబమ్
మూలం ఫణిఫణిగతం గగనంచ సుధ్యం
శాఖాదిశో భవనమండల మాలవాలన్.

25

ఉ. రామునికీర్తి కల్పకము ధ రమ్యసుగుంబులు తారకలో సుధా
ధాముఁడు శత్రులంబు నిదిగంగ బగుశాఖలు దిగ్వితానముల్
భూమి యవాది భోగవతి ధ మూలము సుధ్యము పుష్కరం బగు
రాము నుతింప నేటికి శత్రులంబు కరం బతిగ క్తి గొల్చెదన్.

తా. ఓరామా! నీకీర్తి యుచుకల్పవృక్షమునకుఁ జాక్కలు వృక్షములు, చంద్రబిం
బము సందు. నాగలోకము మొదలు అకాశము మ్రాచు. దిక్కులు కొప్పులు భూమి
పాదు.

శ్లో. వై దేహీం ముదితోభిజాతపులకాం గాఢం సమాలింగయన్
వామేన స్తనచూచకం పులకితం వామం కరేణ స్పృశన్

తత్త్వం దక్షిణాపాణినాకలితయా చిహ్నద్రయా బోధయన్
రామో మారుతినేవితస్కరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే.

26

శా. నీత స్తోదముకొండ వామకరసంశ్లేషంబు గావింపుచు
బ్రీతిక్ దత్తుచ నుంటి దక్షిణపుపాణిక్ దత్త్వముం దెల్పుచు
వాతోత్పన్నునిసేన కైకొనుచు సామ్రాజ్యసింహాసన
ఖ్యాతిక్ బంచముఖాననన్ధుఁ డగురామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. పులకాంకురము గలనీతను సంతోషముతో గాగిలించుకొని పులకరించిన
యామెయొక్కయొడమదియైన స్తనాగ్రము నెడమచేతితో నంటుచు జ్ఞానముద్రగల
కుడిచేతఁ దన్ను నేవించువాంజనేయునకు జ్ఞానబోధఁజేయుచు సామ్రాజ్యసింహాసనమం
దున్నరాముఁడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితజానకీపరిలనతో దండనండంకరే
చక్రం చోర్ధ్వక రేణ బాహుయుగళే శంఖం శరం దక్షిణే
విభ్రాణం జలజాతవత్తనయనం భద్రాద్రిమూర్ధ్నిస్థితం
కేయూరాదివిభూషితం రఘుపతింరామం భజే శ్యామలమ్.

27

మ. శరచాపాబ్జరథాంగముల్ కరచతుష్కప్రాప్తమై యుండ ను
స్థిరవామాంకమునందు నీతనియతిక్ నేవింప భద్రాద్రిపై
నిరవై నట్టిసరోజనేత్రుఁ బరు యోగింద్రేంద్రసంహృత్తుభా
సురకేయూరదిభూషణుఁ దలఁచెదక్ శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. ఎడమతోడయందున్న నీతచే శోభించుచున్నధనువు నొకచేతను, బైచేతఁ
జక్రమును, కుడిచేతులురెంటియందు శంఖమును బాణమును భరించుచున్నట్టియు,
పద్మపురేకులవంటినేత్రములు గలిగినట్టియు, భద్రాచలశిఖరమందున్నట్టి భుజకీర్తులు
మొదలగువానిచే నలంకరింపఁబడినట్టియు, నల్లనైన రఘురాజశ్రేష్ఠుఁ డైనరామని
నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వామే భూమిసుతా పురస్తు హనుమా న్నశ్చా త్సుమిత్రానుత
శ్శత్రుఘ్నో భరతశ్చ పార్శ్వేదశయో రావ్యయావదికోణేష్యపి
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవాన్
మధ్యే నీఃసరోజకోమలరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్.

28

మ. తనవామాంకమునందు నీత చెలువొందఁ వెన్న సౌమిత్రిపా
వనియు ముంగల శత్రుఘాత భరతుల్ పార్శ్వంబులఁభానునధ

దనసీలాంగదముఖ్యులన్య మగుదిక్ష్వానంబులం దుండఁగా
ఘనసీలాంగదదగ్గరస్థితు మదిఁ గాంక్షింతు రామప్రభున్.

తా. ఎడమవై పునసీత, యెడమట హనుమంతుఁడు, వెనుక లక్ష్మణుఁడు, ప్రక్కల భరతకత్త్రుఘ్నులు, వాయవ్యాదిమూలదిక్కులయందు సుగ్రీవుఁడు, విభీషణుఁడు, అంగదుఁడు, జాఁబనంతుఁడు నుండఁగా మధ్యమందు నల్లగజువలె సుందరమైకాంతి గల రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీనహితం నురద్రుసతలే హైమే మహామంబుపే
మధ్యే పుష్పక మానసే మణిసుయే వీరానసే సంస్థితమ్
అగ్రే వాచయతి వ్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరమ్
వ్యాఖ్యాతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 29

ఉ. భానురకల్పమూలమున • భర్తృగృహంబున బుష్పకాంతరో
పాసితనూత్నరత్నమయఃపంచముఖాసనమందు ముఖ్యవీ
రాననుఁడై నతీనహితుఁ • డై పరతత్త్వము సోదరాన్నితం
డై సరస వ్రతుత్సృతసమర్చితుఁ డై నవిభుఁ భజించెదన్.

తా. కల్పవృక్షములక్రింద బంగారుమంటపమందుఁ బుష్పకమునడుమ మాణి క్యపీఠమందు సీతతోఁగూడ వీరానసమందున్నట్టియు నెడుట నాంజనేయుఁడు చదువు చుండఁ బరతతత్త్వమును మునులకుఁ జెప్పవలసి భరతుఁడు మొదలగువారిచే నావరిం పఁబడిన పల్లనై నరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీం పరిరభ్య జాతపులకాం లజ్జావతీం నుస్థితామ్
కాంచీనూపురహరకంకణలనత్కర్ణావతంసోజ్వలామ్
కస్తూరీఘనసారచర్చితగుచాం చంద్రాననాం శ్యామలమ్
కందర్పాధికసుందరం రఘువతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. 30

చ. దరహాసితాననఁ ఫులికీర్తనఁ ఘనసారమృగీమదాగరు
స్ఫురననులేపనఁ గనకభూషణభూషితఁ బూర్ణచంద్రచంద్రి
కవదనఁ విదేహునినుభుక్ మది గంజిలకేయునట్టికం
ధరసమవర్ణనం గజశతప్రతిమోనుని రాము నెన్నెదన్.

తా. పులకాంతరములుగలిగి సిగ్గుగలదియై నవ్వుమొగముగలిగి ఒడ్డాణమా, అంజెలు, హారములు, కడియములు, కర్ణఫలవులు అనువానిచేఁ బ్రకాశించుచు కస్తూ రిచేఁ గర్పూరముచేఁ బూనుబడిన స్తనములుగలిగినట్టి చంద్రునివంటి మొగముగల సీతను

గాఁగిలించుకొని నల్లనివాఁడై మన్నఁగునికంటె మిక్కిలి సౌందర్యముగలిగినట్టి రఘు వంశశ్రేష్ఠుఁ డైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. 1. వై దేహీరమణం విభీషణవిభుం విష్ణుస్వరూపం హరిం
విశోవోత్పత్తిప్రపత్తిపోషణకరం విద్యాధరై రర్చితం
వై రిధ్వంసకరం విరించిజనకం విశ్వోత్కం వ్యాపకం
వ్యాసాంగీరసనారదాదివినుతం వందామహే రాఘవమ్.

31 ✓

చ. జనకసుతాధినాథు రిపుజైత్రు సురాచ్ఛితు సర్వలోకసం
జననవినాశకారణుఁ బ్రశస్తచరిత్రు విభీషణావనుఁ
సనకసనందనాద్యఖిలసన్నునిసన్నుతు విష్ణురూపునిఁ
వనరుహసూతితండ్రి రఘునర్య హరిఁ శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. నీతఁడు బెనిమిటియ, విభీషణు నేలినవాఁడును, విష్ణురూపుఁడును, బాప సంహరకుఁడును, ప్రపంచమును బుట్టించుటకు నేలుటకు వృద్ధిజేయుటకు హేతువైన వాఁడును, విద్యాధరులచే నమస్కరించఁబడువాఁడును, శత్రుసంహరముజేయునట్టియు, బ్రహ్మకుఁ డండ్రియైనట్టి ప్రపంచస్వరూపుఁడును, అంతట వ్యాపించియున్నట్టి వ్యా ముఁడు, అంగిరసుఁడు, నారదుఁడు మొదలగు మనులచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్నట్టి రాముని నమస్కరించుచున్నాము.

శ్లో. 1. వై దేహస్యపురే వివాహసమయే కల్యాణవేద్యంతరే
సామోదే విమలేందురత్నఖిచితే పీఠే వసంతౌ శుభే
శృణ్వంతౌ నిగమాస్తతత్త్వవిదుషా మాశీర్గిరస్సాదరం
పాయాస్తాం సువధూవరౌ రఘుపతి శ్రీజానకీచానిశమ్.

32

చ. పరిణయవేళ మైథిల నృపాలగుహంతరరత్న వేదికఁ
సురచిరవేదవిద్యుధనుసూక్తులు వించు సమంచితంబుగాఁ
బరగ వధూవరత్వమున భాసిలి భూవరనేవృష లై నయా
ధరణిసుతారఘూద్వహు లుదారమతిఁ మముఁబ్రోతు రెప్పుడున్.

తా. మిథిలాపట్టణమందుఁ బెండ్లివేళ మంగళవేదికయందు మంచినయై నిర్మల ములైన చంద్రకాంతముణిఖిచితమై శుభమైనపీఠమందుఁ గూర్చున్నట్టి వేదార్థముల నెఱిగిన విద్వాంసుల యాశీర్వచనములను వినుచున్నట్టి ప్రకాశించుచున్నట్టి పెండ్లి కూతురు పెండ్లికొడుకు నైన రఘువంశమును శోభింపజేయునట్టి నీతారాములు భజింతురుగాక.

శ్లో. అనితకమలభాసాభాసయంతం త్రిలోకమ్
దశరథకులదీపం దైవతాంభోజభానుమ్
దినకరకులబాలం దివ్యకోదండపాణిమ్
కనకఖచితరత్నాలంకృతం రామమీశే.

33

మ. ఘననీలాంబుదకాంతిదేహం భువనైశ్శక్త్యాజితం దేవతా
వనజాతాంబుజమిత్ర భానుకులభాస్వతీర్త్రిసాంద్ర శరా
సనబాణోజ్జ్వలహస్తరత్న విలసత్సైవర్ణసద్భాషణం
మునిసంస్తోత్రచరిత్ర దాశరథిరాము గొల్తు నెల్లప్పుడున్.

తా. నల్లకలువవంటికాంతిచేత మూడులోకములను బ్రకాశింపజేయువాఁడును, దశరథునివంశమును బ్రకాశింపజేయువాఁడును, దేవతలను పద్మములకు సూర్యుఁడైనవాఁడును, సూర్యవంశబాలుఁడును, మంచితనున్న హస్తమండలవాఁడును, బంగారమండం గూర్చబడిన రత్నాలంకారములుగలవాఁడు నగురాముని స్తోత్రముచేయుచున్నాను.

శ్లో. సుస్నిగ్ధం నీలకేశం స్ఫుటమధురముఖం సుందరభ్రూలలాటం
దీర్ఘక్షృం చారునాసాపుట మమలమణిశ్రేణికాదంతపక్షిం
బింబోష్ఠం కంబుకంతం కఠినతరమహోరస్క మూజానుబాహుం
ముష్టిగ్రాహ్యవలగ్నం పృథుఃకఠినముదారోరుజంఘాంఘ్రిమీశే.

ఉ. చారువిశాలనేత్ర విలసన్మధురాననునీలకేశ శృం
గారలలాటు దీర్ఘ కర్ణః † గంబుగళు రమణీయనాసికుక్
క్రూరభుజాంతరు సరసశకుందరదుః దనుమధ్యసందరుః
సారసనైకతాంఘ్రివిలసన్జఘనుక్ రఘురాముః గొల్చెదన్.

34

తా. నల్లవైనట్టి నల్లనివెండ్లుకలు గలిగినట్టి చక్కని మొగము గలిగినట్టి చక్కని కనుబొమలు నుదురుగలిగినట్టి గొప్ప నేత్రములుగలిగినట్టి చక్కనిముక్కుగలిగిన మంచి రత్నములవంటి దంతపక్షిగలిగినట్టి దొండపండువంటి పెదవిగలిగినట్టి శంఖమువంటికఠినముగలిగినట్టి మిక్కిలి కఠినమైన గొప్పరొమ్ముగలిగినట్టి మోకాళ్లపలుకు జేతులుగలిగినట్టి పిడికిలిచేబట్టుదగిన నడుముగలిగినట్టి గొప్పపిఱుగుగలిగినట్టి గొప్పపిక్కలు పాదములుగల రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. వందామహే మహేశాన, చండకోదండఖండనమ్
జానకీహృదయూనంద, చందనం రఘునందనమ్.

35

చ. జలనిధి వేష్టితాఖిలరసాభృదహీంద్రవిభూషణాదికో
జ్వలహరచాపఖండనవిశాల భుజాబలశాలికిం దయా
జలధికి భూమిజాహ్నుదయసారసహేళికి శీలికి న్నహా
బలతనయూర్చితాంఘ్రినవపద్మనకుం శరణం బోధయెదన్.

తా. ఈశ్వరుని తీక్షణమైన ధనుస్సును విరిచినట్టియు నీతయొక్క మన
స్సును సంతోషింపజేయుటకుఁ జందనస్పృశ్యమైన శ్రీరామమూర్తిని నమస్కరించు
చున్నాను.

శ్లో. జానాతి రామ తపనామ రుచిం మహేశో
జానాతి గౌతమనతీచరణప్రభావమ్
జానాతి దోర్బలపరాక్రమ మిశచాపా
జానా త్యమౌఘపటుబాణగతిం పయోధిః.

36

ఉ. తారకనామమంత్రరుచిః పశునతారమణం డెఱుంగు నీ
పావనపాదపకజప్రభావ మహాల్య యెఱుంగు మిక్కిలి
దేవరదోర్బలంబు శివః దేవునిచాప మెఱుంగు నీదుమీ
ధావిభవంబు గల్లుశరః ధాటి నముద్రుఁ డెఱుంగు రఘువా.

తా. ఓరామా! నీనామయొక్క రుచి నీశ్వరుఁడెఱుంగును. నీపాదసామర్థ్య
మును అహల్యయెఱుంగును. నీభుజపరాక్రమము శివధనుస్సెఱుంగును. నీబాణప్రయో
గమును సముద్రుఁ డెఱుంగును.

శ్లో. దివ్యస్యందనమధ్యగం రణరణచ్చాపాన్వితం భీషణం
కాలాగ్నిప్రతిమాసబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్
సుగ్రీవాంగదరావణానుజమరుత్పుత్రాదినం సేవితమ్
రామం రాక్షసవీరకోటిహరణం రక్తాంబుజాక్షం భజే.

37

శా. సారస్యందనమధ్యగుఁ రణరణచ్చాపాన్వితం రాఘవుఁ
ఘోరాగ్నిప్రతిమాసబాణకలితం గ్రూరాస్త్రతూణీద్వయుఁ
సూరాత్కోద్భవరావణానుజమరుత్సూన్యాదినం సేవితం
వీరుఁ రక్తసరోజుత్త్రహతవిద్యేషం బ్రశంసిం చెదన్.

తా. శ్రేష్ఠమైన భయధ్యమును బొందినట్టి ధ్వనిచేయుచున్న ధనుస్సుతోఁ
గూడినట్టి భయంకరుఁడైనట్టి ప్రళయాగ్నితో సమానముగు బాణముతోఁగూడినట్టి
భయంకరబాణములుగల యంబులబొది జోడగలిగినట్టి సుగ్రీవుఁడు, అంగదుఁడు,

విభీషణుడు, అంజనేయుడు మొదలగువారిచే నేవింపబడుచున్నట్టి బహురాక్షస సంహారముఁ జేయునట్టి యెఱ్ఱదామరలివంటి నేత్రములుగల రాముని నేవింపఁచున్నాను.

శ్లో. బ్రహ్మాద్యామరసిద్ధజన్మభువనం యన్నాభిషంకేరుహమ్
శ్రీన్విరాణానికేతనం యదుదరం లోకైకశయాగృహమ్
యద్వక్ష్యకమలావిలాసభవనం యున్నామంత్రం సతామ్
వాసాగార మఖండమంగళనిధిః పాయాత్స్వో గాఢువః. 38

ఉ. ఎవ్వనినాభిపద్మము రహిత విధిముఖ్యులజన్మకారణం
బెవ్వనివత్తు మిందిరకు • నిం వగునట్టివిలాసమందిరం
బెవ్వఁడు ముక్తికిఁ గదన • మెవ్వఁ డశేషజగద్విధాయకుం
డెవ్వనినామ మెంతరు మునీశ్వరు లారఘరాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనినాభిపద్మము బ్రహ్మదేవతలకు జన్మదేశమో, లక్ష్మీదేవికి సుఖగృహమైన యెవ్వనిగర్భము లోకమునకుఁ బడకయిల్లో, (అనఁగా లోకములు స్వామిగర్భములో నుండు ననుట) ఎవనిరాము లక్ష్మీకి నాటయిల్లో, ఎవ్వనినామము సత్పురుషులకు నివాసగృహమో, అట్టి సర్వశుభాకరుడైన రాముఁడుమమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శృంగారం యీతినందనీవిహరణే వీరం ధనుర్భంజనే
కారుణ్యం బలిభోజనేద్భుతరసం సింధాగిరిస్థాపనే
హాస్యం శూర్పణఖాముఖే భయవహే భీభత్సమన్యాముఖే
రాద్రం రావణమర్దనే మునిజనే శాంతం వపుః పాతు నః. 39

మ. ధరణీపుత్రిముసీంద్ర శంకరధనుఃపైత్యారిలంకాపురీ
శ్వరవై రోచనరావణానుజులకుఁ • సాధారణప్రాధిచీ
వరశృంగారముఁ శాంతివీరభయభీభత్సద్భుతోగ్రంబులు
గరుణాహాస్యరసంబు లుప్పతిలురాడ్లాత్రంబు భావించెదన్.

తా. నీకతో విహరించునపుడు శృంగారరసమును, శివధనుర్భంగమందు వీరరసమును, కాకాసురునియందుదయను, సముద్రమునఁ బర్వతములుంచునపుడు ఆశ్చర్యరసమును, శూర్పణఖమోమున హాస్యరసమును ఇతరశ్రీలమోమున భీభత్సమును (అనఁగా నసహ్యత), రావణసంహారమందు రౌద్రరసమును, మునీశ్వరులయందు శాంతరసమును అయిన స్వరూపము మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. మూతా రామో మత్సితా రామచంద్రో
భ్రాతా రామో మత్సితా రాఘవేశః
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళుః
నాన్యం దైవం నైవ జానే నమానే.

40

ఉ. రాముడు తండ్రి మత్సనని రాముడే భ్రాతయు రామచంద్రుడే
రాముడే మత్సితుడు స్వగుడు రాముడే సర్వధనంబు రాముడే
రాముడే సత్కృపాకరుడు రాములతో సరి శ్రువైవము
వేమలు లేదు లే దనుచు పెద్ద భజించెద నిష్ఠసిద్ధికిన్.

తా. తల్లి తండ్రి సోదరుడు స్నేహితుడు అన్నియు వాకురాముడే. వేరుదైవమును నే నెఱుంగ న యెఱుంగను.

శ్లో. మూలేకల్పద్రుచుస్థాఖిలమణిచిలనద్రత్నసింహాసనస్థం
కోదండనాశుగేనోల్లసితకరయుగేనార్చితం లక్ష్మణేన
వామాంకన్యస్తసీతం భరతభృగనుహామాక్షికగృత కాంతిమ్
శత్రుఘ్నే చామరాభ్యాం సునిలసితకరే రామచంద్రం భజేహమ్.

చ. సురతరుమూలమందు మణి శోభితవీరిని సీతతో వసిం
ప రహి సుమిత్రపుత్రకుడు మౌగించావము లంది యివ్వఁగా
భరతుడు పుండరీకము శుభస్థితిఁ బొల్పఁగ శత్రుఘ్నాచారా
మరలును వీరఁ జెన్నఁపఁచు స్తంభస్థుఁడగు రాము నెన్నెదన్.

41

తా. కల్పవృక్షము మొదట సర్వరత్నములతోఁ గూడినవీరిమందున్నట్టి, సురరాజు
ణములచే సొగసైన సమయముల లక్షణునిచే బూజింపఁబడుచున్నట్టి యు, ఎడమ
తొడయందు సీతను మఱొకనినట్టి భరతునిచే ధరించఁ బడిన ముత్యాలగుడుగు గలిగినట్టి
యు, వింజామరధరించిన శత్రుఘ్నుడుగల రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. నామే కోదండదండం నిజరకమలే కక్షితే బాణ మేకమ్
పశ్యన్ భ్రాతృగేహ సోక్షా వధన ముభయగు రాచితూర్ణభావమ్
వామే యుగామే లంబాభ్యం సహమిశితయు బాసకీలక్ష్మణాభ్యమ్
రాచం శ్యామం భజేహం ప్రణత జనకునః ఘోరమచ్ఛేదదయమ్.

42

చ. ఇరుగడలందు లక్ష్మణముఁ హినుకొని జెలువొందఁ దూణముఁ
శరము శరాసనంబు వరుస వ్రరమాంగకరంబులందు వి

స్ఫురతః దనర్ప భక్తజనః పుండ్రవిపద్యుః డై నరామభూ
వరుండు జగద్గురుండు భగవంతోః డనంతండు నన్ను బ్రోవుతన్.

తా. ఎడమచేత ధనుస్సు కుడిచేత బాణము వెనుక నంబులపొది యిరుప్రక్కల
సీతాలక్ష్మణులుగలిగి నమస్కరించువారిడుశిఖమును బోగొట్టునట్టి చానునచాయగల
రాముని నేవించుచున్నాను

శ్లో. అంబోధరశ్యామలమంబుజాక్షం
ధనుర్ధరం వీరజటాకలాపం
పార్శ్వద్యయే లక్ష్మణమైథిలీస్యాన్
నిషేవ్యమాణం ప్రణమామి రామమ్.

43

మ. శరదశ్యామలగాత్రుః బార్శ్వనియుగళః స్థానావసీజానుజం
గురుతామ్రాంశుజటాకలాపునిలసః త్రోదండహస్తౌ బరా
త్పరుః బంకేరుహపత్రనేత్రుః గరుణాపాత్రుః బుధస్తోత్రుః
చరనత్పుత్రు సురారిజైత్రు రఘుసంశస్వామిః గీర్తించెదన్.

తా. మేఘమునలె నల్ల నైనట్టి పక్షమువంటి నేత్రములుగలిగినట్టి ధనుస్సును ధరిం
చినట్టి వీరుండును జటాసమాహముగలవాఁడును అయినట్టి రెండుప్రక్కల సీతాలక్ష్మ
ణులచే నేవింపబడుచున్న రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీప్తోగురు మస్త్రమేఘుః, సౌత్తణం దాశరథిం దయాభుమ్
ఆజానుబాహుం జగదేకవీర, మనాథనాథం రఘునాథమిదే.

44

మ. గురు కారుణ్యపయోనిధానువిలసః త్రోదండదీప్తోగురుః
వరశల్యాణగుణాకరుః శుభకరుః వై జేహసంయుక్తు దా
శరథిః లక్ష్మణనేప్య నార్జవరః తౌదక్షిణీతౌకరుః
బరు నాజానుకరుః జగద్గురుహరిః భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. ధనుస్సు (ధరించుట యగు) దీక్షయం చెల్లరకు గురువైనట్టి ఇంతటివాఁడ
ని ప్రమాణించశక్యముగానట్టి లక్ష్మణునితోఁగూడినట్టి దశరథపుత్రుఁడైనట్టి దయాగలిగి
నట్టి మోక్షాశ్లాఘనము బుజుమలుగలిగినట్టి జగములయందుఁ బ్రధానవీరుఁడైనట్టి దిక్కులే
నివారి నేలునట్టి శ్రీ రాముని స్తుతిఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. కర్పూరాంగవిలేపనం రఘుపరం రాజీవనేత్రం ప్రభుమ్
కస్తూరినీకరాకృతిం ఖరధృతిప్రధ్వసినం శ్రీహరిమ్

కందర్పాయుతకోటిసుందరతనుం కామారిసేవ్యం గురుమ్
కాంతాకామద మప్రమేయ మమలం సీతాసమేతం భజే.

45

మ. ఘనకర్పూరవిలేపన రఘువర్షః | గామారిసేవ్యః ఘనా
ఘనగాత్రై సరసీజనేత్తు ఖరరత్నోధ్వంసిరాముః సనా
తనుః గందర్పశతో త్తిమాకృతిని గాంతాకామదుః శ్రీహరిః
జనకత్నా రమణాత్మజానన సరోజాతార్కు భావించెదన్.

తా. కర్పూరము దేహమునఁ బూసికొనినట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి పద్మము
వంటిసేత్రములు గలిగినట్టి కన్తూరిప్రాగువంటిమాపము గలిగినట్టి, ఖరాసురునిధైర్యము
సుబోగొట్టినట్టి విష్ణుస్వరూపుఁ డైనట్టి కోటిమన్తఘటవంటి సౌందర్యము గలిగినట్టి
యీశ్వరునిచేత నేవింపఁదగినట్టి శ్రీలకుఁ గామములు బుట్టించునట్టియుఁ బ్రమా
ణింప శక్యముగానట్టియు నిర్మలఁడైనట్టి సీతతోఁగూడినరాముని నేవించెదన్.

శ్లో. నీలాబ్రబృందసదృశం పరిపూర్ణ దేహమ్

దిక్పాలకాదిసురసేవితపాదపద్మమ్,

వీతాంబరం కనకకుండలశోభితాంగమ్

సీతాపతిం రఘువతిం సతతం భజామి.

46

మ. మృగనాభీనిభసుందరాంగుభవసన్నిత్రు బవిత్రు లన
న్నిగమాంతార్థవిచారవర్జ్య సుతవాణీనాథుఁ బీతాంబరుఁ
దిగధీశానముఖామరావసుని ధాత్రీపుత్రికాధీశ్వరుఁ
భగవంతు న్నణికుండలాభరణ సంభావించు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లనిశేషమువంటి సర్వలక్షణపూర్ణమైన దేహముగలవాఁడును, పీతాంబ
రము ధరించినవాఁడును, బంగారుమకరకుండలములచేతఁ బ్రకాశించువాఁడును, సీతా
దేవికిభర్తయైనవాఁడును నగు శ్రీరాముని నెల్లప్పుడును గొల్చుచున్నాను.

శ్లో. భర్త బ్రహ్మసురేంద్రముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసహస్రాభం పదాంభోరుహే
దుర్గాసంతతసంతతాంఘ్రికమలం దుర్వారకోదండినం
గంగావిస్ఫుటమాళిమానసహరం కల్యాణరామం భజే.

47

తా. భర్తాంభోజభవేంద్రముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసమంచత్పదపంకేరుహుఁ
దుర్గాసంతత సన్నతాంఘ్రియుగళుఁ | దోషాపహుఁ మౌనిరా
శ్వర్గప్రస్తుతు శంభుమానసహరుఁ | వైకుంఠుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. శివబ్రహ్మాంధ్రాది దేశతలకిరీటముయందలి మాణిక్యకాంతులసమూహము చేత నొప్పుచున్న పాదములు గలిగినట్టి పార్వతిచే నెల్లప్పుడు స్తోత్రముచేయుటచేత పాదపద్మములు గలిగినట్టి నివారింపకకృమగాని ధనుస్సు గలిగినట్టి యీశ్వరునిను నో హరుడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. అగ్రే ప్రాంజలి యాంజనేయ మనిశం వీరంచ తారాసుతం
పార్వే వృష్టిః క్షుణ్ణానుజం పరిసరే సుగ్రీవ ముగ్రాసనే,
పశ్చాత్పల్లక్షణ ముక్తికేజపకజాం మధ్యే స్థితం రాఘవమ్
చింతామూలిక యో నిఖిలతీ సుధియ శ్చిత్తేషు వీణాంబరీన్. 48.

చ. పవనజః డంగదుం డెగుటఁ + బ్రాంజలు లై వినుతింపఁ జెంగటఁ
రవిసుతరావణానుజులు + రంజిల వెన్న సుమిత్రసూనుఁ డా
యవనితనూజచేరువను + హర్ష మెసంగఁగ సింహపీఠిరు
క్రవనజకర్ణిక వెలయుఁ మాధవుఁ జిత్తములొఁ దలంచెదన్.

తా. ఎదుటదోసిలికల యాంజనేయగి, పార్వమందు వీరుడైన యంగదుని, సమీపమందు విభీషణుని, ఎదుట పీఠమందు సుగ్రీవుని, వెనుక లక్ష్మణుని, సమీపము ననీతను, మధ్యమ పచ్చనిబట్టగలరాముని నున్నవానిఁగా విద్వాంసులు (అనఁగా జ్ఞానులు) ధ్యానమనుకలముచేతఁ జిత్తములయందు వ్రాయుచున్నారు. (అనఁగా అట్లు ధ్యానముఁజేయుచున్నారనుట.)

శ్లో. క్షీరాంభోనిధి మధ్యవ ద్వినిసితే ద్వీపే సువర్ణాచలే
రత్నోల్లాసితకల్పభూరుహితలే జాంబూనదే మండపే,
తేజోభ్రాజితవేదికే సురుచిరే మాణిక్యసింహాసనే
హేమాంభోరుహకర్ణికోపగితలే వీరాసనస్థం భజే. 49

చ. తెలిదీవిఁ గనకాద్రిదుగ్ధనిధినుఁద్దీప్తామరానోకహ
స్థలకాంబూనదమంటపంబున విభాస ద్వేదికారంజితో
జ్వలసింహాసనజాతీరుపమయకంఠాతస్సుగత్కర్ణికా
స్థలివీరాసనయుక్తుఁ డైనపునుంశిస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. పాలసముద్రమునడుమనున్న శ్వేతద్వీపమందు బంగారుకొండయందు రత్నములచేత శోభించు కల్పవృక్షములక్రింద బంగారుమంటపమందు తేజముచేత నొప్పుచున్న యరుగుగల మనోహరమైన మణిసింహాసనమందు బంగారుపద్మపుష్పద్వైపి వీరాసనమందున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. దోర్దండేనచమండలీకృతమహాకోదండచండాశుగై
ర్నిర్భూతైరవికోటితుల్యనిశితై ర్భ్రష్టాదిముఖ్యస్తుతైః,
సుగ్రీవాదినమస్తవానరవరా నాజ్ఞాపయంతం గిరా
దైత్యా తాడయ తాడయే త్యనుపదం శ్రీరామచంద్రం భజే. 50

మ. కరదండంబున మండలీకృతమహాకాండానన్ను కృభా
స్వరకోటిప్రకటప్రభానిశితనిర్భూతంబు లై పద్మజా
మరసంస్తోత్రము లై నబాణములచే * మర్దించుచు వేగవా
నరసంఘంబులతోడ దైత్యవరుల * మర్దించు మర్దించు మం
చు రయం బొప్పగఁ దెల్పు రాఘవసుధీశుం డిచ్చునిష్టార్థముల్.

తా. పిడుగులతోఁ దుల్యములై నట్టియాఁ గోటిమారులతోఁడుల్యముగాఁ దీక్ష
ములై బ్రహ్మదులచే నుతింపఁబడుచున్నట్టి భుజములచేతి లాగఁబడి గుండ్రమైన ధనుస్సు
యొక్క బాణములచేత నొప్పుచు రాక్షసులను గొట్టుకొట్టుమని సుగ్రీవాదినరుల
నాజ్ఞాపించుచున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. భూకంపం జనయ న్నభో విదళయ న్నంభోనిధిం ధోభయః
దైతేయాంశ్చ విమర్దయః గిరివరాః భిందః దిశః పూరయః,
వై దేహీ మతిమోదయః సకలగీర్వాణాః శిరగకంపయః
కల్యాణో రఘురామబాణవిలసతో దండచండధ్వనిః. 51

ఉ. రామునిచాపమార్పిశుభ * రావమునఁ తలలూపు దేవతా
సోమము దైత్యు లార్చి గని * సోలుదు రట్లు మ్రోయుమైధిలీ
భామిని సంతసించువడి * బ్రద్ధ లగుఁ వసుధాధరంబులఁ
భూమి చలించు నంబరము * బూరటిలుఁ దిశలెల్ల ఘూర్ణిలున్.

తా. శుభప్రదమగు రామునిబాణముచేత నొప్పుచున్న ధనుస్సుయొక్క చప్పు
డు భూకంపమును బుట్టించుచు నాకాశము బ్రద్ధలునేయుచు సమద్రముం గలిపి వే
యుచు రాక్షసులమర్దించుచుఁ బర్వతములను బ్రద్ధలుగొట్టుచు దిక్కులను నిండించుచు
నీతను సంతసింపఁజేయుచు దేవతలం దలల్పాచునట్లు జేయుచు వ్యాపించెను.

శ్లో. విమలకమలనేత్రం విస్ఫురన్నీలగాత్రం
తపనకులపవిత్రం దానవధావంతమిత్రమ్,
భువనశుభచరిత్రం భూమిపుత్రీకళత్రం
దశరథవరపుత్రం నామరామాఖ్యమిత్రమ్.

చ. సరసిజవత్తనేత్ర సురశాత్రవజైత్రుః బతత్రిపత్రునిక
ధరణిసుతాకళత్రు జనతానుతిపాత్రుని రాజపుత్రు భా
సురసుచరిత్రు నీలమణిశోభితగాత్రు మహేశమిత్రు భా
స్కరకులసత్ప్రవిత్రు గుణసాంద్ర రఘూద్వహు నాశ్రయించెదన్.

తా. స్వచ్ఛమైన పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న నల్లని శరీరముగలిగినట్టి సూర్యవంశమందుఁ బవిత్రుడైనట్టి రాక్షసులను చీకటికి నూర్చుడైనట్టి లోకములకు శుభకరమైనచరిత్రగలిగినట్టి సీతాదేవిభార్యగలయట్టిదశరథునికొమాడుడైన స్నేహితుడైన రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. జననీజానకీసాయౌ జన్మనో రఘునందనః
లక్ష్మణో మిత్ర మస్తాకం కోపచారః కుతోభయమ్,
జన్మనో రామచంద్రో మే జననీజనకాత్మజా
హనుమత్ప్రముఖా స్సర్వే హరయౌ మమబంధవాః. ౭౩

చ. జనకుఁడు రామచంద్రుఁ డగుజానకి తల్లి సుమిత్ర నూతి మా
కనయము మిత్రుఁ డంగదముహూబలపుత్ర విభీషణార్కనం
దనముఖు లాత్మ బంధవజనంబులు గాన విచారముఁ భయం
బును కలుపంబు దీనతయుఁ బొందునె మామకమానసంబునన్.

తా. మాకు నీత తల్లి రాముఁడు తండ్రి లక్ష్మణుఁడు స్నేహితుఁడు హనుమంతుఁడు మొదలగువానరులందఱు బంధువులు అయియుండఁగా నేమివిచారము. ఎందు నలన భయము.

శ్లో. జగతివిశదమంత్రం జానకీప్రాణమంత్రం
విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
దశరథసుతమంత్రం దైత్యనంహరమంత్రం
రఘుపతినిజమంత్ర రామరామేతిమంత్రమ్.

చ. సకలజగత్ప్రవిత్రము నిశాచరజైత్రము ధారుణీసుతా
ధికప్రమదప్రదం బఖిలదిక్పరిపాలనపాలనంబు నే
వకజనకల్పకంబు భయవారణవారణ కేసరోపముం
బకలుష మద్వితీయ మఖిలా ర్తివిరామము రామమంత్రమున్.

తా. రామరామా అనుమంత్రము ప్రపంచమున నిర్మలమైనమంత్రము. సీతకుఁ బ్రాణమైనది. దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినది. ప్రపంచమునఁ బ్రఖ్యాతమైనది. దశరథపుత్రినిమంత్రము. శ్రీ రామానిస్వకీయమంత్రము. రాక్షససంహారమైనమంత్రము.

శ్లో. సీతాయాదక్షిణే పార్శ్వే లక్ష్మణస్యచ పార్శ్వతః,
తన్మధ్యే రాఘవం వందే ధనుర్భాణధరం హరిమ్.
చంద్రోపమం మలయదందనచర్చితాంగం
మందారపుష్పపరిపూజితపాదపద్మమ్,
బ్రహ్మేంద్రవంద్య మనిశం యుగిబ్బందసేన్యం
వందేరవిందసయసం రిఘురానుచంద్రమ్

55

చ. సరసవిదేహరాజతనుఃసంభవలక్ష్మణఃకురుదేవతా
తరునునుపూజితాంఘ్రినవతాపరసన్వితయుః సరస్వతీ
శ్వరసురవర్యమాసిజననందితుః జుదనచర్చితుః లస
ద్గురుశరచాపధారుని రిఘూద్వహురాముని నెంతు నెంతయుః.

తా. సీతాలక్ష్మణుల మధ్యమునను ధనుర్భాణములను ధరించుచున్న విష్ణుదా
పుఁడగురాముని నమస్కరించుచున్నాను. చంద్రునితోఁ దుల్యుఁడైనట్టి మలయపర్వత
మందలిగంధముచే బూయుఁబడిన దేహముగలిగినట్టియు మందారపుష్పములచేఁబూజిం
పఁబడు పాదపద్మములుగలిగినట్టి బ్రహ్మచేత నింద్రునిచేత నమస్కరించఁదగినట్టియు,
నెల్లప్పుడు మనిసమూహమునకు సేవింపఁదగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములుగల
రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ఇత్వోకునందనం సుగ్రీవపూజితం
త్రైలోక్యరక్షకం సత్యసంధం సదా,
రాఘవం రఘువతిం రాజీవలోచనం
రామచంద్రం భజే రాఘవేశం భజే.

56

మ. మనువంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర రఘురామస్వామిః దైత్రీలోక్యపా
వను సుగ్రీవసమర్చితాంఘ్రికమలుః • లక్ష్మీధర్మ సత్యసం
ధుని గంజాయతనేత్ర వీరరఘునాథుః రాఘవుః రామచం
ద్రుని భక్తాంగణకల్పకంబు మది సంతోషంబునం గొల్చెదన్.

తా. ఇత్వోకునందనము సంతోషింపఁజేయునట్టి సుగ్రీవునిచేఁ బూజింపఁ
బడుచున్నట్టి మూఁడులోకములను రక్షించునట్టి సత్యమైనప్రతిజ్ఞ గలిగినట్టి రఘువంశ
పురాణుల కధిపతియైనట్టి పద్మములవంటి నేత్రములుగల రామచంద్రుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. బ్రహ్మమృతానంద ఫలప్రదాయనం
వేదాంతవిజ్ఞానసుగంధపుష్పితమ్,

సీతాశుభాంగాంచితబాహుశాఖనం

శ్రీరామకల్పద్రుమ మాశ్రయామః.

57

మ. అలసీతాంగలనత్కరోరువిటపం • బై భవ్యవేశాంతని

ర్మలనుజ్ఞానసుగంధపుష్పయుత మై • బ్రహ్మోష్ఠతానంరస

త్ఫలదం బై వరతత్త్వవిద్యయలకుఁ • భావించు బాహిష్కార్యమై
యలరుఁ శ్రీరఘురామకల్పకము న • నశాంతముఁ గల్పదన్.

తా. ఆమృతమువంటి బ్రహ్మనందమనెడు పండునిమ్మనట్టి వేశాంతజ్ఞానమనెడు మంచిపరిమళముగల పువ్వులఁగలిగినట్టి సీతాదేవియొక్క శుభమైన దేశముం దొప్పుచున్నచేయి యనెడుకొమ్మ గలిగినట్టి శ్రీరాముని యనుకల్పపుష్పము నాశ్రయించుచున్నాను.

శ్లో. కనకనికషభాసా సీత యాలింగితాంగో

నవకువలయదామశ్యామ వర్ణాభిరామః,

అభినవయుతవిద్యున్నందితో మేఘఖండ

శ్శనుయతుసుమతాపం సర్వదా రామచంద్రః.

58

చ. ఉరుతరతప్తభర్తనికఃపోజ్వల యైనధరాశనూభవః

సరసతః గూడి నీలమణిఃబాలవిరాజితుః డై తటిల్లతా

స్ఫురితసీతాభ్రమో యనఁగఁ • బొల్పు వహించిన రాసువుండు మ

ద్దురితసముద్భవం బయిన • దుస్తరతాపముఁ బాపి పోవుతన్.

తా. బంగారపు వరుపుగీటువంటి కాంతిగల సీతచేఁ గాఁగిలింపఁబడిన దేశము గలిగినట్టి నల్లకలువదండవలె చావనచాయచే మనోహరుఁ డైనట్టి క్రొత్త మెఱపుతోఁ గూడిన మేఘముముక్కయైనరామచంద్రుండు వాసంసారబాధ నెల్లపుడు శాంతింపఁ జేయుఁగాక.

శ్లో. అలం శాస్త్రాభ్యానై రల మనకృదామ్నాంబుపతనై

రలం తీర్థస్నానై రల మఖిలయాగవ్రతజ్వలైః,

అలం యోగాభ్యానై రలమపి మహాపాతకభీరుః

యదస్తాకం రామస్తరణమహిమా సా విజయతే.

59

ఉ. చాలును శాస్త్రపాఠములు • చాలును వేదము లభ్యసించుటల్

చాలు జపంబులుం దపము • చాలు వ్రతంబులు తీర్థయాత్రలుఁ

జాలు సదోపవాసములు • సత్కృతువుల్ ఘనయోగనిష్ఠులుఁ

జాలఁగ భీతి మాన్ప రఘున త్తమునంస్తరణంబు గల్గుటన్.

తా. ఏహేతువువలన మాకు రాకున్నరణ మాహత్మ్యముగలదో అహేతువు వలనకాస్త్రములు నేర్చుట యెందులకు వేదములేల గంగాదితీర్థస్నానములేల యజ్ఞములు వ్రతములు సేల యోగములేల గొప్పపాపములవలన జడుపేల.

శ్లో. సీతామనోమానసరాజహంస, సంసారసంతాపహరక్షమావళ,
శ్రీరామదైత్యాంతకశాంతరూప, శ్రీతారకబ్రహ్మనమోనమస్తే. 60

మ. కనునీ యూననిజాతమానసమనఃకాసాతహంసుః హిత
క్షము దైత్యాంతకు శాంతరూపుని బృహత్సంసారసంతాపఘో
రగుహంభోనినికారణుః గఘనరూః రాజీవపత్రేక్షణుః
విమలుః దారకబ్రహ్మణుః దలఁచి నేమింతుః గృహకాంక్షీనై.

తా. సీతాదేవిచిత్తమనెడు మానససరస్సునకు రాజహంసయైన యోరామా! సంసారబాధను మాన్పునోరామా! శాంతుడవైన యోరామా! రాక్షససంహారము నేయునోరామా! తారకబ్రహ్మనైన యోరామా! నికు నమస్కారము.

శ్లో. కదావా సాకేతే విసులసరయూతీరపులినే
సమాసీన శ్రీనిధిద్రఘుపతిపదాబ్జే హృది భజణ,
అయే రామస్వామిః జనకతపయానల్లభవిభో
ప్రసీదేతి క్రోశ నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః. 61

మ. గురుసాకేతపురీమనోజ్ఞసరయూకూలంబునక నైకతో
పరిభాగంబునఁ గూలించుచి రఘురాట్పాదంబుజాతంబులక
స్థిరవృత్తి భజించుచును దరద యోసీతే ప్రశస్యత్యమై
కరుణింపం దగున స్తథుస్రములు నికలంబు నిమేషం బగున్.

తా. ఆయోధ్యయందు నిర్మలమయిన సరయూనదీతీరమందలి యిసుకతిన్నె యందుఁ గూర్చుండి శ్రీరామనిపాదపద్మములు నుననున నేమించుచు ఓస్వామి! శ్రీరామా! సీతకుఁ బ్రియుడవైన యోప్రభూ! రక్షించుమని మొఱలిడుచు బహుదినములు నిమసములె నెప్పుడు వెళ్లఁబుచ్చగలను.

శ్లో. కదావా సాకేతే తరణతులసీకానవతలే
నినిష్ఠ స్తం పశ్యన్న విచిత్రవిశాలోర్ధ్వతిలకమ్,
అయే సీతానాథస్త్యభజనపథే దానవజయి
ప్రసీదేతి క్రోశ నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః. 62

తా. సాకేతంబున నొక్క శీఠఁ దులసీసంతానకాధ్యనుఁ డై
శ్రీకల్యాణముఖంబునక దిలకముఁ జెల్వొందునా రాము హే

కాకుల్ స్థే! విదేహజాధిపతి! యో! కాసల్యపుత్రా! హరీ
నీకుఁ మొక్కు-దినంబులు నిమిషమా • నీ రేజువత్తేక్షణా.

తా. ఆయోధ్యాపురమున లేతకులసివనమందుండి యవిచ్చిన్న మై వికాళమైన
నిలుపుబొట్టు గలిగినట్టి యారామునిఁజూచుచు నోసీతాపతి కలంచుకొను మనుష్యుల
నేలువాఁడా రాక్షసులజయించువాఁడా రక్షించుమని బహుదినములను నిముసమును
ఎలెఁపప్పుడు వెల్లింపఁగలను.

శ్లో. కదా వా సాకేతే మణిఖచితసింహాసనతలే
సమాసీనం రామం జనకతనయూలింగితతనుం,
అయే సీతాగామ త్రుటితహరధన్వ రఘుపతే
ప్రసీదేతి క్రోశ నిమిషముప నేష్యామి దివసాః.

63

మ. తనసాకేతసభాంతరస్థలిలన • ద్రుతోజ్వలత్ప్రీతిభూ
తనయూలింగితుఁ డైయొకప్పుడును మోదల బొప్ప నున్నట్టిరా
ముని నోహో శివచాపఖండనధరాపుత్రీపతిక ముంగలఁ
గనుపట్టఁ దగు న న్నఘనములు నిక్కంబు నిమేషం బగున్.

తా. ఆయోధ్యయందు రత్నములచే గుచ్చబడినపీఠమందుఁ గూర్చున్న శ్రీరా
ముని సీతచే నాలింగనఁ జేసికొనఁబడిన దేహముగలవానిని ఓసీతారామా! శివధనుస్సు
ను విడిచినవాఁడా! రఘుపతీ! రక్షించుమని బహుదినములు నిముసమువలె నెప్పుడు
వెల్లింపఁగలను.

శ్లో. మార్గేమార్గే శాఖనాం రత్నవేదీ
వేద్యాంవేద్యాం కిన్నరీబృందగీతమ్,
గీతేగీతే మంజులాలాపగోష్ఠీ
గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథారామచంద్ర.

64

చ. పాలు పగుచూర్గమార్గముల • భూజములందలిరత్న వేదికా
స్థలముల కిన్నరీతతులు • తానయ్యానివృతగానవైఖరికొ
సలలిత మైనగోష్ఠియెడ • సన్నుతిఁ జేతురు రామచంద్రసి
విలసితనత్కథామృతము • వేడ్కను గ్రోలెడు చిత్తవృత్తు లై.

తా. ఓశ్రీరామమూర్తి! ప్రతిమార్గమందుఁ జెట్లయొక్కరత్నపుటరుగు, ప్రతి
యరుగునందుఁ గిన్నరస్త్రీలపాట, ప్రతిపాటయందు మృదువైన వాక్యప్రసంగము,
ప్రతిసంగమందు నీకథ గలదు.

శ్లో. పృథ్వీవృథ్వే వీక్షితాః పక్షీనంఘాః

సంఘేసంఘే మంజులమోదవాక్యమ్

వాక్యేవాక్యే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథారామచంద్ర.

65

ఉ. భూరుహాభూరుహంబులను • బొల్పుగ నున్న ఖగవ్రజంబు లిం

పారఁగ మంజులోత్కరము • లైననుభాషలయందు వేడ్క బెం

పారినరవ్యగోష్ఠియెడ • నంచిత మైనభవత్కథానుధా

సారమె కర్ణపర్వముగ • నన్ను తిఁజేయును రాఘవేశ్వరా.

తా. ఓ శ్రీరామమూర్తి! ప్రతిచెట్టునందును బహిసమాహముల గానవచ్చుచున్న

వి. ప్రతిసమాహమందు మృదువైన సంతోషవాక్యము గలదు. ప్రతివాక్యమందు

మృదువైన ప్రసంగముగలదు. ప్రతిప్రసంగమందు ఏకథ గలదు.

శ్లో. శ్వేతపుష్పక మారుహ్య, సీతయానహ రాఘవ!

సుగ్రీవాదిభవద్భక్తై, ర్మనోమధ్యే రమన్వ మే.

66

మ. సితవిభ్రాజితపుష్పకంబున ధరాసీమంతినీపుత్రికా

శ్రితవామాంకుడ వై రఘూద్వహరమాచితేశ దైత్యేశ మా

రుతపుత్రాదినమస్తభ కజను లాహూఢి బ్రపేష్టింప న

ద్భుతరమ్యాకృతి వై మదీయ మగుచోతోపీధి గ్రీడింపవే.

తా. ఓ రామా! సీతతోఁగూడ తెల్లనిపుష్పకమునెక్కి సుగ్రీవాదిభక్తులతో

నామనస్సున విహరింపుము.

శ్లో. దోర్భిః ఖడ్గం త్రిశూలం డమరు మసి ధను శ్చారుబాణం కుతారం

శంఖంచక్రంచఖేటంహలముసలగదాభిండిచాలంతపాశం

విద్యుద్వహ్నింశ్చముష్టిం త్వభయవగకరం విభ్రతం శుభ్రవర్ణం

నందే రామం త్రినేత్రం సకలరిపుకులం మర్దయంతం ప్రతాపైః. 67

మ. శరచాపాసికుతారముద్గరగదాచక్రంబుభూభిండివా

లరుచిస్ఫరకృశానుముష్టిహలశూలప్రాసఖేటాదులు

గరసంఘంబుల దాల్చి నిర్భయకరాఖ్యంబు ప్రకాశింప బాం

డురవర్ణంబు ద్రినేత్రముం గలిగి తోడ్కో శత్రులం ద్రుంచుశ్రీ

కరుణా రామున కెల్లకాలము నమస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. ఈపద్యమందు రామునిరుద్రరూపమును విల్లించినాడు. భుజములచేతఁ

శ్రీ, త్రిశూలము, డమరుకము, చిన్నకత్తి, విల్లు, బాణము, గొడ్డలి, శంఖము,

చక్రము, డాలు, హఃగలి, రోకలి, గడ, భిండివాలము, పాశము, మెఱపుసుబోలిన యగ్ని, పిడికిలి, అభయమును హస్తమునందుఁ గలిగినట్టియు దెల్లని రంగుగలిగి మూడుకన్నులు గలిగినట్టియుఁ బ్రతాపములచే సర్వశత్రువులను నలిపివేయునట్టి రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. దురితతిమిరచంద్రో దుష్టకంజాతచంద్రః

సురకువలయచంద్ర స్సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రః

స్వజననివహచంద్ర శ్శత్రుగాజీవచంద్రః

ప్రణతకుముదచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

68

చ. కలువతమిరచంద్రః శరీరకంజసుధాంశుఁడు దేవకైరవో
జ్వలశశిసారసాప్తకులః పద్మాన్మృగాంకుఁడు సంశ్రితోత్కరో
త్పలవిధుఁ డల్పకంజసితః భానుఁడు నైజజనైకసేవ్యఁడు
విలసితవిరుఁడై నరఘునీరుఁడు సత్కృప నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. పాపములనెడు చీకటికిఁ జంద్రుఁడైనట్టియు దుర్మార్గులనెడు పద్మములకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి దీవతలనెడు కలువలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి తనజనసమాహమనకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి శత్రువులనెడు పద్మములకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి నమస్కరించువారనెడు కలువలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి రామచంద్రమూర్తి నన్ను రక్షించుఁగాక (ఇందుఁ జంద్రుఁడు చీకటిని బద్ధములను బాధించును కలువలను సముద్రుని వృద్ధిజేయునని తెలియునది).

శ్లో. కల్యాణదం కౌశికయజ్ఞపాలం, కళానిధిం కాంచనశైలధీరం

కంజాశనీత్రం కరుణాసముద్రం, కాకుత్స్థగామం కలయామిచిత్రే.

ఉ. చారుకళానిధిఁ విమలః పారనవశ్రవిశాలనేత్ర బృం

దారకశత్రుజైత్ర శుభః పాయకుఁ గౌశికయజ్ఞరక్షకుఁ

గారుణికాగ్రగణ్యఁ బరుఁ ఁ గాంచనభూధరధీరు శూరునిఁ

శ్రీరఘురామునిఁ హృదయఃసీనుఁ గనుంగొనుచుందుఁ బొందుగన్.

తా. శుభములనిచ్చునట్టి విశ్వామిత్రయజ్ఞమునేరకట్టి కాశ్రమములకు స్థానమైనట్టి మేరువుతో గుల్యమైన ధైర్యముగలిగినట్టి పద్మములవంటి కన్నులుగలిగినట్టి దయకు సముద్రుఁడైనట్టి కాకుత్స్థవంశస్థుఁడైన రాముం జిత్రమున నెంచుచుండెద.

శ్లో. వాల్మీకిస్తోత్రముంద రేణుమధిత స్సీతారమాసంభవ

స్సుగ్రీవాంగదజాలబవాదివతగ స్సామిత్రిచంద్రోదయః,

వాతోత్పన్నమణి ర్విభీషణసుధః పాలస్త్యహాలాహల
శ్రీరామాయణదుగ్ధవార్ధి రమలో భూయాత్ సుఖశ్రేయసే. 70
శా. ఆవాల్తీకిమనోగిరి ప్రమథితం • బై సీతయే లక్ష్మీ సు
గ్రీవాదుల్ సురభూరుహాదులు దశగ్రీవుండు హాలాహలం
బావాతాత్త భవుండు రత్నము సుమిత్రాపత్యముం జుద్దుఁ డా
దేవాతాతసహోద్భవుండు సుధయై • దీపించురామాయణం
బేభ్యాతి సుధాబ్ధయై యొనఁగునత్ప్రేమాభిలాషార్థముల్.

తా. వాల్తీకిమనియొక్క బుద్ధియను మందరపర్వతముచే దరచఁబడినట్టి సీత
యనులక్ష్మీ గలిగినట్టి సుగ్రీవుండు, అంగదుండు, జాంబవంతుండు మొదలగువారనెడు
కల్పవృక్షాదులు గలిగినట్టి లక్ష్మణుండను చంద్రోదయము గలిగినట్టి ఆంజనేయుఁ డనెడు
చింతామణిగలిగినట్టి విభీషణుండను నమృతముగలిగినట్టి రావణుండను కాలహూటము
గలిగినట్టి రామాయణమను పాలసముద్రము సుఖముకొఱకు శుభముకొఱకు నగుఁగాక.

శ్లో. రఘునందనవదైవతం నో, రఘువంశోద్భవవదైవతం నః
భరతాగ్రజవదైవతం నా, భగవాన్ రాఘవవదైవతం నః. 71

చ. నరవర శేఖరుండు రఘునందనుఁడే పరదైవతంబు శ్రీ
వరుండు పరేశుఁ డై నరఘువంశుఁడే మాపరదైవతంబు శ్రీ
హరి భగవంతుఁ డై నభరతాగ్రజుఁడే పరదైవతంబు మా
కరయఁగ రామభూవరుఁ డహర్నిశలం బరదైవతం బగున్.

తా. రఘువంశపురాజులను సంతోషింపఁజేయురాముఁడే మాకుదైవము, రఘు
వంశమందుఁ బుట్టినరాముఁడే మాకుదైవము, భరతునియన్న గారైనరాముఁడే మాకు
దైవము, భగవంతుఁడైన రాముఁడే మాకు దైవము.

శ్లో. ఉత్పల్లామలకోమలోత్పలదశశ్వామాయ రామామన
శ్చంద్రాయ ప్రశమాయ నిర్మలగుణారామాయ రామాత్మనే
ధ్యానారూఢమునీంద్రమానససరోహంసాయ సంసారవి
శ్వంసాయాద్భుతతేజసే రఘుకులోత్తంసాయ వుంసే నమః. 72
తతనిలోత్పలకోమలాంగునకు కాంతానస్సనోహం కం
నితమానీంద్రమనస్సరోవరలసఃస్పృతస్ఫురన్తూర్తిక
స్మృతికీ సద్గుణశాలికీ దురితసంహోహటవీవహ్ని క
న్భృతతేజస్కున కాజసూనునకు సంతోషంబునన్ మ్రొక్కెదన్.

తా. వికసించిన నిర్మలమైన కోమలములగు నల్లగలువతేకులవలె నల్లనైనట్టి
 సీతాదేవి మనస్సునకుఁ జంద్రుడైనట్టియు శాంతిగలిగినట్టి నిర్మలములైన గుణములచేఁ
 బువ్వలతోటవలె నానందముఁజేయునట్టి మనోహరస్వరూపుడైనట్టి ధ్యానమునొందిన
 మనులమనస్సులను మానససరస్సునకు హంస యయినట్టి సంసారబాధను బోగొట్టు
 నట్టియు నాశ్చర్యమైన తేజస్సుగలరఘువంశశ్రేష్ఠుడైన పురుషునకొఱకు నమస్కా
 రము.

శ్లో. రాజీవాయతలోచనం రఘువరం నీలోత్పలశ్యామలం
 మందారాంచితమండపే సులలితే సావర్ణకే పుష్పకే
 ఆస్థానే నవరత్నరాజిఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
 సీతాలక్ష్మణలోకపాలనహితం వందే మునీంద్రాస్పదమ్.

73

శా. మందారస్థలహేమరత్నమయసద్ద్యోతనత్పుష్పకం
 బంధుఁ నై జనభాశుభాసనమునం + దాసీనుఁ డై మానిన
 ద్వైందాశాధిపలక్ష్మణాస్పదుఁడు నై + పృథ్వీసుతాయుక్తుఁ డై
 కుం డేందీవరవర్ణుఁ డారఘువర్ణుఁ + కగజాక్షు నేవించెదన్.

తా. పద్మమువలె వికాసములైన శత్రుములు గలిగినట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును,
 నల్లగలువలె నల్లనైనట్టి మందారవృక్షములచేత నొప్పుచున్న మండపమందు సుందర
 మైనబంగారుపుష్పకమందు సభామంటపమందు రత్నస్థాపితమయిన సింహాసనమందున్న
 ట్టిసీతాదేవితో లక్ష్మణునితో లోకములనేలు నింద్రాదులతోఁగూడిన మునిశ్రేష్ఠులకు
 స్థానమైన రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వల్లీప్రవాళనవపల్లవపాదపద్మం
 కంజేక్షణం జలదనీలసరోరుహభమ్
 సీమంతినీనయనమోహనమూలమంత్రం
 రామం నమామి మునిమానసరాజహంసమ్.

74

చ. కిసలయవిద్రుమారుణముఁ + గేరుపదాంబుజయుగ్మ మోనిమా
 నససరసీమరాళము ఘనప్రతిమానవిసీలు మానీనీ
 విసరవిలోచనాంబురుహవిశ్రుతమోహనమంత్రముఁ మహా
 త్వు సరసిజాక్షు భక్తజనతోషకరుఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. తీగలవలె మృదువై పగడమువలెఁ జిగుళ్లవలె నెఱుగైన పాదపద్మములుగ
 లిగినట్టియుఁ బద్మములవంటి శత్రుములు గలిగినట్టి మేఘమువలె నల్లగలువవలెఁ బ్రకా

శించుచున్నట్టి శ్రీనేత్రములకు మోహపెట్టు ప్రధానమంత్రమైనట్టి మునుల మనస్సు నెడి మానససరస్సునకు రాజహంసయైన రామాని నమస్కరించుచున్నాను

శ్లో. అలం వినాదేన నకూసుషోయం

రామాశ్శూనా రాక్షసమగ్ధనాయ

భుజంగశయ్యాం పరిమృష్య నామో

న్నారాయణో భూకల మాజగాను.

75

చ. కలహ మి కేలమానప్రచుఁడు ఁ గాఁడు సుమీ రఘురామచంద్రుఁ డీ యిలజనియించె రాక్షసుల ఁ నే పడగింప భుజంగశల్పముఁ దొలగి జగన్నియంత యగుఁబోయెజనాభుఁడు దృష్టిప్రాతః డై సలలిత మా మహాఃపహిమ ఁ సర్వజగంబులు సన్నతించగన్.

తా. వివాదము చాలు ఇతఁడు మనుష్యుఁడు గాఁడు. పాతొత్తు శ్రీమన్నారాయణమూర్తి శేషశయ్యాను విడిచి రాక్షససంహారముకొఱకు శ్రీరామరూపముచే భూమిని పొందెను.

శ్లో. లోకత్రాణానుభవీ దశహం నశిరఃపక్షి విచ్ఛేదకారీ
లంకాలంకారహరీ భృగుతనయమనస్సర్వగర్వాపహరీ,
నీతా నీమంతకారీ మణినాయమకుటోద్వ్యక్తోదండధారి
శ్రీరామః పాపహరీ శమయతు దురితం భూమిభారాపహరీ. 76

మ. భువనత్రాణు దశాస్యకంఠనిలుతఁడూభరిల్ల భావాన్యదా నచరట్టుట్టావై భూమి మారు ఁనన్యాశక్తికోటిరు భారవగర్వాపహరుఁ ధనుర్ధరు ధరాఁకన్యానుసారిఁ మారిఁ భూవిభారాపహరు రాముఁ గొల్తు దురితంబుల్ పాపిరక్షింపగన్.

తా. లోకసంరక్షణముఁ జేయునట్టి రావణనిశితస్సుల వరుసను ఔగండ్రినట్టి లంకాపట్టణపుశోభను హరించినట్టి పరశురాముని మనోగర్వమంతయు హరించినట్టి నీ తాదేవి పాపటను దిద్దునట్టియై (అమెకలంకాగమజే నూట యొక విలాసము) మాణిక్య కిరీటము గలిగినట్టి ప్రళయధనుస్సును బూనినట్టి పాపమునుహరించునట్టి భూమిబరువును బోగొట్టునట్టి రాముఁడు పాపమును శాంతింపఁజేయుగాక

శ్లో. బ్రహ్మాదియోగిమునిపూజితసిద్ధమంత్రం
దారిద్ర్యదుఃఖభవరోగవినాశమంత్రమ్
సంసారనాగరసము శరణైకమంత్రం
పందేమహాభయహరం రఘురామమంత్రమ్.

77

ఉ. సారసగర్భయోగిమునిఁ సంస్కరణీశుము దుఃఖిరోగసం
హరికముఁ దరిద్రకలుఁ పాపహముఁ భయవారకంబు సం
సారపయోధితారకము • సర్వపువర్ణినిఁ విహరముఁ
శ్రీరఘురామమంత్రముఁ గురించి ననుస్మృతు లాచరించెదన్.

తా. బ్రహ్మ మొదలగు యోగులచే మునులచే బూజింపబడుమంత్రమును, లేమిచేతనైన కష్టమును, సంసారరోగమును నశింపజేయు మంత్రమును, సంసారసముద్రముదాటు ముఖ్యమంత్రమును, గొప్పభయమును బోగొట్టు రామమంత్రమును ననుస్మరించెద.

శ్లో. శత్రుచ్చేదైకమంత్రం సరసమునిషద్యాక్యసంఘాజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముచితసమయే సంగసిర్యాణమంత్రమ్
సర్వైశ్వరైకమంత్రం వ్యసనభుజిగసందప్తసంత్రాణమంత్రం
జిహ్వే శ్రీరామమంత్రం జపజపసఫలం జన్తసాఫల్యమంత్రమ్. 78

మ. ఉరుసంసారసము త్తరంబు సగమాంభోత్తార్జితంబుఁ సన
స్తరిపుధ్వంసము జన్తపావనముగా • సత్సంగవేశాసము
చ్చరితంబుఁ వ్యసనాహిదంప్రజనరఁ తొడక్షమై శర్వదం
బరుదా శ్రీరఘురామమంత్రమును జిహ్వ! భక్తిఁ గీర్తింపుమా.

తా. శత్రువులఁగొట్టు ముఖ్యమంత్రమును, సరసమైన ఉపనిషద్వాక్యములయందుఁ బూజింపబడు మంత్రమును, సంసారము దాటియెడుమంత్రమును, సంసారసంగమును బోగొట్టుమంత్రమును, అన్నియైశ్వర్యములలో ముఖ్యమైనమంత్రమును, ద్యౌతాదివ్యసములను పాముచేఁగఁ జంపబడినవారిని రక్షించుమంత్రమును జన్తసాఫల్యమునుజేయు మంత్రమును, శ్రీరామమంత్రమును ఓనాలుకా! తగు సమయమందు జపించు జపింపుము.

శ్లో. ఆకర్ణ మారూఢధనుర్గుణాఢ్యం
బ్రహ్మాస్త్ర ముండీకృతరాక్షసేంద్రమ్
రథాధిరూఢం రణరంగధీరం
రామం భజే రక్తసరోరుహక్షయమ్.

79

శా. పాకారాతిరథాంగ మెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మాస్త్రంబునఁ రావణు
లోకక్షేణి నుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకుఁ సరోపాంబకుఁ
గాకుల స్థాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాఁకాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్.

తా. చెవిపక్కంతము లాగఁబడిన వింటినారితోఁ గూడినట్టియు, బ్రహ్మస్త్రియు చే సంకరించఁబడిన రామబంధు గలిగినట్టి యుధధమునెక్కినట్టి, యుధధమున ధైర్యవంతుడైనట్టి ఎఱ్ఱదామరవంటి శేత్రములుగల రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఏతౌతౌ దశకంఠకంఠకదళీకాంతారకాంతిచ్ఛదౌ
వై దేహీకుచగుంభకుంకుమలసత్ప్వంకారుణాలంకృతౌ
విశ్వేత్రాణనిదానసాధునననక్రరంభయూపౌఘశౌ
దేయాస్తా మురు సిక్రమా రఘుచతే శేయాంసి భూయాంసిహః. 80

చ. కలుషనిశాదరేంద్ర దశకంఠరకంఠరకాననచ్ఛిదౌ
జ్వలితము లుర్వి జోరుకుచఃచర్మనకుంకుమంకిలారుణం
బులు భుననావనప్రకటభూరిమహాన్వరయూపముల్ దినే
ట్కులభవదీయబాహువులుః • కోరినకోర్కులు నిచ్చునిచ్చులున్.

తా. రామబుని కంఠములనెడి యరణితోటయొక్క శోభను దెగవేసినట్టి నీతయొక్క స్తనములయందలి కుంకుమపుబురదచేత నెఱ్ఱఁగానలంకరింపఁబడినట్టి ప్రపంచసంరక్షణకునకుఁ గారణమైన యోగ్యకౌగ్యములనెడు యజ్ఞమున నారంభించు యూపస్తంభములైనట్టి గొప్పపరాక్రమముగల నీచేతులు ఓక్రీరామా! మాకు గొప్పశుభముల నిచ్చుగాక.

శ్లో. వామాంకోపరిసంస్థితావనిసుతా మాముక్తభూషోజ్వలాం
పశ్యంతం పరిపూర్ణచంద్రచదనం భ్రాజత్కిరీటోజ్వలమ్
ఆసీనం ననరత్నరాజఖచితే సింహాననే రాఘవం
సుగ్రీవాంగదలత్తణానిలసుతై రానేవ్యమానం భజే. 81

మ. తనవాచూంకమునం దలంక రణసీతాలోకనానర్కుడై
ఘనరత్నోజ్వలనత్కిరీటగుణాఃకాచంద్రబింబాస్యఁ గాం
చనసింహానసంస్థితౌ రవిజవత్ప్రకాశత్ప్రసత్ప్రసా
వనిసౌమిత్రిచునేతీతుం నగురఘుస్వామి భజితౌ మదిన్.

తా. ఉంచఁబడిన అలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్న యెడమతోడపైనున్న తన జూచుచున్నట్టి పూర్ణచంద్రునినింటి మొగముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న కిరీము శోభించుచున్నట్టి నవరత్నములచేఁ గూర్చఁబడిన సింహాననముపై గూర్చున్నట్టి సుగ్రీవాదులనే సేవింపఁబడుచున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

జానక్యాకమలామలాంజలిఘ్రేయాః పద్మరాగాయితా
న్యస్తా రాఘవమస్తకేతు విలసత్కుంగప్రసూనాయితాః

సృష్టా శ్యామలకాయకాంతికలితా యాష్టాద్రసీలాముతాః
ముక్తాస్తా శృభదా భవంతు భవతాం శ్రీరామనైవాహికాః. 82

చ. పరిణయవేళ నీత కరః పర్వయుగస్థితమా క్తికాలి క
య్యరుణమః పృథ వ్యేలనై యాజ్ఞానూజుశింబునందు కుం
దరుమలు గల్లె రాము తః ధామముచేత వీనిలరన్న
స్ఫురితము లయ్యెఁ దన్మణులు సుస్థిరసంపద లిగ్గు నిచ్చులున్.

తా. ఏమత్సములు సీతయొక్క పర్వమునలె నిర్మలమైన దోసిలియంగుఁ బద్మరా
గమణులవలెనున్నవో (అమెదోసిలియలుపుగ నుక యెత్తుగానున్న వియనుట) రామునికిర
మున నుంచుటకు మల్లెపువ్వులవలెనున్నవో (దోసిలికిఁ దలఁగ మధ్యమం దంతరాక
సహజమైనట్లేపు గలవియనుట) జారుచు రాముని నల్లనిదేహకాంతితోఁ గూడినవై
యింద్రవిలమలవలెనున్నవో (నల్లనిదేహకాంతితే నల్లగానన్నయనుట) అట్టిరామవివా
హమందలి తలఁబ్రాళిమత్సములు మీకు శుభమునిచ్చునవి యగుఁగాక.

శ్లో. నిత్యం శ్రీరామమంత్రం నికుపను మధికం నీతిచక్షునమంత్రం
సత్యం శ్రీరామమంత్రం సదసలహృదయే సర్వదానోగ్యమంత్రమ్
స్తుత్యం శ్రీరామమంత్రం సులలితసుఖన సౌఖ్యసౌభాగ్యమంత్రం
సత్యం శ్రీరామమంత్రం పవనజవరదం పాతు మాం గామమంత్రమ్.

ఉ. నిత్యము నిస్సమానమును నీతి వివేకము నిర్మలంబు నా
దిత్యశుభప్రదానుకము దీపజనార్తిహరంబు యోగినం
స్తుత్యము సజ్జనప్రకరః శోభకరంబు కరంబు నంజనా
వత్యపరప్రదులు రఘువర్షునిమంత్రము నన్నుఁ బ్రోవునన్. 83

తా. సామ్యములేనట్టి గొప్పయైనట్టి నిత్యము జానమును గలిగించునట్టి సత్య
మైనట్టి ఎల్లపుడూ నారోగ్యమనిచ్చునట్టి స్తోత్రము చేయఁదగినట్టి మంచుననుగలవా
రికి సౌఖ్యము నైశ్వర్యము నిచ్చునట్టి అంజనేయనికి పరములనిచ్చునట్టి శ్రీరామమంత్ర
ము నిత్యము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వ్యామోహనశమోషధం మునికునోవృత్తిప్రవృత్త్యోషధం
దైత్యోన్ములకరాషధం భవభయప్రధ్యంబనైకరాషధమ్
భక్తానందకరాషధం త్రిగుణనే సంజిననైకరాషధం
శ్రేయఃప్రాప్తికరాషధం పిబ మనః శ్రీరామనామోషధమ్. 84

చ. భవభయభేషజంబు రిపుభంజన మూర్తితతోషణంబు దా
నవవరసర్వగర్వహరణంబు మునీశ్వరనేవితంబు మో

హవిదళనంబు లోకనివహప్రకటోజ్వలజీవనంబు నౌ

రవికులరామనామకమహాషధము గృహ నన్నుఁ బోవుతన్.

తా. మోహమును శాంతింపఁజేయునట్టియును మనోవ్యాపారము నడిపించునట్టిరాక్షసులను బెల్లగించునట్టి సంసారభయమును బోగొట్టి భక్తుల కానందముజేయునట్టి మూఁడులోకములను జీవింపఁజేయునట్టి శుభస్రాప్తిజేయునట్టి రామనామ మను నాషధము నోమనసా నీవు త్రాగుమా.

శ్లో. ధ్యాయే ప్రాత స్సురేశం రవికులతిలకం రంజితానంతలోకం
బాలం బాలారుణాక్షం భవముఖవినయతం భావగమ్యం భవక్షుం
దీప్యంతం స్వర్ణక్షపై ర్మణిగణనికరై ర్భూషణై రుజ్జ్వలాంగం
కౌసల్యాదేహజాతం మమహృదయగతం రామమీషత్ స్థితాన్యం.

మ. స్థితవక్త్రై గలుషాపహుః సురముని శ్రేష్ఠ స్తుతుః శంకరా
ర్చితపాదుః బరుః గౌనలేయు సుజనః ప్రీతిప్రదుః భూషణాం
చితు బాలారుణనేత్ర భాస్కరకుంభః శ్రీరామపుట లోకరం
జితునిఁ హృత్సరసీరుహంతరగతుః నేవింశుః బ్రాతంబునన్. 85

తా. దేవతల కధిపతియైనట్టి సూర్యవంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి ఆనందింపఁజేయుఁబడిన యెల్లలోకము గలిగినట్టి పిల్లవాఁడైనట్టి లేతసూర్యునివలె నెఱువైన నేత్రములుగలిగినట్టి శివాదులచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి హృదయమందు ధ్యానింపఁదగినట్టి సంసార బాధను బోగొట్టునట్టి శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి బంగారుతోఁజేసినట్టి మణులచే వ్యాప్తములైన యలంకారములచే బ్రకాశించుచున్నట్టియు కౌసల్యకుఁగోమారుడైనట్టి నాహృదయ మందున్నట్టి చిఱునవ్వుతోఁగూడిన ముఖముగల రాముని బ్రాతఃకాలమందు ధ్యానముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. మధ్యాహ్న రామచంద్రం మణిగణలలితం మంసహాసావలోకం
మార్తాండానేకభాసం మరకతనికరాకార మానందమూర్తిమ్
సీతావామాంకసంస్థం సరసిజనయానం వీతవాసోవసానం
వందేహం వాసుదేవం వరశరధనుష మ్మానసే మే విభాంతం. 86

దరహానేక్షణుఁ దచ్చకాంచనలసః ద్రతోజ్వలాలాఙ్ఘనిః
శరకోదండకరాంబుజాః మరకతః చ్ఛాయాభిరాముః విభా
స్వరకోటిద్యుతి జానకీసహితు రాజశ్రేష్ఠుః జాంబూనదాం
బరు శ్రీరామునిమధ్యమాహ్నమున సంభావించి నేమొక్కెడన్.

తా. మాణిక్యసమాహముచే సుందరుడైనట్టి చిటునవ్వుతోఁగూడిన చూపులు గలిగినట్టి బహుసూర్యులకాంతి గలిగినట్టి మరకతమణుల పోగువంటియాకారముగలిగినట్టి యానందస్వరూపుఁడైనట్టి యొడమతోడవైచున్న సీతగలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పచ్చనినీర్లుమును ధరించినట్టి యన్నిలోకములకు నివాసస్థానమైనట్టి శ్రేష్ఠములైన ధనుర్బాణములు గలిగినట్టి నామనమునఁ బ్రకాశించుచున్న రాముని మధ్యాష్టమన నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే రామం సుధాంశుః సతసకలభవారణ్యతాపప్రహరం
శ్వానం శాంతం సురేంద్రం సురమునివసితం కోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసామిత్రినేత్యం సురసరసుగమం దివ్యసింహాసనస్థం
సాయాహ్నా రామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.

మ. శ్రీతపాపాటవివిహ్నిలక్షణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్తు నం
చితచంద్రాసమశాంతం దేవమానిసం శ్రేష్ఠ్య విసీలాకృతిః
స్థితవక్త్రం రవికోటిసన్నిభమశీః సింహాసనస్థానసం
స్థితం శ్రీరాముదినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తికిన్. 87

తా. చంద్రునివలె నున్నట్టి నమస్కరించువారికి సుసారారణ్యబాధసంతయు హరించునట్టి నల్లనైనట్టి కాంతుఁడైనట్టి దేవతల కధిపతియైనట్టి దేవతలచే ముసులచే నమస్కరింపఁబడుచున్నట్టి కోటిఁగర్వులకాంతివంటికాంతిగలిగినట్టి సీతాలక్షణులచే నేవించఁబడుచున్నట్టి దేవతలకు మనుష్యులకుసులభుఁడైనట్టి శ్రేష్ఠ సింహాసనమందున్నట్టి నవ్వుచే సుందరమైన మోముగల రామమూర్తి నెల్లపుడు సాయంకాలమందు ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. కేయూరాంగదకంకణైర్మణిగణైర్వైరోచమానం నదా
రాకాపర్వణిచంద్రకోటిసదృశం ఛత్రేణ వైరాజితమ్
హేమస్తంభసహస్రబోడశయుతే మధ్యే మహామండపే
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 88

మ. పదియూత్పలపసిండికంబములచే భాసిల్లు గేహంబు నం
దుదయాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశం యోగీంద్రసంశ్రేష్ఠ్య నం
గదకోటిరవిభూషణుః భరతముఖిభ్రాతృసంసేతుః
సదయాత్మక రఘురాము నీరదఘనః శ్యాముః దలంతుః మదిన్.

తా. నిత్యముఁ గంకణకేయూరమణిసమాహములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి కోటి పూర్ణచంద్రులతో సమానుఁడైనట్టి గొడుగుచేఁబ్రకాశించునట్టి పదియాయవలె బంగారు

స్తంభములతోఁగూడిన మంటపమధ్యమందున్నట్టి దేవతల కధిపతియైనట్టి భరతాదులచే నావరింపఁబడిన నల్లనివాడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. విహాయ కోదండ మిమం ముహూర్తం

గృహణ పాశౌ మణిచారువేణుమ్

మాయూరబర్హంచ నిజోత్తమాంగే

సీతాపతే రాఘవరామచంద్ర.

౬9

మ. శరచాపంబులు మాని బర్హమణివంశంబుల్ శిరం బందున
త్కరయుగ్మంబునఁ బూనఁగాఁ దగుముహూర్తంబుల్ రఘూత్తంసభా
స్కరవంశంబుధిపూర్ణచంద్ర నగరమోదక్షకంజాక్ష భూ
ధరమాభిస్థకిరీటరత్నవిలసత్పాదాబ్జరామప్రభూ.

తా. సీతాధిపతిగను నోరామచంద్ర! క్షణము ఈధనుస్సును విడచి చేతియందు మణులచే సుందరమగు పిల్లనగ్రోవిని సీశిరమున నెనులిపించుమును ధరించుము.

శ్లో. శుద్ధాంతే మాతృచుధ్యే దశరథపురతః సంచరంతం పరంతం
కాంచీదామానువిద్ధప్రతిమణివిలసత్కింకిణీనికృణాంగమ్
ఫాలే ముక్తా లలామం పదయుగనినద న్నూపురిం చారుహాసం
బాలం రామం భజేహం ప్రణత జనమనః ఖేదవిచ్ఛేదదక్షమ్. 90

ఉ. అంతిపురంబునం దశరథాధిపుముంగలమాతృచుధ్యమం
దెంతయు నాటలాడుతటి | హేమమణీయుతనూపురంబు లా
క్రాంతసీతంబఘంటికలు | రంజిల ముత్యపురావీరేశయుఁ
వంతఁగఁ జెన్నుమీరు రఘువీరకుమారు నుదారు నెన్నెదన్.

తా. అంతఃపురమునం దల్లలమధ్యమందు దశరథుని యొడుట సంచరించుచున్నట్టి యుత్కృష్టఁడైనట్టి మొలత్రాటియందుఁ గూర్చఁబడిన మణులచేతనొప్పు మువ్వల చప్పుడుతోఁగూడిన శరీరముగలిగినట్టియు నుడుట ముత్యాలచేరుచుక్కగలిగినట్టి పాదములయందు ధ్వనిచేయుచున్న అంజెలుగలిగినట్టి సుందరమైన నపుంగుగలిగినట్టి నమస్కరించుజనుల మనస్సునఁ గలబాధను బోగొట్టుటయందు సమర్థుఁడైనట్టి బాలుఁడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

.సంపూర్ణచంద్రవదనం సరసీరుహక్షం
మాణికృకుండలధరం మకుటాభిరామమ్
చాంపేయగౌరవసనం శరచాపహస్తం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం మనసా స్మరామి.

ఇంద్రనీలమణినన్నిభదేహం, వందనీయ మనకృష్ణనిబృందైః
లంబమానతులసీవనమాలం, చింతయామి సతతం రఘువీరమ్. 91

చ. సురుచిరపూర్ణచంద్రముఖశోభితరత్నకిరీటకుండలా
భరణ సువర్ణచేలుని శుభవృత్తు సారసపత్రనేత్రుభా
సురశరచాపహస్త నతఃసూరిపహాను వివీలగాత్రుసు
స్థిరననచూలికృత్ రఘుపతి న్నియతి స్థనసా స్థరింపుమా.

తా. పూర్ణచంద్రనిబంధముఖముగలిగినట్టి పద్మమలవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి
మణికుండలములను ధరించుకట్టి కిరీటముచేత సుందరుడైనట్టి సంపంగపూవుపలక బచ్చ
నైన పద్మముగలిగినట్టి ధనుర్బాణములు హస్తములయందుగలిగినట్టిరాము నెల్లపుడు
స్థరించుచున్నాను. ఇంద్రనీలమణులతో సమానమైన దేహముగలిగినట్టి మునిసమా
హములచేత నమస్కరింపఁదగినట్టి శ్రేలాడుచున్న తులసీమాలికగలరఘువీరుడైన రా
ముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్రదయాసాంద్ర, రఘువీరస్థపోత్తమ
లోచనాభ్యాం కృపాపూర, పూర్ణాభ్యాం మాం విలోకయ. 92

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్ర సుచరిత్ర కృపాకరరాజశేఖరా
సూరిజనస్తుతాంఘ్రియుగః సుందరగాత్రధరానుతాధిపా
చారువిలోచనంబులను • సత్కరుణాపరిపూర్ణదృష్టిచే
నారయుమయ్య నన్ను నిరతాశ్రయుఁ డంచుఁ దలంచి మక్కువన్.

తా. దయచేతఁ బరిపూర్ణుడైనవాఁడా రఘువీరుఁడా రాజశ్రేష్ఠుఁడా దయ
చేతనిండిన నేత్రములచేత నన్నుఁ జూడుము.

శ్లో. రామేతి వర్ణద్వయ మాదరేణ, సదాస్మరక్ ముక్తి ముపైతి జింతుః
కలాయుగే కల్పషమానుషాణా, మన్యత్ర ధర్మేఖిలు నాధికారః.
భక్తప్రియం భక్తసమాధిగమ్యం, చింతాహరం చింతితకామధేనుం
సూర్యేందుకోటిద్యుతిభాస్వరంశం, రామంభజేరాఘవరామచంద్రం.

చ. సలలితరామనామజపసంస్తరణంబుల ముక్తి చేకురు
కలియుగమందు నన్య మగుకర్మములం దతికాంక్ష లేటికి
నలినసఖాబ్జకోటిరుచిః సమ్రజనప్రియు నార్తికల్పకం
బిల సుజనవ్యథాపహారు • నిష్టఫలప్రదు రాము నెన్నెదన్. 93

తా. రామ అనునట్టి రెండక్షరములను అదరముచేత నెల్లపుడుఁ దలచుప్రాణి
మూర్తిఁ బొందును. కలియుగమునందు పాపాత్ములకు నితరధర్మమం దధికారములేదు.

భక్తులకిష్టుఁడైనట్టియు భక్తులనియమముచేఁ జొందఁదగినట్టియు విచారమును హరించు నట్టితలఁచుకొన్న కోరిక నిచ్చుటకుఁ గామధేనువైనట్టి కోటిచంద్రనూర్వలకాంతిచేఁ బ్రకాశించునట్టి రఘువంశమందుఁబుట్టిన రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సర్వశాస్త్రార్థరత్నం
సమరవిజయరత్నం సచ్చిదానందరత్నమ్
దశముఖహరిరత్నం దానవారాతిరత్నం
రఘుకులనృపరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

94

చ. ఇనకులరాజరత్న మనుఁ రేశ్వరమద్దనరత్నము న్నిజా
వనిజయరత్నము నిగమః పర్వతరత్న మమేయరత్నముం
దనుజవినాశరత్నము విధాతృసమర్చితరత్నముం జగ
జ్జనసుతరామరత్న మనిశంబు కృపామతి నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తలోక శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సమస్తశాస్త్రములలో శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి యుద్ధజయ ముచేత శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సత్యజ్ఞానానందములచే శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రామణునిసంహరించుటచేత శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రాక్షసవిరోధి శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రఘువంశరాజులలో శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రామ మూర్తియను రత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. మాతృపార్శ్వే చరంతం మణిమయశయనే మంజుభూషాంచితాంగం
మందంమందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తన్యమన్యస్తనాగ్రమ్
అంగుళ్యగై స్పృశంతం సుఖపరవశయా సస్తితాలింగితాంగం
గాఢంగాఢం జనన్య కలయతు హృదయంమామకం రామబాలమ్.

చ. సరసతరత్నతల్పమున • స్తన్మణిభూషణ భూషితాంగఁ డై
దరహాసితంబునఁ జననిఁ స్తన్యము గ్రోలుచు నొక్క కేల నా
దరణకుచాగ్ర మంటి ప్రమదంబున కన్నులు మూసి కౌఁగిటఁ
పరవశ సౌఖ్య మొందుపనిఁ బాలుని రాముని గాంచ నెమ్మదిన్. 95

తా. తల్లిపక్కననుండి రత్నఖచితశయ్యయందుఁ బరుండి సొగసైన నగలచేత నలంకరించఁబడిన దేహముగలిగినట్టి కన్నులు మూసుకొని మెల్లమెల్లగాఁ బాలుద్రావుచు రెండవ స్తనాగ్రము వ్రేళ్లచేఁ బట్టికొనుచు సుఖవశుఁడై చిలునవ్వుతో గట్టిగా దల్లిని గాఁగలింపుకొనియున్న రాముని హృదయము ధ్యానించుఁగాక.

శ్లో. రామాభిరామం నయనాభిరామం, వాచాభిరామం వదనాభిరామం
సర్వాభిరామం చ సదాభిరామం, వందే సదా దాశరథించ రామమ్.

ఉ. రాము సదాభిరాము దినఃరాజకులాంబుధిసోము జానకీ
రాము సురారిభీము వరఃరాజలలాము వినీలనీరద
శ్యాము పవిత్రనాము విలసన్నణిదాము సమర్చితామర
స్తోము గుణాభిరాము నుతఃసోముఁ దలంచి నమస్కరించెదన్. 96

తా. సుందరులలో సుందరుఁడైనట్టి నేత్రములకు మనోహరుఁడైనట్టి వాక్యము
చే నింపుగానుండునట్టి సుఖముచేత సుందరుఁడైనట్టి అందరికి నింపైనట్టి యెల్లపుడు నిం
పైనట్టి దశరథపుత్రుఁడైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. జయజయ రఘురామ శ్రీముఖాంభోజభానో
జయజయ రఘువీర శ్రీమదంభోజనేత్ర
జయజయ రఘునాథ శ్రీకరాభ్యర్చితాంఘే
జయజయ రఘువర్య శ్రీశకారుణ్యసింధో. 97

చ. జయజయ రామచంద్ర విలసత్కమలాననకంజభాస్కరా
జయజయ రాఘవేంద్ర మునిఃచంద్ర సమర్చితపాదపంకజా
జయజయ జానకీరమణః సారసపత్రవిశాలలోచనా
జయ రఘువీర దాసనుతఃసత్కరుణావరుణాలయాచ్యుతా.

తా. లక్ష్మీయొక్క (నీతయొక్క) ముఖపద్మమునకు నూర్వ్యుడవైనరామా స
ర్వోత్కృష్టుఁడవై యుండుము. శోభగల పద్మములవంటినేత్రములుగల యోరఘువీరా
సర్వోత్కృష్టుఁడ వగుము. లక్ష్మీయొక్క హస్తములచే బూజింపబడు పాదములుగల
యోశ్రీరామా సర్వోత్కృష్టుఁడవగుము. లక్ష్మీకి నధిపతివైన దయాసముద్రుఁడవైన యో
రామా సర్వోత్కృష్టుఁడ వగుము.

శ్లో. జయజయ వరశంఖశ్రీగదాచక్రధారిణ
జయజయ నిజదాసప్రార్థితార్థప్రదాయిణ
త్రిభువనమయసర్వప్రాణిభావజ్ఞవిష్ణో
శరణ ముపగతోహం త్వాం శరణ్యం వరేణ్యమ్. 98

చ. జయజయ శంఖచక్రవరఃశార్ఙ్గదావిలసత్కరాంబుజా
జయ నిజనేవకేస్వితస్రశస్త్రదురాసదకార్యదాయకా
జయ భువనత్రయప్రచురఃజింతుమనోజ్ఞరమేశరాఘవా
జయ రఘురామచంద్రగుణాసాంద్ర నిను శరణంబు వేడెదన్.

తా. శ్రేష్ఠమైన శంఖమును శోభాయుక్తమైన గదను చక్రమును ధరించిన
యోరామా సర్వోత్కృష్టుఁడ వగుము. నీసుబంధమైనదాసులకుఁ బొందఁదగిన

దుర్లభమైన శోరికగల రామా సర్వోత్కృష్టుడవగును. త్రిలోకస్వరూపుడవైన రామా సమస్తప్రాణుల యభిప్రాయ మెఱిగిన విష్ణురూపుడవైన రామా శ్రేష్ఠుడవును రక్షించుటయందు యోగ్యుడవునైన నిన్ను శరణుఁ బొందితిని.

శ్లో. వేదవేద్యే పరే పుంసి, జాతే దశరథాత్మజే

వేదః పాచేతసా దాసీత్, సాక్షాదామామనాత్మనా.

99

ఉ. ఆగమవేద్యుఁ డైనహరి • యాజితనూభవుఁడై జనించుచో
నాగమసంచయం బుచిత • మయ్యెను రామకథాస్వరూపమై
బాగుగ వామలూరుభవ • భవ్యకవిత్యమునఁ బ్రసన్నమై
భాగవతాగ్రగణ్యులగుఁ • బభ్యము నై శ్రీవశార్థమై తగన్.

తా. వేదములచేఁ జెలియఁదగిన పరమపురుషుఁడు దశరథపుత్రుఁడైపుట్టఁగానే వేదము సాక్షాత్తురామాయాస్వరూపముచేత వాల్మీకివలనఁ బుట్టెను.

శ్లో. శ్రీరామే త్యేకదా వక్త్రం, మనో యస్య పవన ర్తతే

వైకుంఠవాసిన స్తస్య, కుల మేకోత్తరం శతమ్.

100

ఉ. శ్రీరఘువీరువేరు తన • చిత్తమునం దొక వేళ భక్తి నిం
పార భజింప నెంచినమహాత్ముని యేకశతాన్వయంబు లా
కారుణికాగ్రగణ్యుఁ గృపఁ • గాంచి వసించు రనంతసంతతా
ధారనముల్లసద్బుధవి • తానవికుంఠపురీవరంబునన్.

తా. ఎవనియొక్కమనస్సు శ్రీరామా అని యొక్కమాట పలుకుటకు నుద్దేశించునో వైకుంఠవాసి యైన ఆపురుషునియొక్క మాట ఒక్కమటములు ముక్తిఁ బొందును.

శ్లో. రాశబ్దోచ్చారమాత్రేణ, ముఖాన్నిర్యాంతి పాతకాః

పునః ప్రవేశభీత్యాచ, మకారస్తుకవాటవత్.

101

చ. గరిసురవర్గ మెన్నఁగ ముఖంబుననుండి తొలంగుపాపముల్
దీసిగి ప్రవేశభీతిని నతిత్వరితంబు మవర్గ మెన్నఁగా
పరగఁగవాట మాఁ జెఱిగి • పాప్జ్ఞజనుల్ కలివేళ రామునం
స్మరణముఁ జేసి పొందుదురు • శాశ్వతమై తగుముక్తిమార్గమున్.

తా. రా అనుశబ్దము సుచ్చరించినమాత్రముచేతఁ బాపములు నోటినుండి వెడలి పోవుచున్నవి. ఆపాపములు మరలఁ బ్రవేశించు నదుభయముచే మకారము తలుపువలె నడ్డును.

శ్లో. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మృషిణా వాల్మీకినా నిర్మితం
 వేదాంతార్థవిశారదై రనుదినం స్తుత్యం సురై రర్చితమ్
 శ్రోతృభిః మఘనాశనం సురతరో స్తుల్యం తు ముక్తిప్రదం
 యే శృణ్వంతి పఠంతి రామచరితం తే యాంతి విష్ణోఃపదమ్. 102

శా. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మగజాః సేవ్యంబు వాల్మీకిచే
 నారూఢంబుగ నిర్మితంబు సిగమాంతార్థప్రబోధంబు మం
 దారప్రాయము ముక్తిదంబు విబుధస్తవ్యంబు దీనిక విన్క
 ఘోరాఘోషుహరం బగుచదువ వైకుంఠంబు ప్రాప్తం బగున్.

తా. ఋషియగు వాల్మీకిచే జేయబడినట్టి వేదాంతార్థముల సేర్పరులైనవా
 చేతఁ బ్రతిదినము స్తోత్రముచేయఁదగినట్టి దేవతలచే స్తోత్రము చేయబడుచున్నట్టి విష
 వారిపాపములను నశింపఁజేయునట్టి కల్పవృక్షమునకు సమానమైనట్టి మోక్షము నిచ్చు
 నట్టి రామచరిత్రమైన రామాయణమును నాదికావ్యమును ఎవరు వినుచున్నారో వారు
 విష్ణుస్థానమును బొందుచున్నారు.

మ. శివతుల్యం డగునాదిశంకరులు ముఖః శ్రీరామకర్ణామృతం
 బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరునం
 శవరాద్ధీందుసునిద్ధసిద్ధకవి నేశ్వరీర్థక దెనింగించి రా
 ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొనుమాకల్పంబుగా సత్కృపన్.

మాలినీ. విమలకమలమూర్తిః విస్ఫురన్నీలమూర్తిః
 శమదమగుణవర్తిః సాధుసంతాపహర్తిః
 సుమశరసమగాత్రాః సూరిసంస్తోత్రీపాత్రా
 సమదదనుజైత్రాః త్పాతనూజాకళత్రాః.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం జేచ్చాత్మ సన్నతవ
 ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
 స్తుదితాంతకరణండు సిద్ధకలిమాన్యం జైనరామావనీ
 శదయాలోకనచేతఁ జెప్పఁ బ్రథమాశ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

ద్వి తీ యా శ్వా స యు.

శ్లో. శ్రీ రామం జనకశీతీశ్వరసుతావక్త్రాంబుజాహారిణమ్
 శ్రీమద్భానుకులాభిక్వాస్తుభమణిం శ్రీరత్నవక్షస్థలమ్
 శ్రీకంఠాద్యమరాఘరత్నమకుటాలంకారపాదాంబుజమ్
 శ్రీవత్సోజ్జ్వల మింద్రనీలనశృశం శ్రీరామచంద్రం భజే.

1

శా. శ్రీమద్భానుకులాభిక్వాస్తుభమణిం శ్రీవత్సబాహంతర్గు
 సోమాదిక్రతుభుజ్జణీమకుటసచ్చోభాంఘ్రిపద్మ ధరా
 భామాజన్యసరోజమిత్ర విలసత్పాకారిరత్నాంగు శ్రీ
 రామున్ దారకనాము నామచిని నా రాధింతు నశ్రాంతమున్.

తా. సీతాముఖపద్మమునకు మనోహరుడైనట్టి శోభగలసూర్యరంశమునెడు సము
 ద్రమునకుఁ గొస్తుభమణియైనట్టి లక్ష్మీకరములైన రత్నహారములు వక్షస్థలమందుఁ గలిగి
 నట్టి ఈశ్వరుడు మొదలగు దేవతాసమూహముల రత్నకిరీటముల కలంకారమైన పాద
 పద్మములు గలిగినట్టి శ్రీవత్సవిహ్నుమచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి ఇంద్రనీలముసమాన
 కాంతిగలిగినట్టి శ్రీరామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీశంఖచక్రాన్వితమ్
 శ్రీమన్నిర్జరపాదపస్ఫుటపదం శ్రీసింహవీరస్థితమ్
 శ్రీవైకుంఠసహస్రమస్తకలనద్భౌగాసనేశాయినమ్
 శ్రీభూమీసుతయాయుతం శ్రితనిధిం శ్రీరామమూర్తిం భజే.

2

శా. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీదేవవృక్షస్థితం
 సారోదారసుశంఖచక్రధరుపంచాస్యాసనాసీను శృం
 గారాకారు వికుంఠభాము నహిరాట్పుర్యంకశాయీ హరిః
 శ్రీరామున్ ధరణీసుతాయుతు శ్రితా ర్థిఘ్నం భజింతు న్నదీన్.

తా. శ్రీరంగనాయకుని పాదపద్మములమందుఁ దగిలినమనస్సు గలిగినట్టి శంఖచ
 క్రములతోఁగూడినట్టి కల్పవృక్షమునంటిపాదములు గలిగినట్టి సింహాసనమందున్నట్టి
 వైకుంఠమందలి వేయిపడిగలుగలశేషుని దేహసీతమంగు శయనించునట్టి సీతతోఁగూడి
 నట్టి లక్ష్మీతులక భననిధియైన శ్రీరామమూర్తిని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఆనందనంద మరుణాధర మంబుజాక్ష

మాపీతవ స్త్రో మతసేకుసుమోజ్జ్వలాంగమ్

అత్యంతవగ్ల మకలంక మమేయ మాద్య

మత్యాకృతిం రఘుపతిం శరణాగతోస్మి.

3

మ. అకలంకాత్మ నమేయ నాద్య హరి నిత్యానందు సర్వామరా

ధిపుఁ గంజాక్షు సువర్ణచేలధరు నాదిత్యంతవర్ణాత్మ దా

రకఃకాము న్నవపల్లవాధరుచరణః కాముః ఘనశ్యాము సే

వకమందారు నుదారు ధీరజనతాః పంచద్యుక్ మదిం గొల్చెదన్.

తా. ఆనందరూపుఁడైనట్టి యెఱ్ఱనిపెదవి గలిగినట్టి పద్మమలవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పచ్చనిపద్మము గలిగినట్టి అగినపువ్వులవలెఁ బ్రకాశించుచున్న దేహము గలిగినట్టి అకారముమొదలు క్షకారమువరకుఁగల యక్షరస్వరూపుఁడైనట్టి నిష్కళంకుఁడైనట్టి యంతటివాఁడని ప్రమాణింపవశముగానట్టి మొదటివాఁడైనట్టి గొప్పసౌందర్యముగలిగినట్టి శ్రీరాముని శరణుఁ బొందితిని.

శ్లో. సాకేతే నమరత్నపక్తిఖిదితే చిత్రధ్వజాలంకృతే

వాసే స్వర్ణసుయే దళాష్టలలితే పద్మే విమానోత్తమే

ఆసీనం భరతాదిసోదంజనైః శాఖామృగైః కిన్నరైః

దిక్పాలై ర్మునిపుంగవై ర్మృగసగై స్సంసేవ్యమానం భజే.

4

మ. తనసాకేతమునక మణిఫ్వజలసఃస్పృధంబునక బుష్పకం

బున హేమాష్టదళాబ్జచుధ్యనుమునకః భూపుత్రియుక సోదరుల్

జనులుక దిగ్వరులుక గవుల్ నృపులు నాః పుల్ కిన్నరుల్ సంతసం

బునఁ గొల్పిం జెలువొందురాముఁ దలఁతుకః భూపుత్రికాధీశ్వరున్.

తా. అయోధ్యయందు నవరత్నస్థాపితమై చిత్రములైన ధ్వజములచేత నలంకరింపఁబడిన యింటిమందు బంగారువికారమైన యష్టదశపద్మమందు విమానమందుగూర్చున్నట్టి సీతతోడను భరతాదులైన తమ్ములతో వానరులతోఁ గిన్నరులతోఁ దిక్పరులతో మునిశ్రేష్ఠులతో రాజసమూహములతో నేవింపఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కందర్పాయుధకోటికోటితులితం కాలాంబుదశ్యామలం

కంబుగ్రీవ ముదారకౌస్తుభధరం కర్ణావతంసోత్పలమ్

కస్తూరీతిలకోజ్జ్వలం స్థితముఖం చిన్మద్రయాలంకృతం

సీతాలక్ష్మణవాయుపుత్రసహితం సింహాసనస్థం భజే.

5

మ. సుమబాణాయుతమందరుక లలితకఃస్తూరీలలాటోజ్జ్వలుక

గమలాక్షుక ధరణీసుతాయుతు జగత్కాంతుక హరిక గౌస్తుభా

ఖ్యమణీయుక్తు శుభాస్యః గంబుగళునిః ♦ గర్హావతంసప్రభా
సముకుందుః మణిపీఠగుః గొలిచెదః ♦ చిన్నుద్రికాలంకృతాన్.

తా. లక్షణోటి మనఃఫలతో సమానుఁడైనట్టి వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనైనట్టి
శంఖమువంటికంతము గలిగినట్టి గొప్పకాస్తుభమణిని ధరించినట్టి మండలములైన కలువలు
గలిగినట్టి కన్తూరిబొట్టుచేత బ్రకాశించుచున్నట్టి నవ్వుచేత బ్రకాశించునట్టి జానము
ద్రచేత నలంకరింపఁబడినట్టి సీతతో లక్ష్మణునితో అంజనేయునితోఁగూడినట్టి సింహ
సనమందున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వరాభః కుం దివ్యరథాంగశంఖం, సకౌస్తుభం వేష్టితవీతవస్త్రమ్
కిరీటహారాంగదకుండలాంగం, శ్రీవత్సచిహ్నం శిరసా నమామి 6

మ. అరిభీకృద్ధరిశంఖనందకిగదా♦ద్యస్తమ్ మహాకౌస్తుభా
భరణుః రత్నకిరీటకుండలధరుః ♦ బితాంబరాడంబరుః,
వరదుః శ్రీరఘురామభూరమణుశ్రీ♦వత్సాంకు సీతామనో
హరుః గారుణ్యపయఃపయోధి మదిలో ♦ నశ్రాంతముం గొల్చెదన్.

తా. వరములను అభయమునిచ్చునట్టి ప్రశస్తమైన శంఖము చక్రముగలిగినట్టి కా
స్తుభమణితోఁగూడినట్టి పచ్చనిబట్టఁగట్టుకున్నట్టి కిరీటము హారములు భుషకీర్తలు కుండ
లములు శరీరమందుఁ గలిగినట్టి శ్రీవత్సమను మచ్చచిహ్నము గలిగినరాముని శిరస్సుచే
నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. దిగంబరం కింకిణీమేఖలోజ్జ్వలం, లలాటపర్యంతవిలంబితాలకమ్
కలద్యచస్కంకమసియనూపుర, ద్వయంశిశుం రామమహానమామి.

చ. ఘనమణినూపురద్వయు దిగంబరుఁ గింకిణీమేఖలోజ్జ్వలుఁ
ఘనునికలాభిభాషణుని ♦ గమ్రలలాటవిలంబితాలకుఁ
జనులకు తల్లిదండ్రులకు ♦ సంతస మొప్పుఁ జెలంగుబాలరా
ముని వినుతించి సంతతము♦మొక్కుచు నుందుహృదంతరంబునన్. 7

తా. దిగంబరుఁడు మువ్వలుగల మొలనూలునుగలవాఁడు నడుటియందు వ్రాలు
చున్న ముంగురులు గలిగినట్టి మధురవాక్కులు గలిగినట్టి సాగనైనయం దెలజతి గలిగినట్టి
పిల్లవాఁడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. మందారమూలే మణిపీఠసంస్థం
సుధాస్థితం దివ్యవిరాట్పర్వరూపమ్
నబిందునాదాంతకళాంతతుర్య
మూర్తిం భజేహం రఘువంశరత్నమ్.

మ. అకలంకామరభూజసంస్థమణిపీఠాసీనుని న్నాదబిం
 దుకళాతీతు విహల్సు వ్రూపు భగవంతుఁ సర్వలోకాధిపా
 యకు సీతేశు సుధాభిషిక్తు మనువంశాంభోధిచింతామణిఁ
 సకలాత్ముఁ రఘురామరత్న మగునాస్వామి మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. మందారవృక్షముల మొదటిమందు మణిపీఠమందున్నట్టి అమృతముచేత
 వ్యాధ్యుడైనట్టి (అమృతమునలె నానందకరుఁడనుట.) అదివిహల్సువ్రూపుఁడైనట్టి బిందు
 నాదకళల నతిక్రమించిన నాల్గవరూపము గలిగినట్టి రఘువంశ శ్రేష్ఠుఁడైనరాముని నీ
 వించుచున్నాను.

శ్లో. అనర్హస్యమాణిక్యవిరాజమాన, శ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యామ్
 అశేషబృద్ధారకవందితాభ్యాం, సమోనమోరామపదాంబుజాభ్యామ్.
 ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాజ్ఞశంఖ, దంభోళిపాశాంకుశమత్స్యచిహ్నం
 బ్రహ్మాండ దేవాదికిరీటకోటి, సంఘర్ష పాదాంబుజయుగ్మమీశే. 9

చ. అనుపమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్జ్వలనవ్యపాదుకా
 వనములు వారిజప్రభవవాసవచంద్రదినేంద్రముఖ్యపా
 వనమకుటాగ్రశోభిశసువర్ణమణీసమలంకృతంబులు
 వనజరథధ్వజాంబుశరపాశహలాంకుశపుండరీకలాం
 ఛనములు రామచంద్రపదసారసముల్ మదినిల్చి కొల్చెదన్.

తా. విలువలేనిమణులచేతఁ బ్రకాశించుచున్న శోభగల పావుకోళ్లచేత నలంక
 రింపఁబడినట్టి శుభకరములైనట్టి సమస్తదేవతలచేత నమస్కరింపఁబడినట్టి రాముని పాద
 పద్మములకొఱకు నమస్కారము. శేఖరైన జెండాలు, పద్మములు, ఛత్రములు, చక్ర
 ములు, శంఖములు, వజ్రములు, పాశములు, అంకుశములు, మత్స్యములు, చిహ్నములు
 గలిగినట్టి బ్రహ్మ, ఇంద్రుఁడు, దేవతలు మొదలగువారి కిరీటముల అంచులచేత బిర
 యుచున్న పాదపద్మద్వంద్వముగల రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. లలాటదేశోజ్జ్వలబాలభూషణం
 సతాండవం వ్యాఘ్రసఖాంకకంధరమ్
 దిగంబరం శోభితబర్హరాలకం
 శ్రీబాలరామం శిరసా నమామి.

10

ఉ. ఫాలమునన్ లలామమును * భాసిలఁ దాండవ మాచరింపుచున్
 లీల దిగంబరత్వమును * లేనగవున్ గళలంబమానశా

ద్వూలనఖంబుముంగురులఁగోచులు బర్వ నఖర్వవై ఖరిఁ
బాలకుఁడై నటించు మునిఁపాలనశీలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నుడుటియందుఁ బ్రకాశించుచున్న చేర్చుక్కబొట్టు గలిగినట్టి నాట్యము
తోఁగూడినట్టియు, పులిగోరుపతకము కంతమందుఁ గలిగినట్టి దిగంబరుఁడైనట్టి ప్రకాశి
చువంకరకురులుగలిగినట్టి చిన్నవాఁడైన రాముని శిరస్సుచే నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శతాష్టదివ్యస్థలమూర్తివందితం, శతక్రతుబ్రహ్మమరుద్గణార్చితమ్
శశాకవై శ్వానరథానుమండల, స్థితం భజేహం రఘువంశవర్ధనమ్.

చ. అమలశతాష్టదివ్యనిలయస్థితౌ వారిజసంభవాంబుభృ
ద్గమనముఖామరార్చితౌ సుధాకరవహ్నిపతంగమండల
స్థౌ మితౌ రఘూద్వహృన్లనకఁచేలుఁ గృపాలుని నీలుదైత్యసం
తమనదినేళు రామజననాథు భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

11

తా. అనేకదివ్యస్థలములయందలి విగ్రహరూపములుగా నమస్కరింపఁబడుచు
న్నట్టి యింద్రుఁడు బ్రహ్మ మొదలగు దేవసమాహమలచేత నమస్కరింపఁబడునట్టి
చంద్రసూర్యాగ్నులయం దున్నట్టి రఘువంశమును వృద్ధిజేయురాముని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. కర్ణాంతవిశ్రాంతధనుర్గుణాంక, కలంబలక్షీకృతరాక్షసేశ్వరమ్
వృద్ధశ్రవన్యందనమధ్యసంస్థం, రూక్షేక్షణం రామ మహం నమామి.

శా. పాకారాతిశతాంగ మెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మస్త్రంబునఁ రావణుఁ
లోకంబు ల్వినుతింపఁ ద్రుంచిసబుధఁశ్లోకు న్సరోషాంబకుఁ
గాకుత్ స్థానవ్యయదుగ్ధవారినిధిరాకాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్.

12

తా. కర్ణసమీపమందు వ్యాపించిన ధనుస్సుయొక్క నారికి నలంకారమగు
బాణమునకు గుఱిచేయఁబడిన రావణుఁడు గలిగినట్టి, యింద్రుని రథమధ్యమందున్నట్టి
తీక్ష్ణములైన చూపులుగల రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సుత్రామ నీలోత్పల నీలమేఘ
శ్రీనిర్జితాంగం సుతయాధరణ్యాః
యుక్తం సురేంద్రావనమాననంతం
రామం భజే రాక్షసవంశనాశమ్.

13

మహారినిలోత్పలమేఘసంపదపహఃకారంగుఁ ధరాభామినీ
వరపుత్రీసహితౌ సమస్తమఖభృగ్వర్వావనాంతర్యునిఁ

ధరణీనాథసురారివంశవని నిర్దగ్ధాగ్నిహోత్రుః బరా

త్పరు దీనార్తిహారుః రఘూద్యహు మది ధన్యావించి నేవించెదన్.

తా. ఇంద్ర నిలములయొక్కయును నల్లగలువలయొక్కయును నిలమేఘముయొక్కయును శోభనుజయించిన శరీముగలిగినట్టి సీతతోఁగూడినట్టి యింద్రుని రక్షించుట యందు మనస్సు గలిగినట్టి రాక్షసకులమును నశింపజేయునట్టి రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాకాచంద్రనిభాననం రతిపతిద్వేషిప్రియం రాక్షసా
ధీశగ్రీవవిభేదనస్ఫుటపటుప్రఖ్యాతబాణోజ్జ్వలమ్
రత్నాలంకృతపాదుకాంచితపదాంభోజం రమావల్లభం
రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభం రామం భజే తారకమ్.

14

శా. రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభుః ధన్యావించుబింబాననుః
భోగీంద్రాభరణప్రియుః దనుజరాక్షాస్సర్వచ్ఛిదాస్త్రోజ్జ్వలీ
వాగీంద్రార్చితపాదుకాంచిత లనత్పాదాంబుజాతద్యయుః
శ్రీగోవిందు రమాధినాథు వరదుః శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. పూర చంద్రునివంటి మొగముగలిగినట్టి యీశ్వరుని కిష్టుడైనట్టి రావణకంఠములను బ్రద్దలుచేయుటయందు స్పృహములే సమర్థములే ప్రసిద్ధములయిన బాణములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి రత్నములచే నలంకరింపఁబడిన పాదుకలచే నొప్పుచున్న పాదపద్మములు గలిగినట్టి అక్షీకిఁ బ్రియుడైనట్టి రాగద్వేషములులేని మనస్సుగలవారికి లభ్యుడైనట్టి సంసారములనఁ దరింపజేయురాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఆలోలస్ఫుటరత్నకుండలధరం ఆవిస్త్రితాలంకృతం
ఆభారాదిచక్రమండలగతం ఆనందకందాంకురమ్
ఆవిరూఢతకృపాంతరంగజలధిం ఆత్మోత్పర్ణాశ్రయం
ఆపన్నార్తినిదాఘమేఘసమయం రామం భజే తారకమ్.

15

మ. అకలంకోజ్జ్వలరత్నకుండలు సమస్తానందకందు న్నహా
ధికు షట్చక్రనివాసు తామవిభు నాత్మోత్పర్ణాత్మ తా
రకు సంభూతకృపాంతరంగజలధిః భ్రాజత్ స్త్రితాస్యేందునే
ఐకపుణ్దీపనిదాఘమేఘు సుతగీర్వాణు భజింతు న్నదీన్.

తా. కదలుచున్న మంచరత్నకుండలములను ధరించినట్టి చిఱునవ్వుచే నలంకరింపఁబడినట్టి ఆభారాదిచక్రమధ్యమును బొందినట్టి ఆనందమును గుంపకు మోలకయైనట్టి పుట్టినదయగల యంతఃకరణసముద్రము గలిగినట్టి ఆకారముమొదలు త్తకారము

వజ్రకుగల యక్షరము లాశ్రయముగలిగినట్టి అపదకు పొందినచారిబాధ యను శ్రీమత్తు
మునకు వన్నాకాలమైనట్టి తరింపజేయు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతాంతరతారమంటపమహామాణిక్యసింహాసనే
తన్వ ధ్వేష్టదళాంబుజే స్ఫుటతరే చిత్కర్ణి కే సంస్థితమ్
సౌమిత్రాంబుజమిక్రి సూసుభరతశ్రీ వాయుపుత్రై ర్వృతం
ముద్రాలంకృతపాణిసారసనుజం రాగుం భజే తారకమ్. 16

తా. సాకేతాంతరరత్న మంటపవిరాజింపింపబడిన
దేకాష్టచ్ఛదపద్మకర్ణికను దా నింపించి శాఖామృగా
నీకంబుల్ నిజసోదరుల్ గొలువ పాణి బోధముద్రాంకుడౌ
కాకుత్స్థ రఘురాముఁ దారకు మదిఁ నింపించి సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యాపట్టణముయొక్క మధ్యమందలి పాదుగైన మంటపమందలి
గొప్పమణిపీఠమందు దానిమధ్యమందు మిక్కిలి స్ఫుటమైన జ్ఞానమేకర్ణికగల అష్టద
శపద్మమందున్నట్టి లక్ష్మణునిచే సుగ్రీవునిచే నాంజనేయునిచే జుట్టుతోబడినట్టి జ్ఞాన
ముద్ర చే నలంకరించబడిన పాణిపద్మము గలిగినట్టి పుట్టువులేనట్టి తరింపజేయురాముని
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విరాజమానోజ్జ్వలశీతవాసనం, విశాలగచ్ఛస్థులకౌస్తుభ శ్రీ యమ్
భజేకీర్తీంగదరత్నకుండలం, నమస్త్యుస్యాననమాలయాంకితమ్.

ఉ. చారుచువర్ణచేలుని విశాలభుజాంతరకౌస్తుభోజ్జ్వల
శ్రీరమణీయుకుండలకిరీటశుభాంగద తారహారమం
జీరవిభూషణాంగం దులఃసీదళదాము గుణాభిరాము నీ
తారమణీహృదుస్ఫలనుధాముని రాముని నన్నుతించెదన్. 17

తా. ప్రకాశించుచున్న ప్రజ్వలించుచున్న శుచ్చవిబట్టగలిగినట్టి విశాలమైన
యరమునఁ గౌస్తుభమణియొక్క శోభగలిగినట్టి కిరీటము భుజకీర్తులు మాణిక్యకుండల
ములు గలిగినట్టి తులసియొక్క యంతట నిర్మలమైన మాలికచేత నలంకరింపబడిన
రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాదిషట్పురసిజాంతసహస్రపద్మ
పత్రాంతరాళసిలయం భవబంధనాశమ్
నాదాంతచంద్రగళితాన్ముఖసి క్తరూపం
నాదాంశనాదమహిమాన్వద రామమీశే.

మ. అరయ్ పట్కనులో పరిస్థితనహః సారాంతరాశస్థితః
 వరనాదాంతశ శాంకనిర్గళితదేహాహారధారాప్రవి
 స్తరసంసి క్తశరీరుః బాపహరు సచ్చారిత్తు నాదాంతనా
 దురమేశుః బరమేశు రాము భజియింతు స్వాంతమందెంతయున్.

తా. మూలాధారము మొదలైన యాదపద్మములపైనుండు సహస్రారపద్మము
 యొక్క రేకుల మధ్యమందు స్థానముగలిగినట్టి సంసారపాశమును నశింపఁ జేయునట్టి
 నాప్రణవనాదమధ్యమందుఁ జంద్రునివలజారుచున్న యమృతముచేఁ దడవఁబడినట్టి
 నాదనాదములోని నాదముయొక్క మహిమను స్థానమైన రాముని స్తోత్రముచేయు
 చున్నాను.

శ్లో. వందేవరప్రదమహావరదానగర్వ
 లంకాధినాథకులపర్వతనాశవజ్రమ్
 తంరావణానుజమరుత్సుతభానుసూను
 దిక్పాలసోదరగణైః పరిసేవ్యమానమ్.

19

చ. కమలభవప్రద త్తవరగర్వితపూర్వసుపర్వనాయకో
 త్తముని వధించి ముఖ్యు లగు తారవిభీషణనీలజాంబవ
 త్కుముదమరుత్సుతార్కజులు † గొల్వ దిగీశులు సోదరుల్ ప్రతో
 షమున భజింప నిం పలరుః సద్గుణధాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. పరములనిచ్చిన బ్రహ్మయొక్క పరములచేతనైన గర్వముగల రావణునివం
 శమును పర్వతము నశింపఁజేయుటకు వజ్రమైనట్టి విభీషణుఁడు, అంజనేయుఁడు,
 సుగ్రీవుఁడు, దిక్పాలులు, తమ్రులు అనుచారి సమాహములచే నేవింపఁబడుచున్న
 రాముని సమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. అజ్ఞానగాఢతిమిరాపహాభానుమూర్తి
 మార క్తచారునయనాంబుజ మాదిబీజమ్
 అంభోధిమధ్యవటపత్రశయాన మాది
 మధ్యాంతశూన్య మఖిలాస్పదరామచంద్రమ్.

20

మ. అరుణాబ్జాత్ము సముద్రమధ్యనటపత్రాభ్యంతరస్థాయకుః
 స్ఫురదజ్ఞానతమిస్తభాస్కరు జగత్సూక్ష్మాత్తు నాద్యంతశూ
 న్య రమాధీశ్వరు నాదిబీజు నసమాను న్నానితోదారు సం
 దరమందస్తితు రామచంద్రుని మది † ధ్యానింతు సత్రాంతమున్.

తా. అజ్ఞానమును గొప్పచీకటిని బోగొట్టు మూర్ఖస్వరూపుడైనట్టి అంతిమ నెట్టిన నేత్రపద్మములు గలిగినట్టి ప్రపంచము మొదటికారణమైనట్టి సముద్రమధ్యమున మట్టియాకునందుఁ బరున్నట్టి అదిమభ్యాంతుకూడుడైనట్టి సమస్తమునకు స్థానమైనరామచంద్రుని నేమిచుచున్నాను.

శ్లో. సుధాసముద్రాంతవిరాజమాన, ద్విపే సి తే చందనపారిజాతే
మహాసనే పన్నగతల్పమధ్యే, నిష్కణ్డమిహే రఘువంశరక్షమ్. 21

శా. క్షీరాబ్ధ్యంతసింహాంతరీపవిలసచ్ఛ్రీచందనాగాంతిక
స్సారానర్ఘ్యనూత్నరత్ననిదయః, క్షద్యోతపీఠంబునం
దాయాధం బగుకాద్రవేయవరపథ్యకాంతరాసీనుఁ డౌ
శ్రీరాముఁ రఘువంశరత్నము మదిఁ జిరింతు నశాంతమున్.

తా. అమృతసముద్రమధ్యమందుఁ బ్రకాశించుచున్న శ్వేతద్వీపమందుఁ గల చందనపారిజాతము లనెడు కల్పవృక్షములలో గొప్పపీఠమందు శేషశయామధ్యమందుఁ గూర్చున్న రఘువంశశ్రేష్ఠుడైన రాముని నుతించుచున్నాను.

శ్లో. స్థితాననం పద్మదళాయతేక్షణం
వినీలమాణిక్యజితాంగశోభితమ్
జటాకిరీటం శరచాపలాంఛనం
సమామృతం భానుకులాభిక్రాస్తుభమ్. 22

ఉ. సుందరమందహాను పరిశుద్ధసరోరుహపత్రనేత్రుఁ బౌ
రందరనీలగాత్రుని విరాజితభవ్యజటాకిరీటు సా
నందు సకార్యకాస్తుఁ జననాయకు భానుకులాభిక్రాస్తుభుఁ
జందనచర్చితాంగు రఘునత్రమునిఁ మదిలో భజించెదన్.

తా. చిఱునవ్వు మొగమందుఁ గలిగినట్టి పద్మపురేకులవలె వికాసములైన నేత్రములు గలిగినట్టి నీలమణులను జయించిన శరీరముచేఁ బ్రకాశించునట్టి జటాకిరీటుములు గలిగినట్టి ధనుర్బాణములు చిహ్నముగలిగినట్టి మూర్ఖవంశమును సముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియైన రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రసూనబాణాంకిత మిక్షుచాపం
చక్రాబ్జపాశాంకుశవంశనాశమ్
కరైర్దధానం ఘననీలవర్ణం
శ్రీకృష్ణరూపం ప్రణమామి రామమ్.

చ. కరముల నెన్నిదింట సునుకాండము వేరువు నిక్షుచాపము
దరము కళాంకుశంబులు ముకర్యనపాశములు భా
స్కరనిభవస్థై మహానత్కరుణారక్తప్రముర్తియై
పరగినరామచంద్రునకుఁ బావనకీర్తికి భక్తి మొక్కెదన్.

తా. పుష్పబాణముచే నలంకరించబడినట్టి చెఱకువిడిటిని, చక్రము, శంఖములు, సాశములు, అంకుశములు, పిల్లకగోవిని ఎనిమిదిచేతులచే ధరించునట్టి సూర్యునివంటి రంగుగలిగినట్టి శ్రీకృష్ణరూపుడైన రాముని నమస్కరించున్నాను.

శ్లో. బహువిధానాపాదోదగత క్షౌర్యోదనం, దీప్తవృచండానలదుర్నిరీక్షమ్
అశేషబృందారకనాగగోవరం, భజామి తే రాఘవవిశ్వరూపమ్. 24

మ. కరపాదోదరలోదనోదముఖసంక్రాంతోద్భవాగ్నిచ్చటా
న్భుగితం బై కడు దుర్నిరీక్ష్య మయి చిక్కుంజంబు లన్నింటి ని
ర్జరవాక్తాననదుర్లభం బయినరాజస్యేభ్య రామావనీ
శ్వరు విశ్వకృతి కే నొనర్చెన నమస్కారంబు లక్రాంతమున్.

తా. ఓరామా ! అనేకములైన తొడలు, పాదములు, కడుపులు, మొగములు, కన్నులు గలిగినట్టి తీక్షణునివలె జూడ శక్యముగానట్టి సమస్తదేవతలతోను, సర్పములతోను గోచరమైనట్టి నీవిశ్వరూపమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సహస్రనేత్రాననపాదబాహు, మనంతపీర్వం రవికోటితుల్యమ్
సౌచ్ఛందనాలంకృతదిన్యదేహం, భజామ్యహం తే హరివిశ్వరూపమ్.

మ. కరనేత్రాననశీర్షపాదములు విభ్రాంతిక్ సహస్రాంకమై
సరసీజాప్తసహస్రకోటినిభమై * సౌచ్ఛందనాలంకృత
చ్ఛురితం బయ్య ననంతపీర్వ మయి సంతపూర్ణప్రభావాధ్య మై
మరగు రాఘవు విశ్వరూపము మదిక్ * భావించి నేవించెదన్. 25

తా. వేలకొలదికన్నులు మొగములు కాళ్ళుచేతులు గలిగినట్టి అంతములేని పరాక్రమము గలిగినట్టి కోటిసూర్యులతో సమానమైనట్టి పూలబండలచేత గంధముచేత నలంకరింపబడిన శ్రేష్ఠమైనదేహము గలిగినట్టి నీవిశ్వరూపమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కలంబకోదండగదాబ్జసంయుతం, దంష్ట్రాకరాళాంకధనంజయాననమ్
పీతాంశుకన్వర్ణకిరీటుకుండలం, భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్. 26

మ. ధరకోదండగదాకదంబయుతము * దంష్ట్రాకరాళాగ్నివి
స్ఫురదాస్యంబు సువర్ణచేలధృతము * భూరిప్రభారత్నక

ర్బురసంజీవకీరీటకుండలమహాభూషోజ్జ్వలంబుఁ శుభ
స్మరమా రాఘవ విశ్వమూర్తికి నమఃస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. బాణముతో ధనుస్సుతో గదతో శంఖముతోఁ గూడినట్టి కోరలే భయంక
రమైన చిహ్నముగల యగ్నితోఁగూడిన మొగముగలిగినట్టి పచ్చనిబట్టయు బంగారుకీరీ
టము కుండలములు గలిగినట్టి నీవిశ్వరూపము నోరామా నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండ మిక్షుజనితం స్మరపంచబాణం

శంఖం రథాపయవ మంకుశ పాశ వేణుమ్

హస్తై ర్దధాన మమలద్యుతి ముద్యహంతమ్

ప్రద్యుమ్న కృష్ణ మనిశం భజ రామచంద్రమ్.

27

చ. చెఱుకువి లైదుబాణములు * చే ధరియించి రథాంగవేణుపా

శరుచిరశార్ఙ్గముఖ్యునున*సాధనయు క్తమహాష్టబాహునుం

దరహరిసీలగాత్రుఁ బరు * దర్పకుఁ గృష్ణ సువర్ణ చేలు దా

శరధి బలాధిపుఁ శరధి*సన్నతు నచ్యుతు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. చెఱుకువిల్లు మస్త్రధనుబంధమైన అయిదుబాణములు శంఖము చక్రము
అంకుశము పాశము వేణుదండమును ఎనిమిదిచేతులఁ బూనినట్టి నూతనమణులకాంతి
గలిగినట్టి ప్రద్యుమ్నావతారుఁడైన నల్లనిదూపుగల రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సీతాలోకనతత్పరం మణినిభం వ్యాఖ్యానముద్రాంచితం

వామేజానువిలంబహస్త మనిశం వీరాసనే సంస్థితమ్

మూలేకల్పతరో రనాదిమునిభిః బ్రహ్మాదిభిః స్సేవితం

ముక్తాహరికీరీటకుండలధరం మూర్ధాభిషి క్తం భజే.

28

మ. విమలుఁ గల్పకమూలసంస్థితు మహావీరాసనుఁ జానకీ

రమణీదర్శనతత్పరుఁ మణినిభుఁ * రతోజ్జ్వలద్యూషణుఁ

ప్రమదుఁ జానువిలంబహస్త వరదుఁ * వ్యాఖ్యానముద్రాంచితుఁ

సుమనఃపూర్వభవాదినిర్దరమునిస్తోత్రుఁ విభుఁ గొల్చెదన్.

తా. సీతను జాచుటయం దాసక్తుడైనట్టి నీలమణులతో సమానుడైనట్టి బోధ
ముద్రతోఁగూడినట్టి యెడమమోకాలియందు వ్రేలుచున్నహస్తము గలిగినట్టి వీరాస
నమంచున్నట్టి కల్పవృక్షము మొదటియందుండి ప్రాచీనమునులచే బ్రహ్మనులచే నేవిం
చబడుచున్నట్టి ముత్యాలహరములు కీరీటము కుండలములను ధరించినట్టి పట్టాభిషేక
మును బొందినట్టిరాము నెల్లపుడు శిరస్సుచేత నేవించుచున్నాను.

శ్లో. యద్రూప మానందకరం మనీనాం
 యద్బాణఆఖండలశత్రునాశనమ్
 యద్దైవతం సర్వజనాంతరీకం
 తత్సర్వరూపం రఘునాథమీశే.

29

ఉ. ఎవ్వనిమూర్తి యోగితతి * కెప్పుడు సంతస మొందజేయుఁ దా
 నెవ్వనికాండకాండము మహేంద్రపిరోధివినాశకారణం
 బెవ్వఁడు విశ్వసిశ్శవ్యగతుఁ * డెవ్వఁడు భక్తజనావశప్రియుం
 డవ్విభుఁ డైనరామున కహర్నిశ మున్నతు లాచరించెదన్.

తా. ఎవనిరూపము మనులకు సంతోషముజేయునో ఎవనిబాణము రాక్షసులను
 నశింపజేయునో యేదేవుఁడు సమస్తజనులయంతరంగమం దుండునో అట్టిసర్వస్వరూ
 పుఁడైన రఘునాథుని స్తోత్రము చేయుచున్నాను.

శ్లో. నాదం నాదవినీలచి త్తవవనం నాదాంతతత్త్వప్రియం
 నామాకారవివర్జితం నవఘనశ్యామాంగనాదప్రియమ్
 నాదాంభోజమరందమత్తవిలసద్భృంగం మదాంతస్థితం
 నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్.

30

శా. నాదృ నాదవినీలచి త్తవవనృ * నాదాంతతత్త్వప్రియృ
 నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరు * నామక్రియావర్జితృ
 నాదాంభోజమరందమత్తమధువు * నాదప్రియృ సన్నవాం
 భోదశ్యాము సవాంతసంస్థితుని రాముృ దారకుృ గొల్చెదన్.

తా. ఓంకారవాచ్యుఁడును, వేదాంతమలయందు ప్రతిపాదింపఁబడినవాఁడును
 నామరూపములు లేనివాఁడును, శ్రీత్రయేభుమవలె నల్లనైనవాఁడును, వేదములయ
 దుఁ బ్రీతిగలవాఁడును, అంతరాత్మయైనవాఁడును, అశ్రయించువారిని రక్షించువాఁ
 డునైన శ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. నానాభూతహృదబ్జనద్దశిలయం నామోజ్జ్వలాభూషణం
 నామస్తోత్రపవిత్రతీత్రిభువనం నారాయణాష్టాక్షరమ్
 నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతనుం నానాత్మచిన్తాత్రకం
 నానాకోటియుగాంతభానుసదృశం రామం భజే తారకమ్.

31

శా. నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతను * నానాత్మచిన్తాత్రకు
 వేదోదారు సమస్తభూతహృదయావిష్ణు విభు గల్పకా

లాదిత్యాయతకోటితుల్యపరమాత్మాష్టాక్షరీమంత్రగుణ
శ్రీదుః విశ్వపవిత్రరాము వరదుః + శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. సమస్తభూతముల హృదయపద్మగృహమందు నివాసము గలిగినట్టి రామ
నామ మనెడు ప్రకాశమానమగునలంకారము గలిగినట్టి నామమును స్తుతించుటచే బవి
త్రము చేయబడిన ఈ ట్లొకములు గలిగినట్టి సారాయశాష్టాక్షరమంత్రస్వరూపుడైన
నట్టి నాదమధ్యమందున్న చంద్రునివలన జారుచున్న యమృతియందే దడుపబడిన శరీ
రము గలిగినట్టి అందతీర్మాతయందు జ్ఞానరూపుడైనట్టి ప్రళయకాలకోటిసూర్యు
లతో సమానుడైన తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఖిశ్వానం ఖగవాహనం ఖరవిప్రుం ఖాద్యాదిభూతాత్మకం
ఖాతీశం ఖగమంత్రతత్త్వగపదం ఖద్యోతకోట్యుజ్జ్వలమ్
ఖావాద్యం ఖగకేతనం ఖగమనం ఖవాటశృంగాలయం
ఖారాధ్యంచ ఖరంధ్రవీరనిలయం రామం భజే తారకమ్. 32

మ. ఖరవైరిః ఖగవాహనుః రవినిభుః + ఖర్వాటశృంగాలయః
పరమార్థాంచితమంత్రతత్త్వదుః పియః ఖద్భ్రాజ్జ్వల ఖారాధ్యుః సు
స్థిరవేదాంతమయః విచిత్రగమనుః + శ్రీపంచభూతాత్మకః
వరసత్యోక్తుః సుషున్నమధ్యగతుః శ్రీవాసుః బ్రశంసించెదన్.

తా. అకాశమునలె నల్లనైనట్టి గరుడవాహనుడైనట్టి ఖరామయనిశత్రువైనట్టి
అకాశాదిపంచభూతరూపుడైనట్టి అకాశము నతిక్రమించినట్టి ఖేదరముద్రామంత్ర
ములయందు నానక్షత్రాలవారికి స్థానమైనట్టి కోటి మెఱుఘులవలెఁ బ్రకాశించునట్టి అకాశ
మువలెఁ జెప్పశక్యముగానట్టి గరుడధ్వజము గలిగినట్టి ఖర్వాటపర్వతఖిరమందు నివా
సముగలిగినట్టి అకాశమువలె బట్టబడులుగా ఆరాధింపఁదగినట్టి ఇంద్రియపీఠమగు మన
స్సునందు స్థానముగల తారకరూపరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వేద్యం వేదగురుం విరించిజనకం వేదాంతమూర్తిం స్ఫుర
ద్యేనం వేదకలాపమూలమహిమాధారాంతకందాంకురమ్
వేదశృంగసమానశేషశయనం వేదాంతవేద్యాత్మకం
వేదారాధితపాదపంకజ మహం రామం భజే తారకమ్.

శా. వేదాధారు సమస్తవేదగురునిః + వేదాంతవేద్యుః లన
ద్యేదాగ్రాధితపాదపంకజయుగ్మః + వేదాంతమూర్తిః మహా
వేదభ్రాజితవేద్యుః ప్రహ్లాదనకః + వేదాంతభావోల్లస
ద్యేదాగ్రేపరతల్పు రాము మహిమాధారుః బ్రశంసించెదన్.

తా. తెలియఁగలిగినట్టి వేదము అపదేశించునట్టి బ్రహ్మను గన్నట్టి వేదాంతరూపుఁడైనట్టి ప్రకాశించుచున్న వేదములు గలిగినట్టి వేదసముదాయముయొక్క ప్రధానమహిమ కాధారమైనదనుపయొక్క మొలకయైనట్టి వేదశిఖరములతో సమానమొకేషునియందు శయనించినట్టి వేదాంతములచేఁ బెరిమఁదగినరూపము గలిగినట్టి వేదములకారాధింపఁదగిన పాదపద్మములుగల తారకుఁడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాధారధనంజయస్ఫుటపటుజ్వాలాసమాలింగితం
మూర్ధన్యాంతశశాంకఃపండలగతం పీఠాభిషేకస్త్రియుమ్
ముక్తాశోభితమాలిభిర్దునివరైః శారాధితం భావయే
ప్రఖ్యాతైః స్త్రీగణైర్లనాధిపగణైశ్శ్యాఖామృతైర్దైవతైః. 34

మ. ప్రకటాధారమునకథనంజయశిఖాభాసప్రభాముక్తుమ
స్తకపూర్ణద్విజరాజమండలసుధాధారాభిషేకస్త్రియుమ్
సుకళాశోభితమాలివానరమహాత్ముణీశ్వరప్రాప్తుమ్
సకలాత్ముర్దిగకార్చితుర్గొలుతుభూజాతావిభుర్ రాఘవున్.

తా. మూలాధారచక్రమండలి యగ్నియొక్క స్ఫుటమైన గొప్పజ్వాలలచేఁ జాటుకొఁబడినట్టి సహస్రారచక్రమధ్యమండలి చంద్రమండలమును బొందినట్టి పాలయభిషేకమందిష్టము గలిగినట్టి ముత్యములచేతఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి శిఖరములమునులచేత సారాధింపఁబడునట్టి ప్రసిద్ధములైనరాజులు, వానరులు, దేవతలు అన్నట్టి మాడుగణములచేతఁ బూజింపఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుఁ తత్త్వత్రయారాధితం
తత్రాధీశ్వరయోగనిర్గుణమహాసిద్ధస్సమారాధితమ్
తత్సంగం తరుణేందుశేఖరసఖం తారాత్మయాంతర్గతం
తత్సన్న్వర్ణకిరీటకుండలయుగం రామం భజే తారకమ్. 35

తా. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుఁ తత్త్వత్రయారాధితం
సారాచారవిశిష్టసిద్ధమనిసం తస్మాన్మితత్సంజ్ఞకమ్
దారాద్రీశ్వరీసంతతాపుఁ బరమ్మమ్ తారాత్మయాంతర్గతమ్
శ్రీరాము స్తకుటాంగదాభరణ సంనేవీతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. సత్త్వములవంటివిమానమధ్యమననన్నట్టియు, జీవుఁడు, ప్రకృతి, యాశ్వరుఁడు అన్న మూఁడుతత్త్వములచేత నారాధించఁబడుచున్నట్టి అందుఁ బ్రధానమైనయోగముచేత నిర్గుణమని గొప్పసిద్ధులచేతఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టి తత్త్వముయొక్క సంగమము గలిగినట్టి యాశ్వరుని స్వరూపుఁడైనట్టి సత్త్వత్రయమధ్యభాగమైన భూః

సుఖమందున్నట్టి భుటముచేసిన బాగారముమొక్కటియునుండలపుజోమనుగల తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. తారం తారకసుందరోపరిసజ్జోస్థిపురత్తారకా
తీతం శత్రవ్యసునీతివాక్యమహిమధారం తటిశ్శున్నిభమ్
తత్తత్త్వాపవిత్రశక్తిఃపునఃకారాననాంతర్గతం
తారాంతర్గతమగుండలబ్జగుచిరం రామం భజే తారామ్.

36

శా. తారం తారకసుందరోపరిసజ్జోస్థిపురత్తారకా
తారాంతర్గతమగుండలబ్జగుచిరం తారాననాంతర్గతం
దారాతీతం సుధీపవిత్రతుని సీతానాథు సత్కిర్తివి
స్తారు శత్రవ్యసునీతివాక్యమహిమధారు న్మజంతం న్మదన్.

తా. తరింపజేయునట్టి నేత్రమండలమునను బైనప్రకాశించుచున్న సహస్రారము నతిక్రమించినట్టి “సపు పరబ్రహ్మవైశివి” అనువాక్యమహిమ కాధారమైనట్టి మెఱపులతో సమానుడైనట్టి బ్రహ్మజ్ఞానముచే బలిత్రమై చేయబడిన మూడులోకములు గలిగినట్టి ముత్యాలపీఠము మధ్యను బొందినట్టి నక్షత్రములపైనుండు ధ్రువమండలమునందు బద్ధముచే శోభించు తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కస్తూరీసుందరకంకుమలసన్నీచందనాలంకృతం
కందర్పానికసుందరం ఘననిభం కాకుత్స్థచంశధ్వజమ్
కల్యాణాంబరవేష్టితం కమలయాముక్తం కళావల్లభం
కల్యాణాచలకార్కుకప్రియనఖం కల్యాణరామం భజే.

37

మ. శితికంతాపు స్పృగీమదానుమిళితశ్రీచందనాలంకృతం
క్షీణిపుత్రీసహితం న్మనాఘననిభం స్మీరాముః బీతాంబరం
దతసౌందర్యశితస్తరుం బ్రచలసత్కాకుత్స్థచంశధ్వజం
హితవిద్యాధికు రామభద్రు మది నేనెంతం గృహకాంక్షినై.

తా. కస్తూరి, కర్పూరము, కంకుమము, మంచిగంధము అనువానిచే నలంకరించబడినట్టి మన్నఘనకంటె మిక్కిలి సుందరమైనట్టి మేఘముతో సమానుడైనట్టి కాకుత్స్థచంశమునకు బాధానుడైనట్టి బంగారుబట్టఁ గట్టుకొనినట్టి లక్ష్మితో గూడినట్టి కాస్త్రములయందు దిబ్బుడైనట్టి ఈశ్వరుని కిష్టస్నేహితుడైనట్టి మంగళరూపుడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సుజ్జీవం మదసుగ్రహం మదసిపం మద్యాననం మత్సుఖం
మత్తాతం మమసద్గురుం మమవరం మోహంధవిచ్ఛేదనమ్

మత్స్యేణ్యం సుదనేకబాంధవజనం మజ్జీవనం సున్నిధిం
మత్స్యిన్ద్రిం మనుసర్వకర్మసుకృతం రామం భజే తారకమ్.

38

ఉ. మాకు గురుం డనుగ్రహుఁడు • మజ్జనకుండు నిభుండు జీవముఁ
మాకు విచార సావర్జితుఁడు • మత్స్యకృతంబు సుఖంబు భావముఁ
మాకు సమ స్తజొందినఁ • నంబు ధంబు సుకర్త సిద్ధియుఁ
మాకు సమ స్తతారకము • మారమురాముఁ డటంచు నెంచెదన్.

రా. నాప్రాణమ, నానుం దనుగ్రహముగలవాఁడు, నాయేలిక, నాధ్యానరూ
పుఁడు, నాసౌఖ్యము, నానంద్య, నాగురువు, నాపరచూత్త, నాయజ్ఞానాంధకారముఁ
బోగొట్టువాఁడు, నాపుణ్యరూపుఁడు, నాకు బహుబంధురూపుఁడు, నాప్రాణాధార
మైనవాఁడు, నానిధి, నాతపస్విన్ది, నాసమస్తకర్తలపుణ్యమునైన తారకరాముని
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. నిత్యం నీరజలోచనం నిరుపమం నీవారశూర్యోపమం
నిర్భేదానుభవం నిరంతరగుణం నీలాంగరాగోజ్జ్వలమ్
నిష్కాసుం నిగమాగమార్చితవనం నిత్యాత్మకం నిర్మలం
నిష్పృణ్యం నిఖిలం నిరంజనపదం రామం భజే తారకమ్.

39

శా. నిత్య నిర్దురితుఁ సరోజనయనుఁ • నీలాంగరాగోజ్జ్వలిఁ
నిత్యాత్మక విఃఖలు నిరంతరగుణు • నిర్భేదు నిష్పృణ్యనిఁ
సత్పుఁ సూక్ష్మ నిరంజను నిరుపముఁ • సర్వాత్మ యోగీంద్రునం
స్తత్య నిర్గుణు రాముఁ దారకు భజింతుఁ సత్ప్రపాకాంక్షిన్.

తా. నిత్యుఁడు, పద్మమలసంటికన్నులు గలవాఁడు, ఉపమానము లేనివాఁడు,
నిరంగింజముల్లంపలే సూక్ష్మరూపుఁడు, అభేదానుభవస్వరూపుఁడు, ఎవఁతెగనిగుణములు
గలవాఁడు, నల్లనిశరీరతోభిచే బ్రకాశించువాఁడు, పాపశూన్యుఁడు, వేదశాస్త్రముల
చేఁ బూజింపబడు పాదముల గలవాఁడు, నిత్యుఁడు, నిర్మలుఁడు, పుణ్యశూన్యుఁడు
(పుణ్యపాపశూన్యుడని యర్థము), సర్వస్వరూపుఁడు, అజ్ఞానశూన్యుఁడునైన తారక
రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యామే త్వం హృదయాంబుజే రఘుపతిం విజ్ఞానదీపాంకురం
హరిసోహంసపరంపరాదిమహిమాధారం జగన్మోహనమ్
హస్తాంభోజదాబ్జచక్రమతులం వీతాంబరం కాస్తుభం
శ్రీవత్సం పురుషోత్తమం మణినిభం రామం భజే తారకమ్.

40

ను, హృదయాన్తఃకులః గొల్పేదన్ రఘువతిః * హేనాంబరు నిస్సమా
ను నయాభుః పృథక్సృభుః హరిజగన్తోహుః గదాద్యాయుధుః
క్రిదశేంద్రాంశనిభుః మహామహిమునిః * శ్రీవత్సవత్సలుః
విరాట్కృత్ వరహాసరూపుః బరుషుః * విజ్ఞానదీపాంకురున్.

తా జ్ఞానదీపుః అనైవ రఘువతిః శ్రేష్ఠః డైన నిన్ను హృదయపద్మమందు ధ్యా
నించుచున్నాను. పరమహంసయాభుః, ఉత్కృష్టమహిమ కాధారమైనట్టి జగత్తు
లను మోసాంతుఃజేయునట్టి చేతియందు శంఖచక్రగదలు గలిగినట్టి పీతాంబరముగలిగినట్టి
కాస్తభమణి శ్రీవత్సము గలిగిన పురుష శ్రేష్ఠుడైన పితమణితోఁ దుబ్బుడైన తారకరా
ముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సత్యజ్ఞాన మనంత నుచ్యతే మజం అవ్యాకృతం తత్పురం
కూటస్థాదిసమస్తసాక్షీ మనఃకుం సాక్షోద్విరాట్తత్త్వదమ్
వేద్యం విశ్వమయం చస్వలీనభువనం స్వారాజ్యసౌఖ్యప్రదం
పూర్ణం పూర్ణతరం పురాణపురుషం రామం భజే తారకమ్, 41

య. అనఘః బూర్ణు ననంతం నచ్యతేని సత్యజ్ఞానమూర్తి విరా
ట్తను విశ్వోక్త్యుజగత్తయః సరదుః గూటస్థాయీసాక్షీ సనా
తను నవ్యాకృతం జీవతత్త్వవను సత్రామాదిభోగవ్రతుః
గురుని వేద్యుః బురాణపురుషు నజః * గాకుత్స్థు నేవించెదన్.

తా. సత్యజ్ఞానరూపుఁడు నాశనములేనట్టి సర్వత్ర ఎడఁబాటునట్టి పుట్టుకలేని
వికారములేని ప్రధానఁడైనట్టి కూటస్థరూపుఁడు మొదలగుసమస్తమునకు సాక్షియైన
ట్టి దోహములేనట్టి కేవలవిరాట్పురూపుఁడైనట్టి తెలియఁదగినట్టి ప్రపంచరూపుఁడు దన
యందు దగిన లోకములు గలవాఁడు మోక్షసౌఖ్యమానిచ్చునట్టి సర్వత్ర నిండియున్న
ట్టి పూర్ణుడైనట్టి తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాక్షసవంశనాశనరం రాకేందుబింబాననం
రక్షోరిం రఘువంశవర్ధనరం రక్తాధరం రాఘవమ్
రాధాయాత్మనివాసితం రవినిభం రమ్యం రమానాయకం
రాధాంతర్గతశేషశాయిన మహం రామం భజే తారకమ్. 42

య. అనారద్యేనికలూటవీధహను రఁధాంతర్గతాహింద్రత
ల్లు మహాత్ము స్ఫురిపూర్ణచంద్రములు రాముఁ శ్రీరమానాయకుఁ
గమలాస్త్రాజ్ఞస్విలుః బల్లవాధరు జగత్కల్యాణ శ్రీరాఘవుఁ
రమణీయుఁ రఘువంశదీప్తుఁ గొలుతుఁ * రాధాత్మసంస్థాయినన్.

తా. రాక్షసపంశమును నశింపజేయునట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి మొగముగలిగినట్టి రాక్షసశత్రువైనట్టి రఘుపంశమును వృద్ధిజేయునట్టి యౌజ్ఞియధరోష్ఠము గలిగినట్టి రఘుపంశమందుఁ బుట్టినట్టి రాధాదేవియొక్క శుభానవాదైవముగల బౌద్ధయమందు నివసించినట్టి సూర్యునితోఁ దుల్యుడైనట్టి సుందరుడైనట్టి అక్షీనాథుడైనట్టి హృదయ రంధ్రమందున్నట్టి కుండలియందున్నట్టి తారక రాముని నేనించుచున్నాను.

శ్లో. తారాకారం నిఖిలనిలయం తత్త్వమస్యాదిలక్ష్మ్యం

శబ్దోవాచ్యం త్రిగుణరహితం వ్యోమ మంగుష్ఠమాత్రమ్
నిర్వాణాఖ్యం సగుణ మగుణం వ్యోమరంధ్రాంతరాత్మం
సామూహ్యంః ప్రణవసహితం రామచంద్రం భజేమామ్.

43

మ. ప్రకటవ్యోమబలాంతరస్థు సగుణః | నాహాధిపు లోకనా
యకుఁ దారాకృతిము క్తిసంజ్ఞకు సమూహ్యంతస్థితోంకారవ
ర్ణకరాహిత్య సశబ్దు నిత్య బుధు లెన్న స్తత్త్వమస్యాదిల
క్ష్మ్యుఁ గళాస్థాను భజింతు నిర్గుణుని సంగుష్ఠ ప్రమాణు వ్హరిన్.

తా. తరింపజేయుస్వరూపము గలిగినట్టి సమస్తమనకు స్థానమైనట్టి తత్త్వ మస్యాదివాక్యములకు గురియైనట్టి శబ్దమాలచే జెప్పఁబడినట్టి సత్త్వరజస్తమోగుణ శూన్యుడైనట్టి అకాశరూపుడైనట్టి బొటనవ్రేలియు, త ప్రమాణము గలిగినట్టి మోక్ష లోభగలిగినట్టి సగుణనిర్గుణరూపుడైనట్టి అకాశరంధ్రానుధ్యమందుండువాఁడగు సుషు మ్నానాదియందు నాదాలీనుడైయున్నట్టి శ్రీ రాముని నేనించుచున్నాను.

శ్లో. ముక్తే ర్భూలం మునివరహృదానందకందం ముకుందం

కూటస్థాఖ్యం సకలవరదం సర్వచైతన్యరూపమ్
నాదాతీతం కమలనిలయం నాదనాదాంతతత్త్వమ్
నాదాతీతం ప్రకృతిరహితం రామచంద్రం భజేమామ్

44

మ. మునిహృత్తోడుకరు స్పృహనరహితం | న్యోతాధినాథు స్సనా
తనుఁ కూటస్థుని సర్వవిశ్వమయుఁ జైతన్యాకృతిక కృత్స్నసం
దను సర్వాత్మ్య ముకుందు లోకవర్ధున్ | నాదాంతతత్త్వాన్విజ్ఞు స
త్యనఘున్ రాముధరాసుతాధిపతి నాదాతీతు భావించెదన్.

తా. మోక్షకారణమైనట్టి మునులమనస్సునకు దానదమునకు హేతువైనట్టి ముకుంద నామము గలిగినట్టి కూటస్థ చైతన్యరూపుడైనట్టి అందఱికి వరములనిచ్చునట్టి సర్వప్రాణిరూపుడైనట్టి శబ్దబ్రహ్మము నతిక్రమించినట్టి సహస్రారపద్మమందు స్థానము

గలిగినట్టి ఓంకారధ్వనియొక్క వాస్తవరూపుడైనట్టి (వాదాతీతం అని అదరముచే
మరలఁ బెద్దబడినది) ప్రకృతికూస్థుడైన రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. నిజానందాకారం నిగఃసతురంగారాధ్యతేపదం

పరబ్రహ్మసందం పరమపదగం పాపహరణమ్

కృపాపారావారం పరమపురుషం పద్మనిలయం

భజే రామం శ్యామం వ్రతకృతరహితం నిర్గుణమహమ్.

45

మ. పరమాహూర్నాయతరంగ సేవితలసశ్చాబాంబుజవర్షింశ్చ బం

కరుహాస్థానుఁ గృపాబ్ధి నిర్గుణ సహకృతధ్వంసు రమ్యైక బా

త్సరసుంబుక బురుణోత్తముక బరుఁ బరబ్రహ్మ నిజానందు శ్రీ

హరి శ్రీరాముఁ బ్రభావవర్జిత మనశ్శ్యామాంగు భావించెదన్.

తా. తనియానందమే తానైనట్టి శివునిచేఁ బూజింపఁబడు పాదములు గలిగినట్టి
పరబ్రహ్మహాపమున రమించఁదగినట్టి మోక్షస్థానమును బొందినట్టి పాపములను హరిం
చునట్టి దయపరముడైనట్టి ప్రభావపురుషుడైనట్టి సవాసారిరమందు నివసించినట్టి
నల్లనైనట్టి ప్రకృతికూస్థుడు నిర్గుణుడు నైన రామని నేను సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీనుదైవికుంతనాథం సురమునిమకుటవ్యోతితస్వర్గపీఠం

నీలాంగం చంద్రవక్త్రం మణిమయమకుటం భాగ్యోదండహస్తమ్

పద్మాక్షం సాపనశం ప్రణవమణిమహారత్నసింహాసనస్థం

శ్రీసీతావామభాగం శ్రీశజనవరదం రామచంద్రం భజేహమ్.

46

మ. తతనైకుంతపిభుక మణిమకుటం శోదండాస్త్రహస్తక సమా

గతగీర్వాణకిరీటరత్నరుచిరాక్రాంతాంఘ్రియుగ్మక శత

క్రతు నీలాంగు శశాంకవక్త్రులనదోకారాననుక జానకీ

యతు గంజేక్షణ రాముఁ బాపహరు నామ్యం దారకుం గొల్చెదన్.

తా. శోభాయుక్తమగు వైపంతమున కధిపతియైనట్టి దేవతలయొక్క మనుల
యొక్క కిరీటులచేఁ బ్రకాశింపఁజేయుబడిన బంగారుపాదపీఠముగలిగినట్టి నల్లనిశరీ
రముగలిగినట్టి చంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టి మాణిక్యకిరీటుముగలిగినట్టి ధనుర్బాణ
ములు హస్తమందు గలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పాపములను నశింపఁ
జేయునట్టి ఓంకారరూపరత్నపీఠమందున్నట్టి నీత యెడమ ప్రక్కంగలిగినట్టి ఆశ్ర
యించువారికి పరములనిచ్చు రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటపే సురతరుప్రాంతే విమానాంతరే

పద్మే చాప్తదశోజ్వలే నుతమహాసాధే సుధామాన్వితే

నత్యం సూర్యజరావణానుజమరుత్పుత్రానుజై స్సేవితం
మధ్యే వాసవనీలకోమలనిభం రామం భజే తాంకమ్.

47

మ. ప్రకటాయోధ్యనుకల్పమూలముల హస్తస్థం బందు విభ్రాజపు
ష్టకమధాన్యప్రదకౌబ్జనుధ్యమున భాస్వజ్ఞేహమందుఁ ను
ప్రకరంబుల్ రవిపుత్రముఖ్యులనుజుల్ * భూమిప దన్తధ్యుని
దకలంకుం డగునీలరత్న నిభు రాహూధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు రత్నమంటపమందుఁ గల్పపుత్రసమీపమున విమలమ
ధ్యమందు అష్టదశపద్మమంగు మంచికాంతిగల ఎన్నిక కెక్కిన గొప్పమేడమందు న
త్యస్వరూపుడైన సుగ్రీ వివిభీషణాంజనేయులచే నేవించబడుచున్నట్టి వారిమగ్ధ్యమందు
నిండ్ర నీలమాణిక్యములతోఁ మల్యుడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. హృదయకుహరమధ్యద్యోతితన్మంత్రసారం
నిగమనియమగమ్యం వేదశాస్త్రై రచింత్యమ్
హరిహరవిధివంద్యం హంసమంత్రాంతరథం
దశరథనుతమీశే దైవతం దేవతానామ్.

48

మ. హరిభగ్గాబ్జభవాదివంద్య హృదయాబ్జాభ్యంతరవ్యోతిసు
స్థిరమంత్రప్రకటార్థసారతరు రాజీవాను శాస్త్రాగమ
స్ఫురదాకారు నచింత్య వేదమయు సంపూర్ణ స్వచోగమ్యు వే
మరు రామప్రభు దేవదేవుఁ గొలుతు * న్మంత్రాంతరాంతర్గతున్.

తా. హృదయాకాశమధ్యమందుఁ బ్రకాశించు “తత్” అనుమంత్రమునకు
సారమైనట్టి వేదనియమముచే బొందబడినట్టి వేదశాస్త్రములచే జరింప తగ్గవిని
గానట్టి ప్రహ్లాదవిష్ణుశివులకు నమస్కరించబడినట్టి హంసమంత్రమధ్యమందున్నట్టి
దేవతలకు దేవుడైన దశరథపుత్రుడైన రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. దేవేంద్రనీలనవమేఘునిర్దితాంగం
పూణేందుబింబవదనం శరచాపహస్తమ్
సీతాసమేత మనిశం శరణం శరణ్యం
చేతోమదీయ మభివాంఛతి రామచంద్రమ్.

49

మ. హరినీలోత్పలమేనుసంపదపహాఁగాంగుఁ ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండశరోజ్జ్వలోత్కరకర్ణు * భద్రాసనాసీను దా
శరథి న్యూర్ణ శశాంకబింబవదను * స్వర్వాత్తు శ్రీ రాము శ్రీ
కరభక్తాంగణకల్పకంబు మన మాకాంక్షించి నేవింపుమా.

తా. బయించుచుండిన యంద్రసిలములు కొత్తమేఘముగలదేహముగలిగినట్టి
 క్షాంతిని పొందినట్టి మొదటి భుజములు మాస్తమందుఁ గలిగినట్టి
 నీలతోఁగూడినట్టి రక్షించి నన్నుఁజేసెట్టి రామచంద్రుని నాచిత్రముకరణఁగోరుచున్నది.

శ్లో. ఓశోహ్రోతనవి స్తవ స్తుచిదయః ఏంకారబీజాతురం
 ఏంకారప్రకృతం చక్షునహితం ఏంకారకందాంకురమ్
 ఏంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువర్ణమ్ ఏంకారప్రయారాధితం
 ఏంకారోజ్జ్వలసింహావీతనియః రామం భజే తారకమ్.

50

తా. ఏంకారప్రకృతీషదక్షురహితం • ఏంకారకందాంకురమ్
 ఏంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువర్ణమ్ • ఏంకారప్రయారాధితమ్
 ఏంకారోజ్జ్వలసింహావీతనియమ్ • ఏంకారబీజాంకురమ్
 లలకేశాంతకుల సర్వగుణ రఘువరమ్ • లక్ష్మీశు భావించెదన్.

తా. బట్టనిలువుగా నున్న గును కేసిగట్టుగా నున్న సునస్తునముదాయముతోఁబ్ర
 వేశించియున్నట్టి ఏంకారము బీజాక్షరరూపిని ఏంకారము ప్రధానముగలిగిన
 చక్షురమందు మిట్టముగలిగినట్టి ఏంకారము నెమరువకు మొలకయైనట్టి ఏంకారము
 చేతస్ఫుటమైన భూర్భువస్సువర్ణములచేత (అనుగా వ్యాప్యతులచేత) బొందఁబడినట్టి
 ప్రణామచేత నారాధించఁబడినట్టి ప్రణామచేత ప్రకాశించుచున్న సింహాసనము స్థా
 నముగల తారకరాముని నేమిచుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విహానాంతరే
 ఆదిత్యోంతనమ సువర్ణకమః కిష్యే మృగేంద్రాననే
 ఏంకారోజ్జ్వలకే నరవర్ణబుధ్యే న దేవాంతరే
 వ్యాసాద్యదిమునీశ్వైరాద్యభిసృతం రామం భజే తారకమ్.

51

మ. స్థిరమై నిరల మౌనమనస్థురని నాఁదిత్యోంతకణ్ణాబ్జవి
 స్ఫురితోంకారచిశుద్ధకర్తృకమరేఃకుల్ గొల్వ సాకేత మ
 న్పురమధ్యంబునఁ గల్పములమున భానుస్ఫూర్తిసౌధంబునఁ
 జరమాపుష్పకమ గ్రహిరిలసతుక్ • శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. ఆమోఘ్యమందుఁ దెల్లనికల్పవృక్షవాటికయందుఁ గలమేడలయందుఁ బై
 యలంఘనందుఁ అకారముమొదలు తారమునఱకు సమస్తాక్షరరూపపర్వమందుఁ బ్ర
 కాశించుచున్న సింహాసనమును ఏంకారముచేఁ బ్రకాశించు పద్మమధ్యమందుఁ దేవతల
 తోఁగూడిన మధ్యభాగముగల గంగామధ్యమందు వ్యాసుఁడు మొదలగు నాదిమునులు
 మొదలగువారిచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న తారకరాముని నేమిచుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీక్షాగురు మాదిమూలం
గుణాశ్రయం చందనకుంకుమంకమ్
నలక్ష్మణం సర్వజనాంతరథం
పరాత్పరం రామమహం సమామి.

62

మ. ధరణీజాపచర్చచందనలక్ష్మణాశ్రీరజన్తాంకిత
స్ఫురదత్యున్నతవక్షు సర్వగు జగత్స్థూలానుకూలు స్వరూ
త్పరు సామిత్రియుతుఁ గుణాశ్రయ మహంకా భక్తా ల్లీలంపరికుఁ
గురుకారుణ్యనియోసరాముఁ గొలుతుఁ భక్తోదండదీక్షాగురున.

తా. ధనుర్వ్యధ్యగురువైనట్టి కారణమనమఁ గారణమైనట్టి సద్గుణముల కేధార
మైనట్టి గండము కుంకుమము చిహ్నముగాఁ గలిగినట్టి అక్షణమునతోఁగూడినట్టి ఎత్తవారి
యంతరంగగురు దున్నట్టి పరునికంటెఁ బురుడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాధారనరొరుహే హుతవహస్థానే త్రికోణాంతరే
కందే కుండలికానుష ప్లివలీవాసాంతవర్ణాశ్రయే
బాలార్కప్రతిమం పరాభయకిరం పాశాంకుశాలంకృతం
భూతస్వాశ్రయ మాదిపూరుష మజం రామం భజే తారకమ్.

మ. అరయఁ గందనుషు ప్లికాలహితవాసాంతక్షరవ్యాప్తభౌ
సుర మౌకందత్రికోణమధ్యమమునకా శుక్రస్థలిక బాలభౌ
స్కరసందీపిత భూతసంశయు విరాజిత్యాశ్రముఖ్యాస్త్రో ము
స్థిరు విద్యేషిహరుఁ బరాత్పరు నజాఁ శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. అంతకున్న కుంపయైన మూలాధారచక్రమందు అగ్నిస్థానమందుఁ ద్రికో
ణయంత్రమందు కుండలిరూపముగా నుషుప్తిచేత నొప్పుచున్న వకారముమొదలు న
కారపర్యంతక్షరములకొశ్రయమైనట్టి లేతనూర్పునితోసమానుడైనట్టి కరముత్యభయ
ముగల హస్తములుగలిగినట్టి పాశాంకుశములచేత నలంకరింపఁబడినట్టి భూతములకు ము
ఖ్యాశ్రయమైనట్టి మొదటిపురుషుడైనట్టి పుట్టుక లేనితారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. స్వాధిష్ఠానసరోరుహే ప్రవిలసద్బాలాంతవర్ణాశ్రయం
బ్రహ్మగ్రంథిమహోన్నతే కరతలే శ్రీకుండికామాలికామ్
పీఠే రత్ననిభం పరాభయకరం వాణీయుతం బిభృతం
సాక్షాద్భోధ సునన్యమంగళకరం రామం భజే తారకమ్.

64

మ. స్థిరమైనట్టిబలాంతవర్ణదళస్వాధిష్ఠానకగ్రంథికా
కరునత్కుండికమాలిక సుజననతాకల్యాణముద్రోజ్జ్వలము

పరతామ్రాశ్చత్వివైరిసాధ్యసకరూః * వాణీయుతం దారకుః
బరు శ్రీరాము గుణాధిరాము మది సంభావించి సేవించెదన్.

తా. స్వాశ్రితానచక్రమందుఁ బ్రకాశించుచున్న బకారముమొదలు లకార
మవఱకుఁ గలి యక్షరముల తాత్పర్యమైనట్టి బ్రహ్మగ్రంథిచే నున్నతమైన హస్తము
నందుఁ గలపంచులును నూరికను దాల్చినట్టియు పీతమునందున్నట్టియు రత్నములతో
సమానుడైనట్టి గొప్పతనమును జేయునట్టియు సాధువాక్యములతోఁ గూడినట్టి కేవ
లబోధస్వరూపుడైనట్టి అసాధారణగుణమును జేయు తారకరాముని సేవించుచు
న్నాను.

శ్లో. దాసాంత్యాక్షరపంకజే దశదళే మాణిక్యసంపూరితే
విష్ణుగ్రంథిసుయే పరాభయకరం ఆశంఖచక్రాన్వితమ్
మార్తాండద్యుతియంజులాభమతులం వీతాంబరం కాస్తుభం
సర్వం సర్వగమింసానహచరం రామం భజే తారకమ్. 55

మ. ఘనమైనట్టిదాసాంతవర్ణదళయుక్తం బై హరిగ్రంథితం
బస జెల్పొ మణిపూరచక్రమున కంజతోజ్జ్వలుఁ రాముఁ గాం
చనచేలుఁ రిపుజైత్రుఁ దారకుఁ బరు * స్వర్వాత్మఁ జక్రాబహు
స్తుని లక్ష్మీయుతుఁ బద్మనాభు భజియింతుఁ గొస్తుభోద్భాసితున్.

తా. పదిరేకులు గలిగినట్టి మణులచే నిండింపఁబడినట్టి విష్ణుగ్రంథిస్వరూపమైన
దకారాదిపకారపర్యంతాక్షరరూపమైన చక్రమందున్నట్టి మిక్కిలి యభయమును
జేయునట్టి శంఖచక్రములతోఁ గూడినట్టి సార్వమండలముయొక్క కాంతినలె మనో
హరమైనకాంతిగలిగినట్టి సామ్యములేనట్టియు పచ్చరిపద్మము గలిగినట్టియు కాస్తుభ
మణి గలిగినట్టి సర్వస్వరూపుడైనట్టి సమస్తమును బొందినట్టి లక్ష్మీసహాయుడైన
తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. హృత్పద్మే విలయార్కకోటినదృశం కాణాంతవర్ణోజ్జ్వలీ
ప్రాణాంతప్రణవాంతరే ప్రవిలసద్గోర్బాణపీఠాంతరే
సూర్యం హంపమయం సదాశివపదం కోదండదీప్తోగురుం
వాగం మోక్షరహస్యేతమనిశం రామం భజే తారకమ్. 56

మ. సరగఁ భవ్యకథాంతవర్ణసహితం * బ్రాణానిలోంకారను
స్థిత ఛాయాధిపహంసహుపునిలయుఁగిరిత్యాదులతోద్భాసివి
స్ఫురితోద్బాణగణత్సదాశివసుహృపుఁ మోక్షలక్ష్మీయుతుఁ
గురుభక్తి భజియింతుఁ దారకు మహాకోదండదీప్తోగురున్.

తా. కకారాదికకారాంతవర్ణ రూపమైన స్వరూపములును దోషమున్న
ఓంకారమధ్యమందు గలయుట్టి ప్రకాశించుచున్న భుజములందుల బాహుకముగల
హృదయపద్మమందున్నట్టి ప్రళయసూక్ష్మలతోఁ దుల్యమైన రూపముగలయుట్టి
సూర్యరూపుడు హంసరూపుడునైనట్టి యీశ్వరస్థానమైనట్టి భవద్విద్యాసురుడైనట్టి
మోక్షలక్ష్మితోఁ గూడినట్టి తారకరాము నెల్లపుడు సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాక్షాత్ పోడశద్విపశ్రకమలే జీవాత్మసంస్థాపితే
రుద్రగ్రంథిమయే మనోన్మనీపథే చాలంధ్రసీమంతరే
శుభ్రజ్యోతిమయం శరీరసహితం స్థం సుధాశీతలం
శబ్దబ్రహ్మనివాసభూతనదనం రామం భజే తారకమ్.

57

మ. తనరక పోడశపద్మవత్తమున రుద్రగ్రంథితం బై మనో
న్మనీమార్గంబున జీవసంస్థలిని మాన్యం బైనచాలంధ్రసీ
మిని శబ్దాహ్వయ బ్రహ్మకూటమున మేఘజ్యోతిరూపంబునకా
సునతం జెన్నగురాముఁ దారకు సమగ్రాచుగ్రహణ గొల్చెదన్.

తా. జీవాత్మ స్థానమైనట్టి రుద్రగ్రంథి స్వరూపమైనట్టి మనోన్మనీమార్గ మైన
ట్టి చాలంధ్రసీమలు మధ్యమందు గలిగినట్టి పోడశపద్మమునందున్నట్టి శుభ్రజ్యోతి
స్వరూపమైనట్టియు దేహముతోఁ గూడినట్టియు నశ్శుభ్రమయలెఁ జల్లనైనట్టియు శబ్ద
బ్రహ్మ(అనఁగావేదములకు)నివాసమగు ముఖముగలతారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. భ్రూమధ్యే నిగమాగమోజ్జ్వలపదే చంద్రే త్రిమాన్దాంతరే
నిర్వ్వంద్యే నిఖిలాళతత్త్వవిలసత్సూక్ష్మే సుషుమ్నోన్మథే
ఆసీనం ప్రళయార్కభాసురవరం జ్యోతిస్వరూపాత్మకం
వర్ణాభ్యంతరమోక్షలక్ష్మీసహితం రామం భజే తారకమ్.

58

మ. భ్రుమధ్యమందు చంద్రేపదాంతరమునకా భ్రూమధ్యమందు స్వము
న్నతభాస్వత్సకలార్థతత్త్వవిలసత్సూక్ష్మస్థానసంస్థానుతో
భితకల్పారుదాతేజ మోక్షకమలాన్త్రీమాన్వీతుక దారకుక
ద్యుతిమంతం స్ఫురువర్జితుక హరివరంజ్యోతి స్ఫుజించు న్నదన్.

తా. వేదకాస్త్రములచేఁ బ్రకాశించుచున్న స్థానమైన చంద్రస్వరూపమైన
మూఁడుమార్గముల మధ్య ప్రదేశమైన కనబొమ్మలమధ్యమందు ముఖముఁబొందిదగ్గండ
ములులేనట్టి సమస్తతత్త్వములచే నొప్పుచున్న మాత్మమైన సుషుమ్నాభిముఖమైన స్థా
నమందు గూర్చున్నట్టి ప్రళయసూక్ష్మలతోఁ బ్రకాశించు తేజోరూపుఁడైన కకారా
వర్ణములచేత నొప్పుచున్నట్టి మోక్షలక్ష్మితోఁ గూడినట్టి తారకరాముని సేవిం
చున్నాను.

శ్లో. నీర్వాణార్థమహశక్తిః నిరుపమే శ్రీహాసాంతే శశి
ప్రఖ్యాతామృతవాద్ధివీచిలహాసే నిర్వాణసీరాంతరే
శబ్దప్రహరం చ గావరగురుం తేజఃవరం శాశ్వతం
సత్యానంద మగోచరం నృసి సదా సీతాసమేతం భజే.

59

మ. అలశీర్వాణబుజకర్ణికస్థః బరిపూర్ణాబ్జామృతాంభోధిని
చిలగన్తోక్షమహానసః సతరమునం • జ్యోతిందుసీతాసము
జ్జ్వలః దేజఃవరునిం జరాదరగురుః • సత్యానంద శాశ్వతం
బలభి న్నిలం సగోచరం చిలఃతం శబ్దప్రహరవాచ్యాధికున్.

తా. సామ్యములేని పదిమూటారేఖలుగల శిరస్సునందలి సద్ మయొక్క కర్ణిక
యందుఁ బ్రసిద్ధమైన అమృతసముద్రతరంగములుగల ప్రవాహముతోఁగూడిన మోక్ష
వీతమునందు శబ్దప్రహరధానముగలిగినట్టి స్థానిరజంగమములకు సుగువైనట్టి శాశ్వతమైన
ఉత్కృష్టతేజస్సైన్యట్టి ఈశ్వరప్రపంచరూపుఁడైనట్టి శేత్రములకుఁ గోచరించనట్టి
సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాఁడు.

శ్లో. సాకేతే రవోటిసన్నిభమహాహర్షే సునిహాసనే
నానారత్నవినిర్మితే మునిజనాకీర్తే సదానందనే
దేవాధీశ్వరసంయుతే నివసితం వానూంకసీతోజ్జ్వలం
దేవేంద్రోపలకోమలశరణం రామం భజే తారకమ్.

60

మ. తనప్రోలం గమటా సుకోటివింశతైస్త్రిధాంతరానందదా
మనవీనోజ్జ్వలరత్నవీతమున నామాయేశ్వరాభ్యాంతరం
బుజః జ్యోతిందినశక్తనీలనిభు లాముం జానకీయుక్తుఁ గాం
చనమంజరకీటకుండలవిరాజద్భూషణుం గొల్చెదన్.

తా. అమోఘయోగుఁడగు గోటికూర్మలతోఁ గలమైన మేడయందు శ్రేష్ఠ
సింహాసనమందు ఆనేకరత్నములచే నిర్మింపఁబడినట్టి మునీశ్వరులచే వ్యాప్తమైనట్టి యెల్ల
స్వదు నానందమును గలిగించునట్టి దేవతాశ్రేష్ఠులతోఁగూడిన పద్మమందు నివసించి
యున్నట్టియు నెడమతోడయందు సీతచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు నింద్రనీలమణు
లతో సమానఁడైనట్టి తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే నగరే సమాస్తసుఖదే హర్షే జ్ఞోటిద్యుతే
నక్షత్రగ్రహవజ్జిలగ్నశిఖరే చాంతర్యమంకేరుహే

వాల్మీకాత్రిపరాశరాదిమునిభి స్సంసేవ్యమానం స్థితం
సీతాలంకృతవామభాగ మనిశం రామం భజే తారకమ్.

61

మ. తనయూరణ శరదిందుకోటినిభమై తారాగ్రహక్రాంతశృం
గనితాంతోన్నత మైనసాధమున సౌఖ్యం జాతదంతస్థన
ద్వినజంబందు బరాశరాత్రిభృగుదూర్వాసాదులుం గొల్వ భూ
తనయాసంయుతుఁ డైనరామవిభునిఁ దాసుండ నై గొల్చెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు సర్వసౌఖ్యముల నిచ్చునట్టి కోటిచంద్రులవంటి మేడల
కోభగలిగినట్టి అశ్వినాదినక్షత్రములయొక్క అంగారకాదిగ్రహములయొక్కయు
నరుసచే దగులుకోబడిన ఖరముగలిగినట్టి మధ్యమునంగల పద్మమందుండి వాల్మీకి
మొదలగుమునులచేత నేవించబడుచున్నట్టి నీతచేత నలంకరింపఁబడిన యెడమభాగము
గల తారకరాముని నెల్లప్పుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వందే రామ మనాదిపూరుష మజం వందే రమానాయకం
వందే హరికిరీటకుండలధరం వందే సునీలద్యుతిమ్
వందే చాపకలంబకోజ్జ్వలకరం వందే జగన్మంగళం
వందే పక్షిరథాత్మజం మమగురుం వందే సదా రాఘవమ్.

62

మ. కమలానాథు ననాదిపూరుషు జగత్కల్యాణుఁ గోచండది
వ్యమహాస్రోజ్జ్వలు హరికుండలకిరీటాలంకృతు నిర్జరేం
ద్రమణీశోభితగాత్రు మద్గురు నజాఁ రాముఁ దశస్యందనో
త్తమపుత్రుఁ సుచరిత్ర మద్భద్రదయమధ్యంబందు భావించెదన్.

తా. పురాణపురుషుడైనట్టి పుట్టుక లేనట్టియు లక్ష్మీనాథుడైనట్టి రాముని నను
స్మరించుచున్నాను. (ఆదరముచే వందే అని మరలమరల జెప్పఁబడినది) హరిములు కిరీ
టము కుండలములు ధరించినట్టి యింద్రనీలములవంటి కౌంతిగలిగినట్టి ధనుర్బాణములచే
బ్రకాశించుహస్తములు గలిగినట్టి జగత్తులకు శుభములను జేయునట్టి దశరథునికొమారుఁ
డైనట్టియు నాకు గురువైనరాముని నెల్లప్పుడు ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే శౌనకగౌతమాద్యభినుతం వందే ఘనశ్యామలం
వందే తారకవీరమధ్యనిలయం వందే జగన్నాయకమ్
వందే భక్తజనౌఘదేవవిటవం వందే ధనుర్వల్లభం
వందే సత్త్వమనీతివాక్యజనకం వందే సదా రాఘవమ్.

63

మ. సరునిం దత్త్వమనీతివాక్యజనకుః • భక్తామరానోకవలుః
సురుచిం దారకపీఠపద్మనిలయుః • సుత్రామనీలోజ్జ్వలుః
సరసుం గౌతమశౌనకాద్యభినుతుః • సర్వేశ్వరుః జానకీ
వరుః గోదండగురుః సురాచిహారుభాః • సంబంధు సేవించెదన్.

తా. శౌనకుడు గౌతముడు మొదలగువారిచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి సేఘమువలె నల్లనై నట్టి వత్సప్రీతివనుభ్యమందు స్థానముగలిగినట్టి జగత్తుల కధిపతియైనట్టి భక్తసముదాయమునకుఁ గల్పవృక్షశాఖయైనట్టి ధనుస్సునం దిష్టఁడైనట్టి “అబ్రహ్మము నైతితి” అనువాక్యమును గలిగించినట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే సూర్యశశాంకలోచనయుగం వందే జగత్పావనం
వందే వస్త్రసహస్రపద్మనిలయుం వందేపురారిప్రియమ్
వందే రాక్షసవంశనాశనకరం వందే సుధాశీతలం
వందే దేవకపీంధ్రకోటివినుతం వందే సదా రాఘవమ్.

64

మ. హరమిత్రుః రవిచంద్రనేత్రుః దితిపుత్రారణ్యదావాగ్నిని
ర్జరశాఖామృగసేవితాంఘ్రియుగు శ్రీరాముః సుధాశీతలుః
ధరణీనాథుః సహస్రవస్త్రకమలస్థానుః జగత్పావనం
బరమాత్మ్యై రఘురామచంద్ర మది సంభావించి సేవించెదన్.

తా. చంద్రమూర్త్యులు నేత్రద్వంద్వము గలిగినట్టియు జగత్తులను బవిత్రముఁ జేయునట్టి సహస్రారపద్మమందు స్థానముగలిగినట్టి యీశ్వరుని కిష్టఁడైనట్టి రాక్షసకులమును నశింపఁజేయునట్టి యమృతమువలె జల్లనైనట్టి దేవతలచేతను బహువానరులచేతను స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే సాగరగర్వధంగవిశిఖం వందే జగజ్జీవనం
వందే కౌశికయాగరక్షణకరం వందే గురూణాం గురుమ్
వందే బాణశరాసనోజ్జ్వలకరం వందే జటావల్కలం
వందే లక్ష్మణభూమిజాన్వితమహం వందే సదా రాఘవమ్.

65

మ. శరచాపోజ్జ్వలహస్త లక్ష్మణధరాసత్పుత్రికాయక్తు సా
గరగర్వాసహశౌర్యధుర్య ననఘ్నుః • గాఢేయయజ్ఞావసుః
వరదుః దేశికదేశికుః ధృతజటావల్కుః జగజ్జీవనుం
గురూణాంభోనిధిరామచంద్రనియతిం • గాంక్షించి సేవించెదన్.

తా. సముద్రుని గర్వమును ధింకముచేసిన బాణము గలిగినట్టి జగత్తులకుఁ బ్రాణమైనట్టి విశ్వామిత్రయజ్ఞసంరక్షణముచేసినట్టి మరుపులకుఁ సరుపైనట్టి భనుర్బాణములచేఁ బ్రకాశించుచున్నవాస్తములు గలిగినట్టి జడలు నారచీరల ధరించినట్టి సీతామత్తలులతోఁగూడిన శ్రీరాముని నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే పాండరపుండరీకనయనం నందేజ్జలంబాసనం
వందే కంఠుగళం కరాబ్జయుగళం వందే లలాటోజ్జ్వలమ్
వందే పీతమకూల మంబురనిధం నందే జగన్నాథనం
వందే కాంక్షమానుషోజ్జ్వలతనం వందే నదా రాఘవమ్. 66

మ. సితకండేక్షులు హస్తీహస్తకరు రాజీవారింబానన్యథా
సితప్రావృష్టననర్థం గాంచినలసచ్చేలుక సుశీలుక బుధా
ర్పితునిం గారణదేహుఁ గంబుగళు భాత్రిపుక జగన్నాథానుక
ధృతమాణిక్యలలాము రామవిభు సంతుం దిత్కృపాకాంక్షినై.

తా. తెల్లబామరలవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి చంద్రచిబ్బమువంటి మొగము గలిగినట్టి శంఖమువంటికంఠము గలిగినట్టి పద్మములవంటి హస్తములతోఁగూ గలిగినట్టి అలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి పచ్చపట్టుబట్టులు గలిగినట్టి మేఘముతో సమానుడైనట్టి జగత్తులకు మోహపెట్టునట్టి వీదోక్తారముచేత మనుష్యదేహముచేతఁ బ్రకాశించువాఁడునైనరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే నీలనరోజకోమలరుచిం నందే జగద్వందితం
వందే సూర్యకులాభికాస్తభమణిం వందే సురారాధితమ్
నందే పాతకపంచక ప్రహరణం నందే జగత్కారణం
నందే వింశతిపంచతత్త్వరహితం వందే నదా రాఘవమ్. 67

మ. పరనీలోత్పలకోమలాంగు ద్రిజగద్వంద్యం జగత్కారణం
సరసీజాస్తకులాభికాస్తభమణి శ్చ స్రవాత్మ దేవార్పితుక
వరదుం బంచమహాఘనాశకుఁ గృపావార్ధిక బరుక దైత్యసం
హరు షడ్వింశతితత్త్వభాసితుని రామాధీశు సేవించెదన్.

తా. నల్లకలువలవంటి సొగసైనకాంతిగలిగినట్టి జగత్తులచేత నమస్కరింపఁబడుచున్నట్టి సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ గొస్తుభమణియైనట్టి దేవతలచేఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టి పంచమహాపాపములను హరించునట్టి జగత్తులకుఁ గారణమైనట్టి యిరు

యొనుతత్త్వమును తేనినాఁడు. ఇదివదిలకొరసఁజైనరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాడు.

శ్లో. వందే సాధకవర్గకల్పకతనం వందే త్రిమూర్త్యాత్మకం
వందే నాదలయాంకరస్థలగతం వందే త్రివర్గాత్మకమ్
వందే జగదీశీనచిత్తసులభం వందే నభాదాయకం
వందే పూర్ణదయామృతాన్త్యావహుషం వందే సదా రాఘవమ్. 68

మ. వరము సాధకవర్గకల్పకతనం * భవ్య త్రిమూర్త్యాత్మకం
సరము నాదలయాంకరస్థలగతం * శాంతం ద్వివర్గాత్మకం
గురుసంపూర్ణదయామృతాన్త్యాహితాంగం సత్సభానాథం ను
స్థిరుని రాగదీపీనచిత్తసులభం * శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. యోగిసముదాయమునకుఁ గల్పవృక్షమైనట్టి బ్రహ్మవిష్ణురుద్రస్వరూపుడైనట్టి నాదగుణమనన్వితమగు బొందినట్టి భర్తాకామరూపుడైనట్టి వైరాగ్యచిత్తులకు సులభుడైనట్టి సర్వానందముల కిదితయైనట్టి సంపూర్ణదయామృతమునకు సమాప్తుడైనట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాడు.

శ్లో. వందే సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం వందే సుధాదాయకం
వందే చారుచతుర్బాణం మణినిభం వందే వజ్రబృహ్మ
వందే బ్రహ్మశివీలికాంతినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం
వందే పన్నగతల్పశాయివ మహం వందే సదా రాఘవమ్. 69

మ. నరు నీలాంగు వడంబరస్థితుఁ జతుర్బాహు సుధాదాయకుఁ
సరము సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం * స్తవ్య విరాడ్విగ్రహం
బరమేశ్వోదశివీలికాంతినిలయుఁ * నాగేంద్రపర్యంకని
ర్జరబృందావనశీలు రాఘవుఁ బరబ్రహ్మాంబు నేవించెదన్.

తా. సత్త్వగుణప్రధానమైనస్వభావము గలవారిచే హృదయమందు నిలుపఁబడినరూపము గలిగినట్టి అమృతము (ననఁగా మోక్షము) నిచ్చునట్టి సుందరములైన నాల్గవేతులు గలిగినట్టి రత్నముతోఁ దుల్యుడైనట్టి మూలాధారముమొదలగు నారచక్రములయందున్నట్టియ బ్రహ్మమొదలు చీమఁకకుఁగల జుతువులయందున్నట్టి లక్షవిరాట్స్వరూపుడైనట్టి శేషశయ్యయంగుఁ బరున్నట్టిరాముని నే నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. అయోధ్యపురమంటవే స్ఫురితసింహవీరే స్థితం
వసిష్ఠశుకగౌతమై ర్భృగుశుకాదిభి స్సేవితమ్
దినేశసుతరావణానుజనహోదరాద్యావృతం
భజామి రఘునందనం ప్రణవనీజసారాత్మకమ్.

70

మ. ప్రకటాయోధ్యపురత్నమంటవమునఁ భద్రాసనాసీనుఁ డై
యకలంకుల్ శుకగౌతమభృగువసిష్ఠాదుల్ దినేశాశ్రవు
త్రకముఖ్యుల్ దశకంఠసోదరుఁడు భౌతిల్ గోల్వ నోంకారబీ
జసారాత్మకుఁ డైన శ్రీజనకజాఁజానిం బ్రశంసించెదన్.

తా. అయోధ్యాపురమందలి ప్రకాశించుచున్న సింహాసనమందున్నట్టి వసిష్ఠాది
మునులచేత సేవించఁబడుచున్నట్టి సుగ్రీవవిభీషణులచేఁ దమ్ములు మొదలగువారచేఁ
బాట్టుతోఁబడినట్టి ఓంకారవీజముయొక్క సారరూపుఁడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విలోలమణిమండలం విమలచంద్ర బింబాననం
విఖండితదళాననం వితతచాపబాణోజ్జ్వలమ్
విమోహితజగత్త్రయం వికచపద్మ పత్రక్షణం
విభీషణనురక్షకం విజయరామమీశహరిమ్.

71

చ. అనుపమరత్నకుండలు దళాననకంఠవిలుంతము శరా
సనశరధారణు వికచసారసపత్రవిశాలనేత్రు న
స్తునిసుతుఁ బూర్ణచంద్రముఖమోహితసద్భుజననత్రయం జనా
ర్దనుని విభీషణావనుని య రాఘవు నెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. కదలుచున్న రత్నకుండలములు గలిగినట్టి నిర్మలమైన చంద్ర బింబమువంటి
మొగము గలిగినట్టి సహరించఁబడిన రావణుఁడు గలిగినట్టి గొప్పధనుర్బాణములచేఁ
బ్రకాశించుచున్నట్టి మోహపెట్టఁబడిన మూఁడులోకములు గలిగినట్టి వికసించిన
తామర కేకులవంటినేత్రములు గలిగినట్టి విభీషణుని రక్షించినట్టి విజయముగల విష్ణు
రూపుఁడైన రాముని స్తుతిజేయుచున్నాను.

శ్లో. చలత్కనకకుండలోల్లసితదివ్యగండఫలం
చరాచరజగత్త్రయం చరణపద్మగంగాశ్రయమ్
చతుర్విధఫలప్రదం చరమవీరమధ్యస్థితం
చిదంశ మఖిలాన్నదం దశరథాత్మజం చింతయే.

72

చ. ఘనతరకుండలోల్ల సితగండయుగ్మ నిజపాదపద్మసం
జనితసురావగ్మ జరమఃసంజ్ఞకవీరనివాసితుః బరా
త్తుని సచరాచరాత్మకుః జతుర్విధసత్ఫలమన్విదంశురా
ముని నఖిలాస్పదం స్ఫుననఃమోహను దాశరథిం భజించెదన్.

తా. కదలుచున్న బంగారుకుండలములచేఁ బ్రకాశించుచున్న ప్రశస్తములైన
చెక్కులు గలిగినట్టి స్థావరజంగమజగద్రూపుఁడైనట్టి పాదపద్మములయందు గంగయు
క్కులశ్రయము గలిగినట్టి ధర్మార్థకామమోక్షరూపపురుషార్థములసిచ్చునట్టి సహస్ర
రమధ్యమం దున్నట్టి జ్ఞానాంశరూపుఁడైనట్టి సమస్తమునకు స్థానమైనట్టి దశరథపు
త్రిుఁడైన రాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. సనందనమునిప్రియం సకలవర్ణవేదాత్మకం
సమస్తనిగమాగమస్ఫురితతత్త్వసింహాసనమ్
సహస్రనయనాబ్జజాద్యమరబృందసంసేవితం
సమష్టిపురవల్లభం దశరథాత్మజం చింతయే.

73

చ. సనకసనందనాదిమునిశివత్తమసత్ప్రియు రాఘవుః సనా
తను నిగమాగమస్ఫురితతత్త్వమృగేంద్రమహాసనస్థు స
న్మనిమఖవాదినిర్జరసఃసమాహనమర్చితు నాగమాత్మః బా
వనచరితుః సమష్టిపురవల్లభు దాశరథిః భజించెదన్.

తా. సనందనుడనునాదిమునికి నిష్ఠుఁడైనట్టి సమస్తారవేదవ్యరూపుఁడైనట్టి ఎల్ల
వేదకాస్త్రములయందు స్ఫురించుచున్న వాస్తవార్థమే సింహాసనముగా గలిగినట్టి
దేవేంద్రుఁడు మొదలగు దేవసమాహముచేత సేవింపఁబడుచున్నట్టి వైకుంఠపురమున
కథిపతియైనట్టి దశరథపుత్రిుఁడైనరాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. అనర్ఘ చుణిపూరణోల్ల సితదివ్యతేజఃవరం
అనావాతసరోరుహస్ఫురితహంసనాదాన్వితమ్
అనంతదళపంకజస్ఫుటమృగాంకబింబామృత
ప్లుతాంగ మఖిలాస్పదం దశరథాత్మజం చింతయే.

74

చ అనుపమసూత్నరత్నలసదద్భుతతేజః సనాహతాంబర
జ్జనవరహంసనాదయుతు శౌరి సనంతదళాబ్జచంద్రబిం
బవనసుధాప్లుతాంగుః ఋఘుం బఖిలాస్పదు నాజయగ్రనం
దను రఘురామచంద్రు సవతారకనాము ముదిః భజించెదన్.

తా. విలపితేఁ మణిపూరకచక్రమందు బ్రకాశించుగోష్ఠతేజోమాన్దజ్వలన్తి
యత్కృష్ణుడైనట్టి అశాశవచక్రమందు బ్రకాశించుగోష్ఠి హంసయన్త్రనాదము
తోఁ గూడినట్టి సహస్రారచక్రమందు స్ఫుటమైన చంద్రచింతమండలి ముఖ్యశయచే
దడవఁబడిన దేహముగలిగినట్టి సమస్తమునకు నాధారమై నశరభశుక్తిగిరి ధ్యానించు
చున్నాఁడు.

శ్లో. జాగ్రత్స్వప్నమషుప్తికాలనిలసత్తత్వాత్స్వచిన్తాప్రకం
వైశేష్యాత్కరి మాధిపావరహితం సూహృద్భాతన్తాత్కరమ్
శాంభవ్యాదినహస్తయోగకుశలం సాంఖ్యాదిశత్యాన్విరం
శబ్దావాచ్యమహం ననూమి సతతం వృత్తత్త్వేనాశాత్సరమ్. 70

మ. గరిమన్ శాంభవిముఖ్యమోగమున జాగ్రత్స్వప్నమషుప్తికాలనిలం
దురుతత్వాత్కరి జిహత్వా బాపహరణాద్యుక్ బంధభూతాత్కరన్
బరు సుత్పత్తినివాశవర్జితుని శబ్దావాచ్య నాత్మం బరా
త్పరు సాంఖ్యాదినహస్తయోగకుశలం శత్యాన్విరం బరా
త్పరు సాంఖ్యాదినహస్తయోగకుశలం ధ్యానించు శ్రీరామునిన్.

తా. జాగ్రదాద్యవస్థాత్మకమందు బ్రకాశించు తత్త్వమనుజ్ఞానమాత్రమున
హంసముగలిగినట్టి చేరనాచ్యహంసుడైనట్టి మహోష్ఠాహంసమున తేజస్వి భూమిమొద
లగువాని తత్వాత్కరిమహంసుడైనట్టి శాంభవిముద్ర మొదలగునహస్తయోగములయొక్క
సమాహముగలిగినట్టి సాంఖ్యశత్యాన్విరములకంటె వేరైనట్టి శబ్దగోచరముగానట్టి జన్మ
నాశములు లేనిరాము నెల్లపుడు నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే త్వాం నవవిద్రుమచ్ఛుటతనం బర్హోల్లసన్నేచకం
నాసారంజితహక్తికం పరిలనత్ప్రేతాంబరం కౌస్తుభమే
వేణుకంబురథాంగసాశపరిఘాస్త్రప్రేక్షుచాపాశురం
శ్రీరామం నవమన్తధానిపహహం మహోన్మాదచక్రస్థితమ్. 71

మ. ప్రణతించు న్నవవిద్రుమచ్ఛుటతనం బర్హోల్లసన్నేచకం
గదపాశేక్షుభనుదరాబ్జశరవేణుప్రాసముఖ్యాన్తుని
ర్గుణ మహోన్మాదసోజవాసుఁ బరిపూర్ణ నాసికామాక్లిగున్
మణిభూషున్ నవమన్తధానిపహహం మహోన్మాదచక్రస్థితమ్.

తా. క్రొత్తపడమువలె శోభించుదేహము గలిగినట్టి నెమలిపురికన్నులలంక
ముగాఁ గలిగినట్టి ముక్కునందు బ్రకాశించుచున్న ముఖము గలిగినట్టి ప్రకాశి
ంచున్న పచ్చనిబట్ట గలిగినట్టి కౌస్తుభమణి గలిగినట్టిరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేనగరే సమస్తమహిమాధారే జగన్మోహనే
రత్నస్తంభసమాస్త్రమంటపమహాసింహాసనే సాంబుజే
విశ్వామిత్రనస్తిగౌతమశుకవ్యాసాపభ్రాతృభిః
ధ్యేయం లక్ష్మణలోకపాలసహితం సీమాసమేకం భజే.

77

మ. తతసాకేతపురీవరంబునకు రత్నస్తంభసాహస్రహా
సితసాధంబున భద్రవీరమున రాజీవాసనాసీను సు
వ్రతగాధేయవసిష్ఠగౌతమశుకవ్యాసాపభ్రాతృభిః సతీ
యుతు దిక్పాలకలక్ష్మణాన్వితం సముద్యోగం జగన్మోహను
వితతోద్యన్తహిము రఘూద్యపిబుని నేమిందుచున్నాను.

తా. ఆయోధ్యాపురమందు ఎల్లమహిమలకు నాధారమై జగత్తులను మోపిం
పజేయు వేయిమణి స్తంభములగల మంటపమండలి పద్మముతోఁగూడిన సింహాసన
మందున్నట్టి విశ్వామిత్రుఁడు మొదలగు మునులచే ధ్యానింపఁదగినట్టి లక్ష్మణునితో
లోకపాలకులతోఁగూడినట్టి సీతతోఁగూడినరాముని నేమిందుచున్నాను.

శ్లో. ఏకాంతే కనులేజలే వికసితే చంద్రాకృతిస్థాపితే
స్థానే తారకమంటచే తనుబిలశ్చక్రే సుధామంటచే
అబ్జార్కానలమండలోపరిమహాశ్రీఘోడశాంతే సదా
నాదాంతే జనకాత్మజాన్విత మహం రామం భజే తారకమ్.

78

ఉ. తారకమంటపంబున సుధాగృహమందు రహస్యశీల నిం
పారఁ గృశానుభాస్కరనిశాధిపమండలిపైఁ సత్కృశా
పూర్ణశశాంకనిగ్గళితభూరిసుధాప్లుతనాదశీనీ
తారమణీసమేతుఁ డగుఁబాళరథిఁ రఘువీరు నెన్నెదన్.

తా. రహస్యమందు (అనఁ గా హృదయమందు) నీటియందు వికసించిన పద్మ
మందుఁ జంద్రరూపముననున్నట్టి నక్షత్రమంటపమందు సూక్ష్మరంధ్రమున వ్యాపిం
చినట్టి సూర్యచంద్రాక్షులపైఁ బరియారంచుటగల మంటపమందు నాదబ్రహ్మమధ్య
మనందు సీతతోఁగూడిన తారకరాముని నేమిందుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటచే సురతరుప్రాంతేష్టవర్ణోల్లస
త్పత్రే తారకకర్ణికే ప్రవిలసత్కల్పప్రసూనాంచితే
పద్మే వేదచతుష్కనుండలశీతే నాదాంతశయ్యాతలే
తంసేవే ధృవమండలేజ్జవిగళత్పియ్యాషధారాప్లుతమ్.

79

మ. తనపోలఁ మణికుట్టిమస్థలలనఁ త్సంతానభూజాంతికం
 బున నష్టాక్షరపత్ర వేదలలితాంభోజంబునఁ దారకం
 బనుతస్కర్ణికఁ గల్పపుష్పముతు నాదాంతోరుపర్యంకు మే
 ధను గొల్తుఁ ధృనిమండలోద్భవసుధాధారాపుత్రుఁ దారకున్.

తా. ఆమోఘయంగుఁ గల్పపుష్పసమీపమందు ఎనిమిదియక్షరములచే
 బ్రకాశించుచున్నట్టి వక్షత్రకర్ణికగలిగినట్టి శోభించుచున్న కల్పపుష్పపుష్పములచే
 నొప్పుచున్న మాణిక్యమంటపమందు వేదములే నాలుగుమండలములు గలిగి తెల్లనైన
 పద్మమందు నాదబ్రహ్మమధ్యమందుఁగల శయ్యయందు ధ్రువమండలమువలనఁ జంద్రుని
 వలనజారుచున్న యమృతధారఁగే దడుపఁబడిన యారాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే త్వం రవిమండలేందుధవళే పద్మే నిషణ్ణం హరిం
 స్వర్ణాభం కరశంఖచక్రలలితం పీతాంబరం కాస్తుభమ్
 స్వర్ణశ్శుభ్రసఖాలకం లలనయాయుక్తం కిరీటాంగదం
 హారాలంకృతవక్షసంపదయుగశ్రీపాదుకాలంకృతమ్.

80

మ. రవిపింబాతరచంద్రపాండుగలనఁ గ్రాజీవసంస్థాను మా
 ధవు సౌవర్ణనిభాలకాఁఘ్రినఖరుఁ • దాంతుఁ మణిభూషణుఁ
 గవివంద్యుఁ దరచక్రకాస్తుభధరుఁ • గొశేయవాసోజ్జ్వలుఁ
 భవబంధావహు రాముఁ గొల్తు మణిశుంభత్పాదుకాలంకృతున్.

తా. సూర్యునిపింబము గలిగినట్టియఁ జంద్రునివలెఁ జల్లనైనట్టియు పద్మమందుఁ
 గూర్చున్నట్టి పాపములను హరించునట్టి బంగారుశోభ గలిగినట్టి కాస్తుభములయు
 దలి శంఖచక్రములచే సుందరుడైనట్టి పచ్చనివస్త్రము గలిగినట్టి కాస్తుభమణి గలిగి
 నట్టి బంగారుమీసము, గోళ్లు, ముంగురులు గలిగినట్టి సీతాదేవితోఁగూడినట్టి కిరీటము
 భుజకీర్తులు గలిగినట్టి హారములచే నలంకరించఁబడినవక్షస్థలము గలిగినట్టి రెండుపా
 దములయందుఁ బావుతోల్లచే నలంకరింపఁబడిన నిన్ను ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. వసాంతాక్షరాభ్యే చతుఃపత్రపద్మే
 త్రికోణాంతకంఠే ధరాతత్త్వయుక్తే
 వరాభీతిపాశాంశం విద్రుమాభం
 గజాశ్వే నిషణ్ణం భజే రామచంద్రమ్.

81

మ. అరయఁ భవ్యవసాంతవర్ణయుతపత్రాబ్జత్రికోణోపసం
 స్థిరభూతత్త్వసమీతుఁ డై రివుభయోత్పేకప్రపాశాంకుశ

స్ఫురితుండై వరవిద్రుమప్రతిభుఁడై భూతేశపుత్రాకృతిఁ
పరగఁ జెన్నగురామచంద్రవిభు సద్భక్తిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. వకారముమొదలు సకారపర్యంతము నక్షరములతోఁగల నాలుగు రేఖలు
గల కోయంత్రమునందు భూతత్వముతోఁ గూడినట్టి పద్మమును గజాశ్వయులముం
దుఁ గూర్చున్నట్టి శ్రేష్ఠమైన యభయము పాశము సంహతుగలిగి పగడముయొక్క
తోభగలిగినట్టి రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. బలాంతాక్షరప్రాంతవట్టుత్రపద్యే
లసత్తోయతత్వే వరాభీతిహస్తమ్
మాహాకుండికాంచాక్షమాలాంవహంతం
చతుర్వక్తరూపం భజే రామచంద్రమ్.

82

మ. తరగఁ భవ్యబలాంతవర్ణయుతవట్టుత్రాంబుజంబుఁ బలా
వరణం బై చెలువొందు నందు రిపుగర్వధ్వంసహస్తోరు శ్రీ
కరనత్కుండికయక్షమాలధరుఁడై కంజాసనాకారుఁడై
స్థితఁ నిల్చినరామచంద్రు నతిభక్తిశ్రద్ధఁ గీర్తించెదన్.

తా. బకారము మొదలు లకారమువఱకుఁ గలయక్షరములు ప్రాంతమందుఁగల
యాదకతత్వముగల యాదురేఖలపద్మమందుండి యభయహస్తము గలిగినట్టి కమం
డలుపును జపమాలికను వహించుచున్న నాలుమోములు గల రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. డపాంతక్షరాభ్యే మణివ్రాతపూరే
రథాంగాబ్జహస్తం మహేంద్రోపలాంగమ్
లనద్యహితత్వే నిష్ణణ్ణం గదాంకం
మాహావిష్ణురూపం భజే రామచంద్రమ్.

83

మ. జ్వలనస్థానము నై డపాంతవిలసద్వర్ణంబు నై యొప్పియు
జ్వలితం జామణిపూరకంబున గదాచక్రాదిధారుండు నై
లలితేందీవరగాత్రుఁడై యనఘుఁడై లక్ష్మీశురూపంబునఁ
జెలు నై నట్టిరఘూద్యహిత సరచనిఁ శ్రీరాముఁ గ్రార్థించెదన్.

తా. డకారాదిపకారాంతములగు నక్షరములు గలిగి యగ్నితత్వముగలమణిపూ
రకచక్రమందుఁ గూర్చున్నట్టి శంఖచక్రహస్తంబై యింద్రసింహులవంటిదేహము
లిగి గదచిహ్నులుగలిగిన విష్ణురూపుఁడగు రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. కథాంతామ రాఖ్యే జగత్ప్రాంతత్వే
పరాభీతిహస్తం శ్రీశూలం నధానమ్
ఉమానాథ మబ్జారిఖండోజ్జ్వలాంకం
నదర్పాంగరూపం భజే రామచంద్రమ్.

84

మ. పవనస్థానకథాంతవర్ణదళదీప్తిం బై హరిద్రాభమై
ధ్రువమ్మై యొప్పు నకటాంతాంబుజమునందున్ శత్రుహృద్భీతిసం
భవహస్తోజ్జ్వలశూలుండై గిరియతాభద్రై మృగాంకాంకుండై
శివరూపంబునఁ దేసిల్లువరదున్ శ్రీ రామ! నేవించెదన్.

తా. కథాంతాకథాంతాక్షరరూపమైన వాయుతత్త్వరూపమగు నవాహతచ
క్రిమందుండి యభయహస్తంబై శ్రీశూలమును ధరించునట్టి చంద్రఖండము చిహ్నము
గలిగి గర్వితరూపము గలిగి శివరూపుండైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. విశుద్ధాఖ్యపద్యై నభ స్తత్త్వగమ్యే
అరూపం సురూపం సమస్తస్వరూపమ్
విశిష్టం మనోగమ్యమేకం అనాటం
భజే జీవజీవాత్మరూపం చ రామమ్.

మ. నకలాత్మం డయి రూపవర్జితంబు నై శత్రుహృద్యై జీవరూ
పకవాచ్యంబు ననాది యై సుజననంభావునింబు నై పుష్కల
ప్రకటస్థానవిశుద్ధపంకజమునన్ భాసిల్లుచున్నట్టి
య్యకలంకాత్మన కాజిపుత్రునన్ శ్రీ నత్రాంతమున్ మొక్కెదన్.

తా. అకాశతత్త్వరూపమైన విశుద్ధచక్రమం బున్నట్టి రూపశూన్యంబైనట్టి
మంచిరూపము గలిగినట్టి సమస్తవస్తురూపుండైనట్టి అధికుండైనట్టి మనస్సునకుమాత్రమ
గోచరించునట్టి అద్వితీయుండైనట్టి కారణములేనట్టి జీవరూపుండగును జీవులయందు రమి
చువాడును నైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ద్విపత్రాబ్జమధ్యే మన స్తత్త్వగమ్యే
జగత్కారణం జ్యోతిరానందరూపమ్
లసద్భావవిష్ణుం మనోభావదీపం
పరాత్మస్వరూపం భజే రామచంద్రమ్.

86

మ. తుల్యత్వత్కమనన్ ద్విపత్రకమలస్థానంబునందున్ మనో
గతదీపంబు బరాత్మరూపము జగత్కల్యాణబీజంబు నై

యతలజ్యోతిము నై పరాత్పరము నై * సానంద మై కేశవ
ప్రతిభం జెందినరామచంద్రవిభు సంభావించి సేవించెదన్.

తా. మనస్సుయొక్క తత్త్వముచే బొందఁదగిన రెండు రేఖలుగల పద్మ
మయొక్క మధ్యమందున్నట్టి జగత్తులకుఁ గారణమైనట్టి తేజోరూపము ఆనందరూ
పమునైనట్టి ప్రకాశించుచున్న భావములయందు వ్యాపించినట్టి మనస్సునందు దీపము
వలె నున్నట్టి పరమాత్మస్వరూపుఁడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సదానంద జేవే సహస్రారపద్మే
గలచ్ఛంద్రపియుష్మధారామృతాంతే
స్థితం రామమూర్తిం నిషేవే నిషేవే
న్యడైవం న సేవే న సేవే న సేవే.

87

మ. తతసాహస్రశాస్త్రనిర్గళసుధాధారాభిషేకంబునన్
సతతానందమునన్ జెలంగినరఘుస్వామి బరంధాము నా
శ్రీతచింతమణి రామచంద్రు మది నే * సేవించు నిష్టాప్తికై
నితరాదిత్యుని నెంతకాలమునకు * నే నెంచఁ జిత్తుమునన్.

తా. నిత్యనందముచే బ్రకాశించుచున్నట్టి జారుచున్న చంద్రుని యమృత
ధారచేత రమ్యమైన సహస్రార పద్మమందున్నట్టి శ్రీరామమూర్తిని సేవించుచున్నా
ను; సేవించుచున్నాను. ఇతరదైవమును నేను సేవించను సేవించను సేవించను.

శ్లో. సుధాభాసితద్వీపమధ్యేవిమానే, సుపర్వాభివృత్తోజ్జ్వలతే శేషతల్పే
నిచ్చణ్ణం రమాంకం నిషేవే నిషేవే, న్యడైవం న సేవే న సేవే న సేవే.

మ. తతదుగ్ధాబ్ధిసితాంతరీపమున మండారోపకంఠోర్విసం
స్థితసత్పిష్పకమధ్యసోమవిలసచ్ఛేషాహితల్పంబునన్
సతతంబు కమలాయుతం డగురఘుస్వామి బరంధాము నా
శ్రీతమందారము రాముఁ దప్ప నొరులక * జింతింప భావంబునన్.

తా. అమృతముచే బ్రకాశించుచున్న ద్వీపముయొక్కమధ్యమందు (అనఁ
గా తీరసముద్రద్వీపమధ్యమందు) గలవిమానమందుఁ గల్పవృక్షములచే బ్రకాశించు
చున్న శేషతల్పముందుఁ గూర్చున్నట్టి లక్ష్మీ తొడయుండుగలరాముని సేవించుచు
న్నాను. ఇతరదైవమును సేవించను సేవించను సేవించను.

శ్లో. చిదంశం సమానంద మానందకందం
సుషుమ్నాఖ్యరంధ్రాంతరాళేచ హంసమ్

నచక్రం సశంఖం సవీతాంబరాంకం
పరంచాన్యదైవం నజానే నజానే.

89

మ. సరసానందు సుషుమ్న మధ్యగతహంసస్థుః జిదంశుః కర
స్ఫురదబ్జాగ్రదాడిసాధను జగత్సూక్ష్మాత్మః వీతాంబరు
న్వరయోగీశ్వరభావభానితుః జిదానందుః ముకుందుః బరా
త్సగు శ్రీరాము భజితు నయ్యలను సంభావింప భావంబునన్.

తా. జ్ఞానరూపుడైనట్టి హెచ్చుతగ్గులేనియానందము గలిగినట్టి యానందము
నకుఁ గారణమైనట్టి సుషుమ్న నాడియొక్క మధ్యమందు హంసరూపుడైనట్టి శంఖ
ముతోఁగూడినట్టి చక్రముతోఁగూడినట్టి వీతాంబరముతోఁగూడినట్టి రాముని నేవిం
చుచున్నాను. ఇతర దైవము నెఱుంగను. ఎఱుంగను.

శ్లో. సుపర్వాళివృత్తోజ్వలన్వర్ణపీఠే
వనాకాదిభి ర్హనిభి సేవ్యమానమ్
స్థితం పుష్పవృష్ట్యావృతం రామమూర్తిం
సదాభూమిజాయు క్తమీశే హృదంతే.

90

ఉ. చందనవృక్షమూలవిలసత్తపనీయమృగేంద్రపీఠినా
నందము మీఱ జెన్నలరి * నవ్యసుమోత్కరవర్షితాంగుడై
సుందరవామభాగవరిశోభితజానకియై మునీంద్రస
ద్భృందము వానరుల్ గొలువఁ * బెంపుపహించినరాముఁగొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షములచేఁ బ్రకాశించుచున్న బంగారుపీఠమందున్నట్టి వానరులు
మొదలగువారిచేతను మానులచేతను నేవింపఁబడుచున్నట్టి పువ్వులవానచేత నానరింపఁ
బడినట్టి యెల్లపుడు నీతతోఁగూడినట్టి శ్రీరామమూర్తిని హృదయమధ్యమందు స్తోత్ర
ముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. కరే దివ్యచక్రం పరే చారుశంఖం
గళే తారహారం లలాటే లలామమ్
భుజంగే నిషణ్ణం పరానందరూపం
సదాభూమిజాయు క్తమీశే హృదంతే.

91

న. కరముల శంఖచక్రములు * కంఠరమందునఁ దారహారము
బరగ లలాటభాగమున * భవ్యలలామము తేజరిల్లు వి

స్ఫురితచిదాత్మరూపకుని + భూరిభుజంగనుతల్పకస్థితం
ధరణితనూభవాసహితు + దాశరథి శరణంబు వేడెదన్.

తా. ఒకచేతియందుఁ జక్రమును వేరుచేతియందు శంఖమును కంఠమునందుఁ బరిశుద్ధమగు మత్స్యలిహారమును నుదుటియందు బొట్టును ధరించినట్టి శేషునియందున్నట్టి పరమానందరూపుడైనట్టి సీతతోఁగూడినట్టిరాముని హృదయమధ్యమందు స్తోత్రముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. చతుర్వేదకూటోల్లసత్కారణాఖ్యం
స్ఫురద్దివ్యవైమానికేభోగితల్నే
పరంధామమూర్తిం నిషణ్ణం నిషేవే
నిషేవే న్యదైవం ననేవే ననేవే.

92

చ. సతతము వేదకూటవిలసద్ధనకారణనామధేయుడై
యతులితదివ్యపుష్పకమునం దహితల్పయూనుడై జగ
ద్ధితపరధామమూర్తి యగుచోష్ఠినహించినరాము నెంతఁ
కితరము లైనదైవముల + నేను భజింప భజింప నెప్పుదిన్.

తా. నాలుకేదములయొక్కఃఖరములయందుఁ (ఉపనిషత్తులయందు) బ్రకాశించుచున్న కారణనామముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న దివ్యవిమానములచే సంచరించువారుగల శేషశయ్యయందుఁగూర్చున్నట్టి ఉత్కృష్టతేజోరూపముగలిగినరాముని సేవించుచున్నాను. ఇతర దైవమును సేవించను సేవించను.

శ్లో. లనద్దివ్యశేషాచలే యోగపీఠే
నదానందవైమానికేమాసహాయమ్
మునీనాం హృదానంద మోంకారగమ్యం
సదా భూమిజాయుక్తమీశే హృదంతే.

93

మ. వరశేషాద్రిలనద్దివ్యమానమున భాస్వద్యోగపీఠంబునం
దురమాయుక్తముగా వసించి మునిసంతోషాకృతిగ గల్గి వి
స్ఫురదోంకారమునక భజింప దగురాము మేఘసుశ్యాము సుం
దరకాము రవిధాము నిచ్చలు పరంధాము భజింతు న్నదిన్.

తా. ఎల్లపుడు నానందముగల విమానచాగులుగల ప్రకాశించుచున్న పర్యతమునంటి శేషునియందు యోగపీఠమందున్నట్టియు లక్ష్మీసహాయుడైనట్టియు మునులహృద

యమున కానందకరుడైనట్టియు ప్రణవమునఁ బొందఁదగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని హృదయముం డెల్లపుడు స్తుతిఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. మనస్థస్థం మనోఽతస్థ మాద్యంతరూపం
మహాచింత్యవర్జం మధ్యస్థ మీశమ్
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తానిసాక్షిం
పరస్వప్రకాశం భజే రామచంద్రమ్.

94

మ. అతిచింతారహితుఁ బరేశుఁ బరు నాద్యంతం న్నచాంతస్థిఁ
శతపత్రేక్షణు సంతరింద్రియు లసత్సాక్షి మనోనాసి న
చ్యుతు సర్వాత్మ నచింత్యు నవ్యయుఁ బరంజ్యోతి స్తరి స్వప్రకా
శితు మందస్థితు రామచంద్రు మది నేఁ నేవించు నశాంతమున్.

తా. మనస్సునందున్నట్టియు మనస్సులోపలనున్నట్టియు (అణువుకంటె నణువ నట) జగత్తులయొక్క ఆదియందు సంతమందున్నట్టి గొప్పదియై చింతించఁదగినహృపు లేనట్టి మధ్యస్థుడనఁగా దటస్థుడైనట్టి యీశ్వరుడైనట్టి మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారములకు సాక్షియైనట్టి సమస్తమును బ్రకాశింపఁజేయునట్టిరామమూర్తిని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. పరానందవస్తుస్వరూపాదిసాక్షిం
పరబ్రహ్మగమ్యం పరంజ్యోతిమూర్తిన్
పరాశక్తిమిత్రాస్త్రియారాధితాంఘ్రిం
పరంధామరూపం భజే రామచంద్రమ్.

95

మ. పరమానందసమ స్తసాక్షియుఁ బరంబ్రహ్మం బగమ్యంబు భా
సురసేదాంతానకుఁ సనాతనుఁ బరంజ్యోతిః బరాశక్తిమి
త్రరిపునాతసమార్చితాంఘ్రికమల్కుఁ రాముఁ బరంధాము నుం
దరకాముఁ గుణధాము రాఘవుని సీతాకాంతం నెంతు స్తుదిన్.

తా. పరమానందవస్తువును మొదటిసాక్షి యైనట్టి గొప్పవాడైన బ్రహ్మకుఁ బొందఁదగినట్టి ఉత్కృష్ట తేజస్వ్యరూపుడైనట్టి శక్తిరూపురాలైన పారవ్యతికి నిష్పన్న హితుడైన యీశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడుపాదములు గలిగినట్టి గొప్పతేజోరూపుడైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. పరం పవిత్రం పరవాసుదేవం, పరాత్పరం తం పరమేశ్వరాఖ్యం
గుణత్రయారాధితమూలకంద, మాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్. 96

వ. హరిః బరహస్పదేవుః ద్రిగుః శాస్త్రేతు భాస్కరవర్ణ రాఘవుః
 బరమపవిత్ర సమ్భవనః పాలశతీలుః బరాహుక బరే
 శ్వరుః బరు మూలకారణః బ్రహ్మ శ్రుతిస్మృతికీర్తితాంఘ్రివం
 కరుహతమఃపరఘ జనక ప్రభుజాన్విత రాముః గొల్చెదన్.

తా. మిక్కిలి పవిత్రుడైనట్టి ఉత్కృష్ట వాసుదేవప్రహస్వరూపుడైనట్టి
 పూర్వనికంటె బూర్వుడైనట్టి సర్వేశ్వరహనుము గలిగినట్టి సత్వాదిగుణములచే నా
 రాధించఁబడిన సర్వకారణభూతుడైన సగర్వ తేజస్సు గలిగినట్టి తమోగుణాతీతుడైన
 రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేగరుగంధధూపనిబిడే మాణిక్యదీపాన్వితే
 కస్తూరీఘనసారకుంకుమరసప్రాచుర్యసర్వోజ్జ్వలీ
 నానాపుష్పవితానపజ్జ్వరుచిరే పౌవర్ణసింహాసనే
 వాసం మన్తధమన్తధం మణినిభం రామం భజే తారకమ్. 97

మ. తనయూరక సుమదామపజ్జ్వలనుగంధద్రవ్యమాణిక్యతే
 పరిణాయంబులు గంధధూపనిబిడ ప్రఖ్యాత మైనట్టికాం
 చనసింహాసనభాసమానుఁడు మణిశ్యాముండు రాముండు శో
 భనసన్తధమన్తధమం డెనుటఁ దాఁ బ్రత్యక్షమై ప్రోవుతన్.

తా. అయోధ్యాపురమందు, అగరుపరిమళముగల ధూపముచే దట్టమైనట్టి మణి
 దీపములతోఁ గూడినట్టి కస్తూరియొక్క కర్పూరముయొక్క కుంకుమముయొక్క
 ఆధిక్యముచే నన్నిటిలో నధికమైనట్టి సమస్తపుష్పసమూహములపజ్జ్వలచే మనోహర
 మైనబంగారుపీఠమందు నివాసము గలిగినట్టి మన్తధునికీ మన్తధుడైనట్టి యింద్రుని
 లులతోఁ దుల్యుడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భంగోత్తంగమయామృతాబ్జిలహరీ మధ్యే విరాడ్విగ్రహే
 ద్వీపే నిర్జగపాదపైః పరివృతే కర్పూరదీపోజ్జ్వలీ
 ఓంకారాంతరమండిరే మణిమయే శేషాస్తరాశాయినం
 లక్ష్మీయుక్త మసారచిత్సుఖసదం రామం భజే తారకమ్. 98

మ. అమితోత్తంగతరంగదుగ్ధనిధివిఖ్యాతి నివిరాడేముఁ డై
 యమలం బయినసితానితరీపమున దివ్యద్వ్యజనంబోహు
 ధ్యమునందుఁ బ్రణవోజ్జ్వలన్మణిగృహస్థానాహిపర్యంకుఁ డై
 కమలం గూడి నుఖించురాముఁ గొలుతుఁ బ్రకర్పూరదీపోజ్జ్వలున్.

తా. ఉన్నతతరంగమయమైన అమృతసముద్రప్రవాహమధ్యమంగు విరాటస్వరూపుడై కల్పవృక్షములచేఁ జాట్టబడిన శ్వేతద్వీపమందుఁ గర్పూరదీపములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి మాణిక్యమయమైన ప్రణవమధ్యగృహమందు శేషనిమగ్ధమున శయనించినట్టి లక్ష్మితోఁగూడినట్టి మిక్కిలిసారమైన జ్ఞానసుఖమునకు స్థానమైన తారక రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై కుంతేనగరే సురద్రుమతలే ఆనన్దవప్రాంతరే
నానారత్నవినిర్మితస్ఫుటపటుప్రాకారసంవేష్టితే
సాధేందూపలశేషతిల్పలలితే నీలోత్పలచ్ఛాదితే
పర్యంకే శయనం రమాదినహితం రామం భజే తారకమ్. 99

మ. ఘనవై కుంతమునందు రత్నమయప్రాకారాత్త మైనట్టిచందనవృక్షాంతికమందు భవ్యమగువానందాఖ్యవప్రాంతరంబున హర్ష్యాంతరరత్నవేదికపయ్యి బూబాన్మున శేషశయ్యను లక్ష్మీయుతుఁడైనతారకుని రామాధీశు సేవించెదన్.

తా. వైకుంఠపురమందుఁ గల్పవృక్షస్థలమందు ఆనందకరమగు ప్రాకారమధ్యమున బహురత్నములచే నిర్మించబడిన గొప్పరెండవప్రాకారముచేఁ జాట్టబడిన మేఘయందలి చంద్రకాంతములయందలి శేషశయ్యచే నుండరమైన నీలమణులచేఁ జాట్టబడినట్టి మంచముపై శయనించినట్టి లక్ష్మీమొదలగువారితోఁగూడిన తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై కుంతే పుటభేదనే మణిమయప్రాంతేందుసింహాసనే
అతౌంతాంతసరోరుహే శశిగళత్పీయూషవార్యంతరే
చంద్రార్కనలభానుమండలయుతే శేషాహితల్పాంతరే
వాసం వాసవనీలకోమలనిభం రామం భజే తారకమ్. 100

మ. అలపై కుంతకరద్విడాసనమునం దతౌంతవర్ణాంబుజోజ్జ్వలతావాధిపనుండలవ్రవసుధావార్యంతరార్కాగ్నిచంద్రలసన్తండలయుక్తభవ్యఫణిరాట్టల్పస్థు నీలాంబుదోత్పలనుత్రాసుమణీనిభాంగుని బంధాము హరిం గొల్చెదన్.

తా. వైకుంఠపురమునందు మాణిక్యవికారమైన ప్రాంతములుగలచంద్రనివంటి పీఠమంగు ఆకారముమొదలు త్తకారమువరకుఁ గల ఆక్షరరూపమైనపద్మమందుఁ జంద్రనివలన జారుచున్న అమృతోదకప్రవాహమధ్యమంగు సూర్యచంద్రాగ్నిమండల

మలతోఁగూడిన శేషశయ్యయొక్క మధ్యమున నివసించినట్టి ఇంద్రునిలముల శోభతో సమానుఁడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ష్రీరాభా శశిశంఖమా క్తికలనద్వీపే సుధర్మాంతరే
బిందా సార్థకళాన్వితే పరిలసన్నా గాంతరే సంస్థితమ్
కోటిరాంగదహరకుండలముణిగై వేయహోజ్జ్వలం
శ్రీవత్సంచితమింద్రునిలనదృశం రామం భజే తారకమ్. 101

శా. ష్రీరాభా శశిశంఖమా క్తికలనఁజ్ఞేవతాంతరీపస్థశృం
గారాన్నత్యసుధర్మమధ్యమున వేడ్కం బిందు వన్వీధిఁజే
జోరాజత్కుశ గల్లి నాదమును దా శోభిల్లి శ్రీవత్సమం
బేరాంచత్పరికల్పయుక్తు డగునా శ్రీరాము భావించెదన్.

తా. పాలసముద్రమందు ఇంద్రుఁడములవంటి మత్స్యములచేఁ బ్రకాశించుచు న్న ద్వీపమందు సుధర్మయను సభయొక్క మధ్యమందు బిందువునందు (అనగా మంత్ర శాస్త్రమందలి యంత్రములో నొకవిధమైన చుక్క) సార్థక మైన శోభతోఁగూడిన ప్రకాశించుచున్న శేషనియందున్నట్టి కిరీటము, భుజశీర్షులు, కుండలములు, రత్నపుకంటె, హరములు అనువానిచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి శ్రీవత్స మనుమచ్చతోఁ గూడినట్టి ఇంద్రునిలములతో సమానకాంతిగల తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేనలచంద్రభానువిలసచ్చిచ్ఛక్ర బిందుస్థితం
బాలార్కద్యుతిభానురం కరతలే పాశాంకుశౌ బిభ్రతమ్
బాణం చాపయుతం విశాలసయనం నైరాననాంభోరుహం
స్త్రీపుంరూపధరం విలాసనదనం రామం భజే తారకమ్. 102

మ. స్థిరసాకేతమునక విరోచనవిభాఁచిచ్ఛక్ర బిందుస్థితమ్
దరుణారోజ్జ్వలు బాణచాపవిలసత్పాశాంకుశోద్యత్కరుణ
సరసీజేషుణు మందహాసదనుఁ * శస్త్రాపుమాంసాకృతుఁ
బరు శ్రీరాముపిలాసరహ్యసదనుఁ * భ్రాజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. అమోఘములగు సూర్యచంద్రాన్నులచేఁ బ్రకాశించు జ్ఞానచక్రమందలి బిందువునందున్నట్టి లేఁతసూర్యునికొంతచేఁ బ్రకాశించుచున్న వేణియందుఁ బాశమునం కుశమును బాణమును భరించుచున్నట్టి ధనుస్సుతోఁగూడినట్టి విశాలనేత్రములుగలిగినట్టి చిలునపువ్వుగల ముఖపద్మము గలిగినట్టి స్త్రీపురుషరూపమును ధరించినట్టి విలాసములకుఁ ఘోసమైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. అర్థం రక్తపదాబ్జనీలరుచిరం అర్థేందుచూడాచ్ఛితం
అర్థం రత్నకిరీటకుండలధరం తాటంక మర్థం ధనుః
శంఖంచక్రగదాబ్జసంయుతకరం శ్రేయోమయం వైష్ణవం
పాశంచాంకుశబాణసంయుతకరం రామం భజే తారకమ్.

103

చ. ఇరుదెసఁ దామ్రనీలరుచి • నిం పగుకర్ణికకుండలంబునఁ
బరగి గదాదిచక్రధరఁ పాశశశాంకుశచాపపాణి యై
సురుచిరవైష్ణవాకృతిని • శోభిలి శంకరనేవ్యమాన మై
నిరుపమ మైనతారకము • నిర్మలభక్తి భజింతు నెంతయున్.

తా. ఎఱ్ఱనిపాదపద్మములు గలిగినట్టి నీలములఁలె మనోహరమైనట్టి పదార్థమైన
ట్టియు ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడునట్టియు రత్నకిరీటముఁ గుండలములు ధరించుపదా
రమైనట్టి కర్ణభూషణములుగల పదార్థమైనట్టి ధనుస్సును శంఖమును ధరించినట్టి చక్రగ
దాపద్మరేఖలతోఁగూడిన హస్తములుగల విష్ణుసంబంధియగు పదార్థమైనట్టి పాశము
ను ధరించినట్టి అంకుశముతో బాణముతోఁగూడిన హస్తములుగల తారకరాముని నేమి
చుచున్నాను.

శ్లో. సహస్రపత్రాంబుజకర్ణికాంత, ర్జ్యోతిఃప్రకాశం షరమాదిమూలమ్
తేజోమయం జన్మజరావిహీనం, శ్రీరాఘవం నిత్యమహం నమామి.

మ. అమలాత్మల్ మది గాంచ నెంచినసహస్రాబ్జంబునఁ గర్ణిక
స్థిమితజ్యోతిపీఠాసితండు జని వార్ధికాద్విహీనండు కాం
తమయుండుఁ బరమాదిమూలము శ్రీతార్దిఘ్నుండు శ్రీజానకీ
రమణీయాననపద్మపద్మసఖుఁడౌ • రాముండు న న్నోపుతన్.

104

తా. సహస్రపద్మమయొక్క కర్ణికామధ్యమందుఁ జేజోరూపుఁడైనట్టి య
త్సృష్టఁడైనట్టి కారణమునకుఁ గారణమైనట్టి తేజస్వరూపుఁడైనట్టి జన్మము మదిమి
లేనట్టి నిత్యుఁడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సచ్చిదానందరత్నం
సకలహృదయరత్నం సూర్యబింబాంతరత్నమ్
విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజపరత్నం వాతమహం రామరత్నమ్.
ఇత్యోకువంశార్థవజాతరత్నం
సీతాంగనాయకావసభాగ్యరత్నమ్

వైకుంఠరత్నం మమభాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

105

చ, భువనపవిత్రరత్నమును భూసుతయశోవనభాగ్యరత్నమును
రవిఘనబింబమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్థరత్నమును
భవసుతరత్నమును సిగమభాసితరత్న మమేయరత్నమును
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మినఁవంశజరత్నము నన్ను బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తలోక శ్రేష్ఠుడైనట్టి సత్యజ్ఞానానందశ్రేష్ఠుడైనట్టి యెల్లవానిహృద
యములయందు రత్న దీపమైనట్టి సూర్యబింబమధ్యమందు రత్నమువలె వెలుగుచున్నట్టి
నిర్మలపుణ్యములలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి వేదవేదాంతములకు రత్నమైనట్టి యాశ్వరూపి జపము
నకు రత్నమైనట్టి శ్రీరామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇత్యైశ్వరవంశ మనెడు సముద్ర
మందుఁబుట్టిన రత్నమైనట్టి నీతయొక్క పిన్నవయస్సును భాగ్యమునకు రత్నమైనట్టి
వైకుంఠమునకు రత్నమైనట్టి వాభాగ్యమునకు రత్నమైనట్టి శ్రీరామరూపమైన రత్న
మును శిరస్సుచేత ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. నిగమశిశిరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
పశుపతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖసుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
మునిజనజపరత్నం ముఖ్యవైకుంఠరత్నమ్
నిరుపమగుణరత్నం నీరజాంతస్థరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

106

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణమును వేదాంతహాసంబు స
త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్గస్థాని జప్యంబు స
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతమును ద్వాదశాంతస్థ
త్నము పిష్ఠస్థుతరామరత్నము నితాంతప్రేమ న్ బ్రోవుతన్.

తా. వేదములకుఁ జల్లనిరత్నమైనట్టి స్వచ్ఛమైన యానందముచేత శ్రేష్ఠమైనట్టి
సామ్యములేని గుణముల నిడురత్నములు గలిగినట్టి ప్రణవనాదమధ్యమందు రత్నమైనట్టి
దశరథవంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి ద్వాదశదశపద్మమందు రత్నమైనట్టి యాశ్వరూపి జపమునకు
రత్నమైనట్టి రాముడను రత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇందునిచే ప్రోత్సము చేయఁ

బడువారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి పోదశదశపద్మమందు రత్నమైనట్టి మునులజపమునకు రత్నమైనట్టి వైకుంఠమందు ముఖ్యరత్నమైనట్టి సామ్యములేని రత్నములవంటి గుణములు గలిగినట్టి హృత్పద్మమందలి రత్నమైనట్టి ఉత్కృష్టపదవియందు రత్నమైన రత్నమువంటి రాముడు నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. సకలనుకృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగుణరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్
ప్రణయనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటస్యోతిరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

107

మ. సుకృతస్థానము సత్యము బరమునకా జ్యోతిస్వరూపంబు తారకనామం బపవర్గదంబు పరమబ్రహ్మంబు నొకారనా మకసుస్థానము సద్గుణాకరము శుభచ్ఛాశ్వతానందమత్యకలంకం బగురామరత్నము నితాంతప్రేమనక బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తపుణ్యములు గలవారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి సత్యంజ్ఞాన మిత్యాదివాక్యార్థములోఁ బ్రధానమైనట్టి శమదమాదిగుణములనెడు రత్నములు కలిగినట్టి శాశ్వతమైన యానందముగలవారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి ప్రేమకు స్థానమైన రత్నమైనట్టి స్ఫుటముగాఁ బ్రకాశించురత్నమైనట్టి పరమపదవికి రత్నమైన రామరత్నము నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. నిఖిలనిలయమంత్రం నిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం
భవకులహరమంత్రం భూమిజాప్రాణమంత్రమ్
వవనజనుతమంత్రం పార్వతీమోక్షమంత్రం
పశుపతినిజమంత్రం పాతు మాం రామమంత్రమ్.

108

చ. సకలనివాసము దురితసంఘవినాశము పార్వతీసతీ ప్రకటితమోక్షదాయకము పావనిభావితము విదేహభూపకతనయాసుమంత్రము గోపద్మశుభాస్పదము మునీంద్రతారక మగురామమంత్రము నిరంతరము మముఁ బ్రోచు గావుతన్.

తా. సమస్తమంత్రస్థానముగలమంత్రమైనట్టి నిత్యతత్త్వమునకా మోక్షము దానిపేరుగల మంత్రము (అనగా మోక్షమునిచ్చు మంత్రమునకు) సంసారమును హరించునట్టి సీతకుఁ బ్రాణమైనట్టి అంజనేయునిచేత స్తోత్రముచేయఁబడునట్టి పార్వతికి మోక్షమిచ్చునట్టి యీశ్వరునికిఁ దనముఖ్యమంత్రమైనట్టి రామమంత్రము నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. ప్రణవనిలయమంత్రం ప్రాణనిర్వాణమంత్రం
 ప్రకృతిపురుషమంత్రం బ్రహ్మదేవీం శ్రమంత్రమ్
 ప్రకటదురితగాగ దేవీషనిర్వాణమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.
 దశరథసుతమంత్రం దైత్యసంహారమంత్రం
 విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్
 మునిగణసుతమంత్రం ముక్తిమార్గైకమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

109

మ. ప్రకటోంకారనివాసముఁ ద్రుహిణజంభ దేవీషిజప్యంబు తా
 రకముఁ మౌనిసుతంబు నాజకులమంత్రం బౌసురధ్వంసముఁ
 సకలార్యావసముఁ జగత్ప్రకటముఁ నన్తుక్తిమార్గంబు మా
 మకషడ్వర్గహరంబు రామవిలసత్త్వంత్రంబు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. ఓంకారస్థానమైనట్టి ప్రాణములకు మోక్షమిచ్చునట్టి ప్రకృతిపురుషుల
 రూపమైనట్టి బ్రహ్మదేవీంశ్రులకు జపించఁదగినట్టి అతిశయమైనపాపములను రాగ
 దేవీషములను నశింపఁజేయునట్టి తామ రామ యనునంత్రము శ్రీరామమూర్తియొక్క
 ముఖ్యమంత్రము. దశరథపుత్రుఁడైనరామునిమంత్రమైనట్టి రాక్షసులను సంహరించు
 నట్టి దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టియు లోకమునఁ బ్రసిద్ధమైనట్టి మునిసముదాయ
 ముచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి మోక్షమార్గమునకు ముఖ్యమైనట్టి రామ రామ యను
 మంత్రము రాముని ముఖ్యమంత్రము.

శ్లో. సంసారసాగరభయాపహవిశ్వమంత్రం
 సాక్షోస్తుముక్షుజనసేవితసిద్ధమంత్రమ్
 సారంగహస్తముఖహస్తనివాసమంత్రం
 కైవల్యమంత్ర మనిశం భజ రామమంత్రమ్.
 జయతు జయతు మంత్రం జన్మసాఫల్యమంత్రం
 జననమరణభేదక్లేశవిచ్ఛేదమంత్రమ్
 సకలనిగమమంత్రం సర్వశాస్త్రైకమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

110

మ. తతసంసారసముద్యవస్రబలసం తాపాపహరంబు సం
తతసారంగధరాస్యహస్తవిలసద్దామంబు వేదాంతస
న్నతము జన్మజరాంతదుఃఖహరముఁ జూతొప్పదంబు సమా
శ్రితసాఫల్యము రామమంత్రము మదిఁ జింతింతు నశ్రాంతమున్.

తా. సంసారసముద్రమువిలసి భయమును బోగొట్టు సమస్తమంత్రరూప మైనట్టి మోక్షము నిచ్చుచుండుజనులచేత నేవింపఁబడు సిద్ధికరమైరమంత్రమైనట్టి ఈశ్వరుఁడు మొదలగువారిహస్తములనుండు నివాసముగల మంత్రమైనట్టి (హస్తముచేత లెక్కించుచు జపింతురనుట) మోక్షమంత్రమైనరామమంత్రము నెల్లపుడు నేవించుము. జన్మసాఫల్యమును జేయునట్టి జన్మము మరణముమొదలగుభేదములుగల కష్టములను గొట్టివేయునట్టి సర్వవేదములలోఁ బ్రధానమంత్రమైనట్టి సర్వకామ్యములలో ముఖ్యమైనట్టి రామ రామ అనునట్టి రామునిప్రధానమంత్రము సర్వోత్కృష్టమై యుండుఁగాక.

శ్లో. అజ్ఞానసంభవభవాంబునిబాడబాగ్ని

రవ్యక్తతత్త్వనికరప్రణవాధిరూఢః

సీతాసమేతమనుజేన హృదంత రాఘే

ప్రాణప్రయాణసమయే మమ సన్నిధిశ్చే.

111

మ. ప్రకటజ్ఞానభవాంబురాశిబడబఁ ప్రాయం బభివ్యక్తమ
త్యక్తలంకంబు సలక్షణం బవనిజాతాయుక్తమవ్యక్తముఁ
సకలవ్యాపకముఁ మహాప్రణవసృస్థానంబు రామాఖ్యతా
రకముఁ మామకదృష్టిగోచర మగుఁ జూరప్రయాణంబునన్.

తా. అజ్ఞానమువలనఁ బుట్టిన సంసారసముద్రమునకు బడబాగ్నియైనట్టి సుభటముగాని తత్త్వములసముదాయముగల ప్రణవము నధిష్టించినట్టి శ్రీరామమూర్తి ప్రాణోత్క్రమణసమయమందు నాహృదయమందు సీతతోఁగూడుకొనునట్లుగాఁ దమ్మునితోఁగూడ సమీపించుఁగాక.

మ. శివసామ్యం డగునాదిశంకరులు ముఁ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనీఁ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్ష చేకూరు వం
శవరాల్భీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవిచే శ్రద్ధ దెనుంగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడ గొనుమాఁ కల్పంబుగా నత్యుపన్.

మాలినీ. హరిపదయుగధారీ * యార్యచిత్తానుసారీ
పరమపదవిహారీ * భక్తలోకోపకారీ
శరధిశరధిమిత్రా * శత్రుసంఘాతజైత్రా
సరసిజదళనేత్రా * సన్మనిస్తోత్రపాత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం * దేచ్ఛాత్మ సన్మతృష
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటల * ప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
న్మదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవిమూన్మయం ధైరరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పి రెండవదియా * శ్వాసం భీష్మాప్తికిన్.

తృతీయాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం శివచాపభంగనిపుణం సీతాంగనావల్లభం
సుత్రామార్చితపాదపద్మయుగళం సూర్యేందునేత్రోజ్జ్వలమ్
కర్పూరాంగవిలేపనం ఘనరుచిం కారుణ్యపాథోనిధిం
వందే కల్పతరుప్రవేశితలనత్సంహానకాధిష్ఠితమ్.

1

శా. శ్రీమందారమహీరుహః ప్రికలనః త్సంహాననాసీనునిః
శ్రీమద్భర్గధనుర్విభంగనిపుణః * సీతాధిచాఘ్నః ఘన
శ్యాముః జందనచర్చితాంగు కవచం ద్రాక్షుః గృహార్థి బరం
ధాముః రాముః బురందరార్చిత మదిః * ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. ఈశ్వరధనుస్సును విజయవతుండు నేర్పరియైనట్టియు సీతకుఁ బ్రియుఁడైనట్టియు దేవేంద్రునిచేఁ బూజింపఁబడిన పాదపద్మద్వంద్యులు గలిగినట్టియు మూర్త్యుచంద్రనేత్రములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియుఁ గర్పూరపు మైత్రాతగలిగినట్టియు మేఘకాంతి గలిగినట్టియు దయానసుఁడైనట్టియుఁ గల్పవృక్షసమీపమందున్నట్టి ప్రకాశించుచున్న సీంహాసనము నధిష్ఠించినరాముని ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామ స్సితకంఠరస్యధనుషః సుంభేదనస్రాపితాం
సీతాంకాంచనసన్నిభాం పరిణతా మాకల్పరతోజ్జ్వలిలామ్
నామాఢికోపరిలజ్జయానతముఖీ మాలోక్య దివ్యాసనే
శ్రీమద్భానుశశాంకకోటిసదృశః పాయా త్సవో రాఘవః.

2

మ. రవిచంద్రాయుతకోటికోటినిభుఁడై * రమ్యాసనాసీనుఁడై
భవకోదండవిఖండలబద్ధిలనఁ త్పాణిగ్రహా మైథిలిః
నవరత్నాభరణా ద్రపాన్వితసువర్ణా నైజవామాంకమం
దవలోకించురఘూద్రవోలుండు దయ న * న్నశ్రాంతముఁ బ్రోవుతనన్.

తా. శివధనుస్సు విజయవచేత లభించినట్టి బంగారుతోఁ దుల్యురైనట్టి ఈరూపముగా మారినలక్ష్మీయైనట్టి యలంకారములయందలి రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి యెడమతోడపైనుండి సిగ్గుచే వంచఁబడిన ముఖముగల సీతనుజూచి ప్రశస్త

మైనపీతమందుఁ గూర్చున్నట్టి శోభించుచున్న - బహుసూర్యచంద్రులతో సమానుడైన ప్రసిద్ధుడైన రాముఁడు మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామం భువనై కసుందరతనం ధారాధరశ్యాసులం
రాజీవాయతలోచనం రఘువరం రాకేందుబింబాననమ్
కోదండాదినిజాయుధాశ్రితభుజై ర్భృంతం విడేహాత్మజా
ధీశం భక్తజనావనం రఘువరం శ్రీరామచంద్రం భజే. 3

మ. సరసీజాయతపత్రనేత్ర విలసత్సౌందర్యపాత్ర సుధా
కరబింబానన నీలతోయదలసద్దాత్రు ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండముఖాయుధాశ్రితభుజా * వందారు మందారు శ్రీ
కడు శ్రీరాముని రాఘవుఁ రఘుచరుఁ * గాంక్షించి నేవించెదన్.

తా. లోకములయం దొక్కటియే సాగడైన జీవాముగలిగినట్టియు మేఘమువలె
నల్లనైనట్టియు పద్మమువలె విస్తారమైన నేత్రములు గలిగినట్టి రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టి పూర్ణ
చంద్రబింబమువంటి మొగముగలిగినట్టి ధనుస్సు మొదలగు తనయాయుధములచే నా
శ్రయించఁబడిన భుజములచేఁ బ్రకాశించునట్టి నీతాసాధుడైనట్టి భక్తజనులను రక్షిం
చునట్టి రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టి శోభచేఁ బ్రకాశించుచంద్రుడైనట్టి (అనఁగాఁ జంద్రుని
వలె శోభించునట్టి) రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఆరామం వై భవానా మభినవనుపథం హరశేయూరకాంతం
హాసోల్లాసాభిరామం మణిరుయమకుటం మంగళానాం నివాసమ్
మందారారామసీమాంతరమణిభవనాధిష్ఠితం శిష్టనేవ్యం
సల్లాపానందసింధుప్రణయ మభినిశం రామచంద్రం భజేహమ్. 4

చ. తతవిభవాభిరాము సువధ ప్రవిహారు దరస్మితాననాం
చితు మకుటాంగదాభరణ * సేవకసేవధిమంగళాకరుఁ
సతతము గల్పభూరుహావనస్థలసన్నగేహమధ్యరం
జతు సరసోక్తిసంతుషితసింధువు రామవిభుఁ భజించెదన్.

తా. వైభవములకుఁ దోఁటయైనట్టి మంచికొత్తమార్గమైనట్టి హరములచే భుజ
కీర్తులచే మనోహరుడైనట్టి నవ్వుయొక్క యల్లాసముచే శోభించుచున్నట్టి మణికిరీ
టము గలిగినట్టి శుభములకు స్థానమైనట్టి కల్పవృక్షములతోఁటలోనిమణిగృహము వధి

ప్రించినట్టియోగ్యులకు సేవింపఁదగినట్టి యోగ్యసంభాషణముచేతనైన యానందసముద్ర మందుఁ బ్రేమ గలిగినట్టిరామునిఁ బ్రతిదినము సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘువరం రాకేందుబింబాననం
రాజీవాయతలోచనం రణహతా నేకాసురం రాఘవమ్
సీతాచారుపయోధరాంచితలసత్కశ్చీరగంధాంచితం
రాజత్కుండలమండితం శుభకరం రామాభిరామం భజే.

5

మ. ధరణీనాథశిరోమణిః శుభకర్తుః * దైత్యాభ్యజంర్మునిర్లుః
ధరణీజోరుపయోధరాంకితలసత్కశ్చీరగంధాంకితుః
సరసీజేక్షణు గండమండలవిరాజత్కుండలుః రాము సుం
దరపూర్ణేందునిభాననుః గౌలిచందః * రామాభిరాముః మదిన్.

తా. రాజులకు శిరోరత్నమైనట్టియు రఘుశ్రేష్ఠుఁడైనట్టియు పూర్ణచంద్ర బింబమువంటి మొగము గలిగినట్టియు పద్మమువలె వికాశములై కన్నులు గలిగినట్టియు యుద్ధమందుఁ జంపఁబడిన బహురాక్షసులు గలిగినట్టి రఘువంశమందుఁ బుట్టినట్టి సీతా దేవియొక్క స్తనములయం దొప్పుచున్న కుంకుమపరిమళముచే నొప్పుచున్నట్టియు ప్రకాశించుచున్న కుండలములచే నలంకరించఁబడినట్టి శుభములను జేయునట్టి సుందరులలో సుందరుఁడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కోమలనీలమేఘవిలసద్ధాత్రం పయోజాననం
కాకుత్స్థం దశకంఠబాహువిదళతోదండబాణాన్వితమ్
పాపఘ్నం విశదాయతాక్షీయుగళం సౌమిత్రినంసేవితం
భక్తానాం పరమౌషధం మునివరై స్సంస్తూయమానం భజే.

6

చ. కలుషవినాశకారిదశశక్తంధరకంధరబాహుఖండనో
జ్జ్వలశరధారిపంకరుహావక్త్రుః బరాపరు సర్వమౌనిమం
డలనుతుః గంజనేత్తు గరుడధ్వజ నాశ్రితలోకలోకని
ర్మలపరమౌషధం బయిన రాము సలక్ష్యణ నాశ్రయించెదన్.

తా. సొగసైన నల్లనిమేఘమువలెఁ బ్రకాశించుచున్న దేశము గలిగినట్టియుఁ బద్మమువంటి మొగముగలిగినట్టియుఁ గకత్స్థవంశమందుఁ బుట్టినట్టియు రావణనిభుజములను బ్రద్దులచేయుధనుర్పాణములతోఁ గూడినట్టియుఁ బాపములను గొట్టివేయు

నట్టి నిర్లమైన విస్తారమైన నేత్ర ద్వంద్వము గలిగినట్టి భక్తులకు ముఖ్యాపధప్రాయఁ
డైనట్టి మునిశ్రేష్ఠులచే స్తోత్రము చేయఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం శ్యామలమేఘకోమలరుచిం రాకేందుబింబాననం
రక్షోఘ్నం రవిజర్చితం రఘువరం రత్నోజ్జ్వలత్కుండలమ్
రాజీవాక్ష మమానుషం రణబలోదగ్రం రమానుగ్రహం
రాజేంద్రం రమణీయరూప మసకృద్ధ్యాయే జగన్తోహనమ్.

7

శా. రాముఁ విశ్వవిమోహనుఁ రఘువరుఁ ♦ రాజేంద్రు గంజాక్షు సు
త్రామారాతినిమర్దనుఁ రణబలోదగ్రుఁ రమానుగ్రహుఁ
శ్యామాంగుఁ రవిజర్చితుఁ గనకరత్నాకల్పదీప్తుఁ బరం
ధాముఁ గారణమూర్తిరమ్యుని సుధాధామాననుఁ గొల్చెదన్.

తా. నల్లనిమేఘమువలె సాగనైనకాంతిగలిగినట్టియు పూర్ణచంద్రునింబయువంటి
మొగము గలిగినట్టియు రాక్షసులఁ గొట్టునట్టియు సుగ్రీవునిచేఁ బూజింపఁబడినట్టి
రఘుశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్నకుండలములు గలిగినట్టి పద్మముల
వంటినేత్రములు గలిగినట్టి మనుష్యమాత్రుఁడు గానట్టి యుద్ధబలముచే గొప్పవాఁడై
నట్టి లక్ష్మీయం దనుగ్రహముగలిగినట్టి రాజశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సుందరమైనరూపము గలిగి
నట్టి జగములను మోపింపఁజేయు రాముని బలమాఱు దలంచుచున్నాను.

శ్లో. రామం రమ్యగుణం రమాపతినమం రాకాశశాంకాననం
రాజన్యం రమణీయరూప మమలం రామాభిరామం హరిమ్
రాజారాధితపాదపద్మ మనిశం రాజన్యసద్భాసితం
రాకేందుప్రతిమం రమాకుచయుగే విన్యస్తహస్తం భజే.

8

శా. రాముఁ రమ్యగుణుఁ రమాధిపనముఁ ♦ రామాభిరాముఁ బరం
ధాముఁ రాజులలాము రాఘవు సుధాధామాననుఁ భార్గవీ
రామారత్నపయోధరోజ్జ్వలకరుఁ ♦ రాకేందుసంకాశు నా
స్వామిఁ రాజవరార్చితాంప్రియుగిభుఁ సద్భక్తి నేవించెదన్.

తా. సుందరగుణములు గలిగినట్టి విష్ణుతుల్యుఁడైనట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి
ముఖముగలిగినట్టి రాజవంశమందుఁ బుట్టినట్టి సుందరరూపము గలిగినట్టి నిర్లంఁడైనట్టి
సుందరులలో సుందరుఁడైనట్టి విష్ణురూపుఁడైన రాజులచేఁ బూజింపఁబడుపాదపద్మ
ములు గలిగినట్టి రాజులయందు లెస్సగాఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి పూర్ణచంద్రునితో

సామ్యముగలిగినట్టి లక్ష్మీదేవియొక్క స్తనద్వంద్వమందుంచబడిన చేతులు గలరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కాశికగౌతమప్రియకరం సీతాపతిం సానుజం

రక్షోఘ్నం వనవాసినం గుణనిధిం విఘ్నఘ్న మాప్తార్కజమ్

నేతోర్బంధసద్ధీరవానరబలం ధిక్కుంభకర్ణేంద్రజి

త్పక్షిగ్రీవమపద్విభీషణమజం శ్రీరామచంద్రం భజే.

9

మ. సరస్వతీ గౌళికగౌతమప్రియకరః * త్తౌజేశు విఘ్నఘ్న సు

స్థిరసౌమిత్రినమేతు రాము వనవాసిః భానుపుత్రాస్తు సు

స్తరవారాశినిబంధనప్లవగసంతాసుః దశాస్యాదిము

ష్కరదైత్యారివిభీషణావను రఘుస్వామి బ్రశంసించెదన్.

తా. విశ్వామిత్రగౌతమల కిష్టముజేయునట్టి సీతానాథుడైనట్టి తమ్మునితోఁ గూడినట్టి రాక్షసులఁగొట్టునట్టి వనవాసముజేసినట్టి గుణములకు స్థానమైనట్టి విఘ్నములను హరించునట్టి ఇష్టుడైనసుగ్రీవుఁడు గలిగినట్టి నేతువుగట్టుటయందు ధైర్యముగల వానరసేన గలిగినట్టి వంభకర్ణుని నింద్రజిత్తుని రావణుని ఢిక్కరించినట్టి విభీషణుని రక్షించినట్టి పుట్టుపులేనట్టి రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కోమలనీలనీరదనిభం నీలాలకాలంకృతం

కట్యం శోభితకింకిణీర్ముణార్ముణాధ్వనై రుపేతం శిశుమ్

కంతాలంబితరత్నునిర్మలనఖం కంజాక్ష మబ్జచ్ఛవిం

భాన్వంతం మకుటాంగదాదివివిధాకల్పం సదాహం భజే.

10

మ. హరినీలాలకు నీలనీరదవిరాజాంగుఁ గిరీటాదిసం

దరసమ్భాషణుఁ గింకిణీర్ముణార్ముణాధ్వనస్సరస్వేఘ్నలుఁ

వరశార్దూలనఖప్రకాశితగళుఁ బాలుఁ రఘుస్వామి సు

స్థిరురాకేందునిభాననుఁ గుణనిధిఁ శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. నుండరమైన నల్లని మేఘముతో సమాశుడైనట్టి నల్లనిముంగురులచే నలంకరించబడినట్టి మొలయందుఁ బ్రకాశించుచున్న చిరుగంటలధ్వనులతోఁ గూడినట్టి బాలుఁ డైనట్టి కంఠమందు వ్రేలుచున్న చివంగియొక్క (అనఁగాఁ బులియొక్క) నిర్మలమైనగోరు గలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పద్మమువంటికాంతి గలిగినట్టి (నల్లగలువవంటి కాంతిగల) ప్రకాశించుచున్నట్టి కిరీటము భుజకీర్తులు మొదలగు పలుతేజంగుల ఆలంకారము గలరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం సీతాసమేతం విమలరవిశతాభాసమానం రసార్ద్రం
శ్యామం దేదీప్యమానం స్థితరుచిరముఖం కుండలోద్భాసగండమ్
శ్రీవత్సం శ్రీనివాసం సురతరువిలసద్రత్నసింహాసనస్థం
దివ్యాకల్పోజ్జ్వలాంగం దివిజపతినుతం సంతతం తం భజేహమ్. 11

మ. సురభూజాంతికరత్నపీఠవిలసత్ శ్రీః సీతాయుక్తుభా
స్కరకోటిద్యుతిశ్రీనివాసుః గుముదః శ్యాముః బరంధాము సుం
దరనుందస్థితపక్తుః జిష్ణునుతు నానారత్నవిభ్రాజితా
భరణుః రాము రసార్ద్రం నాజనుతు శ్రీవత్సాగు సేవించెదన్.

తా. సీతతోఁగూడినట్టి నిర్మలమగు మారుగురుమారులతోభతో సమానుఁడై
నట్టి దయారసముచేఁ దడిసినట్టి నల్లపై మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నట్టి చిఱునవ్వుచే
సొగపైన మొగము గలిగినట్టి కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచున్న గండస్థలములు గలిగినట్టి
శ్రీవత్సవిహ్నము గలిగినట్టి లక్ష్మీకి స్థానమైనట్టి కల్పవృక్షములయందుఁ బ్రకాశించు
చున్న రత్నపీఠమందున్నట్టి శ్రేష్ఠములగు నలంకారములచేఁ బ్రకాశించుదేహముగలిగి
నట్టి దేవేంద్రునిచే స్తోత్రముచేయుఁబడుచున్న రాము నెల్లపుడు సేవించుచున్నాను.

శ్లో. జలనిధికృతసేతుం దేవతానందహేతుం
దశముఖముఖరత్నోదారవైధవ్యహేతుమ్
మునిజననివహానాం ముక్తిసాఖ్యాదిహేతుం
రఘువరకులకేతుం కీర్తయేధర్మహేతుమ్. 12

మ. తతపాల స్త్యముఖాసురేంద్రనతివైధవ్యప్రహేతుండు స
తతమాసీశ్వరమోక్షసాఖ్యుండు మాత్తరాండాన్వయాంభోధిభా
సితచంద్రుండు సురప్రమోదితుండు రాజీవాయతాక్షుండు బం
ధితసింధుం డగురామభూవిభుండు మన్మథుండు ననుక సత్కృపన్.

తా. సముద్రమందుఁ జేయుఁబడినగట్టు గలిగినట్టి దేవతల కానందకారణమైనట్టి
రావణుండు మొదలగు రాక్షసుల భార్యల వైధవ్యమునకుఁ గారణమైనట్టి మునిసముదా
యములకు మోక్షాదిసాఖ్యులకుఁ గారణమైనట్టి రఘువుయొక్క శ్రేష్ఠమైనవంశమున
కలంకారమైనట్టి ధర్మమునకుఁ గారణమైనరాముని గానముచేయుచున్నాను.

శ్లో. సకలగుణనిధానం యోగిభిస్తూయమానం
భజితసురవిమానం రక్షితేంద్రాదిమానమ్

మహితవృషభయానం సీతయాశోభమానం

స్మరతు హృదయభానుం బ్రహ్మరామాభిరామమ్.

13

మ. వరయోగీంద్రనుతూ సురేంద్రముఖగీర్వాణేశమానావనుః
హరమిత్రుః హితపుష్పకుః జనకజావ్యాముక్తు హృత్పుంకజాం
తరసందీపితభాను సద్గుణనిధిః * రామాభిరాముః బరా
త్పురు శ్రీరాము నమేయు రాఘవపరబ్రహ్మంబుఁ జింతించెదన్.

తా. సమస్తగుణములకు నిధియైనట్టి యోగేశ్వరులచే ప్రోతముచేయుఁబడినట్టి
పాండఁబడిన దేవవిమానము గలిగినట్టి రక్షించఁబడినయింద్రానులగౌరవము గలిగినట్టి
పూజింపఁబడిన యీశ్వరుఁడు గలిగినట్టి సీతచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి హృదయపుంకు
సూర్యుడైనట్టి సుందరులలో సుందరుడైనట్టి పరబ్రహ్మను (జనము) స్మరించుఁగాక.

శ్లో. వరగుణమణిసింధు రైథిలీప్రాణబంధుః

కనకశిఖరిధైర్యో భూతలాభాతసూర్యః

దశరథనృపసూనుః దేవవక్త్రాబ్జభానుః

జయతు భువనభద్రో సర్వదా రామభద్రః.

14

మ. సరసుః సద్గుణత్వసింధువచుధాజాప్రాణసద్బంధువుః

ధరణీతామరసప్రభాకరు జగద్భృచ్చాచుసంధాయిఁ బ

క్ష్మిరథతోఽణిపరత్నముః రఘువరుః * దేవాగ్రగణ్యుః బరా

త్పురు శ్రీరాము సుమేరు ధీరు మది సంభావించు నిష్టాప్తికిన్.

తా. శ్రేష్ఠగుణములనెడు మణులకు సముద్రించైనట్టి సీతయొక్క ప్రాణబంధు
వైనట్టి మేరుపర్వతమువంటిదైత్యము గలిగినట్టి భూమియందున్నతకిరణములుగల
సూర్యుడైనట్టి దశరథరాజయొక్క ప్రధానపస్తువైనట్టి దేవతలకుమండు ముఖ్యముగా
లెక్కించఁదగినట్టి పొందించఁబడిన లోకముల శుభములుగలరామభద్రుఁడు వన్న
రక్షించుఁగాక.

శ్లో. త్రిదశకుముదచంద్రో దానవాంభోజచంద్రో

దురితతమిరచంద్రో యోగినాం జ్ఞానచంద్రః

ప్రణతనయనచంద్రో మైథిలీనేత్రచంద్రో

దశముఖివుచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

15

మ. శ్రితనేత్రాబ్జుః డఘాంధకారకమలాః ప్రిస్తాజ్ఞసుజ్ఞానమా

నితచంద్రుండు సురాబ్జమిత్రుఁ డసురాః నీకాబ్జసోముండు సం

తతసీతానయనప్రకాశశశిదైః శ్రవ్యశ్రేష్ఠప్రాణాపహా
ద్ధతసోముం డగురామభూవిభుఁడు నిశ్శృంబు న్ననుం బ్రోవుతన్.

తా. దేవతలనెను కలనలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి రాక్షసులనెను పద్మములకుఁ
జంద్రుఁడైనట్టి (అనఁగా వేపతల వానందింపఁజేయువాఁడు) రాక్షసులను బాధించు
వాఁడు) పాపములను చీకటికిఁ జంద్రుఁడైనట్టి యోగులజ్ఞానమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి
నమస్కరించువారి నేత్రములకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి సీతయొక్కకన్నులకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి
రామనిశిత్రు వైనట్టియుఁ జంద్రునివలె శోభించునట్టియు రామచంద్రమూర్తి నన్ను
రక్షించుఁగాక.

శ్లో. స్వయువతికుచచంద్రం బంధుదుగ్ధాబ్ధిచంద్రం
సుజనకుముదచంద్రం వైరివక్త్రాబ్జచంద్రమ్
ఏకసితముఖచంద్రం వ్యాపిన్త్రిచంద్రం
సకలభువనచంద్రం సంతతం రామచంద్రమ్.

16

మ. తనయోషాకుచచంద్రు బంధుజనసంతానాబ్ధిచంద్రు సుధా
శనవిద్యేషిముఖాబ్జచంద్రుఁ గరుణాసాంద్రు సునిస్తోత్రు స
జ్జనసిలోత్పలచంద్రు దిగ్భరితరాజత్త్రిచంద్రు సనా
తనుఁ జంద్రానను రామభూరముఁ నిశ్శృంబు బ్రశంసించెదన్.

తా. సీతాకుచములయందు నఖిలతములు గలవాఁడైనట్టి (నఖిలతముల నుంచు
వాఁడనుట) చుట్టములనెడు పాలసముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి యోగులనెడు కలు
నలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి శత్రువులముఖపద్మములకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి వికసించినముఖ
చంద్రుఁడు గలిగినట్టి వ్యాపించినకీర్తిచంద్రుఁడు గలిగినట్టి ఎల్లలోకములకుఁ జంద్రుఁ
డైనట్టిరామచంద్రు నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భేత్తారం దశకంఠకంఠకదళీః కందర్పదర్పాపహ
శ్రీకంఠాకృతి మాన్మనవానమమలం ఘోరాసురప్రాణదమ్
బాణం ప్రత్యువసంహారంత మతులం బాణాననోద్యత్కరం
వందేరాతిభయానహం మునినుతం రామం ఘనశ్యామలమ్.

17

ఉ. లీలదశాస్యకంఠకదళీదళనిక్రమవిక్రనుక్రముఁ
ఫాలవిలోచనాకృతిశుభప్రదు దైత్యవిరాము మానిరా
ట్పాలు విరోధిభీతికరు బాణపరంపరకార్ముఖోజ్జ్వలుఁ
నీలఘనాఘనాంగు రమణీయచరిత్రుని రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. రావణునియొక్క అరటిదవ్వలపంటికంతములను ఛేదించినట్టియు మన్నకు నిదర్శమును హరించిన యీశ్వరునియాకారము గలిగినట్టియు నిర్మలనిదయచే దడపుచున్నట్టియు భయంకరులగు రాక్షసులస్థానములను హరించునట్టి బాణమును (రాక్షస సంహారానంతరమందు) ఉపసంహరించుచున్నట్టి సామ్యములేనట్టి ధనుస్సునందు సంధించినహస్తములు గలిగినట్టి శత్రువులకు భయంకరుడైనట్టి మునులచే ప్రోత్సహించేయబడినట్టి మేఘమువలె నల్లనైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ఆకర్ణాంతగుణోల్లసచ్చరమజం కల్పాంతకాలోపమం
నేత్రాంతారుణతాం వహంత మనిశం ప్రహ్లాదదన్నాకినామ్
పౌలస్త్యసుగదృష్టిచంచలకరం శస్త్రాస్త్రసంధాయినం
బాణానేకవిచిత్రహస్తకుశలం శ్రీవీరరామం భజే.

18

తా. ఆకర్ణాంతగుణవ్రయుక్తవిశిఖం * డై తామ్రనేత్రాబ్జుః డై
యాకల్పాంతకృతాంతుః డై చలితశైత్యాలోకనుం డై పరా
నీకాశ్చర్యవిచిత్రలాఘవశరానీకుండు నాదేవతా
లోకాభీష్టదు వీరరామవిభు నాలోకింతు నశ్రాంతమున్.

తా. కర్ణాంతపర్యంత మున్న నారయందు శోభించుచున్న బాణము గలిగినట్టియుఁ బుట్టువులేనట్టియుఁ బ్రళయమందలి యమునితో సామ్యము గలిగినట్టియు నేత్రస్థాంతములయం దెఱుపును విహించుచున్నట్టియు దేవతలకు సంతోషము నిచ్చునట్టియుఁ బులస్త్యునిశమందలి రాక్షసులదృష్టికిఁ జలనముఁ జేయునట్టియు మంత్రప్రధానబాణములను కేవలబాణములనుసంధానముఁ జేయునట్టియు బాణముల బహుచిత్రములుగ హస్తనైపుణ్యము గలిగినట్టి వీరుడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. నహి మాతా నహి తాతో నహి మమతనయాశ్చ వై వ సోదర్యః
ఇతి మమనికశే మృత్యో రఘుపతి రయమేవ బంధురాసన్నః.

19

ఉ. ఆరయ మృత్యునన్నిహిత * మైనతరిఁ దనతల్లిదండ్రులు
గూరిమిఁ గల్గిపట్టొడుకుల్ నిజసోదరు లింక నన్య లే
వ్వారలు లేరు లేరు హితవర్తనుఁ డార్తశరణ్యగణ్యుఁ డౌ
శ్రీరఘరామడై వతమే * చేరువబందుగుఁ డై మెలంగెడిన్.

తా. నాకు మృత్యువు నమిపించియుండఁగాఁ దల్లిలేదు, తండ్రిలేడు, సోదరులు లేరు, తోబుట్టినవాడు లేడు ఇట్లుండఁగా నీరాముడే దగ్గరమట్టమైయుండును.

శ్లో. దేవేంద్రేణ సమర్పితే ధ్వజయుతే తత్స్వందనే సంస్థితం
సోత్కంతం సురవైరివీర్యవిభవం జ్ఞాత్వా భుజాస్సాధనమ్
కృత్వా సూతయుతం దశాననహరం తూణీరసంస్థం శరం
హృత్వా జ్యోనినదాదరాతిభయదం శ్రీవీరరామం భజే.

20

మ. శతమన్యర్పితసూతకేతుయుతభాగస్వత్స్వందనారూఢుఁడై
ప్రతివోధీశబలం బెఱింగి కృతదోహస్సానిలుండు సోత్కంతనో
ద్ధతుఁడై జ్యోనినదంబున భయదుఁడై * దైత్యేశనానాశుగా
దృతహస్తం డగువీరరామువిభు నెంతు సావితరుం దెప్పుడున్.

తా. ఇంద్రునిచేత నిబడినట్టి పెక్కుమఱోఁగూడినట్టి యాయంద్రునిరథమం
దున్నట్టియు వేడుకతోఁ గూడుకొన్నట్టియు రాక్షసపరాక్రమము నెఱింగి చేయి
జరచి సారథితోఁగూడునట్టుగా రాక్షసుని సంహరించునట్టి యంబులపొదియందున్న
బాణమునుబూని ధనుష్టంకారమువలన శత్రుభయముఁజేయు వీరుఁడగురాముని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. సుచిరమణికిరీటం సుందరభూగలలాటం
కనకరుచిరచోం కాశనదోగఖేలమ్
విమలజలదసీలం కుండలోద్భాసికర్ణం
రఘుకులజనరత్నం సంతతం చింతయామి.

21

చ. సురుచినాణికిరీటు నతిసుందరభవ్యలలాటు గాంచన
స్ఫురితవిశాలచేలు ఘణిఃపుంగవభోగవిభోగఖేలు కం
ధరనిభసీలు సన్ననివిఃతానవిరాజితకుండలద్వయుఁ
సరసిజమిత్రవంశమణిఃసంతత మొత్తు హృదంతరంబునన్.

తా. సుందరమగు నూణిక్యకిరీటము గలిగినట్టియు సోగ నైనకనుబొమలు లలా
టము గలిగినట్టియు బంగారుచే సోగ నైనబట్ట గలిగినట్టియు శేషునిదేహమందు విహరించు
చున్నట్టియు నిర్మలమేఘమువలె నల్లనైనట్టియుఁ గుండలములచేఁ బ్రకాశించునట్టి
కర్ణములు గలిగినట్టియు రఘువంశమనుష్యులలో శ్రేష్ఠుఁడైనరాము నెల్లపుడు ధ్యానిం
చుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీవత్సాంక ముదారకౌస్తుభలసత్ప్వితాంబరాలంకృతం
నానారత్నవిరాజమానమకుటం నీలాంబుదశ్యామలమ్
కస్తూరీఘనసారచర్చితతనం మందారమాలాధరం
కందర్పాయుతసుందరం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే.

22

మ. వనదశ్యాచులదివ్యవిగ్రహుని శ్రీ వత్సాంకుఁ బీతాంబరఁ
 ఘనసారాంతమృగీసుదాంచితు లనశ్కంధర్పసౌందర్యఁ గాం
 చనరత్నోజ్జ్వలనత్కిరీటు విబుధఃప్రౌఢప్రజ్ఞా సంస్థితా
 నను సీతాయుతుఁ గౌస్తుభద్యుతిజగన్నాథః మర్దికా గొల్పెదన్.

తా. శ్రీవత్సవిహ్నము గలిగినట్టియు గొప్పకౌస్తుభముచేఁ బ్రకాశించుచున్న
 పీతాంబరముచేత నలంకరించఁబడినట్టియు బహురత్నములచేఁ బ్రకాశించునట్టి కిరీటము
 గలిగినట్టియు నల్లనిమేఘమువలె నల్లనైనట్టియు కస్తూరిచేతను గర్పరముచేతను బూ
 యఁబడినదేహము గలిగినట్టియు మందారమాలికను ధరించినట్టియు బహుమన్మథులవలె
 సుందరుడైనట్టియు సీతతోఁగూడిన శ్రీరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. యన్నామైవ సహస్రనామనదృశం యన్నామవేదై స్సమం
 యన్నామాంకితవాక్య మానురబలస్త్రీగర్భవిచ్ఛేదనమ్
 యన్నామశ్వపచార్యభేదరహితం ముక్తిప్రదానోజ్వలం
 తన్నామాలఘురామరామరమణం శ్రీరామనామామృతమ్. 23

ఉ. ఏవిభువేరు వేదనమ * మెన్న సహస్రసమాఖ్యసన్నిభం
 బేవిభునామకీర్తన రహిత దనుజాంగనగర్భభేదనం
 బేవిభునామ మెన్నగ మహిత శ్వపచార్యవిభేదవర్జితం
 బేవిభువేరు ముక్తిద మదెంతు సుధాదము రామనామమున్.

తా. ఏవేరు సహస్రనామములతోసమమో యేవేరు వేదములతో సమమో
 యేవేరుచే నలంకరించఁబడినవాక్యము రాక్షసస్త్రీగర్భములను భేదించునో ఏవేరు చండా
 లులు యోగ్యులు ననుభేదములేనిదై యెల్లపుడు ముక్తినిచ్చునో అట్టిప్రసిద్ధమైన
 గొప్పది యగునట్టి మిక్కిలి మనోహరమైనవానిలో సంతోషకరమైన రామనామామృత
 మును దలంతును.

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘువరం దైతేయవిధ్వంసినం
 సుగ్రీవేష్ఠితరాజ్యదం సురపతే ర్భీత్యంతకం శార్ఙ్గణమ్
 భక్తానా మభయప్రదం భయహరం పాపాఘవిధ్వంసినం
 సామిరిస్తుతపాదపద్మయుగళం సీతానమేతం భజే. 24

మ. రవిపుత్రేష్ఠితరాజ్యదుః రఘువరుః * రక్షకులధ్వంసకుఁ
 దివిజాగీశ్వరభీతినంహరు శ్రితా ర్ఘ్నుఁ మహాపాపవ

ర్వినాశుఁ ధరణీసుతాసహితు శ్రీరాముఁ బరంధామునిఁ
బవమానాత్మజనేవితాంఘ్రికమల్కుఁ భావించు శార్ఙ్గి హరిన్.

తా. రాక్షసులను మర్దించునట్టియు రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టియు దితిపుత్తులైన
రాక్షసభేదములను నశింపజేయునట్టియు సుగ్రీవుని కిష్టమైనరాజ్యము నిచ్చునట్టియు
నింద్రునిభయమునకు సంహరకుడైనట్టియు శార్ఙ్గధనుస్సు గలిగినట్టియు భక్తుల కభయ
మిచ్చునట్టియు భయమును హరించునట్టియుఁ బాపపమాదాయమును బోగొట్టునట్టియు
నాంజనేయునిచే స్తోత్రముచేయఁబడిన పాదపన్నద్వంద్వము గలిగినట్టియు నీతలోఁ
గూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో.రామం రక్తసరోరుహాక్ష మమలం లంకాధినాథాంతకం
కాసల్యానయనోత్సుకం రఘువరం నాగేంద్రతల్పస్థితమ్
వై దేహీకుచకుంభకుంకుమరజోలంకారహారం హరిం
మాయామానుషవిగ్రహం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. 25

శా.కాసల్యానయనోత్సుకుఁ నిచులు లంకానాథవిధ్వంసిసీ
తాసాధ్వీకుచకుంకుమాంకితలసదృశుఁ సరోజేక్షణుఁ
దాసస్తోత్ర భుజంగతల్పు నరనాథస్వామి శ్రీరామునిఁ
నాసామిఁ రఘునాయకుఁ దలఁచెదఁ న్నాయామనుష్యాకృతిన్.

తా. ఎఱ్ఱదామరలవంటి శేత్రములుగలిగినట్టి నిర్మలఁడైనట్టియు రావణునికి
యముఁడైనట్టియు కాసల్యాదేవియొక్క శేత్రముల కానందకరుడైనట్టియు రఘువంశ
శ్రేష్ఠుడైనట్టియు శేషశయ్యయందున్నట్టియు నీతయొక్కకలశములవంటి స్తనముల
యందలి కుంకుమపరాగ మలంకారముగలహారములు గలిగినట్టియు విష్ణురూపుడైనట్టి
మాయామనుష్యదేహము గలిగినట్టి నీతలోఁగూడిన రఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో.రామం హేమతటిత్ప్రభాంశుకధరం వీరాసనే సంస్థితం
బాలం నీలచణిప్రభం మధురిపుం దై త్యేంద్రగర్వాపహమ్
విశ్వామిత్రనస్తిష్ఠనానరవనై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. 26

మ.వరవీరాససంస్థితుఁ మధురిపుఁ దై దేహీసంయుక్తు సుం
దరవిద్యుత్ప్రభుఁ గాంచనాంబరధరుఁ దై త్యేంద్రగర్వాపహుఁ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రవైరించ హ
నరసంసేవితు బాలు నీలసదృశుఁ రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. బంగారువికారమైనట్టి మెఱుపువంటికొంతిగల వస్త్రమును ధరించినట్టి యౌవరాసనమందున్నట్టియు బాలుడైనట్టియు నింద్రసేలముల కొంతివంటికొంతి గలిగినట్టియు మధ్యామరునిశత్రుడైనట్టియు రాక్షసగర్వమును వారించినట్టియు విశ్వామిత్రునిచే వసియించే వానరులచే నెల్లపుడు నేవించబడుచున్నట్టియు బహుసూర్య చంద్రులతోఁ దుల్యుడైనట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో॥ శత్రుభూష్ణో వ్యజనాంకితోపి భరతః పార్శ్వద్వయే పశ్చిమే
చంద్రం చామరసంయుతం కలితవాః యంనేవతే లక్ష్మణః
మూలే కల్పితరో రివీకూసవిలసన్తాణిశ్యసింహాసనే
పద్మాస్యం మునినేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే.

27

తా. మందారాంతికపుష్పకాంతివిలసన్తాఃకిశ్యసింహాసనం
బంధుః జామరపుండరీకధరు లై + సానందు లై భ్రాతృ లిం
పాండవ గొల్వ మునుల్ భజింపఁ జెటు వింపాండవ బ్రకాశించు నా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ + నాశీకవక్త్రుఁ హరిన్.

తా. కల్పవృక్షముమొదటఁ బ్రకాశించుచున్న మణిపీఠమందున్న యేరాముని వింజామరలతోఁగూడిన శత్రుఘ్నుఁడును భరతుఁడును రెండు ప్రక్కలయందును ఆవిం జామరలతోఁ గలిసినగొడుగును లక్ష్మణుఁడు పూనినవాఁడగుచు వెనుకను ఉండి నేవించు చున్నాఁడో అట్టిపద్మమువంటి మొగము గలిగినట్టియు ఋషులచే నేవించబడుచున్నట్టియు సీతతోఁగూడినరఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో॥ వామాంకోపరితప్తకాంచననిభం సీతాసమాలోకితం
హస్తాభ్యాం ధృతచంద్రచామరమహాసామిత్రిణానేవితమ్
సిత్యం పూజితపాదపద్మయుగళం దైవై స్సురేంద్రాదిభిః
సేవ్యం మానుషరాక్షసైః కపివరై శ్రీరామచంద్రం భజే.

28

మ. సతతంబుఁ వ్యజనాతవత్తధరుఁ డై + సామిత్రి గొల్వంగ సం
తత మింద్రాదిసుపర్వ లంఘికములఁదవ్వంద్వంబుఁ బూజింప నా
శ్రితడై తేయకపీంద్రమర్త్యతతి సంసేవింప వామాంకసం
స్థితశృంగారధరాకుమారిఁ గను నాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. ఎడమతొడపైఁ బుటమువేసిన బంగారముతో దుల్యురాలైన సీతం జూ
చుచున్నట్టియు చేతులచేఁ బాల్కుబడిన చంద్రచామరముగల లక్ష్మణునిచే నేవింపబడి

నట్టియు నింద్రాదిదేవతలచే నెల్లపుడు సేవింపబడిన పాదపద్మద్వయము గలిగినట్టియు మనుష్యులచే రాక్షసులచే వానరులచే సేవించఁదగినరామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. కస్తూరీతిలకం కపీంద్రహరణం కారుణ్యవారాన్నిధిం
క్షీరాంభోధనుతాముఖాబ్జమధుపం కళ్యాణసంపన్నిధిమ్
కౌసల్యానయనోత్సుకం కపివరత్రాణం మహాపౌరుషం
కౌమారప్రియ మర్కకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. 29

శా. కౌసల్యానయనోత్సుకం సరసిః | గారాసనాబ్జాల్లికై
లాసాధీశ్వరమిత్రునిః మృగమదాలంకారఫలస్థలుః
రాసూనుః రవికోటితుల్యుః గపివర్యత్రాణం భవ్యాత్మసీ
తాసాధ్వీయుతుః గాలభేదిః గోలుతుః | దాంతుః మహాపౌరుషున్.

తా. కస్తూరీబొట్టుగలిగినట్టియు వాలిని హరించినట్టియు దయాసముద్రుఁడైనట్టియు లక్ష్మీయొక్క ముఖపద్మమునకుఁ దుమైదయైనట్టియు శుభసంపదలకు నిధియైనట్టియు కౌసల్యాదేవియొక్క సేత్రముల కుల్లాసముఁజేయునట్టియు సుగ్రీవుని రక్షించినట్టియు గొప్పపరాక్రమము గలిగినట్టియు కౌమారావస్థచే సంతోషింపఁజేయునట్టియు బహునూర్యులతోఁ దుల్యుఁడైనట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుత్కోటిదివాకరద్యుతినిభం శ్రీకాస్తుభాలంకృతం
యోగీంద్రైః స్సనకాదిభిః పరిషృతం కైలాసనాథప్రియమ్
ముక్తారత్నకిరీటకుండలధరం గ్రైవేయహారాన్వితం
వై దేహీకుచసన్నివాస మనిశం సీతాసమేతం భజే. 30

మ. ఇనసాదామనికోటికోటినిభు గౌరీశప్రియుః రత్నకాం
చనగ్రైవేయకిరీటకుండలపిరాజితౌస్తుభాలంకృతుః
సనకాదిప్రకటప్రభావయతినన్తాన్యుః ధరావృత్తికా
స్తనకుంభంచితకుంకుమాంకితుని సీతారాముః బ్రార్థించెదన్.

తా. కోటి మోటుపులయొక్కయు నూర్యునియొక్కయు కాంతితోసమానుఁడైనట్టియు శోభాయుక్తమగు కాస్తుభయచే నలంకరించఁబడినట్టియు సనకాదియొగిల్లే
పులచేఁ జుట్టు వారుఁడైనట్టియు శివునికిఁబ్రుఁడైనట్టియు ముత్యములు రత్నములు ప్ర
ధానముగల కిరీటము కుండలములు ధరించునట్టియుఁ గంఠాలంకారముల తోహరణముల
తోఁ గూడినట్టియు సీతయొక్క కుచములయందు నివాసము గలిగినట్టియు సీతతోఁగూ
డినరాము నెల్లపుడు సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుత్కోటిసహస్రభానునదృశం సింహాసనే సంస్థితం
 మూలేకల్పతరో ర్గ్రహాః పణిమయే భాసం పశీశం విభుమ్
 సుగ్రీవాంగదజంబవాడిహారిభిః సంసేవ్యమానం హరిం
 శంభు బ్రహ్మసురాదిభిః శరిచ్చతం సీతాసమేతం భజే.

31

మ. దివిజానోకహసన్నికృష్టవిలసత్సంహాసనాసీనుః డై
 రవిసాదామసికోటికోటినిభుః డై * బ్రహ్మేశముఖ్యామల
 న్నవుః డై వాయుజభానుజాదికపిసంతానార్చితం డై నరా
 ఘృవు సీతాన్వితం రామచంద్ర పదసత్కంజంబు లర్పించెదన్.

తా. కోటి మెఱుఘలతోడను వేయిసూర్యులతోడనుసమానుడైనట్టియు కల్పస్థు
 డ్దముయొక్క మొదట మాణిక్యవికారమైన పీతమందున్నట్టియు తేజోరూపుడైనట్టి
 యుఁ బరమేశ్వరుఁ డైనట్టియు సమర్థుడైనట్టియు సుగ్రీవుఁడు, అంగదుఁడు, జాంబవం
 తుఁడు మొదలగువానరులచే నేవించబడుచున్నట్టియు విష్ణురూపుడైనట్టియు శివ బ్ర
 హ్మ దేవాదులచే జుట్టువారబడినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. మేఘశ్యామల మంబుజాతనయనం విస్తీర్ణవక్షస్థలం
 బాహుద్వంద్వవిరాజితం సువదనం శోణాంఘ్రిపంకేరుహం
 నానారత్నవిచిత్రభూషణముతం కోదండబాణాంకితం
 త్రైలోక్యాప్రతిమానసుందరతనం సీతాసమేతం భజే.

32

మ. సరసీజాయతనేత్రుఁ దోయజవిరాజిద్ధాత్రు శోణాంఘ్రిపం
 కరుహం దీర్ఘ కరు విశాలతరవక్షస్థాను నానామణి
 స్ఫురితాకల్పవిభూషితుఁ సువదను * న్నూపుత్రి కాధీశ్వరు
 న్మరకోదండధరు ద్విలోకవిలసత్సేందర్య నేపించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు పద్మములవంటికన్నులు గలిగినట్టియు విశాల
 మైన పక్షస్థలముగలిగినట్టియు రెండుచేతులచే బ్రకాశించుచున్నట్టియు మంచిమోము
 గలిగినట్టియు నెఱ్ఱనిపాదపద్మములు గలిగినట్టియుఁ బలుతెఱంగురత్నములచే జిత్రము
 లగు నలంకారములతోఁగూడినట్టియు ధనుర్బాణములచేఁజిప్పితుండైనట్టియు మూఁడు
 లోకములనుండు సామ్యములేని సుందరదేహముగలిగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని
 నేవించుచున్నాను.

శ్లో. దివ్యారణ్యయతీంద్రనామనగ రేమధ్యే మహామంటపే
 స్వర్ణస్తంభసహస్రరూడశయుతే మందారమూలాశ్రితే

నానారత్నవిచిత్రవిర్కలమహాసింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణసేవితం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే.

33

మ. విదితారణ్యయతీంద్రనామనగర్కః ♦ వెల్లొందు కల్పఫలిః
బదియార్వన్నై పసిండికంబములచే ♦ భాసిల్లు సౌధంబునం
దునయూర్కద్యుతివీర మధ్యమమునం ♦ దుర్వీరనూజాత నె
మ్మది సౌమిత్రియుఁ గొల్పఁ జెల్వలరు రాఁచుసావ్విమిఁ బ్రార్థించెదన్.

తా ప్రశస్తమైన అరణ్యయతీంద్రనామ మగుపట్టణమున గొప్పముంటపమం
దు మధ్యభాగమందు పయ్యారువేలబంగారు స్తంభములతోఁ గూడినట్టి మందారస్పృశ్
మూలముం బొందినట్టి బహురత్నచిత్రమైన నిర్మలసింహాసనమందున్నట్టియు సీతా
లక్ష్మణులచే సేవించఁబడినట్టియు సీతతోఁగూడినరఘునాథుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజసంభ వాత్రివథగాభాగీరధీము క్తిదా
లోకానాం హతకిల్బిషా భగవతీ మందాకినీ శాంభవీ
లోకేభాతి సరస్వతీ మరననీ పుణ్యేందుకాంతిప్రభా
తం విష్ణుం భరతాగ్రజం రఘువరం సీతాసమేతం భజే.

34

మ. భువనిధ్వంసిని ముక్తిదః ద్రిపథగః ♦ భాగీరథి శాంభవిః
దివిజహ్లాదిని శారదః భగవతి ♦ నీలోత్పలాప్తప్రభః
భవుకాత్మః గనె పాదపద్మమున సేవనాత్ముఁ డావిష్ణు రా
ఘవు సీతాన్విత రామచంద్రవిభుః ♦ త్కంజంబు లర్పించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమంగుఁ బుట్టినగంగ భగీరథునికూతురై ముక్తి నిచ్చునది
యై లోకములపాపమును గొట్టివేయునదియై భగవత్స్వరూపయై మందాకినీనామముగ
లదియై యీశ్వరునిభార్యయై సరస్వతీనదియై జేసినదియై పవిత్రమైనదియై చంద్ర
కాంతిపండితాంతి గలదియై లోకమంగుఁ బ్రకాశించుచున్నదో అట్టి విష్ణుస్వరూపుఁ
డైనట్టియు భరతునియన్న యైనట్టియు సీతతోఁగూడిన రఘువంశశ్రేష్ఠుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజరేణునామునిసతీము క్తింగతాయన్తహః
పుణ్యం పాతకనాశనం త్రిజగతాంభాతి స్మృతం పావనమ్
స్మృత్యా రాఘవ మప్రమేయ మమలం పూర్ణేందుమందస్థితం
తం రామం సరసీరుహాక్ష మమలం సీతాసమేతం భజే.

35

ఉ. ఏవిభుపాదరేణుకణః మింఁకుక సోకి యహల్యశాపముఁ
బోవిడనాడె సంస్కరణః పొందుగఁ జేసి కృతార్థమై జగ
త్పావని యంచుఁ గీర్తిఁ గనఁ దత్సరసీమహావత్రనేత్ర సీ
తావిభుఁ గైరవాప్తవసమః ధామదరిస్థిత రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమందలిఘోరిచేత గౌతమునిభార్య కాపవిమోచనమును
బొందెనో ఎవనితేజస్సు పవిత్రమైనదియు స్తరించబడినదియై పవిత్రముచేయునట్టిది
గము నగుచు మూఁడులోకముల పాపవాశనముచేయుచుఁ బ్రకాశించుచున్నదో అట్టి
రఘునంశమందుఁ బుట్టినట్టియుఁ బ్రమాణించ శక్యము గానట్టియు నిర్మలఁ డైనట్టియుఁ
బూర్ణచంద్రునింబటిమందహాసము గలిగినట్టియు పద్మమలంగటికన్నులు గలిగినట్టియు
నిర్మలఁ డైనట్టియు నీతతోఁ గూడినట్టిరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలాగ్రవిలసన్న్యాశిక్యహస్తాంబుజం
చంచత్కంకణహారనూపురలనత్కేయూరహారాన్వితమ్
దివ్యశ్రీమణికుండలోజ్జ్వలనుహాభూషాసహస్రాన్వితం
వీరశ్రీరఘుపుంగవం గుణనిధిం సీతాసమేతం భజే

36

చ. జనకసుతాకుచోపరిలనన్తణిపాణిసోఽజ రత్నకాం
చనమకుటాంగదాద్యఖిలచారువిభూషణభూషితాంగు న
జ్జననుతపాదపంకజ విశాలభుజాంతరు వీరరాఘవుఁ
దినమణివంశవర్ధను సత్తీయుతు నెంచి నమస్కరించెదన్.

తా. నీతయొక్క స్తనమండలముపైఁ బ్రకాశించుచున్న రత్నమైన చంద్రపద్మ
ము గలిగినట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నకంకణములు హారములు కాలికడియములు
ప్రకాశించుచున్న భుజకీర్తులు హరవిశేషములు అనువానితోఁ గూడినట్టియు శ్రేష్ఠ
మైన మాణిక్యకుండలములతోడను బ్రకాశించుచున్న గొప్పయలంకారసహస్రము
తోఁ గూడినట్టియు గుణములకు స్థానమైనట్టియు నీతతోఁ గూడినట్టి రఘునంశశ్రేష్ఠుని
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలోపరిలనన్న్యాశిక్యహారావళీ
మధ్యస్థం నవనీతకోమలరుచిం నీలోత్పలశ్యామలమ్
కందర్పాయుతకోటిసుందరతమం పూర్ణేందుబింబాననం
కౌసల్యాకులభూషణం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే.

37

మ. ధరణీపుత్రికుచోపరిప్రవిలసన్ద్ర త్నావళీమధ్యభా
సురపర్జన్యవిసీలరత్నసదృశుఁ నూనాస్త్రసాహస్రసుం

దరుః బూర్ణేందునిభాననుః రఘువర్తః ♦ దైత్యాంతకుః గోసలే
శ్వరపుత్రీకులభూషణుః జనకజాఙ్గసంయుక్తుః బౌద్ధిం చెదన్.

తా. సీతయొక్క స్తనమండలముపైఁ బ్రకాశించుచున్న మణిహారపక్షిమధ్య
మం దున్నట్టియు వెన్నవలె మృదువైనశోభఁ గలిగినట్టియు నల్లగలువవలె నల్లనైనట్టి
యు బహుమన్న భులవలె సుందరమైనశరీరము గలిగినట్టియుఁ బూర్ణచంద్రబింబమువంటి
మోము గలిగినట్టియు కాసల్యయొక్క కులమునకు (ఆనఁగా మాతామహావంశమునకు)
అలంకారమైనట్టియు సీతతోఁగూడినట్టిరఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీయత వామభాగమతులం వందారుచుందారకం
వందే స్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛాయానుకారిప్రభమ్
వై దేహీకుచకుంకుమాంకితమహోరస్కం మహాభూషణం
వేదాంతై రుపగీయమాన మసక్త తీతాసమేతం భజే. 38

మ. ధరణీజాన్వితవానుభాగు విమలుః ♦ దాసామరానోకహుః
సరసుః బ్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛాయానుకారిః ధరా
వరపుత్రీకుచకుంకుమాంకితలసః పద్మక్షుః మహాభూషణుః
వరవేదాంతనిరంతరస్తుతు విభుః ♦ వర్జితం సీతాయుతున్.

తా. సీతతోఁగూడిన యెడమపార్శ్వము గలిగినట్టియు సావ్యములేనట్టియు న
మస్కరించువారికిఁ గల్పవృక్షమైనట్టియు స్తోత్రముచేయఁబడినకీర్తిచేఁ బ్రకాశింపఁజే
యఁబడినట్టియు చెట్టునీడను బోలిన కాంతిగలిగినట్టియు సీతయొక్క స్తనములయందలి
కుంకుమచేఁ జిహ్నితమైన గొప్పపక్షులము గలిగినట్టియు గొప్పఅలంకారములు గలిగి
నట్టియు ఉపనిపత్తులచే నుతింపఁబడుచున్నట్టియు సీతతోఁగూడినరామునిఁ బలుమాఱు
నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీ స్తనకుంభసంభ్రమపరీరంభాదృతం సింధుగం
రాకాచంద్రనిభాననం రఘువరం రాజీనపత్రేక్షణమ్
స్రావృక్షేఘునిభద్యుతిం స్థితయుశం హారావలీభూషితం
శ్రీరామం ప్రణమామి భక్తజనతాచింతామణిం సంశతమ్. 39

మ. రమణీయావనిజాపయోధరపరీరంభుః సముద్రస్థితః
గమలాక్షుః హసితాననుః ఎరదు రాకాచంద్రబింబౌస్య ర
త్నమయోద్యోతవిభూషణుః రఘువరుః ♦ దాసామరానోకహుః
విమల స్తవ్యఘనాఘనాంగు మది భావించుట గృహకాంక్షే వై.

తా. సీతయొక్క స్వకలశములయొక్క తొందరచేతనైన యాలింగనమం దా దరము గలిగినట్టియు సముద్రమును బొందినట్టియు (అనగా సముద్రశయనుడనుట) పూర్వచంద్రునితో సమానమును మొగము గలిగినట్టియు రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టియు పద్మము శేషులనంటికన్నులు గలిగినట్టియు సర్వాకాలమేఘముతోఁ దుల్యమగుకొంతి గలిగినట్టి యొఁ జిటునవ్వుతోఁగూడినట్టియు హరపద్ములచే నలంకరింపఁబడినట్టియు భక్తసమూహమునకుఁ జింతారత్నమైనట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీరమణీ హిరణ్యతిలకం విశ్వంభరాపాలకం
వర్ధిష్ఠం వివిధాయుధేషు నిపుణం విద్యజనశ్రీకరమ్
విద్యావానగృహం వియచ్ఛరనుతం విద్యుత్ప్రకాశాంబరం
వివ్రతాణవిధేయ మాదిపురుషం శ్రీరామచంద్రం భజే. 40

మ. ఊతిపులీరమణుఁ హిరణ్యతిలకుఁ † శ్రీరాము వర్ధిష్ఠుర
ఊతవిశ్వంభరు దేవతావినుతు రాజీవాఱు విప్రావనుఁ
దతవిద్యజ్ఞనశ్రీకరుఁ సకలవిద్యావాసు సాదామిసీ
ద్యుతిచేలుఁ వివిధాస్త్రశస్త్రనిపుణుఁ † దోషాపహుఁ గొల్పెదన్.

తా. సీతయొంటిగారుబొట్టుగాఁ గలిగినట్టియు భూమినిబాలించునట్టియు పృథ్విఁ బొందునట్టియు సమస్తాయుధములయందు నేర్పరియైనట్టియు విద్యాంసులకు శోభను జేయునట్టియు విద్యులకు నివాసస్థానమైనట్టియు దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టియు మొఱపునంటి శోభగలవస్త్రము గలిగినట్టియు బ్రాహ్మణసంరక్షణమునకు నధీశుఁ డైనట్టి యొ నాదిపురుషుడైన శ్రీరామచంద్రుని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీవశవర్తినం రణజితం రత్నాకరాగారిణం
వజ్జిగ్రీవ మదానహం పటుభుజం వద్వాప్రకోటిప్రథమ్
విష్ణుం జిష్ణు మవార్యశౌర్యనిలయం నీలాంబునశ్యామలం
రత్నాలంకరణాన్వితం రఘుపతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. 41

మ. అవనీజావశవర్తి జిష్ణురఘురామాధీశు దోస్సారునిఁ
రవికోటిద్యుతినిలనీరదనిభుఁ † రత్నాకరాగారు రా
ఘవు సర్వాత్ము నవార్యశౌర్యుఁ గనకాకలోష్ఠజ్జివ్వులుఁ బుష్టికం
తవినిర్భేదను విష్ణునిఁ హృదయవీరంబందు భావించెదన్.

తా. సీతకు వశమందుండునట్టియు యుద్ధమందు జయించునట్టియు సముద్రము గృహము గలిగినట్టియు రావణమదమును గోసేవేసినట్టియు సమగ్రములైన హస్తములు

గలిగినట్టియు కోటిసూర్యులకాంతి గలిగినట్టియు వ్యాపకస్వభావుఁడును జయస్వభావుఁడునైనట్టియు అడ్డగింపశక్యముగానికౌర్యమునను స్థానమైనట్టియు నల్ల మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు రత్నాలంకారములతోఁగూడినట్టియు రఘుపతియగు శ్రీరామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. దేహనాం హితకారణేనభవనే ధృతావృతారం ధ్రువం

రామం కౌశికయజ్ఞవిఘ్నదళనం తాటకాసంహరమ్

నిత్యం గౌతమపత్ని శాపదళన శ్రీపాదరేణుం శుభం

శంభోరుక్మటచాపఖండనమహాసత్త్వం భజే రాఘవమ్.

42

చ. అమరహితార్థ మై ధరణీయం దవతారముఁ దాల్చి తాటక

సమయగఁ జేసి గాధిరుతఁసత్రవిఘాతుల సంహరించి ప

త్కములపరాగరాజమునిఁకాంతకు శాపముఁ బాపి శంభుచా

పము నవలీలఁ ద్రుంచినశుభంకరు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. దేవతల కిష్టముఁ జేయుట యనుపాతువుచేత భూమియం దవతారముధరించి కాశ్యపుఁడైనట్టియు విశ్వాసుత్రయజ్ఞవిఘ్నమును బోగొట్టినట్టియుఁ దాటకను సంహరించునట్టియు అవల్యాశాపమును గొట్టివేసిన పాదధూళి గలిగినట్టియు శుభస్వరూపుఁడైనట్టియు శివునిగొప్పధాన్యు ఖండించినట్టి గొప్పబలము గలరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాజీవనేత్రరఘుపుంగవరామభద్ర

రాకేందుబింబనదృశాసననీలగాత్ర

రామాభిరామరఘువంశసముదృవత్త్వం

శ్రీరామచంద్ర మమదేహి కరావలంబమ్.

43

ఉ. సారసవత్రనేత్ర రఘుఁస త్తమ నీరదనీలగాత్ర శృం

గారనిధీశరచ్చశివిఁకాసితవక్త్ర మహాత్మ రాఘవా

శ్రీరఘువంశవార్ధి మణిఁశ్రీరమణీముఖపద్మభాస్కరా

ధీరజనావనారఘుపతీ యభయంబు నొసంగవే దయన్.

తా. పద్మమువంటి కన్నులుగలవాఁడా ! రఘుశ్రేష్ఠుఁడా ! పూర్వచంద్రబింబములతో సమమగు ముఖముగలవాఁడా ! నల్లనిదేహముగలవాఁడా ! సుందరములలో సుందరుఁడా ! రఘువంశమందుఁ బుట్టినవాఁడా ! రామచంద్రా ! రామభద్రా ! నాకుఁ జేయూతనిము.

శ్లో. ముకురుచుచిరగండం పుంసరీకాభతుండం
కరికరభుజపండం రాద్రతేజోగ్నికుండమ్
సమితభువనమండం ఛేదితోగ్రారిమండం
గుణనికరకరండం నౌమిరామప్రచండమ్.

44

మ. ఘనరాద్రజ్వలదగ్నికుండనిభురశ్శుక్లవ్యాహవిధ్వంసకుః
ధనసద్భూమణు తుండతుండసమదోద్ధండప్రచండక సరో
జనినాభుః ముకురాభగండయుగళుః సర్వాత్మ సర్వప్రపం
చనతాంఘ్రిద్యయు సద్గుణాకరు రఘుస్వామి మదిః గొల్చెదన్.

తా. అద్దములవలె నుండరములైన చెట్టులు గలిగినట్టియు పద్మశోభగల ముఖ
ము గలిగినట్టియు నేనుఁగుతోండములవంటిచేతులు గలిగినట్టియు భయంకరముగా నుం
దులేజస్సున కగ్నికుండమైనట్టియు నమస్కరించుచున్న లోక సమాహము గలిగినట్టియు
బ్రద్దలుచేయఁబడిన భయంకరశత్రుమండలము గలిగినట్టియు గుణసమాహమునకు గని
యైనట్టియుఁ దీక్షరూపుఁడైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ధోదండకాండనిని వేశితబాహుదండ
మాఖండలాద్యమరవర్షితపుష్పనర్జన్
ఆయోధనస్థితరజఃపరిఘాసరాంగ
మప్యూర్జితం రఘువరేంద్ర మరిప్రభేదన్.

45

మ. దనుజాధీశవిదారి యై ప్రకటయుః ధత్తౌపరాగోల్లస
త్తనుఁడై వాసవముఖ్యదేవతలు మంఠారప్రసూనప్రవృ
ష్టిని నర్జింప శరాసనాగ్రకరుఁడై చల్వొంద సూర్యావ్వవా
యనదీశోత్పలమిత్ర రామవిభు సీతాధీసు బ్రార్థించెదన్.

తా. ధనుర్దండమంగుంచఁబడిన భుజాదండము గలిగినట్టియు నింగ్రుఁడుమొదల
గు దేవతలచే విర్జింపఁబడిన పువ్వులవాన గలిగినట్టియు యుద్ధమందున్న భూళిచే మలిన
మగుదేహము గలిగినట్టియు బలము గలిగినట్టియు శత్రువులను ఛేదించునట్టి రఘుశ్రేష్ఠు
నిఁ గొలుచుచున్నాను.

శ్లో. నేవ్యం శ్రీరామమంత్రం శ్రవణశుభకరం శ్రేష్ఠసుజ్ఞానిమంత్రం
స్తవ్యం శ్రీరామమంత్రం నరకదురితదుర్వారనిర్ఘాతమంత్రమ్
భవ్యం శ్రీరామమంత్రం భజతా భజతు సంసారనిస్తారమంత్రం
దివ్యం శ్రీరామమంత్రం దివిభువివిలసంతృక్షరక్షైకమంత్రమ్.

46

చ. శ్రవణశుభంకరంబు పటుఁగంస్పృతితాపనివాదంబు రా
రవముఖ హేతుదుష్కృతఁగి గాకరణంబు రిపు ప్రహరము
భువిదివిను ప్రకాశితము * మోక్షదము నునివేకకారణం
బపు రఘురామ నామకసు*హానానుజప్య మొనర్తు నిశ్చయన్.

తా. నేనించఁగి నట్టియుఁ జెవులకు శుభమున జేయునట్టియు శ్రేష్ఠకామలము
త్రమైనట్టియు స్తోత్రముఁజేయఁగి నట్టియు సరకములకుఁ బాపములకు నివారించు రక్షి
ముగాని పిడుగైనట్టియు డేనుకరమైనట్టియు సంసారము దాఁలించునట్టియు శ్రేష్ఠమైన
ట్టియు భూమ్యాకాశములయందలివారికి మోక్షరూపసంరక్షణమునకు ముఖ్యమైన శ్రీ
రామమంత్రమును జనము నేనించుఁగాక! నేనించుఁగాక!

శ్లో. ఆజానుబాహు మరవిందనృశం శుభాంగం

రాజాధిరాజ మఘరాజితనుఃపతంగమ్

శ్రీజానకీముఖసరోరుహం సుప్తభృంగం

శ్రీనాయకం హృది భజామి కృపాంతరంగమ్.

47

మ. అరవిందాయతపత్ర నేత్రు వరకళ్యాణాంగు శ్రీజానకీ
తరుణీవక్త్రసరోజము త్తమఘపుష్ప * దైత్యారి నాజానుబా
హు రమేశ్వర గుఁగ మంధకారరవినామ్యుక్త సస్కృపాంగోధిపం
దరుణి రాజులము రామనిభు నానందంబునం గొల్పెదన్.

తా. మోక్షార్థపర్యంతము భుజములు గలిగినట్టియు బద్ధములవంటి కన్నులు
గలిగినట్టియు శుభమునుదేహము గలిగినట్టియు రాజులకు రాజైనట్టియుఁ బాపము
యనుచీకటికి నూర్చుఁడైనట్టియు సీతాముఖపద్మమునకుఁ గుమ్మదయైనట్టియు లక్ష్మి
కిఁ బెనిమిటియైనట్టియు దయాహృదయుఁడైన రాముని మనస్సున నేనించుచున్నాను.

శ్లో. ఏకేనబాణ మపరేణ కరేణ చాపం

హర్షాద్యహంత మనమానజ్ఞాశిరస్కమ్

సీతాసహాయ మనుజేన సమంచరంతం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

48

చ. కరయుగళ ప్రదీప్తశరకార్దుకుఁ డై రిపునాశకాంక్షయై
స్ఫురితజ్ఞాశిరస్కుండయి * భూమినుతాయతుఁ డై శ్రితార్ద్రసిం
హుఁ డయి తారహరధరుఁ * డై సహలక్ష్మణుఁ డై సరించుచు
స్థిరు రఘురాము సంస్మరణఁ * జేసి యభీష్టముఁ జెందు చి త్తమా.

తా. ఒకచేత బాణమును మఱియొకచేత ధనుస్సును సంతోషమువలన పహించుచున్నట్టియు గొప్పజటలు శిరస్సునఁ గలిగినట్టియు నీతకు సహాయుఁడైనట్టియుఁ దమ్మునితో సంచరించుచున్నట్టి శ్రీరామచంద్రు నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. ఆమీలయన్ దశశిరోవదనాంబుజాతే
ముస్తీలయన్ జనకజానయనోత్పలేచ
ఆనందయన్ సకలజీవచకోరరాశిం
శ్రీరామచంద్రవిభు రస్తు మదీయచిత్తే.

49

చ. ఘనబలబాహుశౌర్యనశఃకంఠముఖాంబుజముల్ మొగుడ్చు భూ
తనయవిశాలనేత్ర కుముదదవ్యయమున్ వికసింప నర్హన
జ్ఞనవరచాత్రకావళికిఁ సంభ్రమ మొప్ప సముత్సహింపఁజే
సినరఘురామచంద్రునుతిచే సఫలత్వము నొందు చిత్తమా.

తా. రాణి ముఖపద్మమును ముకుళింపఁజేయుచు నీతానేత్రపద్మములను వికసింపఁజేయుచు సమస్తప్రాణులనెడు చకోరపక్షులసమాహమును ఆనందింపఁజేయుచున్న శ్రీరామచంద్రప్రభువు నామనస్సునం దుండుఁ గాక.

శ్లో. రామం పురాణపురుషం రమణీయవేషం.
రాజాధిరాజమకుటార్చితపాదపీఠమ్
నీతావతీం సునయనం జగదేకవీరం
శ్రీరామచంద్ర మశేశం కలయామి చిత్తే.

50

ఉ. రాముఁ బురాణపురుషునిఁ రాజులలానుకీర్తననన్వణి
స్తోమవిరాజమానపదఁతోయగుహద్వయు రమ్యవేషునిన్
దామరసాత్ము భూసతిఁ తారమణున్ జగదేకవీరు శ్రీ
రాము గుణాభిరాముని నిరంతరమున్ స్మరియింపు చిత్తమా.

తా. పూర్వపురుషుఁడైనట్టియు మనోహరవేషము గలిగినట్టియు రాజులకు రాజులైనవారికీర్తించులచేఁ బూజింపఁబడిన పాదపీఠము గలిగినట్టియు నీతకుఁ బ్రేమిటి యైనట్టియు మంచినేత్రములు గలిగినట్టియు జగత్తులయందు ముఖ్యవీరుఁడైన రామచంద్రు నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. సింహాసనస్థం సురనేవితవ్యం, రత్నాంకితాలంకృతపాదపద్మమ్
నీతాసమేతం శశిసూర్యనేత్రం, రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. ఘనసింహాసనసంస్థితృ దివిజసంఘాతార్చితృ రత్నకాం
చనసంచీపితపాదుకాంఘ్రికములు * త్వాపుత్రి కాసంయుతుః
వనజాతా ప్తశ శౌరిక నేత్రుః గరుణావర్ధిష్ఠ రాముః సనా
తను దాసాంగణకల్పకద్రుమము సద్భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. సింహాసనమునున్నట్టియు దేవతలకు సేవించదగినట్టియు రత్నములచేత న
లంకరింపఁబడిన పాదపద్మములుగలిగినట్టియు నీతతోఁగూడినట్టియు చంద్రనూర్యులు
నేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశరాజులను సంతోషింపఁజేయు చంద్రుడైనరాముని
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం సుజనానురూపం
లుకాహరం రాక్షసవంశనాశమ్
వేదాశ్రయాంగం విపులాయతాక్షం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

52

మ. సుజనానందకరుఁ విశాలనయనుఁ * సుగ్రీవసన్నితృనిఁ
రజనీనంచరవంశవంశదహనుఁ * రాజేంద్రు లంకాహరుఁ
విజయశ్రీలసితాంగు రామవిభు పృథ్వీపుత్రికానాయకుఁ
భజియింతు నిరతంబు రాఘవవరఁ బ్రహ్లాంబు నిష్ఠాప్తికిన్.

తా. సుగ్రీవునికి స్నేహితుడైనట్టియు యోగ్యుల కనుకూలుడైనట్టియు లంక
ను సంహరించినట్టియు రాక్షసవంశమును వశింపఁజేసినట్టియు వేదముల కాధారమైన
దేహముగలిగినట్టియు రాఘవరామచంద్రుడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. అనంతకీర్తిం వరదం ప్రసన్నం, పద్మాసనం సేవకపారిజాతమ్
రాజాధిరాజం రఘువీరకేతుం, రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

చ. అనుపమకీర్తిసాంద్ర నిరతాశ్రితస్వర్కహింజంబు విశ్వమో
హనుని నహస్రపత్రకమలాలసను రాజలలాము రాఘవుఁ
ఘను రఘువీరకేతువఘఃఘన్మరునిఁ వరదుఁ బరాత్పరుఁ
జనునుతు రామభూవిభుఁ బ్రసన్నునిగా భజియింతు నెమ్మదిన్.

తా. అంతములేనికీర్తి గలిగినట్టియు వరములవిచ్చునట్టియు శాంతుడైనట్టియు
పద్మముంటి మొగముగలిగినట్టియు భక్తులకుఁ బారిజాతపుష్పమైనట్టియు రాజాలకురా
జైనట్టియు రఘువంశరాజులకుఁ బ్రధానుడైనట్టి రాఘవరామచంద్రుడైనరాముని సే
వించుచున్నాను.

శ్లో. పద్మాసనస్థం సురసేవితవ్యం, పద్మాలయానందకటాక్షవీక్ష్యం
 గాంధర్వవిద్యాధరగీయమానం, రామంభజే రాఘవరామచంద్రమ్.
 మ. అనురస్తామనతాంఘ్రిపద్మయుగసాహస్రానమధ్యస్థితౄణ
 గమలానందకటాక్షవీక్షణపరుణః * గంధర్వగానప్రియుణ
 విమలుణ రాఘవరామచంద్ర వరదుణః * విశ్వాత్మ విశ్వంభరుణ
 సుమకాండాయుతసుందరుణః గొలిచెదణః * శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. పద్మాసనమంగున్నట్టియు దేవతలకు సేవింపఁదగినట్టియు లక్ష్మీయొక్క
 అనందముతోఁ గూడిన కేఁగఁటిచేఁ జూడఁదగినట్టియు గంధర్వులచే విద్యాధరులచే
 గానము చేయఁబడుచున్నట్టియు రాఘవరామచంద్రుఁడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప
 మద్వైత మానంద మనాదిగమ్యమ్
 పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం
 రామం భజే రాఘవ రామచంద్రమ్.

55

చ. అనఘు నచింత్య నవ్యయు ననంతం నమేయు ననాదిగమ్య పా
 వనసుచరిత్రం నద్యయు నవాఙ్మయు నచ్యుతం బుణ్యరూపుని
 ఘను బురుషోత్తము స్ఫరమకారుణికుణ రఘురామచంద్రు స
 జ్జనసుతం రాఘపుణ వరదు * సంతత మెంతం హృదంతరంబునన్.

తా. ఊహింప శక్యము గానట్టియు స్ఫుటముగానట్టియు అంతములేని రూపము
 గలిగినట్టియు రెండవస్తువులేనట్టియు నానందస్వరూపుఁడైనట్టియు మొదటినుండియుఁ
 బొంద శక్యముగానట్టియు పుణ్యరూపము గలిగినట్టియుఁ బురుషోత్తముఁ డను పేరుగల
 రాఘవరామచంద్రుఁడగు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. మందస్త్రితం కుండలగండభాగం
 వీతాంబరం భూషణభూషితాంగమ్
 నీలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం
 రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

56

చ. దరహాసితాననాంబురుహుఁ * దస్తసువర్ణవినూత్నరత్నవి
 స్ఫురితకీటకుండలవిభూషణభూషితు భవ్యకాంచనాం
 బరుఁ గుముదాభగాత్ర మునివందితుని భువనైకమిత్ర సు
 స్థిరసుచరిత్ర రామవిభుఁ * జిన్నయు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. చిటునవ్వు గలిగినట్టియు కుండలములు గండస్థలములయందుఁ గలిగినట్టియు పచ్చనిబట్ట గలిగినట్టియు అలంకారములచే నలంకరింపఁబడినదేహము గలిగినట్టియు నల్ల కలువలవంటిశరీరము గలిగినట్టియు లోకములకు ముఖ్యస్నేహితుడైన రాఘవరామచంద్రుఁ డగురాముని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. డిండిరహాసమణికుండలచారుకర్ణ
దోర్దండశౌర్యజితభండనశౌర్యగీర
కోదండకాండపరిమండితపార్థివేంద్ర
వేదండయానజయరాఘవరామచంద్ర.

57

చ. ఘనమణికుండలోల్లసితకర్ణు శ రాసనకాండమండితుఁ
జనవరు గుంభిరాడ్లమును * శారద ఫేనపటీరహాను దు
ర్జనుదగర్వినిర్మరణాచారుభుజాబలశౌర్యధుర్యు న
జ్జననుతచర్య రాము ననిశంబు నుతించెద నిప్తసిద్ధికిన్.

తా. నురుగునంటి నవ్వుగలవాఁడా! మాణిక్యకుండలములచే సుందరమయిన కర్ణములగలవాఁడా! భుజపరాక్రమముచే జయింపఁబడిన యుద్ధముగలవాఁడా! శౌర్యముచేత ధైర్యముగలవాఁడా! ధనుర్దండముచే నలంకరింపఁబడినవాఁడా! రాజశ్రేష్ఠుఁడా! వీరుగు నడకగలవాఁడా! రాఘవరామచంద్రా! సర్వోత్కృష్టుడవగుము.

శ్లో. లోకాః సప్తనినాదయః హరిహాయ స్యాంతర్భయం. వర్ధయః
సప్తానాం చ భువాం స్రకంప ముదయః సప్తార్ణవాః ఘూర్ణయః
ఉన్నీలాని రసాతలాని జనయః సప్తాపి పృథ్వీధరాః
సుశ్రీరాఘవ బాహుదండవిదళితోఽటండచండధ్వనిః.

58

మ. తతసప్తాంబుధులు స్థరిత్రీధరసంతానంబులుఁ ఘూర్ణితై
శతమన్యుం డతిభీతిజెందె బ్రబలై * సప్తార్ధ్యలోకంబు లా
యతవిభ్రాంతి నధోజగంబు జనము * లావ్యలోలతం జెందె భూ
పతిరామాధిప బాహుదర్పదళనప్రధ్వంసచాపధ్వనిన్.

తా. రామునిభుజాదండముచే బ్రద్ధలైన ధనుస్సుయొక్క తీక్షణమైనధ్వని యేడు లోకములను ధ్వనింపఁజేయుచు నింద్రునిచిత్తమందు భయమును వృద్ధిఁజేయుచు సప్త భూములకు వణికును బుట్టించుచు నెడుసముద్రములను గలచుచు పాతాళలోకము లను సంహరించుచు సప్తకులపర్వతములను గడల్పుచు వ్యాపించెడు.

శ్లో. బ్రహ్మాండం దశయన్ వియద్విదశయన్ భాగీశభాగస్థలే
సంత్రాసంజనయన్ సముద్రపటలీతోయం సముద్వేలయన్
చిక్పాలానసి త్తోభయన్ కులగిరౌ దీర్ఘత్వమాపదయన్
సక్షత్రాణిచ సాతయన్విలసతే శౌరే ధనుర్జ్వరపః.

59

మ. తనకోదండగుణధ్వని నృగిలె ఖఃఖానంబు బ్రహ్మాండమున్
వనధుల్ పొల్లె దిగీశపక్షి వణఁకెన్ ♦ వ్యాపేంద్రభోగంబు లె
ల్లను సంత్రాసము నొందె బర్వతము లల్లారెన్ నృహిం డుల్లె గ్ర
క్కున సక్షత్రము లట్టిరామవిభా గాఃకుల్ స్థు నృశంసించెదన్.

తా. శ్రీరాముని వింటివారియొక్క ధ్వని బ్రహ్మాండమును బద్దలుచేయుచు నా
కాశమున బగులించుచు శేషునిపడగలయందు భయమును బుట్టించుచు సముద్రములంటి
ని ఒడ్డు దాటువట్లుగాఁజేయుచు చిక్పతులను తోభిపెట్టుచు కులపర్వతములయందు మ్ర
ద్దలగుటను సంపాదించుచుఁ జాక్కులను బడఁగొట్టుచుఁ బ్రకాశించుచున్నది.

శ్లో. యశ్చండగాంభీర్యధనుర్విజేతా, భూమండలీపుణ్యకృతావతారః

అఖండలాదైవ్యరమరై రువేతః, కోదండపాణిః కులదైవతం నః.

60

ఉ. ఎవ్వఁడు ధాత్రిమండలి సహీనమహానుకృతావతారకుం
డెవ్వఁడు విల్లు చేగొని జయించువిరోధుల నిన్నుమానసుం
డెవ్వఁడు బ్రహ్మరుద్రుఁడీ జేంద్రముఖామరదేవవేష్టితుం
డెవ్వఁడు చావపాణియుతుఁ జెంచఁగ మత్కులదైవతం బగున్.

తా. ఏరాముఁడు తీక్షణుగు గాంభీర్యముగల ధనుస్సుచే జయించువాఁడో భూ
మండలముయొక్క పుణ్యమాచేతఁ జేయఁబడిన యవతారము గలవాఁడో ఇంద్రుఁడు
మొదలగు దేవతలతోఁ గూడుకొన్నవాఁడో అట్టిధనుస్సు హస్తమందుఁ గలరాముఁడు
మాకుఁ గలదైవము.

శ్లో. వైదేహ్యసనుమేత్యరాజ్యమనిశం సావర్ణసింహాసనే
మందారద్రుషువాటికాంతరమహాశ్రీచంద్రకాంతాలయే
తైకేయాతనయాంజనాతనయసత్సమిత్రిసంసేవితం
మేఘశ్యామముదారహాసవదనం శ్రీరామచంద్రం భజే.

61

మ. స్థిరకల్పస్థలచంద్రకాంతవనతిః ♦ సింహాసనాసీనుఁ డై
నిరతంబుఁ ధరణీసుతాసహితుఁ డై ♦ నీలోత్పలశ్యాముఁ డై

దరహాసాననుఁడై మరుత్సుతనుమిఁ త్రావుత్రుకై కేయిన
ద్వరపుత్రార్చితుఁడై నరామజనాధిపావీరు బ్రాహ్మచరిన్.

తా. సీతతో రాజ్యమును బొంది మందారవృక్షములతోఁటలలో గొప్పచంద్ర
కాంతగృహమందు బంగారుపీఠమందు భరతాంజనేయలత్తణశత్రుఘ్నులచే నేవిం
పబడుచున్నట్టియు మేఘములై నల్లనై నట్టియు మంచమండహాసముతోఁగూడిన
మొగముగలిగిన శ్రీరామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. నై దేహ్యేషుల కాంకురార్చితశనఃఖ్యలంబహస్తాంబుజో
హస్తేమోదితరత్నకంకణరచకల్పద్ధామాశాంవనే
పాదాభ్యాం మణిపాదుకాద్మతీతరస్మేంభిన్నభాభ్యాం చర
న్నిష్టాలాపసుధారసం దిశతు మే శ్రీరామచంద్రో హరిః. 62

మ. తతమందారవనాంతరంబున లసద్దత్నాసలీపాదుకా
ద్యుతి జెలొప్పునునభోజ్యవలాంఘ్రియుతుఁడై యోహాసహస్తాశ్లేషరం
జితరోమాంచితగాత్రుఁడై యలగు నాశ్రీరామచంద్రుండు మా
కతికారుణ్యత నిచ్చు సత్సరససలీలాపామ్భుతం బెప్పుడున్.

తా. కల్పవృక్షములతోఁటయందు సీతయొక్క పులకాంకురములచే నొప్పుచు
న్న దేహమందు వ్రేలుచున్నహస్తపద్మము గలిగినట్టియు చేతియందు సుతోషకరమై
రత్నకంకణములధ్యని గలిగినట్టియు మాణిక్యముల సావుతోళ్లముఁ గాంతినిజేయు వ్యా
పించుచున్న గోళ్లుగల పాదములచే సందరించుచున్న శ్రీరామచంద్రరూపుఁడైన వి
ష్ణువు నాకు మంచిమాటల నెడు సమృతరసము నిచ్చుఁగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితజానకీకుచయుగే విస్త్రస్తహస్తాంబుజం
ప్రోజ్జ్వంభాననపంకజోపరిసద్యిస్తప్తబింబాధరమ్
సత్తారేణవిశిష్టకంకణరవేచోంకారశబ్దాశ్రయే
భాంతం శారదచంద్రహాస మనిశం నందే సహారాఘవమ్. 63

ఉ. దాపలిపార్శ్వమందలరు య ధాత్రిసుతాకుచకుంభయుగ్మనం
దీపితహస్తపంకజ వినిర్మలశారదచంద్రహాసనిక
శ్రీపతివిద్రుమాధరు హారిక బ్రణవోజ్యవలకంకణస్వన
త్క్వాపతివిస్ఫుటాబ్జముఖుఁ జానకిరాము భజింతు నెప్పుడున్.

తా. ఎడమతోడయందు సీతయొక్కకుచద్యంద్యమందు వ్యాపించిన హస్తపద్మ
ములు గలవాడును ఆవులించుచున్న ముఖపద్మముపైఁ బ్రకాశించుచున్న స్పష్టమగు

దొండపండువంటి యధరముగలిగినట్టియు ఓంకారమున కాధారమైన తారకమంత్రి
ములతోఁగూడిన కంకణధ్వనియందుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు శరత్కాలచంద్రుని
వంటి నవ్వుగలరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీనహితంచ లక్ష్మణయుతం వై కేయపుత్రాన్వితం
సుగ్రీవంచ విభీషణానిలసుతౌ నీలం నలం సాంగదమ్
విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమభరద్వాజాచికా మానయన్
రామౌ మారుతినేనితః స్మరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే. 64

మ. జనకాత్మోద్భవలక్ష్మణ భ్రమ్యుతుఁడై * సామ్రాజ్యపీఠస్థుఁడై
దనుజేశ్వరజవాయజాంగదభరః వావిజాత్రిబ్రహ్మశ్రీసం
దనగాధేయః రోధిఘాతిభరతుల్ * నానాప్రకారంబులన్
ఓనమున్ గొల్పఁ జెలంగురామవిభు నగ్నిం గొల్తు నిష్టాప్తికిన్.

తా. సీతతోఁగూడినవాఁడై లక్ష్మణునితోఁగూడినట్టి శత్రుఁఘ్నునితోఁగూడిన
ట్టి భరతుని సుగ్రీవాగులను విశ్వామిత్రాదులను గారవించుచు అంజనేయునిచేత నేని
చఁబడుచున్న రాముఁడు సామ్రాజ్యపీఠమందుండి నన్నుఁ దలంచుగాక (అట్టిసమయ
మున నేను రామనిశలంపునకు వచ్చినట్లైన గృతార్థుడనగుదు నని తాత్పర్యము).

శ్లో. రామః ప్రాంజలి మగ్రతోసిలసుతం సౌహార్ద మాదర్యయ
ప్రాంచచ్ఛాసురయుగ్మభాసికరాన్ పశ్చాత్ స్థలే పార్శ్వయోః
వామాంకే వనిజాం విభీషణముఖాన్ సంభావయన్ బోధయన్
ధీముద్రాకరతత్త్వరూప మవతాత్ సామ్రాజ్యసింహాసనే. 65

మ. వరభద్రాసనుఁడై సతీనహితుఁడై * భ్రాతల్ సితీచ్ఛత్రచా
మరమున్ బల్చిమపార్శ్వభాగమునఁ బ్రేమన్ దాల్చి సామారిముం
దరకేల్తోడ్ప విభీషణాదులకు బోధన్ దేవుచున్ భవ్యసు
స్థిరముద్రాకరతత్త్వరూపి యగునాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. ఎదుటదోసిలిగల అంజనేయుని గొడుగుచేతను ఉన్నతమైన వింజామర
బోటిచేత బ్రకాశించుచున్న హస్తములుగలవారై వెనకను పార్శ్వములయందున్న
విభీషణాదులను ఎడమతోడపై సీతను గారవించుచు న్నేహమును జూపుచు జ్ఞాన
ముద్రచేతగల పరతత్త్వమును (అనఁగా జ్ఞానముద్రగల హస్తముచేఁ దెలుపఁదగిన
తత్త్వమును) బోధించుచు సామ్రాజ్యపీఠమందున్న రాముఁడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. పాగండేహితబాలకైః పరివృతః పూర్ణేందుకాంతాననః
 ప్రీత్యాబద్ధవిచిత్ర హేమవసనే సంసక్తకాంచీగుణః
 ఆజానుప్రవిలంబబాహుయుగళశ్శ్యామూంబుభృద్విగ్రహా
 భ్రాతృస్వానుచర శ్చరాచరగురుః పాయాత్పదా రాఘవః. 66

మ. పటుపాగండవయస్కుఁ డర్భకనిజః భ్రాతృవ్యయ్యుక్తుండు న
 త్కృటిబద్ధాంచితహేమవస్త్రవిలసః త్కాంచీగుః శోల్లాసివి
 స్ఫుటనీలాంబుదనర్ణ విగ్రహుఁడు సంపూర్ణేందునక్తుండు దు
 ర్ఘటశౌర్యుండు విలంబబాహుఁ డగు శ్రీరాముండు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. పాగండవయస్సునగు ఇష్టులైన బాలురతో, గూడినవాడై పూర్ణచంద్ర
 సునివంటి మొగము గలిగినట్టియు సంతోషముచే ధరింపబడిన బంగారుబట్టయందుఁ
 దగులుకొన్న మొలత్రాడుగలిగినట్టియు మౌంకాల్లవర్యంతమువ్రేలుచున్న భుజద్వంద్వ
 ముగలిగినట్టియు నల్లమేఘమువంటి దీహముగలిగినట్టియు తమ్ములే తనభృత్యులుగలిగినట్టి
 యు జంగమస్థావరములకు గురువైనరాముఁ డెల్లపుడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వై దేహీరమణీయనక్రీవనజప్రద్యోతఖద్యోతనం
 కేలీనద్ధనిరత్నదీపకళికాకాంతే వసంతం హరిమ్
 సారభ్యప్రసవప్రయుక్తవిలసచ్ఛయాంతరే శాయిసం
 శ్రీమంతం రఘునంశదీపకమణి శ్రీరామచంద్రం భజే. 67

మ. స్థిరకేలీభవనాంతరాంతరవిత్ ధ్విప్రావృతం బైనభా
 సురసారభ్యప్రసూనతల్పమున నాఁగి నీతావక్రతా
 మరసాహస్కరుడై రహించుహరి శ్రీమంతుఁ గకుత్ స్థానవ్యయ
 స్ఫురరత్నం బగురామచంద్రుఁ దలఁతుఁ బూర్ణానుసంపానిధిన్.

తా. నీతయొక్క సాగనైన ముఖపద్మమునకుఁ బ్రకాశించుచున్న సూర్యుడైనట్టి
 యు రత్నదీపములచే మనోహరమైన కేలీగృహమునున్నట్టియు విష్ణురూపుడైనట్టియు
 పరిమళముగల పుష్పములతోఁ గూడినశయ్యయందు శయనించినట్టి శోభగలిగినట్టియు
 రఘునంశమును బ్రకాశింపజేయు రత్నమైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామోబద్ధపయోనిధి స్థుణనిధి గ్రత్వా సమం వానరైః
 లంకాం ప్రాప్య సకుంభకర్ణదనుజం హత్వా రణే రావణమ్
 తత్ర స్థాప్య విభీషణం పునరగా త్ప్రీతాసతిః పుష్పకం
 చాహుః పునరాగత స్సభృశర్వా ధాత్రి మజః పాతునః. 68

మ. బలమున్ గొల్పంగ వార్తి గట్టిరిపుప్రోత్ ధ్రువించి పాలస్త్యము
ఖుల మర్దించి కృప విభీషణున కాఁచునా రేలుగా నిచ్చి చె
న్నలరక మైధిలితోడఁ బుష్పకవిమానారూఢుడై వచ్చి ని
ర్మలసాకేతపురాభిషిక్తుఁ డగురామస్వామి నక బ్రోవుతన్.

తా. రాముఁడు, కట్టబడిన మద్రము గలవాఁడై గుణములకు స్థానముగనుచా
రులతోఁగూడి వెళ్ళి లంకాపట్టణమునుబొంది కుంభకర్ణునితో రాక్షసులతోఁగూడిన
రావణుని యుద్ధమందుఁగొట్టి యాలంకయందు విభీషణుని నిలిపి నీతతోఁగూడినవాఁడ
గుఁడుఁ బుష్పకమానెక్కి తిరిగినచేసు. అట్లు తిరిగివచ్చినవాఁడగుచు భూమిని భరించిన
ట్టి పుట్టుక లేనిరాముఁడు మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. రతోల్లనజ్వలితకుండలగండభాగం
కస్తూరికాతిలకశోభితఫాలభాగమ్
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం కరుణాకటాక్షం
శ్రీ రామచంద్రముఖ మాత్మని సన్నిధతామ్.

69

తా. కస్తూరితిలకాననుండు మహితాఃకర్ణాంతనేత్రుండు దే
వస్తాత్రాంఘ్రినరోరుహుండు కరుణాఃపాంగేక్షణుం డంచిత
భ్యసోదస్తకళాకలాపుండు మణిప్రసీతనత్కుండలుం
డస్తోకోజ్వలికీర్తిరాముఁడు మదీయాత్మక బ్రసన్నుం డగున్.

తా. మణులచేఁ బ్రకాశించుచున్న ప్రజ్వలించుచున్న కుండలములుగల గండస్థ
లములు గలిగినట్టియఁ గస్తూరిబొట్టుచేఁ బ్రకాశింపజేయఁబడు నుదురు గలిగినట్టియు
చెవులనుమీపమునకు బొడవైన నేత్రములు గలిగినట్టియు దయతోఁగూడిన శ్రేగంటి
చూపు గలిగినట్టియు రామునిమొగము నాహృదయమందు సమీపించుఁగాక.

శ్లో. హేలాభగ్నశశాంకశేఖరధనుర్భూమండలాఖండల
శ్రేణీమాళిలనద్విసూత్నమణిభిర్దీప్తాంఘ్రిపాకేరుహః
కల్యాణం జనయత్ప్రఖండవిభవః కల్యాణవీలోత్సవే
మార్తాండాన్వయచుండనశ్చ భవతాం రామ స్సరామ స్సదా.

70

మ. ధరణీపాలకిరీటరత్నవిలసత్స్పదాంబుజాతుండు శం
కరకాండాననఖండచుండు ధరణీకన్యానమేతుండు భా
స్కరవంశోద్భవచుండనుండు నిజసత్కల్యాణవీలోత్సవా
కరుణా రాముఁ డొనంగు మా కతిదయ ధన్యల్యాణ మెల్లప్పుడున్.

తా. విలాగముచే గొట్టబడిన యీశ్వరధనుస్సు గలిగినట్టియు రాజులపట్కులయొక్క కిరీటములయందు బ్రకాశించుచున్న క్రొత్తమణులచే బ్రకాశించుచున్న పాదపద్మములు గలిగినట్టియు గొప్పవైభవము గలిగినట్టియు మార్యవంశమున కలంకారమైనట్టియు సీతతోఁగూడినరాముఁ డెల్లపుడును గళ్యాణవిలాసోత్సవముం దున్నవాఁడై మీకు శుభమును బుట్టించుఁగాక.

శ్లో. విద్యుత్ స్ఫురన్ కరకుండలదీప్తచారు
గండస్థలం మణికిరీటవిరాజమానమ్
వీతాంబరం జలదనీలముదారకాంతిం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

71

మ. పరవిద్యుద్వ్యతిరత్నకుండలవిభాసవద్గండభాగు స్ఫుయో
ధరనీలాభుమణీదగద్భగితసత్కల్యాణకోటిరుభా
స్కరచామీకరవిస్తృతాంబరు మునిస్తవ్య ధరాపుత్రికా
వరు శ్రీరాము నిరంతరంబు మనసావాంఛ నివ్విలోకింపుమా.

తా. మెఱపువలె బ్రకాశించుచున్న మకరాకృతిగల కుండలములచే బ్రకాశించుచున్న సుందరగండస్థలములు గలిగినట్టియు రత్న కిరీటముచే బ్రకాశించుచున్న యుఁ బద్మనిబట్టగలిగినట్టియు మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు గొప్పకాంతిగలరాము నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. కరతలధృతచాపం కాలమేఘస్వరూపం
సరసిజదళసేత్రం చారుహాసం సుగాత్రమ్
వీచినుతవనవాసం విక్రమోదగ్రవేషం
ప్రణమత రఘునాథం జానకీప్రాణనాథమ్.

72

మ. ఘనకాలాంబుదసన్నిభాంగునకు భూకన్యామణీప్రాణనా
థునకు సారసపత్ర సేత్రునకు సంద్యోస్సారికి జారుహా
సునకు గార్దుకపాణికి బ్రకటతేజోరాశికి శౌర్యధు
ర్యునకు రామునకు వసేచరున కేనుస్కంఠతో మొక్కిదన్.

తా. హస్తమందు ధరించబడిన ధనుస్సుగలిగినట్టియు నల్లని మేఘమువంటి రూపముగలిగినట్టియు పద్మదళములవంటి కమ్మగలిగినట్టియు సుందరమగు నవ్వుగలిగినట్టియు మంచితేజము గలిగినట్టియు ఐననుండు నివాసముగలిగినట్టియు పరాక్రమముచే విన్నతమగు వేషముగల సీతాప్రాణనాథుడైన రాముని ననుస్మరింపుఁడు.

శ్లో. యః పృథ్వీభరవారణాయదివిజై స్సంప్రార్థిత శ్చిన్మయః
 సంజాతః పృథివీశలే రవిశలే మాయానుసౌవ్యయః
 నిశ్చక్రం హతరాక్షసః పునరగా ద్భ్రూత్వా త్వమాద్యం స్థిరాం
 కీర్తిం పాపహరాం విధాయ జగతాం తంజానకీశం భజే. 73

మ. అవసీభారనివారణార్థమున మత్త్యశ్రేణిస్థాపనగా
 రవివంశంబున మత్త్యరూపతనుడై * రక్షస్సులకు దుగించి త్రై
 భువనవ్యాప్తయశస్కుడై నిజపదంబుల జేరి యవ్యక్తుడై
 శివుడై యక్షుడై యచింత్యుడగునాశీతేశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. జ్ఞానరూపుడైన యేరాముడు భూభారముమాన్యుటకు దేవతలచేత్రా
 ర్థింపఁబడినవాడై భూప్రదేశమందు సూర్యవంశమందు మాయానుసౌవ్యరూపుడై పృట్టి
 నవాడగుచు నాశనరహితుడైనవాడగుచు రాష్ట్రములేపందునట్లుగా సంహరించఁబ
 డిన రాక్షసులుగలవాడగుచు జగత్తులకు బాపమును హరించునట్టి స్థిరమైనకీర్తినిజేసి
 మొదటిదైన బ్రహ్మస్వరూపమును బొందెనో యట్టిసీతాభర్త యగురాముని సేవింప
 చున్నాను.

శ్లో. విశోద్భవస్థితిలయానిషు హేతుమేకం
 మాయాశ్రయం విగతమాయ మచింత్యమూర్తిమ్
 ఆనందసాంద్ర మమలం నిజబోధరూపం
 సీతాపతిం విడితతత్త్వ మహం నమామి. 74

మ. భువనోత్పత్తిసమృద్ధినాశనకర్త * బోధనస్వరూపుఁ బ్రథా
 నవిహీనుఁ విమలఁ బ్రథానయుతు నానందుఁ ధరాపుత్రికా
 ధవు నదవంధ్యు నచింత్యుఁ దత్త్వవిదు భక్తత్రాణపారీణి మా
 సవనాధార్మితు రామచంద్రుని జగన్మాఘుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ప్రపంచముయొక్క పుట్టుపు, ఉనికి, సంహరించుట మొదలగువానియందుఁ
 గారణమైనట్టియు నద్వితీయుఁ డైనట్టియు మాకు నాధారమైనట్టియుఁ బోయినమాయ
 గలిగినట్టియు నూహించ శక్యముగాని స్వరూపము గలిగినట్టియు నానందముచే దట్లమైన
 ట్టియు నిర్మలఁడైనట్టియు స్వకీయజ్ఞానస్వరూపుడైనట్టియుఁ బెలియఁబడినతత్త్వము
 గలరాముని సేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం నవరత్నకుండలధరం శ్రీరామరత్నామణిం
 శ్రీరామంచ సహస్రభాసునదృశం శ్రీరామచంద్రోదయమ్

శ్రీ రామం శ్రుతకీర్తి మాకరమహం శ్రీ రామము క్తిప్రదం
 శ్రీ రామం రఘునందనం భయహరం శ్రీ రామచంద్రం భజే. 75
 శా. శ్రీ రాముఁ నవరత్నకుండలధరుఁ * శ్రీ రాము రఘోమణిఁ
 శ్రీ రాముఁ శతకోటిభానుసదృశుఁ * శ్రీ రాముఁ జంద్రాననుఁ
 శ్రీ రాముఁ శ్రుతకీర్తిమాకరుఁ బరుఁ * శ్రీ రాము ము క్తిప్రదుఁ
 శ్రీ రాముఁ రఘునందనుఁ భయహరుఁ * శ్రీ రాము నేవించెదన్.

తా. నూతనరత్నకుండలములు గలిగినట్టియు వేయిసూర్యులతోఁ దుల్యుడైనట్టి
 యుఁ బ్రసిద్ధకీర్తిలక్ష్మీకి స్థానమైనట్టియు ముక్తినిచ్చునట్టియు రఘువంశస్థులను సం
 తోషింపఁజేయునట్టియు భయమును హరించునట్టియు శ్రీ రామచంద్రుని నేవించు
 చున్నాను.

శ్లో. శ్రీ రామచంద్ర శరణారవిందయో, రంతరంగచరభృంగలీలయా
 తత్ర సంతిచరసాశ్చతుర్విధా, మాకరందరసవసవంకజే. 76

ఉ. శ్రీ రఘురామపాదసరసీజములందలిమాడ్కిఁ గాంతఁ బెం
 పారఁగ భక్తి యుక్తి ననయంబుఁ జరింపుచు నుండు చిత్తయా
 నూరయగాఁ జిత్తున్విధఫలౌ ప్రికరంబులు సంతతంబు పం
 కేరుహపాలియందుఁ బరికింప రసం బొకటై ప్రవర్తిలున్.

తా. ఓమనస్సా శ్రీ రామపాదపద్మములయందుఁ దుమైదరితి సంచరించుమా,
 ఆపాదపద్మములయందు చతుర్విధపురుషార్థరూపములైన రసములుగలవు పద్మమండైతే
 మకరందరస మొక్కటియే కలదు.

శ్లో. రామః పాతు సదై వమామరిభయా ద్రాగుం సదాభావయే
 రామేణైవ హృతం మహాత్తరతమో రామాయ నిత్యం నమః
 రామా న్నాస్తి పరంపదం సులలితౌ రామస్యపాదౌ భజే
 రామే ప్రీతి రచంచలాస్తు మమ హే శ్రీ రామ మాం పాలయ. 77

ఉ. రాముఁడు బోచు శత్రునికరంబులచే భయ మందకుండ, శ్రీ
 రాముని సన్నుతింతు, రఘురామునిచే లయనుండుఁ బాపముల్
 రామున కేను మ్రొక్కెదను * రామునికంటెఁ బరంబు లేదు, శ్రీ
 రామున కేను దానుఁడను * రామునిపై గురి నిల్చి యుండెదన్.

తా. రాముఁడే నన్నెల్లపుడు శత్రుభయమునలన రక్షించుఁగాక. రామునెల్లపు
 డు ధ్యానించుచున్నాను. రామునిచేతనే గొప్పయజ్ఞానము పొరింపఁబడినది. రాముని

కొలకలపుడునమస్కారము. రామానికంటె వేటగుగమృతస్థానములేదు. సుందరములైనరామునిపాదములను సేవించుచున్నాను. రామునియందు శాసన నిశ్చలమైనభక్తియగుగాక, ఓరామా నన్నేలుము. (ఈశ్లోకమందు రామశబ్దమున కెనిమిదివిభక్తులును జెప్పబడినవి).

శ్లో. రామ మిందీవరశ్యామం, రాజీవాదుతలోచనమ్

జ్యోహేషనిర్జితారాతిం, జానకీరమణం భజే.

78

మ. ఘనసీలోత్పలపత్రగాత్ర విలసత్కంజాతనేత్రుఁ ధరా
తనయాముఖ్యకళత్రుఁ గార్తుకమహాధాన్వానాపహృదైర్విరిఁ గాం
చనచేలుఁ గరుణాలవాలు వినుతఃత్వోపాలు సద్భక్తపా
వనసంశీలు యశోవిశాలుని రఘుస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. నల్లగులవలపత్ర నల్లనైజిట్టియు పద్మమువలెవిస్తారమైననేత్రములు గలిగిట్టియు నారెయొక్కధ్వనిచేత జయించబడినశత్రువులు గలిగినట్టియు సీతకుఁ బెనిమిటియైన రాముని సేవించుచుచున్నాను

శ్లో. నానాదివ్యాత్రు తేజస్సురదనుతభుజశ్శత్రుసంహారధీరః

కౌటిలోద్యోతమానభుక్రికుటియుతముఖం ధారయ న్నంబుదాభః

తూణీరప్రోత్థవేగోల్లసితశరవరం తాడయిత్వా దశాస్యం

వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః, 79

మ. కుటిలభూక్రికుటితామ్యుడై కరలనశ్కోదండదివ్యాస్త్రుడై
చటులారిందముడై బిడోజసుతుడై + శ్యామాంగుడై ధీరుడై
పటుతూణీరవిముక్తకాండపవనిశిర్భగ్నసురేంద్రాద్రియై
కటువృత్తిం జయలక్ష్మీఁ గొన్నధరణీకాంతుండు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. బహువిధములైన దివ్యాస్త్రముల తేజస్సుచేతఁ బ్రకాశించుచున్న గొప్ప భుజములు గలిగినట్టియు శత్రువులయొక్కసంహరించుటయందు ధైర్యవంతుఁడైనట్టియు మంపుచేతఁ బ్రకాశించుచున్న భూభంగముతోఁగూడిన ముఖమును ధరించినట్టియు మేఘశోభగలిగినట్టియు సంబులపొందినట్టి లేచినవేగముచేతఁ బ్రకాశించుచున్న బాణ శ్రేష్ఠములుగల రాక్షసునిగొట్ట పీఠలక్ష్మీచే వనోహరమైనశరీరము గలిగినట్టియు నిండునిచే స్తోత్రముచేయబడిన వీరుడైన రాముఁడు నన్ను రక్షించు గాక.

శ్లో. హత్వా యుద్ధే దశాస్యం త్రిభువనవిషమం వామహస్తేనచాపం

భూమా వారోప్య తిష్ఠ గ్నితరకరధృతం బ్రామర్య బాణమేకమ్

అరణ్యోపాంతనేత్ర శ్వరదళితవపుః కోటిసూర్యప్రకాశో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరాముః. 80

చ. అరుణాంభోరుహనేత్రుఁడై శతసహస్రాదిత్యసంకాశుఁడై
సురయోగీంద్రమునీంద్రకంటకు దశాస్యుఁ డ్రుంచిభిద్రాంగుఁడై
ధరణి గార్తుకమూని బాణ మొకచేతఁ ద్రిష్పదుఁ సన్నుతా
మరనాభుండు జయాభిరాముఁ డగురాఁగునాస్వమి నఁ బోవుతన్.

తా. ముల్లోకములకు విరోధియగు రావణుని యుద్ధమందుఁగొట్టి యెడమచేతిచే
ధనుస్సు భూమియందు నెలిపి తాను నిలువఁబడి కుడిచేతఁ బూనినయొక బాణమును ద్రి
ష్పదున్నట్టియు, నిండుకయెట్టినైన ప్రాంతములు గలకన్నులు గలిగినట్టియు బాణములచే
గాయములుపడ్డదేహము గలిగినట్టియు కోటిసూర్యులవంటి కాంతిగలిగినట్టియు వీరలక్ష్మీ
చే సొగసైనశరము గలిగినట్టియు నింద్రునిచే స్తోత్రముచేయఁబడిన వీరుఁడైన రాముఁ
డు నన్ను రక్షించు గాక.

శ్లో. యుద్ధే సన్నద్ధశస్త్రం కపివరభయదం కుంభకర్ణం సురారిం
బాణే నై కేన సద్యః ప్రకటితహుతభుగ్విశ్వోహరుణాక్షమ్
హత్వా కృత్వా ప్రహేదం సురకపివితతే రానిబృందైకసేవ్యో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరాముః. 81

చ. హరిసరులెల్ల ఓతిల లఁయాంతకురీతి ధృతాస్త్రహస్తము
ష్కరుఁ డరుణాక్షుఁ డై నఘటఁబర్ణ వనించి జయాభిరాముఁ డై
సురపతి వానరుల్ ముదముసాంపు వహింప మునుల్ భజింపఁగా
సుగపతి సన్నుతంప రణశూరుండు రాముఁడు నన్నుఁబోవుతన్.

తా. యుద్ధమందు సన్నాహమొందిన యాయుధముగలిగినట్టి వానరులకు భయ
మునుజేయునట్టి తత్కాలమందుఁ బ్రకటింపఁబడిన యగ్నివంటి యెల్లవారియందలి కో
పముచేత నెట్టినైన కన్నులుగల కుంభకర్ణుఁడనురాక్షసు నొక బాణముచేతఁగొట్టి దేవతల
యొక్కయు వానరులయొక్కయు సమూహములకు సంతోషముజేసి మునిసమూహ
మునకు ముఖ్యముగా సేవింపఁదగినట్టి; (వీరశ్రీల్యాదకము పూర్వశ్లోకములె సర్థముఁ
బాడవలయును.)

శ్లో. దై తేయోదగ్రసేవ్యం పటుతరవిశిఖం భీషణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానస్ఫురదరినిక రా నంధకారాంశ్చ హత్వా

దిక్పాలా పాస్త్రభోగాన్మణిరుచిసుభగాః దిక్షుతాఃస్థాపయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. 82

మ.భయదం బైననుహర్భటిః ధృతధనుః*ర్బాణాస్త్రుః*గర్వదు
ర్నయదైత్యవళివంచకాదిచటులా*స్త్రప్రక్రియ*ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మీ గొనిజంభవైరినుతుః*స్థానంబులు భోగముల్
దయ దిక్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘునాథస్వామి నఁ బోవుచున్.

తా. రాక్షసులలోనున్నతుఁడైన నేవించఁదగినట్టితీక్షణబాణములుగలిగియున్న భయం
కరుఁడైనట్టి ఘోరధ్వనిగల రావణుని ప్రకాశించు శత్రుసమూహములనెదు చీకటు
లనున్నగొట్టి యింద్రునిచే నులింపఁబడినవాఁడగుచు దిక్పాలులనుబొందఁబడిన భోగ
ములుగలవారినిగాను రత్నశోభించే మనోహరులను గాను దిక్కులయందు నిలిపి; (వీర
శ్రీబంధురాంగ ఇత్యాదికము పూర్వమువలె.)

శ్లో.కౌసల్యావీరగర్భాంబుధిఘనవిలసత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మానీంద్రస్వాంతవద్వప్రవిమలతరణిర్ధర్మనైపుణ్యరూఢః
మారీచం రాక్షసేంద్రం నిజశరదహనామూహుతిం కల్పయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. 83

తా.కౌసల్యాజత గాభిచంద్ర మునిహృత్కంజాతకంజాపు వి
ద్యాసంపన్నుని చాటకేయవనదావగర్వంబుకొన వీరల
క్షీసంప్రాప్తశరీరు ధర్మయుతసంశీలుక బూరిస్తుతుక
రాసూనుక రఘువీరు చాళరథి శ్రీరాముక బ్రశంసించెదన్.

తా. కౌసల్యయొక్క వీరగర్భమనెను సమద్రమునకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు
చున్నపూర్ణచంద్రునివంటికాంతి గలిగినట్టియు మునిశ్రేష్ఠుల చిత్తపద్మములకు నిర్మల
నూత్యుఁడైనట్టియు ధర్మమందలి నేర్పునకుఁ బ్రసిద్ధుఁడైనట్టియు రాక్షసశ్రేష్ఠుఁడైన
మారీచునిఁ దనబాణాన్ని కాహుతి యొనర్చి; (వీరశ్రీబంధురాంగ ఇత్యాదికము పూర్వ
మువలె.)

శ్లో.యోదండకారణ్యనిశాచరేంద్రాః, కోదండలీలావిషయాంశ్చకార
వేదండశుండాయితబాహుదండః, కోదండపాణిః కులదైవతం నః.
మ.తతఃజంభుద్విషతుండతుండనిభదోర్ద్వండాత్తకోదండమం
దితుఁడై శూరతదండకాటవిని దాడిఁ జేయుచుక ధూర్జను

గతి వ ర్తించునిశాటులక దునిమి వేడ్క బాణబాణాసనాం
చిహ్నంబు రాముడు మాకుదైవమగుచుక డ జెన్నొందునశ్రాంతమున్.

తా. ఏరాముడు దండకారణ్యమందలి రాక్షసులను ధనుర్విలాసమునకు గోచ
రులనుగాఁ జేసెనో అట్టియేనుఁగుతుండిమైనభుజదండములుగల ధనుస్సు హస్తమందుఁ
గలరాముడు మాకుఁ గులదైవము.

శ్లో.తరుణౌ రూపసంపన్నా, నుకుమారౌ మహాబలౌ
పుండరీకవిశాలాక్షౌ, చీరకృష్ణాజినాంబరౌ.
ఫలకూలాశినాదంతౌ, తాపసౌ ధర్మచారిణౌ
రక్షకులవిహంతారౌ, భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ.

85

చ. అనుపమరూపయౌవనబలాఘ్యల సజ్జనమిత్రులక లన
ద్వనరుహపత్రనేత్రులను డ చాంతుల దాపనధర్మచర్యులక
వనఫలమూలఘోజనుల డ నల్కలధారుల దైత్యబృందమ
ర్దను లగు రామలక్ష్మణుల డ దాసజనావనులక భజించెదన్.

తా. పిన్న నయను గలిగినట్టియు సౌందర్యముతోఁగూడినట్టియు మృదువైనట్టి
యు గొప్పబలము గలిగినట్టియు పద్మములవలె వికాశములగుకన్నులు గలిగినట్టియు
నారచీరలు కృష్ణాజినములు వస్త్రములు గలిగినట్టియు పండ్లు దుంపలు దినునట్టియు కాం
తులు ధర్మమునందు సంచరించువారు రాక్షసవంశమును సంహరించువారు నన్నదమ్ములు
నగు రామలక్ష్మణులు విజయు లగుదురు గాక.

శ్లో.కల్యాణానాం నిదానం కలిమిలదహనం పాననం పావనానాం
పాధేయం మోక్షసిద్ధిప్రథితసుపదపీష్టాస్తయే ప్రస్థితస్య
విశ్రామస్థానమేకం కవివరచవసాం జీవనం జీవితానాం
బీజం ధర్మస్యసన్యస్తభవతి భవతాం భూతయే రామనామ.

86

చ. పరమవిశ్రమము గుళలపద్ధతి కాదిమకారణంబు ని
ద్ధరకలికల్తపాపహము డ ధర్మగుణంబున కాదినీజము
బరమపదానునర్తయగుసాంఘ్యున కిమ్మగునట్టివిశ్వసు
స్థితరమానినేశమున డ జీవితజీవన మై ననున్న శ్రీ
కర మగురామనామము జగంబు పవిత్రముఁ జేయుఁ గావుతన్.

తా. శుభముల కాదికారణమును సాపమానివ్యమున కన్నియు పవిత్రమైనవాని
లోఁ బవిత్రమైనదియు మోక్షసిద్ధికై బ్రసిద్ధమగు మంచి త్రోవ బొందుటకు బయలు

వెడలినవానికి బత్తె మైనదియును గవీశ్వరులవాక్యములకు ముఖ్యమైనవి శాంతిస్థానమును జీవనములను జీవనమును ధర్మమును పృథ్విమునకు గింజయు నగు రామనామము మీపవిత్రతకు సమర్థమగుచున్నది.

శ్లో. కాసల్యానయ నేందుం దశరథముఖారవిందమాతాండమ్

సీతామానసహంసం రామం రాజీవలోచనం వందే.

దీర్ఘబాహు మరవిందలోచనం, దీనవత్సల మనాథరక్షణమ్

దీక్షితం సకలలోకరక్షణే, దైవతం దశరథాత్మజం భజే.

87

తా. కాసల్యానయ నేందునాజిముఖసత్కంజాస్తకంబాప్తు సీ

తాసాధీష్ఠమణిమానసాంబురుహాకాశంబంబు యోగీంద్రహృ

ద్యానుఁ దీర్ఘకర్ణుఁ జగద్గురులసత్త్వం కేజపత్రాక్షునిఁ

దానస్తవ్యు ననాథరక్షణుఁ బరంధాముఁ మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క సేత్రములకుఁ జంద్రుఁడును దశరథుని ముఖపద్మమునకు నూర్యుఁడును సీతయొక్క చిత్తమనెడు మానససరస్సునకు హంసయుఁ బద్మములనంటి సేత్రములుగలవాఁడు నగురాముని నమస్కరించుచున్నాను. పాడైనచేతులు గలవాఁడును పద్మములనంటి కన్నులుగలవాఁడును దీనులయందుఁ బ్రేమగలవాఁడును దిక్కులేనివారికి రక్షకుఁడును ఎల్లలోకముల సంరక్షణమందు దీక్షిగలవాఁడును దశరథపు త్రుఁడు నగు దైవమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సత్యేన లోకాః జయతి, దీనాః దానేనరాఘవః

గురుం శుశ్రూషయా వీరో, ధనుషాయుధశాస్త్రవాన్.

భర్జనం భవబీజానాం, మార్జనం సుఖసంపదామ్

తర్జనం యమదూతానాం, రామరామేతి కీర్తనమ్.

88

చ. అరయఁగ సత్యవాక్యమున • నన్నిజగంబుల దానవైఖరిఁ

గురువుల బాణకోటిరిపు, కోటుల దీనుల దానవైఖరిఁ

సరవి జయించినట్టిరఘుని త్రమః నిర్మలరామనామముఁ

వరసుఖదంబు యామ్యభటచిత్తము స్థలుషాపహం బగున్.

తా. వీరుఁడును రాముఁడు సత్యముచేత లోకములను దానముచేత దీనులను సేచేత గురువును ధనుస్సుచేత యుద్ధమందలి శత్రువులను జయించుచున్నాఁడు. రామరామ యని కీర్తించుట సంసారమతగింజలకు నేపుడు, సౌఖ్యసంపదలకుఁ బరిశుద్ధిజేయనది, యమదూతలకుఁ దర్జనఁ జేయునది.

శ్లో. సకృత్ప్రణామకాయాం, సాక్షినిస్యవిభీషణః
సాపరాధప్రతీకారః, సర్వీరాశూ గతిర్ము.
నజానే జానకీజానే, రామత్వన్నానుభవన్
సర్వేశో భగవాన్యంభు, గావల్క్వికి ర్వేత్తివా నవా.

89

మ. అపరాధం బాసరించి యైన తరణం * బన్న వ్యవహారం బ్రతు వీ
కృపకు సాక్షి విభీషణుడు డగుట ది * త్రే సీవు సీనామ మె
ల్లపుడు భర్తాదు వానిలూరుభవుఁ ఁ * ల్లంబందు జింతించి త
ద్విపులార్థంబు నెఱిగిం నో యెఱుంగరో * వేద్యంబె మాబోటికిన్.

తా. ఏరామునియొక్క ఓక్కపర్యాయము నమస్కరించినవారిని రక్షించుట
విషయమై విభీషణుడు సాక్షియై అట్టి అపరాధముతోఁగూడినవారికిం బ్రతిక్రియఁ
జేయురాముడు నాడుగతి. ఓరాముమార్తీ సేవయొక్క సామర్థ్యమును నేనెఱుఁ
గను. సర్వేశ్వరుడును భగవంతుఁడునగు శివుడును వాల్మీకియు నెఱుఁగునో లేదో.

శ్లో. కృత్యకృత్యవివేకహీనమనసాం మాత్యాదిభి ర్జీవినా
మత్యంతం బహుతారకం సనుభూతా మత్యంతశోకాపహమ్
సత్యానందగుయం సమస్తనిగమస్తాత్మపుదం సంపదాం
స్థానం శ్రీరఘురామనాథాదులం నిర్మల స్మరణ ముచ్యతే.

90

శా. కృత్యాకృత్యవివేకహీనమనసాం * కించిద్జ్ఞై తై నట్టిగో
మాత్యాప్రాప్తలకు నృచిస్తులకు మోక్షార్హంబు వేదాంతసం
స్తత్యం బీష్టితం సదాస్తదమునిశిశ్చింబు నైర్మల్యము
సత్యానందము బామసంస్తృతిమహాపాఖ్యంబు మోక్షం బగున్.

తా. ఇది చేయఁగలిగి యిది చేయఁగలిగి యును వివేకములేనిమనస్సు గలిగి
నట్టిబ్రహ్మామాత్యాది మహాపాపములచే జీవించుచున్న సుఖఘృలకు మిక్కిలి తరింపఁ
జేయునదియు సత్త్వారములముల నాచునదియు సత్యానందరూపమైనదియు సర్వవేద
ములచే స్తోత్రముఁ జేయఁగలిగినదియు సుపదలను స్థానికనదియు నిర్మలమైనదియు నగు
రామనామమును నిత్యమును దలఁచువాఁడు మోక్షము నొందుచున్నాడు.

శ్లో. సాకేతే న్యనికేతనే గురతరో ర్హాతే అనర్హేనకే
వద్దం రత్నసుయం దధాన సుపరం దూష్టాంబుజం జానుని
సీతాం పార్శ్వగతా సరోరుహకరాం విమ్యున్నభాం రాఘవం
పశ్యంతం సరిపూర్ణచంద్రనదనం భాస్వత్పిరీటం భజే.

91

మ. ప్రకటాయోధ్యను చందనాంతికమునఁ ♦ రుగ్నోజ్వలధ్వజహనుం
దకలంకం బగు వేదికఁ నుణికిరిఁగలంకృతుం డై నను,
త్సకతఁ జానువునిఁద హస్త మిడి విశిష్టవ్యాప్తిపం కేరుహం
తకరఁ మైగిలిఁ బార్వమందుగను సీతారాము భావించెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందుఁ దనయింటినుండు బ్రహ్మాంశుచున్న అరుగుగల కల్ప
వృక్షముయొక్క మొదటనుండి రత్నవికారమగుపద్మము నొకచేతను మఱియొకచేయి
మోకాలునందును ధరించినట్టియుఁ బార్వమును బొందినదియుఁ బద్మమునంటి హస్త
ములు గలిగినట్టిదియు మెఱుపుతో సమానురాలగుసీతను జూచుచున్నట్టియుఁ బూర్ణ
చంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టియుఁ బ్రహ్మాంశుచున్న కిరీటముగల రాముని నే
వించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుద్వర్ణోపమాంగీం వికచవరముఖీం విద్రుమాభాధనోష్ఠీం
వేదండాద్ధత్యకుంభ ప్రతికుచయుగళాం వేదముధ్యానతంసామ్
శ్యామాంసపుల్లపద్మచ్ఛదనిభసమునాం చారుహాసాం సునాసాం
సీతాం శ్రీరామ దేవీం శ్రీతజనవరదాం చింతయేనంతమూర్తిమ్. 92

మ. తతసంపుల్లనరోజనేత్రహరివేదండాభకుంభస్తనిక
శ్రీతచింతామణివిద్రుమోష్ఠినవరాజీవాననఁ జుచల
ద్యుతగాత్రిక హరిరాజమధ్యనిగమస్తోత్రాద్భుతాకారభా
సితసుశ్యామసునాసిక గొలిచెదఁ ♦ శ్రీరామ దేవిక మదిన్.

తా. మెఱుపుయొక్కరంగు సామ్యముగలశరీరము గలిగినట్టిదియు వికసించిన
శ్రేష్ఠమైన మొగము గలిగినదియు పగడముయొక్కశోభగల పెదవి గలిగినదియు ఏను
గుయొక్క గర్వయుక్తమైన కుంభస్థలముల నెదిరించుస్తవద్వంద్వము గలిగినట్టిదియు
యజ్ఞవేదికవంటి నడుముగల స్త్రీలకు శిరోభూషణమైనదియు యౌవనమధ్యమరాలును
వికసించినవద్దపు లేకులతోఁ దుల్యములగు నేత్రములు గలదియు సుందరముగు నవ్వుగల
దియు మంచుముక్కుగలదియు నాశ్రయించినజనులకు వరముల నిచ్చునదియు నగు
సంతములేనిస్వరూపముగల రామునిభార్య యగు సీతను ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. మాణిక్యమంజీరపదారవిందా, రామార్కసంపుల్లముఖారవిందామ్
భక్తాభయప్రాపికరారవిందాం, దేవీం భజే రాఘవవల్లభాంతామ్.

చ. అనుపమరామభానువికచాననపంకజనూన్నరత్నకాం
చననవనూపురాంఘ్రినవసారసయుగ్మనిజాశ్రితేష్టదా

యినవక రాంబుజాతమిధి శేషైరపుత్రిసి రాముదేవి నె
వ్వునమున నిష్టసిద్ధికి సహాహితబుద్ధిఁ దలంతు నెంతయున్.

తా. మణివికారములైన యందెలు సాదపద్మములయందుఁ గలదియు రాముఁ
డనెడు సూక్ష్మనిచే వికసించినముఖపద్మము గలదియు భక్తులకు నీగితోఁగూడిన హస్త
పద్మము గలదియు రామునిభార్యయు నగు ప్రసిద్ధురాలైన సీతాదేవిని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. జయతువిజయకారీ జానకీమగాదకారీ
తపనకులపిహారీ దండకారణ్యచారీ
దశవదనకురారీ దైత్యవిఘ్నేదకారీ
మణిమకుటకధారి చండకోదగడధారి.

84

ఉ. ధారణిజానుతోషకరుఁ * దామరసాక్షులప్రదీపకుఁ
ఘోరనిశాచరాంబురుహాకుంజరు నచ్యుతు దండకాటవీ
చారుతరప్రచారు ధృతచావుదశాననమర్దను న్నగి
స్సార్పకీరీటధారి రఘుసత్తము నుర్వి జయంబు పొందెడున్.

తా. జయమును గలిగించునట్టియు సీతకు సంతోషముజేయునట్టియు మూర్ఖ
పంశమంగు విహరించునట్టియు దండకారణ్యణమునందు సంచరించునట్టియు రావణునికి
గొడ్డటిని ధరించువాడైనట్టియు రాక్షససంహారముజేయునట్టి రత్నకీరీటమును ధరిం
చినట్టియుఁ దీక్షమగు భనుస్సును ధరించినరాముఁడు జయించుగాక.

శ్లో. చేతస్థితం చింతకచింతనీయం, చింతాహరం చింతితపారిజాతమ్
అచింతనీయం బహుచింతయేహం, తమేనరామం భువనాభిరామమ్.

మ. సకలాత్మసీతు సర్వచింతతుని దానప్రాంగణప్రాంతక
ల్పకర్ముణ శౌరి సదీంత్యుపచ్యుతుఁ బరబ్రహ్మంబుఁ జింతాహరణ
బ్రహ్మానందకిరణ బహుధరుఁ బరుఁ * రాముఁ ఘనశ్యాము దా
రకనాముఁ రంపికోటిధాము మనె నశ్రంతంబుఁ జింతించెదన్. 95

తా. చిత్తమందున్నట్టి మూ భక్తులకుఁ ధ్యానింపఁదగినవాఁడును విచారము వారిం
చువాఁడును గోరఁబడినవస్తువులకుఁ గల్పవృక్ష మైనవాఁడును ఊహింప శక్యముగానట్టి
యు లోకములకు మనోహరుడైనవాఁడు నగు రాముని నేను విస్తారముగా ధ్యానిం
చెదను.

శ్లో. సాకేతే శరదందుకుందధవలే సౌధే మహామంటపః
 పర్యస్తాగరుధూపధూమపటలే కర్పూరదీపాజ్జ్వలలే
 సుగ్రీవాంగదవాయాపుత్రసహితం సౌమిత్రిణా నేవితం
 లీలామానుషవిగ్రహం రఘుపతిం రామం భవే శ్యామలమ్. 96

మ. ఘనసాకేతమునందుఁ గుంజమునఁ గాచుచున్నది వా
 ననలఁ జెన్నగుధూపధూమపటలాఁగర్పూరదీ
 పనిరూఢం బగుసౌధమంటపమునఁ జిత్రలే కర్పూర గోల్ప మిం
 చినలీలామానుజాకృతం బరగు సాశ్రీరాముఁ జిత్రించెదన్.

తా. అయోధ్యాపురమందు శరత్కాలచంద్రునివలెను పుల్లెపువ్వులవలెను దెల్ల
 నైన మేడయందు వ్యాప్తమైన అగరుధూపపు పొగలగుసూహము గలిగినట్టియుఁ
 గర్పూరదీపములచేఁబ్రకాశించుచున్న గొప్పమంటపమునందుఁ జిన్నగ్రీవునితో అంగదుని
 తో నాంజనేయునితోఁ గూడనట్టియు అక్షయమైన నేవించఁబడుచున్నట్టియు లీలామ
 నువ్యూహపుఁ జైనట్టియు రఘుపతియైనట్టి శ్యామలార్ణవముగల రాముని నేవించు
 చున్నాడు.

శ్లో. రామఃపితా రాఘవఏవమాతా
 రామోనుబంధుశ్చ సఖాపితృశ్చ
 రామోగురు ర్నే పరమంచ దైవం
 రామం వినా నాన్యమహం న్నరామి. 97

ఉ. రాముఁడు తండ్రి మజ్జనని * రాముఁడే బంధుఁడు రామచంద్రుఁడే
 రాముఁడు మిత్రుఁడు గురుఁడు * రాఘవుఁడే పరదైవతం బగు
 రాముఁడే మాకు ది క్కెప్పుడు * రాముని గొల్చెద సంతసంబు శ్రీ
 రామునిఁ దప్ప నన్యుల నిరంజన మెంచి దలంచ నెన్నుచిన్.

తా. నాకు రాముఁడే తండ్రి, రాముఁడే తల్లి, రాముఁడే చుట్టము, రాముఁ
 డే యిష్టమిత్రుఁడు, రాముఁడే గురువు, రాముఁడే గొప్పదైవము, రామునిఁ దక్క
 నితరుని నేఁ దలంపను.

శ్లో. యాకృపామునిసంత్రాణే, యాకృపాకపినాయకే
 యావిభీషణరత్నాయాం, సారామ మమదీయతామ్. 98

ఉ. ఏదయచేతఁ దాపసుల * నేలితొ వానరశేఖరాభిషై
 నేదయ గల్గి యుండునొ రఘి * దశకంధరసోదరావనం

బేదయచేస నియ్యె నను * నీవ్వుడు నాదయఁ బ్రోవు మయ్య దా
మోదర గాఁ * రాఘవ సమృజ్జ్వలభూషణ భక్తహావనా.

తా. మునుమున గొడించుటయు దేవయగలదో మగ్గివునియం దేవయగలదో
విభీషణని యీ మునుమున దేవయగలదో అదయ నోరామా నాయందుంచుము.

శ్లో. దయఁగభే న భువరామచంద్ర

నిర్యోపాపాని చ మాఖిలాని

త్వయేభ్యస కం సుదృఢాం ప్రయచ్ఛ

నై వప్రసూతే హ్యఖిలా నభీష్టాః.

99

చ. ప్రకటదహానిధీ సరదః రాఘవరామమదీయకల్పవ

ప్రసిదము తెల్లం బూపి త్తాపాదసరోజములందు భక్తినూ

మకహ్యవలెనలలునంటు ననుమానము లేక యొనంగు మయ్య నే
వరుల కశీష్టసంపద లివారిగ సంభవ మందు నెప్పుడున్.

తా. దయలు న్నూపజున యోర మచంద్ర నాయెల్లపాపములను దోసివేసి నీ
యందే మిక్కిలి దృఢమైన భక్తినిమ్ము. అదియే యెల్లకోరికలను బుట్టించుచున్నది.

శ్లో. అక్షీణబాణతూణీగ, సమారోపితకార్తుకః

దశగ్రీవశిరోహంతా, శ్రీరామ శ్శరణం మమ.

శ్రీరామమేత్త్వం హి పితాచ మాతా

శ్రీరామమేత్త్వం హి సుహృద్భ్య బంధుః

శ్రీరామమేత్త్వం హి గురుభ్య గోష్ఠీ

శ్రీరామమేత్త్వం హి సమస్తమేవ.

100

ఉ. అత్యుపకారపరాధరుఁ * డై గుణరావము పిక్కటిల్లగా

రాక్షసరాక్షసింబులు గళరక్కున ద్రుంచిన నీవె దిక్కు సం

రక్షింతుడు స్తుతించును పరప్రదఁ డంబయు తండ్రి తాతయుం

బతుము భ్రాతృయ న్సఖుడు * బంధుడు సర్వము నీవె రాఘవా.

తా. సారములేని బాణములగల యంబులపాదియును ఎక్కు బెట్టబడిన ధను
స్సును గలరాక్షసులు రాక్షసునిరెన్ను గొట్టివేసిన రాముడు నాకు దిక్కు. ఓరామా!
నాకు నీవేతండ్రియు దండయు, నోరామా! నాకు నీవేన్నీహితుడును జుట్టమును, ఓ
రామా! నాకు నీవేగురువును బ్రసంగమును, ఓరామా! నాకు నీవే సమస్తమును.

శ్లో. పటుతరజలవాహధాన్విన మూదాయ చాపం
పవనజవనమేకం బాణ మాకృష్యతూణాత్
అభయవచనదాయీ సానుజ స్సర్వతోమే
రణహతదనుజేంద్రో రామచంద్ర స్సహాయః.

101

మ. జలధిధాన్వినసమూనఘోరనినదజ్యాయుక్తచాపంబునఁ
జ్వలనాప్తోజ్వల వేగ బాణమువడిఁ ♦ సంధించి దృష్టించి దో
ర్బలఁ బొలస్త్రు వధించి నిర్భయునిఁగా ♦ భక్తాళిఁ గావించి దా
వల సౌమిత్రి చెలంగఁ జెన్నగురఘునాథుమే సహాయుం డగున్.

తా. మిక్కిలి పటుత్వముగల మేఘముయొక్క ధ్వనివంటి ధ్వనిగలధనుస్సుప
బట్టుకొని వాయువేగముగలయొక బాణము నంబులపొదినుండితీసి యుద్ధమందుఁ గొట్టఁ
బడిన రాక్షసశ్రేష్ఠులు గలిగినట్టియు సభయవాక్యము నిచ్చినట్టియుఁ దమ్మునితోఁగూ
డినరామచంద్రుఁడు నాకు సహాయుఁడు.

శ్లో. కాసల్యాలినదాలవాలజనిత స్సీతాలతాలింగిత
స్సిక్తః పక్షిరథేన సోదరమహాశాఖాభి రత్యున్నతః
రక్ష స్తీక్షణిదాఘపాటనపటుచ్ఛాయాభిరానందయ
న్తన్త దావంచితసత్ఫలానిఫలతు శ్రీరామకల్పద్రుమః.

102

శా. కాసల్యాలినదాలవాలము ధరాశక్త్యానలతాయుక్తమునఁ
దాసాన కము నాజిపోషితము సోదరవృప్తశాఖంబు ర
క్షస్సుత్రామనిదాఘత ప్రజనరక్షోదక్షిణాక్షీణాఘా
యానంపన్నము రామకల్పతరు విస్తారంబు మా కీవుతన్.

తా. కాసల్యమునెడు ప్రకాశించుచున్న కుమరునందు బుట్టినట్టియుఁ నీతయ
నెడుతీగచేఁ గాఁగిలింపఁబడినట్టియు దశరథునిచేఁ దడుపఁబడినట్టియుఁ దమ్ములనెడు
గొప్పకొమ్మలచే మిక్కిలి పొడవైనట్టియు రాక్షసులనెడు గొప్పవేడినిఁ బోగొట్టుట
యందు సమర్థమైననీడలచే నానందింపఁ జేయుచున్నట్టియు రాముఁ డనెడు కల్పవృక్ష
ము మాచే గోరఁబడినమంచిఫలములను బండుఁగాక.

శ్లో. నిగమశిఖరరన్నం నిత్యమాశాన్యరత్నం
జననుతన్మపరత్నం జానకీరూపరత్నమ్
భువనవలయరత్నం భూభుజామేకరత్నం
రఘుకులవరరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

103

మ. నిగమాంతోజ్జ్వలరత్న మాఝ్యనుతమాఞ్జిక్యంబు సీతాసతీ
సుగుణప్రాంచితరత్న మర్కటభాఞ్జన్యద్వివ్యసద్రత్న ముఖ
జగదభ్యద్భుతరత్న ముఖ సకలరాజాస్థానరత్నంబు స
ర్యగతం బౌరఘురామరత్న ము ననుఖ ధరక్షించు నశ్రాంతముఖ.

తా. వేదాంతములకు రత్నమైనట్టి యు నిత్యముఁ గొనియాడఁదగినవారిలో శ్రేష్ఠమైనట్టియు మనుష్యులచేఁ బొగడఁబడినరాజులలో నుత్కృష్టమైనట్టియు సీత యొక్కరూపమునకు మాణిక్యమైనట్టియు లోకసమాహములలో శ్రేష్ఠమైనట్టియు రాజులలో మాఖ్యమైనట్టియు రవిమలశ్రేష్ఠులలో శ్రేష్ఠమైన రామరూపరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం, సీతాకళత్రం సురవైరిజైత్రమ్
కారుణ్యపాత్రం జగతఃపవిత్రం, శ్రీరామరత్నం ప్రణతోఽస్మినిత్యమ్.

మ. వికసితపుండరీకదళవిశ్రుతనేత్ర సురారిజైత్ర సే
వకనుతిపాత్ర సీలఘనవాసనరత్నవిరాజితాత్రుఁ దా
రకుఁ గమలాకళత్రుఁ ద్రిపురప్రకటాసురజైత్రమిశ్రునిఖ
సకలజగత్పవిత్ర రఘునత్రమరత్నము నాశ్రయించెదన్.

తా. విశాలములైనకన్నులుగలిగినట్టియు నిండైనదేహము గలిగినట్టియు సీతాదే
భార్యగలిగినట్టియు రాక్షసులను జయించునట్టియు దయకు స్థానమైనట్టియు జగత్తు
కుఁ బవిత్రముఁ జేయునట్టి శ్రీరామరత్నము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర శ్రీతపారిజాత, స్వమస్తకల్యాణగుణాభిరామః
సీతాంముఖాంభోరుహచంచరీకో, నిరంతరం మంగళ మాతనోతు.
ఇందీవరదళశ్యామః, పుండరీకనిభేక్షణః
ధృతకోదండతూణీరో, రామవన గతి ర్హను.

105

మ. శ్రీతమందాగుండు సర్వశోభనగుణాశ్రీరాముఁ డానందుఁ డం
చితసీతావదనాబ్జపట్నగము రావీణాయతాత్ముండు మా
నితతూణీరఫనుర్ధరుండు నరుఁడుఖ ధిలోత్పలాంభోద్రో
భితుఁ డౌరాముండు నూకుదిక్కయి శుభంబే నిచ్చులిచ్చుంగృహస.

తా. ఆశ్రీతులకుఁ బారిజాతవృక్షమునైనవాఁడు ఎల్లశుభగుణములచే మనోహ
రుండును సీతయొక్కముఖపద్మమునకుఁ దున్నెదయైనవాఁడును ఆగు శ్రీరామచంద్రుఁ
డెడతెగనిశుభమును జేయుఁగాక. నల్లకలువరేవులనలె నల్లనైనవాఁడును వెల్లతామరళ

తో సమానములగు నేత్రములు గలిగినవాడును భరింపబడిన పుష్పము అంబులపా
నులును గలవాడు నగు రాముడే నాన కతి.

శ్లో. ఇచ్చామోహి మహాబాహు, రఘువీరం మహాబలమ్
గజేన మహతా మూఢం, గామం ఛత్వా వృథా హరిమ్. 106

మ. అనయులు గతి నీవే గతించు నని మోహించి నా
ఘనబాహువులవరకధరు మేనుశాసించి నా గామం
హు నగాత్మున్న గామం కాడ్రుచు నోరొస్తే నీవు నా నరం
దనగమ్యుక రఘువీరు నే నొకట సంపర్కింపం నార్చుచున్నా.

తా. గొప్పభుజములు గలిగినట్టివాడు రఘువీరుడైనట్టి నీ గొప్పబలము గలిగిన
ట్టియు ఏనుగుచేత (అనగా నేనుగు పెక్కి) వచ్చుచున్నట్టివాడు గొమగుచే నావరింపఁ
బడిన మోముగల రాముం జూడ నిచ్చుముచునున్నాము

శ్లో. రామో నామ బభూవ హంశదబలావీతేతి హంశాపిశు
ర్వాచా పంచవవీవనే విహరత స్తా మాహర త్రామః
నిద్రార్థం జననీకథామితి హారే హ్నుంకారత శ్చ్యవ్యే
స్సామిత్రే క్వ ధనుర్ధనుర్ధనురితి వ్యగ్ర గిరః పాశుచుః. 107

మ. తనయుక నిద్దరబుచ్చి తల్లి బలికె శ ధాత్రిస్థలిక గానువుం
డనఁ జెన్నొంది సభాచ్యుతగా దశరథుం శ డంశక నాం జేగ నీ
తను గొంపోయె దశాస్యుఁ డన్న వినినగోళక వృక్షులై లక్ష కా
ధనువుం దెమ్మనుబాల రామునికటూ శక్తంబుతో నీలం బ్రోపుతన.

తా. రాముడని శ్రుతివర్ణకులఁడు. ఊరి-అతనిభాక్త సేవకునికలను. ఊరి-వా
రు తండ్రియైనదశరథునిహుటచే బంచవవీరముందు విహరించుచుండిరి అమెను రావ
ణుఁ డెత్తుకొనిపోయెను. ఇట్లు నిద్రఁబోవుటకై తల్లిజెష్టుఁడగు హంశకారముచే
వినుచున్న హరియొక్క “అత్తుతా! యెక్కడనుఁటివి ధనుస్సుజే గుః స్సుజే” అను
తొందరమాటలు మిమ్మురక్షించుఁ గాక. (ఇది కృష్ణావతారము ను ముగిసిన జెట్టుకధను
నిద్రబట్టకకృష్ణుఁడు వినుచుఁ బూర్వాపకారచరిత్రమాటచే గొం దగుమాటలు జెప్పి
నట్లు తెలుపుశ్లోకము. ఇది కృష్ణకర్ణామృతములలోనిది కావచ్చును. విత్తాకై లిఖితా
అట్లేయున్నదిగాన నిచటిశ్లోకముగాదు.)

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి దయాపరేతి
భక్తప్రియేతి భవబంధనమోచనేతి

నాథేతి నాగశయనేతి సదాస్తువంతం

మాం పాహి భీత మనిశం కృపణం కృపాభో.

108

చ. హరి రఘురామచంద్రుడ౯ దయాపరుఁ డాశ్రితవత్సలుండు దు
స్తరభవబంధమోచనుఁడు • సర్వశయానుఁడు విశ్వస్థాఁ డం
చరసి నిరంతరంబు హృదయంబున నెంచఁగ నెంతవాఁడ ము
ష్కరుఁడను లుబ్ధుఁడం దురితకర్తుఁడ౯ బ్రోవుము రామదాఘవా.

తా. శ్రీరామచంద్రాయని, దయాసక్తుఁడాయని, భక్తులిప్తులుగలవాఁడాయని, సంసారబంధమువిడపించువాఁడాయని, నాథాయని, శేషశయనుఁడాయని, యెల్లపుడు స్తోత్రముఁజేయుచున్నట్టి భయపడుచున్నట్టి దీనుఁడైన నన్న ఓదయాస్వభావుఁడ౯ రక్షింపుము.

శ్లో. రామచంద్ర చరితామృతపానం, సోమపానశతకోటిసమానమ్
సోమపానశతకోటిభిరీయా, జ్వన్నై తి రఘునాయకనామ్నా.

109

చ. అరయఁగ రామచంద్రచరితామృతపానసమానమై తగు
గురుతరసోమపానశతకోటులు తద్విధసోమపానని
ర్భరులకు జన్తముల్ గలవు • రామసమాఖ్యనిరంతరంబు ను
స్థిత జపించువారలకుఁ • జేకురనేరవు జన్తకర్తముల్.

తా. రామచంద్రునిచరితామృతమును ద్రాగుట బహుసోమపానములతో సమానము. మనుష్యుఁడు బహుసోమపానములచే జన్తమును బొందును. శ్రీరామ నామముచే జన్తమును బొందఁడు.

శ్లో. రామరామదయాసింధో, రావణారే జగత్పతే
త్వత్పాదకమలాసక్తి, రభవే జ్వన్ననిజన్తని.

110

చ. హరిహరి రామరామ కరుణాంబునిధీ జగదేకనాథదా
శరథి దశాననాద్రికులిశాయుధ నా దగువిన్నపంబు సా
దరమునఁ జిత్తగింపు క్రమతఁ భువి జన్తము లెన్ని గల్గినఁ
సరసభవత్పదాంబుజరజఃకణసేవ యొనర్చునట్లుగాన్.

తా. ఓరామా రామా! దయాసముద్రుఁడా! నీపాదపద్మములయం దాసక్తి ప్రతిజన్తమందు నగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవం రామచంద్రం, రావణారిం రమాపతిన్
రాజీవలోచనం రామం, తం నందే రఘునాయకమ్.

111

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్రునకు • శ్రీకరమూర్తికి రావణారికిఁ
 శ్రీరఘుణీమణిపతికి • నేవితయోగిహృదబ్జవాసికిఁ
 సారసవత్త్రనేత్రునకు • సన్నుతహానిసువర్వకోటికిఁ
 శౌరికి రాఘవేంద్రునకు • సంతత మేను సమస్కరించెదన్.

తా. శ్రీరాఘవుని, రామచంద్రుని, రావణశత్రుని, లక్ష్మీనాథుని, పద్మమల
 వంటి నేత్రములు గలవానిని, రఘునాయకుని, ఆరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. యత్పాదపంకజరజశ్శృతిభి ర్విమగ్నం
 యన్నాభిపంకజభవః కమలాసనస్సృతః
 యన్నామసారరసికో భగవాన్ పురారి
 స్తంరామచంద్ర మనిశం హృది భావయామి.

112

ఉ. ఎవ్వనిపాదపద్మరజ • మెల్ల శ్రుతుల్ వెదకంగ నేరకుం
 డెవ్వనినాభిపంకజమున • నేర్పడ సంభవమొందె గీర్వరుం
 డెవ్వనినామసారము భజించి బుధాగ్రణి యయ్యె శంకరుం
 డవిభు రామభూధపు నఃపూర్విశర్ము మది సంస్కరించెదన్.

తా. ఏరామునిపాదపద్మములయందలిఘాళి వేదములచేఁ దెలియ శక్యము
 గాదో బ్రహ్మ యెవ్వనినాభిపద్మమందుఁబుట్టెనో భగవంతుడైనశివుఁ డెవ్వనినామ
 సారరసము నెఱిగినవాఁడో యట్టిరామచంద్రు నెల్లపుడు హృదయమందు ధ్యానించు
 చున్నాను.

శ్లో. యస్యావతారచరితాని విరించిలోకే
 గాయంతి నారదముఖాభవపద్మజాద్యాః
 ఆనందజాశ్రుపరిషి క్తకుచాగ్రసీమా
 వాగీశ్వరీచతమహం శరణం ప్రపద్యే.

113

మ. ప్రకటం బైనవిరించిలోకమున నేభవ్యాత్తు దివ్యావతా
 రకథల్ కీర్తనఁ జేతు రబ్జభవశఃస్వాణీశముఖ్యామర
 ప్రకరం బార్యులు నారదాదులును గీర్భామామహానందబా
 ష్పకణార్ద్రస్థనయై స్మరించు నెపు డాత్మాజేశు నేవించెదన్.

తా. ఏరామునియవతారచరిత్రములను బ్రహ్మలోకమందు నారదుఁడు మొద
 లగువారును, శివుఁడు బ్రహ్మ మొదలగువారును, ఆనందబాష్పములచేఁ దడుపఁబడిన
 నాగప్రదేశముగల సరస్వతియు గానముఁ జేయుదురో అట్టిరాముని నేను శరణుఁ
 భించుచున్నాను.

స్థాతిభిష్టోలిపావీ పరధనపరదా రేషు సితోద్యతావా
స్తేయీ బ్రహ్మస్మమాతాపితృవధసీరశో యోగిబృహదాపకాః
ధ్యేయం కర్ణామృతం యః పఠతిహి సతతం రామచంద్రస్య భక్తో
యోగీంద్రై రవ్యభ్యం పదమపి లభి శే సర్వ జేనై శ్చ సేవ్యమ్. 114

మ. పరభామావరపితృనంగ్రహుఁడు విప్రస్ముండు చోగుండు దు
స్తరపాపాత్ముఁడుమాతృపితృహుఁడు వంశభ్రష్టఁ డార్యోత్తమో
త్కరనిందాస్పదుఁ డైనబో నియతుఁడై * కర్ణామృతంబుం బం
ప రహింక యోగుల కందరానిపదముంబ్రాపించు గాఢంబుగాన్.

తా. కులభ్రష్టుఁడైనను పాపాత్ముఁడైనను ఇతరులసామునం దితరులభార్యయం
దాసత్తుఁడైనను దొంగయైనను బ్రహ్మహత్యఁజేసినవాఁడుఁ దల్లిదండ్రులను గొట్టుట
యం దాసత్తుఁడైనను మునిసమూహమున కపకారముఁ జేయువాఁడైనను ఏభిత్తుఁడు
ధ్యానింపదగినరాముని కర్ణామృతమును ఎల్లపుడుఁ జదువుచున్నాఁడో ఆట్టివాఁడు
యోగీశ్వరులకు సైతము బొంద శక్యముగాకట్టి యెల్లదేవతలచే నేవింపదగినసానమును
బొందుచున్నాఁడు.

మ. శివసామ్యం డగునాదిశంకరులు ముఖ * శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నిది మోఁగొప్పేక్ష చేకూడు వం
శవరాధీందు ప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే * శ్రద్ధం దెనింగించి రా
ఘవ! పూదండఁగ నిచ్చినాఁడఁ గొనుమా * కల్పంబుగా నత్యుపన్.

మాలిని. పనదనిభశరీరా * నర్మితామర్త్యచారా
కసకశిఖరిధీరా * కంధిగర్వాపహారా
దనుజఘనసమీరారా * ధాత్రిబాచిత్రచోరా
మునిజనసువిచారా * మోక్షలక్ష్మీవిహారా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందసంకరం దేచ్చాతినన్న శ్లో
టృదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటల * సప్తాశ్శమాంగోల్లస
న్ముదితాంతరికరణుండు సిద్ధకవిమా * మ్యం డైనరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పె మూడవగునా * శాస్త్రిసం బభీష్టా విశిష్ట.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం జనకాత్మజాకుచతటిశ్రీగంధసంగోల్లస
ద్వ్యక్షోపీధియుదార మాశ్రితమునిప్రాదుర్భవత్కల్పకమ్
బ్రహ్మేశానముఖామరస్తుతమజం బ్రహ్మాండభాండాధిపం
వందే కోసలకన్యకాసుతమహం వారాశిగర్వాపహమ్.

1

శా. శ్రీసీతాకుచకుంభచర్చితలసఃచ్ఛ్రిచందనాలంకృతుః
కానల్యాత్మజమౌనికల్పకము శ్రీకింఠాబ్జభూముఖ్యగో
దాసస్తోత్ర సముద్రగర్వహననుః • బ్రహ్మాండభాండాధిపుః
రానూనుః సువితీర్థ జన్మరహతుః • రామప్రభుః గొల్పెదన్.

తా. సీతయొక్క స్తనప్రదేశమందలి గంధపుబురదచే బ్రకాశించుచున్న వక్ష
సలము గలిగినట్టియుఁ దాతయైనట్టియు నాశ్రితులైన మునులకుఁ బ్రశ్నాత్మమైన కల్పపు
క్షమైనట్టియు బ్రహ్మేశివుఁడు మొదలగు దేవతలచే స్తోత్రము చేయఁబడినట్టియుఁ బుట్టు
వులేనట్టి బ్రహ్మాండముల కపధితియైనట్టియు కానల్యకుఁ గొమారుఁడైనట్టియు సముద్ర
గర్వమును హరించినరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణినిర్మలే ప్రవిలసత్సైధాయతానాంశతే
అంతర్గేహ మతీతభానునిలయే చంచత్పతాకోజ్జ్వలే
హర్త్యే భర్తృమయేఘనాఘనరవైర్ఘ్నంటాశతైరావృతే
జోలాకల్పవిహారిణం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే.

2

మ. తతప్రత్యగ్రమణీశతాయుతలసఃత్సైధప్రతానోపశో
భితసాకేతమునఁ పతాకయుతమై • బెంపొందు నంతర్గ్రహ
స్థితచామీకరఘంటికారవయుతః శ్రీజోలికాశయ్యపై
క్షీతిపుత్రీయతకేళిః జెన్నలరు నాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు రత్నములచేత నిర్మింపఁబడిన ప్రకాశించుచున్న మేడల
పందయందు గృహపథ్యమందుఁ బ్రకాశించుచున్న జెండాలచేతఁ బ్రకాశించునట్టి

గడుకనే నూర్యకిరణ ప్రసారము లేనట్టియు బంగారువికారములైన ఘణఘణధ్వని చేయు చున్న బహుఘంటలచే నానరింపఁబడినట్టి మేడయును ఉయ్యెలయుండలి శయ్యయుందు విహరించుచున్నట్టి సీతతోఁగూడినరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే సాధబద్ధధ్వజశతమహితే రాజమార్గే విశాలే
ఘంటారావై దుపేతే కనకకుభయుతే గంధనాగేవసంతసే
దివ్యాకల్యోజ్జ్వలాంగం రథగజతురగై రావృతం సుప్రసన్నం
రామం శ్వేతాతపత్రావృతముఖకమలం చింతయా మ్యంతరంగే. 3

మ. సరసంబై శతకోటికేతనలనఁజెప్పఁబడిన సాకేతన
తురిఘంటాపథమార్గమందున మణిభూషించితుండై యలం
కరణభేదము నెక్కి నై జవతురంగంబుల్ ప్రవేష్టింప వి
స్ఫురితచ్ఛత్రసముజ్జ్వలుం డయినరాముని గొల్తు నాత్మస్థితున్.

తా. అయోధ్యయందు మేడలయుందుఁ గట్టఁబడిన వెక్కువైన డాలచేఁబ్రకాశిం
చుచున్న విశాలమైన రాజమార్గమందు ఘంటలధ్వనులతోఁగూడినట్టి బంగారుపులస్త
రణముతోఁ గూడిన మదపుటేనుగునం దున్నట్టియుఁ బ్రశస్తములైన నట్టియులం కారము
చేఁ బ్రకాశించుచున్న దేహము గలిగినట్టి రథములచేత ఏనుగులచేత గుట్టములచేత అ
రించఁబడినట్టియు మిక్కిలి నిర్మలఁడైనట్టియుఁ దెల్లగొడుగుచేసావరింపఁబడిన మౌగము
గల రామునిఁ జిత్రమందు దలఁచుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణికోటిభి స్సుఖచితే దివ్యాంబరాలంకృతే
హేమస్తంభసహస్రకోటిఘటితే తారాపథాత్మ్యన్నతే
రమ్యస్వర్ణమయే విచిత్రభవనే దివ్యంతరిక్షే ముదా
రామం స్నేరముఖాంబుజం రిఘువతిం సీతాసమేతం భజే. 4

మ. ప్రకటాయోధ్యను నూత్నరత్నమయమై రమ్యంబునై తారకా
నికరాత్మ్యస్తతమై సువర్ణమణినందీస్తాయుతస్తంభస
త్సుకరంబై విమలాంబరోజ్జ్వలితమా చోద్యాలయానానుండై
నకశత్రుండు దరస్థితాస్యఁ డగునాత్మాజేషు సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు బహురత్నములచే స్థాపించఁబడినట్టి ప్రశస్తమైనబట్ట
లచేత నలంకరింపఁబడినట్టి యనేకములైన బంగారు స్తంభములచేఁగూర్చఁబడినట్టి

నక్షత్రమార్గముకంటెఁ బొడవైనట్టి సుందరమైన బంగారువికారమైన చిత్రమైన
గృహమందు భూమియందు నంతరితుమందు సంతోషముతోఁ గూడినట్టి నవ్వుచున్న
ముఖపద్మము గలిగినట్టియు నీతతోఁగూడినరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణితోరణాంచితలనద్వీధీశతస్రాంగణే

సానందం భరతాదిభి స్సహచరై రత్యంతమోదాకరైః
క్రీడంతం మణికందుకైః కరగతై రనోన్య మత్యుజ్జ్వలైః
పౌరస్త్రీనయనోత్సవైః ప్రతిదినం పూజ్యం భజే రాఘవమ్.

5

మ. తతసాకేతపురంబునందు మణినం తానప్పురత్తోరణాం

చిత్రవీధీశతచత్వరంబున మణి శ్రేష్ఠోజ్జ్వలశృంగుక
స్థితహస్తం డయి సోదగాదియుతుఁ డై శ్రీలాలనేత్రోత్పలా
ర్చితుఁ డై నిత్యముఁ గ్రీడల నైలఁగునా శ్రీరాము సేవించెనన్.

తా. ఆయోధ్యయందు వణిఖచితములైన బహిర్భాగములచేత నొప్పుచున్న
ప్రకాశించుచున్న బహువీధులుగల మంగిటియందు నత్యంతసంతోషమునకు సానభూతు
లైనభరతుఁడు మొదలగు నేహితులతోఁగూడ నొకదానిచేనొకటి ప్రకాశించుచున్న
రత్నపుబంతులచే నాడుచున్నట్టి పట్టణమందలి శ్రీలనేత్రములతోఁ గూడినట్టియుఁ
(అనగా నేత్రోత్సవముఁ జేయునట్టి) బూజించఁదగినరామునిఁ బ్రతిదినమందును
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేకనకాద్రిశృంగఘటితే కల్పద్రుమైరావృతే

వైదూర్యాదిమణీంద్రకాంతిఘటితే దేవేంద్రనీలోజ్జ్వలతే
కుర్వంతం మణినాయకామణిగృహే మాణిక్యవీరేభజే
పుత్రౌ మన్తథసుందరా కుశలవౌ సంసేవ్యపాదావిఘ్నా.

6

మ. ప్రకటాయోధ్యను మేరుశృంగనిభమై భవ్యానురానోకహ

ప్రకరప్రావృతమై మణిస్థగితమై రంజిల్లునద్గంబునం
దకలంకం బగురత్నవీరిసుమతస్త్రాకారు లై నట్టిపు
త్రకయుగ్ధార్చితపాదపద్మఁ డగు శ్రీరామాధిపుఁ గొల్పెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు మేరుశిఖరముచేఁ గూర్చఁబడినట్టియుఁ గల్పవృక్షముల
చేత నావరించఁబడినట్టియు వైదూర్యములు మొదలగు మణిశ్రేష్ఠములచేఁ గూర్చఁబడి
నట్టియు నింద్రనీలములచేఁ ప్రకాశించుచున్నట్టియు రత్నగృహమందు మణివికారమైన

సీచాసనమందు మన్న ధనివలె సుందరులైనట్టి యితరులకు నేనించఁదగిన పాదక్షాలు గలిగినట్టి కొమాళ్లైన కుశలపులను రత్నఖచితములైన పదకమలం గలవారినిఁగాఁ జేయు చున్నరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకే తేజవనీక రార్చితలసత్కన్తూరికాసుందరే
ఫాలేమాక్తికజాలకం శశినిభం స్వర్ణాంకితం వర్తులమ్
చూడాలంబమనోజ్ఞహారకలితం బిభ్రాణ మత్యుజ్జ్వలం
రామం కోసలపుత్రి కావరసుతం సీతాసమేతం భజే.

7

మ. నుదుటఁ కన్తురిబొట్టుతల్లియును సన్ముక్తాలలాంబు ప
రవదినేందూజ్జ్వలమై సువర్ణమయమై * రంజిల్ల సాకేతన
త్పదనుండై రమణీయహారధృతుండై * స్వస్థానుండై భక్తలో
కదయాళుం డగుకౌసలేయు గొలుతుం * లక్ష్మీశు రామప్రభున్.

తా. అయోధ్యయందు దల్లిచేతితో నుంచఁబడిన కన్తురిబొట్టుచే సుందరమైన నుదుటియందు జంద్రునితో సమానమైనట్టి బంగారుచే నలరింపఁబడినట్టి గుండ్ర నైనట్టి శిఖియందు వ్రేలుచున్న మనోహరమైన హారముచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి ముత్రైపుఁ జేరులను భరించుచున్నట్టియు మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నట్టియు కాసల్యాదేవీ వరకుమా రుండైనట్టియు సీతతోఁగూడినట్టి రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకే తేనరయూజలేతివిమలేప్రాత్ఫుల్లపద్మాంకితే
దివ్యస్త్రీశతకోటివృత్త్యరుచిరే స్వర్గాపగాసుందరే
పశ్యంతీషు సురాంగనాసుశపథం క్రీడంత ముర్వీనుతాం
బాహుభ్యాం వినులోదకేన రుచిరం సీతాసమేతం భజే.

8

మ. అమలంబై వికచాబ్జమై దివిజకన్యాజాలలీలార్హమై
యమరద్వీపవతీసమాసనరయా * హృదిఁ సురస్త్రీసమూ
హములుఁ గాంచ నభార్యుండై కరములం * దంభోవిహారంబు చి
త్తము రంజిల్లఁగఁ జేయు రాఘవు నయోధ్యానాథు నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు మిక్కిలి నిర్మలమైనట్టి వికసించినపద్మములచే నలంకరింపఁబడినట్టి బహుదేవతాస్త్రీలయొక్క నాట్యముచేత సుందరమైనట్టి గంగవలె నుండరమైనట్టి సరయునదియొక్క నీటియందు దేవతాస్త్రీలు మాచుచుండఁగా పంథము

నేనీకొని చేతులచే నిర్వలాదకముచే సీతను గ్రడించుచున్నట్టియు (అనఁగా జబ్బుపోరా
టయు సీతతోఁ జేయుచున్న) సీతతోఁ గూడిన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కదాసురతరుస్థలే కనకమంటపే పుష్పశ్రే
వరాసన ముపేయమం వసుదళారవిందోజ్జ్వలై
కరేణ హృదయస్పృశాకలితముద్రచిన్ముద్రికా
మనుస్ఫురతు వాసనామనసిబద్ధవీగాసనా.

9

హ. ఒకకాలంబునఁ గల్పశాఖకడఁ జెన్నొప్పారుసౌవర్ణర
త్నకనన్తందీరమధ్యహేచుదళపద్మభ్రాజితం బైనపు
ష్పకమధ్యంబున రత్నపీఠినిజనఁజ్ఞస్తవ్యహస్తుండు తా
రకచిన్ముద్రకరాంబుజుండు విబుధాఃరాధ్యుండు వీరాసనుం
డకలంకుం డగురామచంద్రుండు మదీయాత్మస్థలిక భాసిలున్.

తా. కల్పవృక్షప్రదేశమందు బంగారుమంటపముగల అష్టదశపద్మముచే
తోలించు పుష్పకమందు శ్రేష్ఠమైనపీఠమును బొందినట్టియు గుండెకుఁ దగులుచున్న
హస్తముచేత ధరించఁబడినజ్ఞానముద్ర గలిగినట్టియుఁ గట్టఁబడినవీరాసనము గలిగి
నట్టియు (రామరూప) సంస్కారము వాకెప్పుడు స్ఫురించును.

శ్లో. నదీరమణబంధనం మతిమతా ముదారం ధనం
జగద్ధతతరంధనం సకలకామనిష్ఠ్యందనమ్
విలిస్తహరిచందనం వినుతయాతనంక్రందనం
భజామి రఘునందనం సననందనస్యందనమ్.

10

ఉ. చందనచర్చితుండు రఘుః సత్తముఁ డంబుధిబంధనుండు సం
క్రందనవందితుండు శ్రీతః రాజియుదారధనుండు సంతతా
నందుఁడు గంధవాహప్రియః నందనవాహనుఁ డిష్టదాయిపౌ
రఁదరనీలవర్ణుఁ డగుః రాముపదాబ్జము లాశ్రయించెదన్.

తా. సమద్రుని బంధించినట్టియు యోగ్యులకు గొప్పధనమైనట్టియు జగత్తుల
యొక్క కొట్టఁబడినతాపము గలిగినట్టియు నెల్లకోరికలను బ్రవహించునట్టియుఁ బూ
సికొనఁబడినగంధము గలిగినట్టియు స్తోత్రముచేయుచున్న యింద్రుండు గలిగినట్టియు
నాంజనేయుండు వాహనముగలిగినట్టియు రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రక్తాంభోరుహలోచనం కువలయశ్యామం కపోలం ధనుః
కోటిన్యస్తకరాంబుజం ధృతతనుత్రాణం జటామండితమ్

జేతారం ఖరదూషణ త్రిశిరసా మాంబద్ధగోధాంగుళీ

త్రాణం మార్గణపూర్ణ తూణయుగళం కోదండరామం భజే.

11

బ. శరసంపూర్ణ నిషంగియై కవచియై • శ్యామాంగుడై విశ్వస్థ
ద్గురుడై శోణనరోజనేత్రయుగుడై • గోధాంగుళిత్రాణుడై
ఖరముఖ్యాసురయూధసంహరణుడై • కాండాసనాగ్రస్ఫుర
ద్గురుహస్తుం డగునాజటిక గొలిచెదక • కోదండరామప్రభున్.

తా. ఎఱ్ఱ దామరపంటినేత్రములు గలిగినట్టియు నల్లకలువవలె నల్లనైనట్టియు
బ్రహ్మను పరిపాలించునట్టియు ధనుస్సుయొక్క అగ్రమం దుంచబడినహస్తపద్మము
గలిగినట్టియు ధరించబడినకవచము గలిగినట్టియు జటలచేత నలంకరించబడినట్టియు
ఖరదూషణ త్రిశిరులను జయించినట్టియుఁ గట్టబడిన ఉడుముతోలుప్రేల్లతోడుగు గలిగి
నట్టియు బాణములచే నిండినయంబులపొదులబోడు గలిగినట్టియు ధనుర్ధారియు నగు
రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీమత్కల్పద్రుమూలే సకలమణిరుయే మండపేపుష్పకాఢ్యే
తన్త ధ్యేసూర్యబింబద్యుతిసరిసిరు హేళోభమానాష్టపత్రే
పశ్యన్నిష్టాంగదీప్తావ్యజనకతనయయానామభోగోపనేవ్యః
సౌమిత్రిం భానుపుత్రం పవనసుతయుతం పాతు మాం రామచన్ద్రః.

చ. సురతరుమూలనూత్న మణిశోభితమండపమధ్యపుష్పకాం
తరరవిదీపితాష్టదళతామరసాంతరవాసియై ధరా
వరసుతవామభాగమున • భాసిల లక్ష్మణవాయుజాదిన
త్పురుషసమర్చితం డయినభూపతిరాముఁడు నన్నుఁ బోవుతన్.

తా. శోభగల కల్పవృక్షములయొడుట నవరత్నవికారమైనట్టి పుష్పకమణునట్టి
మండపమందు దానినడుమఁ బ్రకాశించుచున్న యెనిమిదిరేకులుగల సూర్యబింబకాంతి
గలపద్మ మందున్నట్టియు, నిష్టమైన శరీరశోభగల సీతాదీవిచే నెడమవైపున నేవించఁ
బడినట్టియు నాంజనేయునితోఁగూడిన లక్ష్మణు సుగ్రీవునిఁ జూచుచున్నట్టియు, రామ
చంద్రమూర్తి నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. వినీలజలదోపమం విమలచంద్రబింబాననం
వినిద్రమణికుండలం వికచపుండరీకేశుణమ్
విభిన్నదనుజాధిపం విధృతబాణబాణాననం
విభీషణవరప్రదం విజయరామమీడే నిశమ్.

13

మ. హరినీలాంబుదగాత్రుఁ దామరసపః త్రాక్షుఁ శరచ్చంద్రభా
 సురవక్త్రుఁ మణికుండలాంచితఁ ధనుఃస్తూణీరబాణోజ్జ్వలఁ
 సురవిద్యోషణపోషణాంతకు మునిఃస్త్రుత్యో దశగీవసో
 దరసమ్మోదవిధాయకు న్వరదు సీతారాముఁ జింతించెదన్.

తా. నల్లనిమేఘముతో సామ్యముగలిగినట్టియు నిర్మలమైన చంద్రచింబము
 వంటి మొగము గలిగినట్టియు బ్రకాశించుచున్న మాణిక్యకుండలములు గలిగినట్టియు
 వికసించిన పద్మమువంటి నేత్రము గలిగినట్టియుఁ గొట్టబడిన రావణుఁడు గలిగి
 నట్టియు ధరించబడిన ధనుర్బాణములు గలిగినట్టియు విభీషణునకు వరమునిచ్చినట్టియు
 జయమునొందినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాజద్రాజీవనేత్రం రఘుకులతిలకం రంజితాశేషలోకం
 వామాంకారూఢసీతం వరశరధనుషం కుండలోద్ధిప్తగండమ్
 శ్యామం శాంతం ప్రసన్నం దరహసితముఖం వజ్రసింహాసనస్థం
 రామం రాజత్కిరీటం రవిశతవిశదం రాజరాజేశమిడే.

14

చ. సరసిజనేత్రుఁ జాపధరు * శాంతుఁ బ్రసన్ను దరస్మితాస్య భా
 స్కరకులులోకరంజతుఁ బ్రకాశకిరీటు సువర్ణకుండలుఁ
 ధరణిసతావలోకను బతంగశతోజ్జ్వలు వజ్రవీరుఁ గం
 ధరనిభనీలు రాజనరుదాశరథి శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. ప్రకాశించుచున్న పద్మమువంటి నేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశ
 శ్రేష్ఠుఁ డైనట్టియుఁ బ్రకాశింపఁ జేయుఁబడు నెల్ల లోకములు గలిగినట్టియు ఎడమ
 తొడయందు జాపునందు సీతగలిగినట్టియు శ్రేష్ఠమైనధనుర్బాణములు గలిగినట్టియుఁ
 గుండలములచే బ్రకాశించుచున్న గండస్థలములు గలిగినట్టియు నెల్లనైనట్టియు శాంతుఁ
 డైనట్టియుఁ బ్రసన్నుఁడైనట్టియు మందహాసముఖము గలిగినట్టియు వజ్రసింహాసనము
 దున్నట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నకిరీటము గలిగినట్టియు సూర్యశతమవలె నిర్మలుఁ
 డైనట్టియుఁ రాజరాజుల కధిపతి యగురాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. భద్రవ్యాఖ్యానముద్రాంకరసరసిరుషేదక్షిణే ధారయంతం
 సవ్యేజాను స్యుదారం కరమపిచముదా ధారయంతం స్ఫురంతమ్
 పశ్యంతం వామభాగే కరధృతకమలాం చిత్రభూషావిశేషాం
 వై దేహీంకాంచనాఢ్యం స్తనభరనమితాంభావయేరామచంద్రమ్.

మ. ఒకహస్తాబ్జము జానువం దునిచి కేరొక్కంట వ్యాఖ్యానము
 ద్రకరం బూని సువర్ణ వర్ణధృతపద్మ జిత్రభూషాన్వితుఁ

బ్రహ్మోరస్థలజాతనమ్ర యగుభాగ్యం దాపలం గాంచుతా
రకనాము రవికాటిధాము డగుశ్రీరాము బ్రశంసిం చెదన్. 15

తా. కుడిచేతియందు మంగళముగు నుపదేశముద్రను ధరించుచున్నట్టియు నెడమ
హేళాలియందు గొప్పదియగు హస్తమును సంతోషముచే ధరించుచున్నట్టియు బ్రహ్మ
నించుచున్నట్టియుఁ జేత ధరించఁబడినపద్మము గలిగినట్టియుఁ జిత్తములైన యలంకార
విశేషములు గలిగినట్టియు బంగారుచేత నొప్పుచున్నట్టియు స్తనభారముచేత నెఱిగినట్టి
యు సీతను జూచుచున్న రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం
సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చాపమ్
బ్రహ్మశరపటుతూణం రమ్యపుష్పీపహారం
విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్. 16

మ. అమరాగస్థలిధారణీతనయతో హర్షంబునఁ గూడి స
త్సుమదామాంచితుఁడై యనేకశరసంశోభానిషంగాస్త్రుఁడై
యమరత్యాధురీణుఁడై పవనవేగాజిహ్వాగోగ్రాస్త్రుఁడై
కమనీయాకృతి యైనరామధరణీకాంతుఁ మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షమయొక్క మొదట సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడినట్టియు వాయు
వేగముగలబాణమును ధరించి విస్తారమైన బాణములచేత సమర్థమైన యంబులపాది గలిగి
నట్టియు సుందరమైన పువ్వులకానుక గలిగినట్టియు విద్వాంసులయొక్క ధరించుట
యందుఁ జిత్తము గలిగినట్టియు రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. జానాతి రామతవతత్త్వగతిం హనూమాః
జానాతి రామతవసఖ్యగతిం కపీశః
జానాతి రామతవయుద్ధగతిం దశాస్య
జానాతి రామధనదానుజీవ సత్యమ్. 17

ఉ. తావకమిత్రభావమును * తానురసాన్తసుతుం డెఱుంగు మీ
పాపనతత్త్వలక్షణము * పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు ధా
త్రీవర నీదుసంగరగతిం దశకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలో
కావన నీనుసత్యము దశాన్యుగీతమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. ఓరామా! నీతత్త్వమార్గమును హనుమంతుఁడెఱుంగును. ఓరామా! నీ
న్నేహమార్గమును సుగ్రీవుఁడెఱుంగును. ఓరామా! నీయుద్ధమార్గమును రావణుఁ
డెఱుంగును. ఓరామా! నీసత్యమును విభీషణుఁడెఱుంగును.

శ్లో. హేరామ హేరమణ హేజగదేకవీర

హేనాథ హేరఘుపతే కరుణాలవాల

హేజానకీరమణ హేజగదేకబంధో

మాం పాహి దీన మనిశం కృపణం కృతఘ్నమ్.

18

తా. ఓరామా జగదేకవీరమణా • యోజానకీనాయకా

యోరాజేంద్ర కృపాలవాలవరదా • యోవిశ్వపిశ్వాననా

యోరాజీవదళాక్ష యోరఘుపతే • యోనాథ మన్నింపు నా

నేరం బేను కృతఘ్నుడ౯ కృపణుడ౯ • నిన్నే మది న్నమ్మితిన్.

తా. ఓరామా! ఓమనోహరుడా! ఓజగత్తులయందు ముఖ్యవీరుడా! ఓరఘుప
తీ! ఓదయాకరుడా! ఓసీతాపతీ! ఓజగత్తులకు ముఖ్యబంధుడా! దీనుడనైనట్టియుఁ
గృతఘ్నుడ నైనట్టియు నన్ను నెల్లపుడు రక్షించు.

శ్లో. అయోధ్యానాథ రాజేంద్ర, సీతాకాంతజగత్పతే

శ్రీరామపుండరీకాక్ష రామచంద్రనమోస్తుతే.

19

మ. స్థిరసాకేతపురాధినాథునకు ధాత్రీపుత్రికాభర్తకుఁ

ధరణీజేంద్రునకుఁ జగత్పతికి దైత్యధ్వంసికి న్నవ్యవి

స్ఫురితామ్బారుహపత్రనేత్రునకు దేజోరాశికి న్నాపని

స్తరికిఁ శ్రీరఘురామచంద్రునకు నశ్రాంతంబు నే మ్రొక్కెదన్.

తా. ఓయయోధ్యాధిపతీ! ఓరాజశ్రేష్ఠ! ఓసీతాపతీ! ఓజగదీశ్వరా! ఓశ్రీరా
మా! ఓపద్మనేత్రుడా! ఓరామచంద్రా! నీకు నమస్కారమగుఁగాక.

శ్లో. దక్షిణే లక్ష్మణో ధన్వీ, వామతో జానకీశుభా

పురతో మారుతి ర్యస్య, తన్నమామి రఘూత్తమమ్.

20

ఉ. దాపట జానకీపతి ముదంబున నుండఁగ దక్షిణంబునఁ

చాపము దాల్చి లక్ష్మణుడు • నన్నుతిజేయ పురోపకంఠమం

దాపవనాత్మజుండు వినయంబునఁ గొల్వ జెలంగునట్టిధా

శ్రీపరిపాలశీలునకు • శ్రీరఘురామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఏరామునికే గుడివైపున ధనుర్ధారియగు లక్ష్మణుడును ఎడమవైపున మఁ
గళస్వరూపురాలగు సీతయును ముందు హనుమంతుడును గలరో అట్టిరాముని నమస్క
రించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘుపతిం శక్త్రారివిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్ఠితరాజ్యుదం సురపతేః పుత్రాంతకం శార్ఙ్గిణమ్
భక్తానామభయప్రదం భయహరం పాపౌఘవిధ్వంసినం
సీతాసేవితపాదపద్మయుగళం రామం భజే శ్యామలమ్.

21

శా. రాము న్నాక్షసమర్దనుఁ రఘుపతిఁ * న్నాజేంద్రపాపహను
న్యాయమాంగుఁ రవిజేషితుఁ నరదుభిక్తార్థిఘ్న శార్ఙ్గి పరం
ధాముఁ వాలివిమర్దనుఁ ధరణిజాతాసేవితాంఘ్రిద్వయుఁ
శ్రీసుంతుఁ భయనంహరుఁ గొలిచెదఁ * శ్రీరామచంద్రప్రభున్.

తా. రాక్షసమర్దనుడును, రఘువాఘుడును, రావణుని సంహరించినవాడును, సుగ్రీవుని కిష్టరాజ్యము నిచ్చినవాడును, వాలిని సంహరించినవాడును, శార్ఙ్గధను సుగ్రులిగినట్టివాడు నయినట్టియును భక్తుల కభయ మిచ్చునట్టియును భయమును హరించునట్టియుఁ బాపసమూహమును బోగొట్టునట్టియు సీతచేతనేవించబడు పాదపద్మములు గలిగినట్టియు నల్లనైనట్టియు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. భవభయహరమేకం భానుకోటిప్రకాశం
కరధృతశరచాపం కాలమేఘువభాసమ్
కనకరుచిరవస్త్రం రత్నవత్కుండలాధ్వం
కమలవిశదనేత్రం సానుజం రామమీడే.

22

చ. భవభయమోచను నివృత్తచంపకజలోచను గాంచనాంబరుఁ
రవిశతకోటితుల్య మణిః * రంజితకుండలకర్ణయుగ్మ రా
జవరలలాము హస్తధృతచాపశిలీముఖుఁ గాలమేఘభా
సినిమలు సానుజు న్వరదు * శ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. సంసారభయమును హరించునట్టియు ముఖ్యుడైనట్టి కోటిసూర్యులకాంతి గలిగినట్టియుఁ జేతఁ ధరించబడిన ధనుర్పాణములు గలిగినట్టియు నల్ల మేఘమువలెఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు బంగారముచే సాగనైనవస్త్రములు గలిగినట్టియు రత్నములు గల కుండలములతోఁ గూడినట్టి పద్మములవలె నిర్మలములగు కన్నులుగల తమ్మునితోఁ గూడినరాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. రామం శ్యామపయోదసీల మమలం రాజీవనేత్రం సదా
హల్యాశాపనివారణప్రణయపాదాంభోజ మువ్వీశ్వరమ్

విద్యుతోక్తసహస్రదీధితిలసతోక్తరమసోజ్జ్వలం

ధ్యాయే తారకనామ మీశ్వరసఖం దై తేయవంశాపహమ్. 23

మ. మునికాంతాగతశాపమోచనపదాంభోజాతుః బ్రావృష్టనా

ఘనగాత్రుః వికచాబ్జనేత్రు గిరిజాకాంతాపుదై త్యారిపా

వనవిద్యుచ్ఛతకోటిదీప్తమకుటః భ్రాజోత్తమాంగుః జనా

ర్దనునిః దారకనాము రామునియతిః ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లమేఘమువలె నల్లనైనట్టి నిర్మలుడైనట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి అహల్యశాపమును మాన్పటయందుఁ జేమగల పాదపద్మము గలిగినట్టియు భూమి కధిపతియైనట్టియు అమితములైన మెఱుపులవలెఁ బ్రకాశించుచున్న కిరీటముగల శిరస్సుచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు సంసారమును తరింపఁజేయు పేరుగలిగినట్టి శివునికి మిత్రుడైనట్టియు రాక్షసవంశము నపహరించినట్టిరాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. దశరథసుతమీశం దండకారణ్యవాసం

శతమఖమణినీలం జానకీప్రాణలోలమ్

సకలభువనమోహం సన్నతాంభోదదేహం

బహుళసుతసముద్రం భావయే రామభద్రమ్. 24

చ. శతమఖరత్ననీలఘనసన్నిభగాత్రుని దండకాటవీ

స్థితు జనకాత్మజాధిపు సదీపతినన్నతు విశ్వమోహనుః

క్షీతిపతినీశ్వరేశ్వరునిః జన్మయు దాశరథిః దయానిధిః

వితతచరిత్ర సత్కురఘువీరుని సంతత మాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథునికొమారుడైనట్టి అధిపతియైనట్టి దండకారణ్యమందునికిగలిగినట్టి యింద్రనీలములవలె నల్లనైనట్టి నీతయొక్కప్రాణవాఘుఁ డైనట్టియు నన్నిలోకములను మోహపెట్టునట్టి సుతించఁబడు మేఘమువంటిదేహముగలిగినట్టియు మిగుల సముద్రునిచే స్తుతింపఁబడుచున్నట్టియు రామభద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. సరయాతీరవనే లతానివసనే సద్రత్నవేదీతటే

సుమపర్యంకతలే విదేహసుతయూసార్థం పరిక్రీడతే

కస్తూరీఘనసారచందనమిశ్ధంధోల్లసత్పాననీ

పాయాస్తూర్తిరనామయారఘువతే ర్భద్రాత్మకానోనిశమ్. 25

మ. సరయాతీరవనిః లతాగృహామునః సద్రత్నవేదీస్థలిః

విరిశయ్యో జనకాత్మజాసహితుడై వేడ్కు లనచ్చంద్రక

చ. ధరణికుమారికాక్షీకుముదప్రమదప్రదపూర్ణచంద్రుఁడా
 సురవినరాననాంబురుహాసోముఁడు లక్ష్మణభవ్యమానసా
 గరపరిపూర్ణచంద్రుఁడు జగత్పరిపూరితకీర్తినాంద్రుఁడు
 బరమణివంశచంద్రుఁడనామానుఁడు రాముఁడు నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. అక్షణనియభిమాన మనెడుసముద్రమునకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు
 సీతయొక్క ప్రకాశించుచున్న శేత్రములకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు రాక్షసుల
 శేత్రపద్మములకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు రఘువంశమందుఁబుట్టినయోరామచంద్రా!
 నన్ను రక్షింపుము.

శ్లో. యస్యకించిదపి నో హరణీయం, కర్మకించిదపి నో చరణీయమ్
 రామనామచ సదా స్మరణీయం, లీలకూభవజలం తరణీయమ్. 29

ఉ. ధారుణి నేమహాత్ము నవతారసుకర్తలు బోవిడంగరా
 దేరికి నన్యకర్తముల నించుక నేయుట పాడిగాదు దు
 ర్వాసదురంతపాపజలరాశి దరింపఁగ హేతు వైనయా
 శ్రీరఘురామనామము స్మరింపఁదగు బరమాత్మసిద్ధికిన్.

తా. ఎవనికొంచెపుపనియైనను మరలించి శిష్యము గాదో ఎవనియొక్క పూజాది
 కర్తచేయ శిష్యముగాదో అట్టిరామునినామ మెల్లపుడు స్మరించఁదగినది. సంసారజల
 ము దాటఁదగినది.

శ్లో. రంగమాణ మభితో గృహంగణే, భృంగనీల మలకావృతాననమ్
 మంగళప్రద మమంగళాపహం, సంగృణేదశరథాత్మజంహృది. 30

చ. అళినముదాయనీలచికుఁరావృతవక్త్రినోజుఁడై సము
 జ్జ్వలభవనాంగణప్రకటసంతతనంచరణాఘ్యుఁడై యనుం
 గళపరిహారుఁడై లలితకాంచనభూషణభూషితాంగుఁడై
 యలరినరాఘవుఁ దశరథాత్మజుఁ జిత్తమునందు నిల్పెదన్.

తా. ఇంటిముంగిటియందు సంచరించుచున్నట్టియు దుమైదలవలె నల్లనైనట్టి
 యు ముంగురులచే నావరించఁబడిన మోముగలిగినట్టియు శుభములనిచ్చునట్టియు నశుభ
 ములను హరించునట్టియు దశరథపుత్రుఁడైనరాముని మనస్సునందుఁ దలంచుచున్నాను.

శ్లో. దనుజతిమిరభానుం తాపనై శ్చింత్యమానం
 శమితకలుషవారం సేవకేదుష్టదూరమ్
 దళితవిషమపాలం దండితారాతిజాలం
 ప్రణతశిఖిశత్రుం భవ్యపాథోదగాత్రమ్.

మదనుజధ్వంతనరోజమిత్తు సురనాథస్తోత్తు యోగీంద్రన
 స్తునిసంభావితం సప్తతాళతరునిర్మోకాస్త్రవిద్యేషిత
 బ్రహ్మనీలాంబుదగాత్రః గల్కషగిరింద్రచ్ఛేదదంభోభిదు
 బ్రహ్మసంహారః గృహసముద్రః డగుశ్రీరామప్రభుః గొల్చెదన్.

తా. రాక్షసులనెదురీకటికి నూర్చుండైనట్టియు ముసులచే ధ్యానించబడు
 మన్నట్టియు భక్తునియందలి శాంతింపజేయబడిన పాపసమాహము గలిగినట్టియు
 దుర్గాదులకు దూరస్థుడైనట్టియు, బ్రద్దలుచేయబడిన యేడుతాటిచెట్లు గలిగినట్టియు
 క్షీంపబడిన శత్రుసమాహము గలిగినట్టియు నమస్కరించుచున్న యింద్రుడుగలిగి
 ట్టియు మనోహరమైన మేఘమువంటి దేహముగల రామునిఁ దలచుచున్నాను.

శ్రీ. హేగోపాలక హేదయాజలనిధే హేసద్గుణాంభోనిధే
 హేదైత్యాంతక హేవిభీషణదయాపారీణ హేభూషణే
 సేవైదేహసుతామనోజవిహృతే హేకోటిమారాకృతే
 హేనవ్యాంబుజనేత్రపాలయపరం జానామి సత్వాం వినా. 32

శా. ఓదైత్యాంతక యోదయాశరనిధీ ! యోధారుణీపాల యో
 వైదేహీపతి యోవిభీషణకృపాపారీణగోపాలశా
 యోదానస్తుతశమ్భుచాపదళనా ! యోమన్మథాకార యో
 శ్రీదైతానినుదక్క నన్యులను నే ! జింతింప బోవంగదే.

తా. ఓభూపరిపాలనముజేయువాడా ! ఓదయాసముద్రుడా ! ఓసద్గుణ
 ములుగలవాడా ! ఓరాక్షసనాశకుడా ! ఓవిభీషణునియందు దయయొక్కలవధిని
 బొందినవాడా ! ఓభూషణీ ! ఓనీతామనోమన్మథా ! ఓకోటిమన్మథులవంటి రూపుగల
 వాడా ! ఓకొత్తపద్మమువంటి నేత్రములుగలవాడా ! నన్నుఁబాలించు నిన్నుఁగాక
 యితరు నెఱుంగను.

శ్లో. సాకేతేప్రణవాబ్జరత్నఖచితే సింహాననేనంస్థితం
 విశ్వమిత్రవసిష్ఠగాలవముఖై రాశీర్భిరంచజ్జలైః
 పూజ్యం పార్శ్వగతాబ్జచారునయనం విద్యుచ్ఛలచ్ఛామరం
 వందే కోమలసంస్థితాననమిలారక్షోవతీర్థం హరిమ్. 33

మ. తనప్రోల బ్రీణవాబ్జపీఠిఁ జెలువొందఁగ నవ్యవంకేరుహా
 నన లిర్వంకల చామరద్యయ ముచుందప్రాధివీన స్థితి

జను లాశీర్వచనంబు లియ్య ధరణీచక్రావనాన క్తుఁడై
యనిశంబుఁ దరహాసవ క్తుఁ డగురాఘవాక్షిఁ సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందుఁ బ్రణమనెడు పద్మరాగమణులచే స్థాపించఁబడిన
సింహాసనమం దున్నట్టియుఁ బ్రకాశించుజటలుగల విక్రామింద్రాదిమానులచేత నాశీర్వ
చనములచేఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టియు బ్రక్కలయందున్న పద్మములవంటికన్నులు
గలశ్రీలయొక్క మెఱుపులవలెఁ జలించుచున్న వింజామరలు గలిగినట్టియుఁ గోమల
మైననవ్వుగల మొగము గలిగినట్టి భూసంరక్షణకై యవతరించిన విష్ణురూపుఁడగు
రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. నిత్యం నిర్జితపంకసంభవమహానేత్రశ్రియః రాఘవం
రామం పర్వణిచంద్రచారువదనం దిక్పాలకై స్సేవితమ్
కర్పూరాగరుచందనార్ద్రహృదయం మందారమాలాంకితం
విద్యుత్పంజనిభాంబరావృతతనూం రామం భజే శ్యామలమ్. 34

చ. విమలనవాంబుజాతదళవిస్తృతనేత్రు దిగీశవందితుఁ
సుమహితపూర్ణచంద్రనిభాసుందరవక్త్రులన త్తట్టితా
సమవసనుఁ హృదార్ద్రానితవానితచందనచంద్రకర్ణముఁ
రమణనుపర్వభూజనుఁ రాజితథాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. జయించఁబడిన పద్మములుగల గొప్పనేత్రతోభగలిగినట్టియు రఘువంశ
మందుఁ బుట్టినట్టియు మనోహరుఁడైనట్టియుఁ బూర్ణచంద్రునివలె సుందరమైన మొగము
గలిగినట్టియు దిక్పతులచే సేవించఁబడుచున్నట్టియుఁ గర్పూరాదులచేఁ దడిసి న హృద
యముగలిగినట్టియు మందారమాలికచే నలంకరించఁబడినట్టియు మెఱుపుగుంపులతో
సమానమైన వస్త్రముచేఁ గప్పఁబడినశరీరము గలిగినట్టియు నెల్లనెట్టిరాము నెల్లపుడు
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామః కుశికాత్మజన్యవచనే నాకృష్యబాణాసనం
మారీచంచ సుబాహుకం శరయుగే నై వాహవేలీలయా
క్రామః సుందరకాకపక్షరుచిర స్సౌమిత్రిణాసంస్తుతః
పాయాన్నః కమలాసన స్సకరుణః కాలాంబుదశ్యామలః. 35

మ. కడకఁ గాధితనూజవాక్యమున నాకర్ణాంతకోదండుఁ డై
వడి మారీచసుబాహులం దెగడి భావంబందు రంజిల్లు ర

మ్యుఁడు కాలాంబుదగాత్మఁ డంబుజనిభాఁస్యం దుజ్జ్వలత్కాకప
క్షుఁడు సౌమిత్రిసతుండురాఘవుఁడుకాకుత్స్థుండునక బ్రోవుతన్.

తా. విశ్వామిత్రునిమాటచేత ధనుస్సు నెక్కుబెట్టి మారీచుని సుబాహుని
రెండుబాణములచేతనే యుద్ధమందు విలాసముచే నాక్రమించుచున్నట్టియు సాగనైన
పిల్లజుట్లచే మనోహరుఁడైనట్టియు, లక్షణునిచే స్తుతింపఁబడుచున్నట్టియుఁ బద్మమైన
మొగమందు (ఆనఁగాఁ బద్మమువంటి మొగమందు) దయతోఁగూడినట్టియు నల్లమేఘ
మువలె నల్లనైనట్టి రాముఁడు మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఆనందరూపం వరదం ప్రసన్నం

సింహేక్షణం నేవకపారిజాతమ్

నీలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

36

మ. శ్రీతమందారము నూత్నరత్నవిలసత్సింహాసనాసీను భా
సితనీలోత్పలమేఘవర్ణఁ గరుణాసింధుఁ ప్రసన్నాననుఁ
నతపక్షుఁ భువనైకమిత్రు నిరతానందస్వరూపుఁ సురా
ర్చితు శ్రీరామధరాధినాథు మది నే నేపింతు నిష్ఠాప్తికిన్.

తా. ఆనందస్వరూపుఁ డైనట్టియు, వరములనిచ్చునట్టియు, నిర్మలఁడైనట్టియు,
సింహాసనము గలిగినట్టియు, నేపించువారికిఁ గల్పస్పృక్షమైనట్టియు, నల్లకలువవంటి
దేహము గలిగినట్టియు, లోకములకుఁ బ్రధానమిత్రుఁ డైనట్టియు రాఘవరామచంద్రుఁ
డగురాముని నేపించుచున్నాను.

శ్లో. యుద్ధేవనన్న వృణదద్భుతబాణవర్షైః

రామః ప్రహరసమయే రజనీచరాణామ్

రక్షోసుకూలసమయాయవిభీషణాయ

లంకాధిపత్య మదిశ ద్రఘురామచంద్రః.

37

చ. అసురకదంబజన్యమున నద్భుతవిద్యఁ గలంబవృష్టిఁ బెం
పెనఁగఁగ నించి రాక్షసుల నెల్లను గూలిచి రక్షణార్హుఁ డై
పెన శరణాగతుం డగుపిఁభీషణు లంకకు రాజుఁ జేసి పా
త్రునఁగినరామచంద్రునకు నేళికులగ్రాణి కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి రాక్షసులయుద్ధమందు ఉన్నవాడై అశ్చర్యమయిన
బాణవర్షములచేతఁ గొట్టునట్టి సమయమందు నావరించెను, అరఘురామచంద్రుఁడు

రక్షించుట కనుకూలమగు శమయముగల విభీషణునికొఱకు అంకాధిపత్యము నిచ్చెను.

శ్లో. వేదాంతనాథం స్వకృతైకదానం
మాతాభిమానం త్రిదశప్రధానమ్
గజేంద్రయానం విగతావసానం
శ్రీరామచంద్రం సతతం నమామి.

33

చ. ప్రకటగజాధిరూఢునకు ♦ భవ్యనకుఁ సకలాగమాంతభ
ర్తుఁ బరిమాణహీనునకు ♦ దాసధురీణునకుఁ సురాగ్రనే
తకు నభిమానహరికిఁ బ్రతంగకులాంబుధిక్తైరవాధినా
యకునకు రామభూభుజున ♦ కాజితనూజున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఉపనిషత్తుల కధిపతి యైనట్టియు తనచేతఁబడిన ముఖ్యదానములు
గలిగినట్టియు కొట్టఁబడిన అభిమానము గలిగినట్టియు దేవతాప్రధానుఁ డైనట్టియు గజ
వాహనము గలిగినట్టియు నాశనశూన్యుఁ డైనట్టియు శ్రీరామచంద్రు నెల్లపుడు నమ
స్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రం ధృతచాపసాయకం
నీలోత్పలాభం నలినాయతేక్షణమ్
సౌమిత్రిణాసేవితపాదపంకజం
సీతాసమేతం శరణం భజే శిశమ్.

39

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్రు సరసీరుహపత్రవిశాలనేత్రు నీ
తారమణీసమేతు జలదప్రవిభాసితనీలగాత్రు శృంగ
గారవిభూషు దివ్యశరకార్ముకదీప్తకరాజ్ఞు సూర్తిశా
చారుముఖిపతి ప్రణతఃసత్పదపద్మ సమాశ్రయించెదన్.

తా. ధరించఁబడినధనుర్బాణములు గలిగినట్టియు నల్లగలువలకాంతి గలిగినట్టియు
పద్మములవలె విశాలములైనకన్నులు గలిగినట్టియు అక్షుణునిచే నేవించఁబడుచున్నపాద
పద్మములు గలిగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేను శరణుఁ బొందుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రకరుణాకరదీనబంధో
సీతాసమేతభరతాగ్రజరాఘవేశ
పాపార్తిధంజనభయాతురదీనబంధో
పాపాంబుధౌపతితముద్ధరమూమనాథమ్.

40

చ. హరిరఘరామచంద్ర భరతాగ్రజనత్కరుణాపయోనిధీ
ధరణితనూభవాసహితధార్మికపాతకదీనబాంధవా
దురితమహాంధకారహరతోయజబాంధవ రాఘవేశ్వరా
తరణికులావతంస దురితాబ్ధినిమగ్నుని నన్ను బ్రోవవే.

తా. దయకుస్థానమైనవాడా! దీనులకు బంధువైనవాడా! సీతతోఁగూడిన
వాడా! భరతునకన్నయైనవాడా! రఘువంశపురాజుల కధిపత్యమైనవాడా! పాపా
త్తులపీడను గొట్టివేయువాడా! భయముచే బీడితులైనదీనులకుఁ జుట్టమైనవాడా! శ్రీ
రామచంద్ర! పాపనముద్రములోఁ బడినట్టి దిక్కులేని నన్ను రక్షించియుము.

శ్లో. ఇదంశరీరం శ్లథనంధిజర్మరం
పతత్యవశ్యం పరిణామవేశలమ్
కిమాషధం పృచ్ఛసి మూఢదుర్మతే
నిరామయం రామకథామృతం పిబ.

41

చ. కడు శతనంధిజర్మరితఁగాత్ర మనిత్యము నాయు వల్పు మె
య్యెడఁ బడి పోవునో తెలియ • దందుకు దివ్యమహాషధంబు నే
ర్పడియె నిరామయం బయినఁరామకథామృత మెల్లకాలముఁ
జెడక విమూఢతం బడక • శీఘ్రమ గ్రోలుచు నుండుచిత్తమా.

తా. ఈజేహము బహురంగములుగలది. శిథిలమైనది, చెడిపోయినతరువాత
నుజుల దొరకనిది. ముఖ్యముగాఁ బడిపోవును. ఓ తెలివిలేనివాడా! బుద్ధి లేనివాడా!
ఓమనుష్యుడా! దీనికి ఔషధమేల యడిగెదవు. రోగములు లేకుండఁజేయు రామకథ
యనునమృతమును ద్రాగుము.

శ్లో. దశముఖగజసింహం దైత్యగర్వాతిరంహం
కదనభయదహస్తం తారకబ్రహ్మశస్త్రమ్
మణిఖచితకిరీటం మంజులాలాపవాటం
దశరథకులచంద్రం రామచంద్రం భజేహమ్.

42

చ. దశరథవంశసాగరసుధాకరుదానవగర్వభంజనుఁ
దశముఖదంతిసింహమును • తారక బ్రహ్మమరీంద్రభీతిదుఁ
శశిసరసీజమిత్రవిలసన్మణిహేమకిరీటు మంజుభా
షికరభిత్తు దాశరథిశ్రీరఘరాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. రావణుఁ డనెడువీరుఁగునకు సింహమైనట్టియు రాక్షసులగర్వమందు మిక్కిలి వేగముగలిగినట్టియు యుద్ధమందు భయమునొసఁగు చేతులుగలిగినట్టియు బ్రశస్తమైన తారకబ్రహ్మస్వరూపుఁడైనట్టియు రత్నస్థాపిత కిరీటముగలిగినట్టియు మృదువాకృతులకు స్థానమైనట్టియు దశరథవంశమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి రామచంద్రుని నేను నేవించుచున్నాను.

శ్లో. లంకావిరామం రణరంగభీమం
రాజీవనేత్రం రఘువంశమిత్రం
కారుణ్యమూర్తిం కరుణాప్రపూర్తిం
శ్రీరామచంద్రం శరణం ప్రపద్యే.

43

మ. అరవిందాయతపత్రనేత్రు రఘువంశాంబోధిపూర్ణాబ్జ సం
గరరంగోజ్జ్వలభీము భీమవినుతుఁ * గారుణ్యసన్తూర్తిభా
సురలంకాప్రవిరాము రామధరణీశు స్ఫర్వసర్వసహా
వరపుశ్రీహృదయాంబుజాతతరణిఁ * వాంఛించి నేవించెదన్.

తా. లంకను బాడుజేసినట్టియు యుద్ధమందు భయంకరుఁడైనట్టియు బద్ధముల వంటినేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశమునకు మిత్రుఁడైనట్టియు దయాస్వరూపుఁ డైనట్టియు దయాపూర్ణుఁడైనట్టియు శ్రీరామచంద్రుని నేను శరణుపొందుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్ర మనిశం హృదయస్థం
రామ మిందువదనం ప్రవిభాసమ్
భాసయామి నిగమాంతనివాసం
భారతీవతిసుతం భవవంద్యమ్.

44

ఉ. శారదపూర్ణచంద్రవిలసద్వదను న్రపకోటిభాసితుఁ
సారసగర్భసన్నతు బ్రశస్తచరిత్రుని నాగమాంతసం
చారు ధరాధరాధిపతి * సన్నమితాంఘ్రిని మానుకీసహృ
త్సారససంస్థితుఁ వరదు * దాశరథి శరణంబు వేడెదన్.

తా. ఎల్లపుడు మనస్సునందున్నట్టియుఁ జంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి వేదాంతములయందు నివాసము గలిగినట్టియు బ్రహ్మచే నుతింపఁ బడుచున్నట్టియు నీశ్వరునికి నమస్కరించఁదగిన రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.
శ్లో. కౌమారోరామచంద్రః కమలమృదువదాశోభయన్భూమిభాగం
మాతుశ్చాన్దకారీమరకతనికరాకారఞ్చందీవరాక్షః

ఉత్పన్నే సన్నివిష్టః పితరమరవరై స్తూయమానోపకారో
నానాలంకారభూష స్సురతు మమ సదా మాయయా రామ ఈశః.

మ. జనకాంకస్థితుడై సురాళినుతుడై • సర్వేశుడై మాయయై
జనయిత్రీపరితోషకృత్సరకతః • చ్ఛాయాంగుడై పద్మలో
చనుడై కంజమృదుత్వపాదవిలసత్ • త్వాభాగుడై భవ్యయా
వనపూర్వుం డగురాఘవుం డెవును మత్స్వంతంబునక భాసిలున్.

తా. కామారావస్థ గలిగినట్టియుఁ బద్మమువలె మృదువైన పాదముచేత భూత
లమును శోభింపఁజేయుచున్నట్టియుఁ దల్లికి సంతోషముజేయునట్టియు మరకతమణి
సమాహమువాటిరూపు గలిగినట్టియు నల్లగలువలవంటికన్నులు గలిగినట్టియుఁ దండ్రి
తోడపైఁగూర్చున్నట్టియు దేవతాశ్రేష్ఠులచే నుతింపఁబడుచున్న ఉపకారములు గలిగి
నట్టియు సమస్తాలంకారములచే నలంకరింపఁబడినట్టిమాయచే రాముడైన ఈశ్వరుఁడు
వాసు పాడకట్టుఁగాక.

శ్లో. సన్నద్ధః కవచీభుక్తిః చాపబాణధరోయువా

గచ్ఛన్తమాగ్రతో నిత్యం, రామః పాతు సలత్క్షణః.

46

చ. నిరతిము త్రోవ నేగుతరి • నెయ్యిముతోడ మదగ్రచారివై
కర మనురక్తి నుద్ధతను • కాశల మొప్పు సలత్క్షణుండవై
శరము శరాసంబు కవచంబును ఖడ్గముఁ దాల్చి కావవే
తరణికులాబ్ధిసోమవరః • తారకనామ శ్రితావనాచ్యుతా.

తా. యుద్ధ సన్నాహము గలిగినట్టియుఁ గవచము గలిగినట్టియుఁ గత్తి గలిగినట్టి
యు ధర్మర్పాణములను ధరించినట్టియు చిన్న చాఁడైనట్టియు లక్షణునితోఁ గూడినట్టి
యు రాముఁడు నిత్యము నాకెదుట నడచుచు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం పరమంపవిత్రం, సీతాకళత్రం నవహేమసూత్రమ్

కారుణ్యపాత్రం శతపత్రనేత్రం, శ్రీ గామచంద్రం శిరసానమామి. 47

చ. పరమపవిత్రం దామరసః పత్రవిభాసితనేత్రు ధారణీ
వరతనయాకళత్రుని విభాకరసంభవమిత్రు నవ్యక
ర్బురకటిసూత్రుని • భువనమోహనగాత్రుఁ బత్రత్రిపత్రు సు
స్థిరకగుణాసముద్రు మునిసేవితు శ్రీరఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. సుగ్రీవునికిఁ జెలికొఁడైనట్టియు మిక్కిలి పవిత్రుడైనట్టియు సీత భార్య
గలిగినట్టియుఁ గ్రోతడియైన బంగారుమొలత్రాడుగలిగినట్టియు, దయాస్థానమైన

ట్టియుఁ బద్మములవంటి కన్నులుగలిగినట్టియు రామచంద్రుని శిరస్సుచే నమస్కరింప
చున్నాను.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి రమణేతి రఘూద్యహేతి

రామేతి రావణహరేతి రమాధవేతి

సాకేతనాథసుముఖేతి చ సువ్రతేతి

వాణీసదావదతు రామహరేహరేతి.

48

చ హరిహరిరామరామ పరమాత్మరఘూద్యహాదివ్యనిగ్రహః
శరనిధికన్యకారమణః శౌరి యయోధ్యపురాధినాయకా
వరద దశాననాదిశ్రితవత్సలరాఘవ సువ్రతప్రభా
కరశతకోటితేజసుముఖా యనుచు రసనా స్తరింపుమా.

తా. శ్రీరాఘవా అని, మనోహరుఁడా అని, రఘూద్యహా అని, రామాయని,
రావణుని సంహరించినవాఁడా యని, లక్ష్మీనాథా యని, ఆయోధ్యానాయకా యని,
మంచి మొగముగలవాఁడా యని, గొప్పనియమముగలవాఁడా యని, రామా యని,
హరీ యని, పాపసంహారా యని నా వాక్యైల్లపుడు పలుకుఁగాక.

శ్లో. జయతు జయతు రామో జానకీవల్లభోయం

జయతు జయతు రామ శ్చంద్రచూడార్చితాంఘ్రిః

జయతు జయతు వాణీనాథనాథః పరాత్మా

జయతు జయతు రామో నాథనాథః కృపాళుః.

49

చ. జయజయ రామభద్ర పురఃశాసనవందితపాదపంకజా

జయజయ రామచంద్ర గుణసాంద్ర ధరాతనయాధినాయకా

జయజయ రాఘవేంద్ర జలజాసనపుత్రీ చరాచరాత్మకా

జయజయ సత్కృపాభరణశాశ్వతదీపజనావనాచ్యుతా.

తా. నీకాభర్త యైనరాముఁడు విజయ మొందుఁగాక. ఈశ్వరునిచేఁ బూజిం
పఁబడు పాదములుగలరాముఁడు జయమొందుఁగాక. బ్రహ్మకు నాథుఁడైనరాముఁడు
జయమొందుఁగాక. రాజులకు రాజైన దయావంతుఁడైనరాముఁడు జయమొందుఁగాక.

శ్లో. వరం నమూచే రఘునాథయుష్మత్ప్రాబాజ్భభక్తి సంతతం మమాస్తు

ఇదంప్రియం నాథవరం ప్రయచ్ఛ పునఃపున స్త్వామిదమేన యాచే.

ఉ. శ్రీరఘునాథ మీషదనుసేవయ భక్తి నిరంతరంబు మా

కారయ నిష్ఠమైనవర + ముంతియె చాలును మాటిమాటికిఁ

గోరెద నీవరంబు నిను • గూరిచి యన్యవరంబు లెవ్వియుం
గోరను నాయభీష్ట మొనఁగూర్చగదే కరుణించి మక్కువన్.

తా. ఓరామమూర్తి! నీపాదపద్మభక్తి నాకెల్లపుడు నగుఁగాక. ఇతరములు నే
గోరను. ఇష్టమైన యీవరమును నాకేము, మరలమరల నిన్నిదే కోరుచున్నాను.

శ్లో. అంభోధిరోషాదరుణాయమానే, నాథస్యదృష్ట్యానయనేరఘూణాం
మరుద్ధైస్తత్క్షణమాశశంకే, మందాకినీమంగళసూత్రభంగమ్.
మఘనరోషప్రకటప్రతాపయుతుఁడై • కందోయికెంజాయఁ బెం
ప నదీనాథునిఁ గాంచినప్పుడు సుపరివృత్తేణి శంకించె నీ
ఘనుచే భంగము నొందుసాగరము గంఁగాహేమసూత్రంబు నేఁ
డనుచుం దద్విధవిక్రమంబు గలరామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్. 51

తా. సముద్రనియందలి కోపమువలన నెఱ్ఱనైన రఘునాథుఁడగు రాముని శత్రు
ములనుజూచి యప్పుడు దేవతలచేత గంఁగానదియొక్క మంగళసూత్రమునకు భంగమా
హించఁబడెను. (అనఁగా రామమూర్తి సముద్రుని నేత్రాన్నిచే దహించినచో సము
ద్రనిభార్యయైనగంగకు మంగళసూత్రభంగము కలుగునని యెంచిరి).

శ్లో. అంభోధిస్తయబంధనేన జగదానం దేన భూపుత్రికా
స్వాంతాంభోభవబంధవేన నతరతాయ త్తచిత్తేన మే
కర్ణాలంబితకుండలేన దివిషత్ప్రాణోద్యమేనాశ్రిత
శ్రేయఃకల్పనగేనమేమతిరియం రామేణసంవర్ధతామ్. 52

మ. శ్రితకలద్రుముఁడై నతార్తిహరుఁడై • సీతాహృదంభోజరం
జితపంకేరుహమిత్రుఁడై దివిజరాజత్రాణుఁడై వాహినీ
పశిరాడ్బంధనశౌర్యుఁడై త్రిభువనప్రహ్లాదుఁడై కుండలాం
చితుఁడౌ రాముఁడు మాకొసంగుకరుణాశ్రేయం బమేయంబుగన్.

తా. సముద్రనిగర్వముఁ గట్టివేసియు లోకములు సంతసించఁజేయునట్టియు నీ
తాచిత్తమనెడు పద్మమునకు నిష్ఠఁడైనట్టియు నమస్కరించువారిసంతక్షణ కథించి త్రము
(లిగినట్టియుఁ జెవులయందు నవలంబించినకుండలములు గలిగినట్టియు దేవతలను రక్షిం
చుటయం దుద్యుక్తుఁడైనట్టియు నాశ్రితులకు మేలుగలిగించుటకుఁ గల్పవృక్షమైన
రామునిచేత నాయీబుద్ధి పుద్ధి నొందుఁగాక.

శ్లో. ఆదౌరామజనిః కుమారగమనం యజ్ఞప్రతీపాలనం
శాపాదుద్ధరణం ధనుర్విదళనం సీతాంగనోద్వాహనమ్

లంకాయాదహనం సముద్రతరణం సౌమిత్రిసమ్మోహనం
రక్షస్సంహరణం స్వరాజ్యగమనం చైతద్ధిరామాయణమ్.

53

మ. మొదలక రామనముద్భవంబు సవనంబు గాచుటక మౌనిప
త్నిదయం బ్రోచుట చావభంగము ధరిత్రీపుత్రియుద్వాహముక
పిదపక త్తర్కదహించుటక జలనిధిక * వేదాఁటుటక భ్రాతృమూ
ర్ఖదశాస్యాదిస్మృతిక ధరావహనమే * రామాయణం బై తగన్.

తా. ముందుగా రాముని పుట్టుక, బాల్యము వెల్లుట, విశ్వామిత్రు యజ్ఞముం బా
లించుట, అహల్యాకాపమోచనము, శివధనుస్సు విరచుట, సీతావివాహము, హనుమంతుఁ
డు లంకంగాల్చుట, సముద్రముదాఁటుట, లక్ష్మణుని మూర్ఖ, రాక్షసులను సంహరిం
చుట, తమ రాజ్యమునకు వెల్లుట అనునది రామాయణము.

శ్లో. జన్మాదాక్రతురక్షణం మునిపతే స్థానో ర్ధనుర్భంజనం
వైదేహీగ్రహణం పితుశ్చ వచనాన్తో రాటవీగాహనమ్
కోదండగ్రహణం ఖరాదిమథనం మాయామృగచ్ఛేదనం
బద్ధాబ్ధికమణం దశాస్యనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్.

54

మ. ధర జన్మించి సవంబుఁ గాచి శిల కాంతం జేసి విల్ ద్రుంచి భూ
వరపుత్రి గొని తండ్రి బంప నటవీవాసంబు గావించి విల్
శరము త్తొల్చి ఖరాదులక దునిమి వే * సారంగము గూల్చి వా
ర్ధి రహి గట్టి దశాస్యుఁ ద్రుంచినదియే * శ్రీరామచారిత్రమాన్.

తా. ముందుగా రామునిజన్మము, విశ్వామిత్రుని యజ్ఞసంరక్షణము, ఈశ్వర
ధనుర్భంగము, సీతను వివాహమగుట, తండ్రిమాటవలన భయంకర మగునడవిం బ్రవే
శించుట, యుద్ధమునకు ధనుస్సుఁ బట్టుట, ఖరాదులసంహరించుట, మాయలేడింజంపు
ట, సేతువుగట్టి సముద్రముదాఁటుట, రావణునిజంఘట అను నిది రామాయణము.

శ్లో. పూర్వం రామతపోవనానుగమనం హత్వా మృగం కాంచనం
వైదేహీహరణం జటాయుమరణం సుగ్రీవసంభాషణమ్
వాలేర్నిగ్రహణం సముద్రతరణం లంకాపురీదాహనం
పశ్చాద్దావణకుంభకర్ణవధనం చైతద్ధి రామాయణమ్.

55

మ. మును రాముండు వనిం జరించి హరిణంబు ద్రుంచి భూపుత్రి యే
గినమార్గంబు జటాయుచావు గని సుగ్రీవాప్తుడై వాలిను

ర్దనుఁడై వారిధి బాటి లంకను వెనకఁ దగ్గంబు గావించి పో
రి నిశాటాధిపుల వధించినదియే ఁ రామాయణంబై తగెన్.

తా. ముందుగా రాముఁడు తపోవనమునకువెళ్లుట, బంగారులేడింగొట్టుట, సీతను
రావణుఁడెత్తుకొనిపోవుట, జటాయువు చచ్చుట, సుగ్రీవునితో రాముడుమాటలాడుట,
నానిజంపుట, సముద్రముదాటుట, లంకఁ గాల్చుట, తరువాతరావణకుంభకర్ణులచావు
అనునది రామాయణము.

శ్లో. శాంతం శారదచంద్రకోటిసదృశం చంద్రాభిరామాననం
చంద్రాగ్నివికాసికుండలధరం చంద్రావతంసస్తుతమ్
వీణాపుస్తకసాక్షునూత్త్రవిలసద్వాఙ్మయానముద్రాకరం
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 56

మ. శరదబ్ధారినహస్రకోటిసదృశఁ దంద్రాభిరామాననఁ
హరసంస్తుత్యు సరోజబాంధవశశాంకాగ్నిప్రభాకుండలుఁ
వరదుఁ గోశపిపంచకాక్షపిలసద్వాఙ్మయానముద్రాకరుఁ
భరతాద్యావృతు శాంతు మేఘనిభు సంభావించు రామస్తభున్.

తా. శాంతుఁడైనట్టియు, బహుశరత్కాలచంద్రులతోఁ దుల్యఁడైనట్టియు,
చంద్రునివలె మనోహరమైనమొగము గలిగినట్టియు, చంద్రసూర్యాగ్నులవలెఁ బ్ర
కాశించుకుండలములు ధరించినట్టియు, శిశ్యునిచే నుతింపఁబడుచున్నట్టియు, వీణాపు
స్తకములు జపమాలతోఁ గూడికొనినదై ప్రకాశించుచున్న జ్ఞానముద్ర చేతుల
యందుఁ గలిగినట్టియు, దేవతల కధిపతియైనట్టియు, భరతాదులచేఁ జాట్టుకోఁబడినట్టి
యు నల్లనైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కృష్ణం భీమధనుః కఠోరనీనదం బ్రహ్మాదినంవిస్తయం
భాస్వద్వాజగతేరమార్గ మనిశం శంభో శ్చిరఃకంపనమ్
ద్విగంతిస్థులనం కులాద్రిచలనం సప్తార్ణవోస్తీలనం
వై దేహీమదనం మదాంధదమనం త్రైలోక్యసమ్మోహనమ్. 57

మ. హరచాపధ్వని కబ్జజాదులును చోదన్యం బంది రంభోనిధుల్
మొరనె సీత ముదంబునొందె జగముల్ మోహంబుఁజెందె ధరా
ధరముల్ దిక్కరులుం జలించెను మదాంధవ్రాతముల్ గూలె భా
స్కరవాజుల్ గతి దప్పె శంభుఁడు శిరఃకంపంబుఁ జేసెన్ వెనన్.

తా. రామునిచే లాగఁబడిన శివధనుస్సు కఠినమగుచప్పుడును, బ్రహ్మాదులకొళ్ళ ర్యమును, సూర్యునిగుఱ్ఱములనడకకు నెల్లపుడు తప్పుతోవను, ఈశ్వరునికి శిరఃకంఠమును, దిగ్గజములకుఁదోట్రుపాటును, సత్తులపర్యతముచలించుటను, సప్తసముద్రము లారిపోవుటను, సీతకు సంతోషమును, మదముచే గన్నెఱుఁగనివారిసంహారమును, మూఁడులోకములకు మూర్ఖును గలిగించెను.

శ్లో. కంజాతపత్రాయతలోచనాయ

కర్ణావతంసోజ్జ్వలకుండలాయ

కారుణ్యపాత్రాయ సువంశజాయ

నమోస్తు రామాయ సలక్ష్యణాయ.

58

ఉ. శ్రీరమణీయసూర్యకులః సింధుసుధాంశుసమానమూర్తికి

సారసపత్రనేత్రునకు • సన్మణికుండలభాసమానశృం

గారకపోలయుగ్మనకుఁ • గారుణికాగ్రణికాశ్రితార్ద్రినం

హరికి లక్ష్యణాన్వితున • కారఘరామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మపుకేకులవలె విస్తారమైనకన్నులు గలిగినట్టియు, చెవుల కలంకారములై ప్రకాశించుచున్న కుండలములు గలిగినట్టియు, దయాపాత్రుఁడైనట్టియు, మంచి కలమందుఁ బుట్టినట్టియు, లక్ష్యణునితోఁగూడినరామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. విద్యున్నిభాంభోదనువిగ్రహాయ

విద్యాధరై స్సంస్తుతసద్గుణాయ

వీరావతారాయవిరోధిహంత్రే

నమోస్తు రామాయ సలక్ష్యణాయ.

59

మ. ఘనవిద్యుత్ప్రవిభాసితాంగునకు విఖ్యాతోగ్రవీరావతా

రునకుఁ శ్రీరఘరామచంద్రునకు నిర్ధూతారికి సిద్ధదే

వనికాయ స్తుతసద్గుణాదరునకుఁ • భక్తామరానోకహం

బునకుఁ శ్రీపతికి సలక్ష్యణునకుఁ • మోదంబునక మ్రొక్కెదన్.

తా. తగుకుచే మెఱుఘతోఁ దుల్యమును నలుపుచే మేఘమువంటిదియునగు దేహము గలిగినట్టియు, విద్యాధరులచే నుతింపఁబడు యోగ్యగుణములు గలిగినట్టియు, వీరావతారుఁడైనట్టియు శత్రువులను సంహరించునట్టియు, లక్ష్యణునితోఁగూడినరామునికొఱకు నమస్కారమగుఁగాక.

శ్లో. సంసక్తదివ్యాయుధకార్తుకాయ

నముద్రగర్వాపహరాయుధాయ

సుగ్రీవమిత్రాయ సురారిహంత్రే
నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

60

మ. వరదివ్యాన్త్రుశరాసనోజ్జ్వలునకుఁ * వారాశిదుర్వారదు
స్తరగర్వాపహదీప్తకాండునకు దైత్యధ్వంసికిఁ వాలిసో
దరసన్నిత్రునకుఁ సలక్షణునకుఁ * దాసాద్రినిస్తారికిఁ
హరికిఁ శ్రీరఘరామచంద్రునకు నే * నశ్రాంతముఁ మ్రొక్కెదన్.

తా. గొప్ప బాణములంగలసిన ధనుస్సుగలిగినట్టియు, సమద్రునిగర్వ మపహరిం
చిన యాయుధముగలిగినట్టియు, సుగ్రీవునికి మిత్రుఁడైనట్టియు, రాక్షసులను హరించు
నట్టియు, లక్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కారమగుఁగాక.

శ్లో. పీతాంబరాలంకృతమధ్యకాయ పీతామహేంద్రామరవందితాయ
పిత్రేన్వభక్తస్యజనస్యమాత్రే, నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.
మ. అరవిందాసనమై లనిర్దళనముఁఖ్యాదిత్యపూజ్యాంఘ్రిపం
కరుహద్వంద్వనకుఁ సలక్షణునకుఁ * త్పైభర్తకుఁ గాంచనాం
బరసందీప్తకటిప్రదేశునకు రామస్వామికిఁ నేవకో
త్కరమాతాపితృసన్నిభాత్మునకు సద్భక్తి వేనఁ మ్రొక్కెదన్. 61

తా. పచ్చనిబట్టచే నలంకరింపఁబడిన నడుముగలిగినట్టియు, బ్రహ్మాండదివేవత
లచే నమస్కారముఁజేయఁబడినట్టియు, దనభక్తజనమునకుఁ దల్లియుఁ దండ్రీయునైన
లక్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. నమోనమస్తేఖిలపూజితాయ, నమోనమశ్చంద్రనిభాననాయ
నమోనమస్తే రఘువంశజాయ, నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

చ. సకలజగజ్జనార్చితలసత్పదపద్మనకుఁ బయోరుహో
ప్తకులసముద్రచంద్రునకు * బంకజనేత్రునకుఁ ధరాధినా
యకునకు లక్షణాన్వితున * కాస్యతిరస్కృతపద్మవైరికిఁ
ప్రకటయశోవిశాలునకు * రామున కేను నమస్కరించెదన్. 62

తా. ఎల్లవారిచేఁ బూజింపఁబడు నీకొఱకు నమస్కారము. చంద్రునితో సమా
నమైన మొగముగల నీకొఱకు నమస్కారము. రఘువంశమందుఁబుట్టిన నీకొఱకు నమ
స్కారము. లక్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. ఇమానిపంచరత్నాని, త్రిసంధ్యం యఃపఠేన్నరః
సర్వపాపవినిర్ముక్త, స్సయాతి పరమాంగతిమ్.

63

చ. అనుదినముం ద్రికాలములయం దతిభక్తిని పంచరత్నముల్
జనులు పఠించిన దురితజాలవిమోచనులై యిహంబునం
దనయము సౌఖ్యసంపదల † నంది ముదంబునుజెంది యంతమం
దనుపమమోక్షముగ గరతలములకంబుగఁ గాంతు రెంతయున్.

తా. ఈపంచరత్నముల నేమనుమ్యుడేని మూడుసంధ్యలయందుఁ జదివెనేని
వాడు ఎల్లపాపములచే విడువఁబడినవాడై యుత్తమగతినిఁ బొందుచున్నాడు.

శ్లో. శ్రీరామః కల్పవృక్షో మే, విరామ స్సకలాపదః

అభిరామ స్త్రిలోకానాం, రామః క్షేమం కరోతు నః.

64

చ. సరసిజమిత్ర ధాముఁడు నిశాచరభీముఁడు రాఘవుండు స
ద్వరభువనాభిరాముఁడు సుపర్యమహీరుహమై మదీయదు
స్తరవిపదుత్కరంబులహితం బొనరించి నిరంతరంబు సు
స్థితరసౌఖ్యసంపదలు † క్షేమ మొనర్చె కృతార్థుఁ జేయుతన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాకుఁ కల్పవృక్షము. ఎల్లయాపదలను మాన్పువాడు.
మూడులోకములకు మనోహరుఁడు. అట్టిరాముఁడు మాకు క్షేమముఁజేయుఁగాక.

శ్లో. హృదయనదయచిత్తం చిత్తనాథంగుణానా

ముదధిమురుగుణాఢ్యం నిమ్నగాలంకృతాంఘ్రిమ్

జనకపతితనూజాస్వాంతకాంతోత్పలనన్య

స్ఫురణకిరణచంద్రిం రామచంద్రిం భజన్వమ్.

65

ఉ. ధ్యౌరమణీసుతాహృదయః కైరవకై రవమిత్ర భవ్యబృం

దారకవాహినీజనననవ్యపదాంబుజః జిత్తనాథు గం

భీరగుణామృతోదధియః మేయగుణాకరు భక్తవత్సలుఁ

శ్రీరఘురామభూభుజ భజింతు నిరంతర మిష్టసిద్ధికిన్.

తా. ఓచిత్తమా! దయతోఁగూడినమనస్సు గలిగినట్టియు చిత్తముల కధిపతియైన
ట్టియు గుణములకు సమద్రుఁడైనట్టియు గొప్పగుణములతోఁ గూడినట్టియు గంగచే
నలంకరించఁబడిన పాదము గలిగినట్టియు నీతయొక్కచిత్తమును కలువను వికసించు
జేయుటకుఁ జంద్రుడైన రామచంద్రుని నేవించుమా.

శ్లో. వదతు వదతు వాణీ రామరామేతి నిత్యం

జపతు జపతు చి తం రామపాదారవిందమ్

నమతు నమతు దేహం సంతతం రామచంద్రం
నభవతు మమ పాపం జన్మజన్మాంతరేషు.

66

చ. సతతము రామరామ యని * సంస్కరియింపుచు సుండుఁగాక సం
తతమును రామపాదనలి*నద్యయఃము జపియించుఁగాక స
మృతి రఘురామచింతనము * మాన కొనర్చునుగాక మద్యచః
ప్రతటిటు లై నజన్మకృత*పాపసమాజము నన్నుఁ బొందునే.

తా. నానాకృతి మెల్లపుడు రామరామయని పలుకుఁగాక. మనస్సు రామని
పాదారవిందమును జపించుఁగాక. దేహ మెల్లపుడు రామని ననుస్మరించుఁగాక.
నాకు బహుజన్మాంతరములయందైనను బాపము లేకుండును.

శ్లో. చాపబాణధర స్సీతా, కామదః కాంతిమా న్నరః
సీతాలక్ష్మణసంయుక్తః, పాతు మాం రాఘవేశ్వరః.

67

మ. జనకావత్యమనోరథ ప్రదుఁడు భా*స్వన్నర్త్యసద్విగ్రహం
డనఘం డ్డప్తశరాసనాంచితమహా*హ సుండు సామిత్రిభూ
తనయాశోభితపార్శ్వభాగుఁడు నను* స్తకోఽపారాధ్యవ
ద్వనజద్వంద్యుఁడు రామభూధవుఁడు నిత్యంబు నను బ్రోవుతన్.

తా. ధనుర్బాణములను ధరించునట్టియు సీత కిష్టమునిచ్చునట్టియుఁ గాంతిగలిగి
నట్టియు మనుష్యాకృతిగలిగినట్టియు సీతాలక్ష్మణులతోఁగూడినట్టియు శ్రీరామమూర్తి
నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ప్రాతస్త రామి రఘునాథముఖారవిందం
మందస్తి తం మధురభాషివిశాలఘమ్
కర్ణావలంబితకుండలగండభాగం
కర్ణాంతద్ద్విరసయనం సయనాభిరామమ్.

68

ఉ. సుందరమందహాసపరిశోభితమై సుధురోక్తియు క్తమై
కుందససన్నః*ఘటిత*కుండలమండితమై విశాలకా
ర్థేందునిభాళికంబయి రహింతతనేత్రయుగాభిరామమై
యందము గుల్కురాము వదనాబ్జము కల్యణమునక స్థరించెదన్.

తా. మందహాసము గలిగినట్టియు తీయనిపలుకులు గలిగినట్టియు, విశాలమైన
సుదురుగలిగినట్టియుఁ జెవులయందు వ్రేలుచున్న చలించుచున్న కుండలములచే శోభించు

గండస్థలములు గలిగినట్టియుఁ జెవులపర్యంతము వికాలములైన నేత్రములు గలిగినట్టియు నేత్రముల కింపైన రామునిముఖపద్మమును బ్రాతఃకాలమున స్మరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్భజామి రఘునాథకరారవిందం
రక్షోగణాయభయదం వరదం నిజేభ్యః
యదాజినంనది విభిద్య మహేశచాపం
సీతాకర గ్రహణమంగళ మాపసద్యః.

69

చ. జనకసభాస్థలి భవునిచాపము ఖండన మాచరించి యా
జనకసుతాకర గ్రహణఃసౌఖ్యము తత్త్వణ మొందినట్టిన
జ్జనవరదు నిశాటగణసాధ్వనదు నృఘురామచంద్ర పా
వనసుకరారవిందములు భక్తి భజింతు నహర్ముఖింబునన్.

తా. రాక్షససమూహమునకు భయమునిచ్చునట్టియుఁ దనవారికి వరములనిచ్చు నట్టియు, ఏదిరాజసభయందు శివధనుస్సుకు విఱచి సీతావివాహమంగళమును బొందనో అట్టిరాముని హస్తపద్మములుఁ బ్రార్థన సేపించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్నమామి రఘునాథపదారవిందం
పద్మాంకుశాదిశుభ రేఖశుభావహంచ
యోగీంద్రమానసమధువ్రతసేవ్యమానం
శాపావహంసపది గౌతమధర్మవత్సవ్యః.

70

మ. అరవిందాంకుశశంఖముఖ్యశుభ రేఖాలంకృతంబు న్ననో
హరము నోగ్రిమనోమధువ్రతనిషేవ్యంబై యహల్యాసతీ
దురితాంతోపలరూపశాపఫలనిర్ధూత స్రభావస్రభా
కరమౌ రామపదాంబుజద్వయి నుషఃకాలంబునన్ మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మము అంకుశము మొదలగు శుభ రేఖలుగలిగినట్టిది గమకనే శుభముల నొసంగునట్టియు ముఖ్యరూప మనస్సులనెడు తుష్టెదలచేత సేవించఁబడుచున్నట్టియు అహల్యయొక్క శాపమును బోగొట్టినట్టియు రామునిపాదారవిందమునుఁ బ్రార్థుట ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్వదామి వచసా రఘునాథనాను
వాగ్దోషహరినకలం కలుషన్నిహంత్య
యత్పార్వతీస్వపతినాసహ భోక్తుకామా
ప్రీత్యాసహస్రహరినామనమం జిజాష,

71

మదురితస్తోమవినిశమై ప్రబలవాగ్దోషాపహంబై రమే
శ్వరసాహస్రసమాఖ్యతుల్య మగునేఁ సంజ్ఞం జపించె న్నహే
శ్వరిమోదంబున భర్తృయుక్తముగఁ గాంక్షం గల్గి యారాఘవే
శ్వరునామంబు వచింతుఁ గల్యణున నేఁ సద్భక్తియుక్తుండ నై .

తా. వాక్యదోషమును హరించునట్టియు నెల్లపాపములను గొట్టివేయునట్టియుఁ
బార్వతీదేవి తనభర్తతో భోగించ నిచ్చుఁ గడఁగుచు వేయివిష్ణునామములతోఁ దుల్య
మైన యేనామమును సంతోషముచే జపించెనో అట్టి రామనామములను వాక్కుచే
బ్రొద్దనఁ బలుకుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతశ్శ్రీయేశుతినుతాం రఘునాథమూర్తిం

నీలాంబుదోత్పలసి తేతరరత్ననీలామ్

ఆముక్తమాక్తికవిశేషవిభూషణాఢ్యాం

ధ్యేయాం సమస్తమునిభి ర్నిజభృత్యముఖైః .

72

ఉ. నీలమణీపయోధరవిఁ నీలము తాపనముఖ్యనేవ్యమై

పాలితభృశ్యవారముయి ఁ భవ్యశ్రుతిస్తుతమై సుహృత్తికా

జాలవిభూషణాఢ్యనుయి ఁ చారుతరం బగురామమూర్త్యుఁ

కాలమునందు నాశ్రయతఁ ఁ గాంచఁ దలంచెద నిష్ఠసిద్ధికిన్.

తా. వేదములచే స్తుతింపఁబడుచున్నట్టియు, నల్లమేఘమువలె నల్లగలువలవలె
నల్లమణులవలె నల్లనై నట్టియు ఉంచఁబడిన ముత్యముల విశేషమైన యలంకారములతోఁ
గూడినట్టియు ఎల్లమునులచేతను దనభృత్యశ్రేష్ఠులచేతను ధ్యానించఁదగినట్టియు శ్రీ
రామనిస్వరూపమును బ్రొద్దట నాశ్రయించెదను.

శ్లో. యశ్లోకపంచకమిదం నియతఃపఠేత

నిత్యం ప్రభాతసమయే పురుషః ప్రబుద్ధః

శ్రీరామకింకరజనేషు సవవముఖ్యో

భూత్వా ప్రయాతి హరిఃకోక మనస్వలభ్యమ్.

73

మ. అనిశం బేనరుండైన నీయుముపద్వంబుల్ ప్రభాతంబునం

దున మేల్కొంచి చరించెనేని యతఁ డెఁబోవుణ్ణుండై రాముపా

వనపాదాశ్రితుండై యశస్వజసలఁబ్బంబై మహానందమై

ఘనతేజోమయమై చెలంగుహరిలోకప్రాప్తి కర్తుం డగున్.

తా. ఎప్పుడొ డియ్యగుశ్లోకములను నిత్యము ప్రాతఃకాలమందు మేల్కొని నియ

మముగలవాడై చదువునో అపురుషుడగు రామని కింకరులలో ముఖ్యుడై యితరులకుఁ బొందశక్యముగాని విష్ణుభోకములకుఁ బొంగునానాఁడను.

శ్లో. కింమంత్రై ర్భవభిశ్చ దుష్కరఫలై రామానదై స్తద్విదాం
కించిల్లోపవిధానమాత్రవిఫలై స్సంసారశబ్దానహైః
ఏకస్సన్నపి సర్వమంత్రఫలదో దోహోష్టి శక్యర్యదా
శ్రీరామ శ్మరణం మామేతి పరమోమంత్రో మహిష్టాక్షరః. 74

శా. ఆరూఢంబుగ సర్వమంత్రఫలవంబై మోక్షదం బై నయీ
“శ్రీరామశ్మరణం మామే”తి యనుగాఁ జేతై న్నయస్తాక్షరిం
గోరంగా దగుమంత్రలోపమున కోర్కుల్లినమై దుష్కర
ప్రారంభంబు లసాధ్యమై ప్రబల దుష్టాంతప్రనిస్తారసం
సారార్థాపహ మైన మంత్రతఠికాంత్రుల్ నేయనగా నేటికిన్.

తా. విస్తారమైనట్టియు దుర్లభములైన ఫలముల గలిగినట్టియు, అమంత్రముల నెఱిగినవారి కాదూసమునిచ్చునట్టియు, కొంచె యిలాసముఁ జేసినచూ త్రముచే వ్యర్థములైనట్టియు సంసారదుఃఖములను జేయునట్టియు మంత్రములచేత నేమి ప్రయోజనము. ఒకటియైనను సమస్తమంత్రములఫలముల నిచ్చునట్టియు “రామాఁడు నాగు శరణు” అనునట్టి యీయెనిమిదియక్షరముగలమంత్ర మెల్లప్పుడు దోషములేనిది.

శ్లో. రామభద్రాశ్రయ స్సాక్షాత్, రామచంద్రో ననంశయః
తత్రకోదండతూణీరా, వశదండకమండలు. 75

ఉ. శ్రీరఘరామసత్పద కుశేశయోగ్యము నాశ్రయించువాఁ
డారఘరామచంద్రసమీపిడై చెలువొందును సందియంబు లే
దారఘవీరుఁ డెప్పుడు శరణసనబాణధరుం డితండు నా
ధారణపాణిభృత్కరకీనుండలదండఁడనై బ్రవర్తిలన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాశ్రయించువాఁడు సాక్షాత్తు శ్రీరామమూర్తియే యగును సంశయములేదు. (భేదమేమంటే) అరామమూర్తియందు ధనుస్సును అంబుల పొదియు నుండును. ఈభక్తునియందు దండము కమండలువు నుండును.

శ్లో. రఘునాథపదారవిందయోగ్యే, బ్రహ్మరీభూతచుఘాంధకారసూర్య
అపరాధశతాలయంకలౌ మహామనుగృహ్లాసిహీ మంగళైః కటాక్షైః.
మనలినాప్తాన్వయసింధుచంద్రధరణీనాథా రఘుగ్రాహణీ
కలుషధ్వంతపతంగరామతమపగ్నంబాహసారంగమై

కలికాలం బవరాధ్యోటులకు నిశ్కలం బాలయం బైనన
న్నెలమి భక్తము లొకటాడుముల సన్వీక్షించు టిం కెన్నఁజో.

తా. పాపములనెడల చీకట్లు నూర్చుకొనెనట్టి ఓరామమూర్తి! నిపాదపద్మ
మలయంబు చుట్టెడ నెనట్టి నీ కలిమందు పులిసేరములకు స్థానమైనట్టి నన్ను శుభ
కరములైన క్రోధంతిమిపుల వలన ననుగ్రహించుచున్నావు.

శ్లో. రామరామతవనామజపంతః, పాపగుళిపి తరంతి భవాభిన్
అంగసంగిభవదంగుళిసున్దర, కించిచ్చిత్రమతరత్కపిరభిన్.

77

ఉ. పామరు లైనఁగాని తమిపావననామజపం బొనర్చిన
స్నేహితు భవాంబురాళిని దళింతురు తానక మంగుళీయకం
బామికచేతఁ బూనినఁబహుత్వమునం బ్రకటోర్చిమాలికా
భీషపయోధి క్రోధి యతివేగతరించె విచిత్ర మెన్నఁగన్.

తా. ఓశ్రీ రామమూర్తి! నిపేయను జపించుచుండుమూఢులైనను సంసార
సముద్రమును దాటుచున్నారు. తనరీరముతోఁ గలసిన నివ్రేలిముద్రికగలవాన
రుండు సముద్రమును దాటెననుట యేమిచిత్రము

శ్లో. శ్రీరామనామామృతమంత్రబీజం, సంజీవనంచేత్తనసిప్రతిష్ఠమ్
హాలాహలంవా ప్రళయానలంవా, మృత్యోర్మృఖంవా వితథీకరోతి.

78

తా. శ్రీరామాక్షరమంత్రసిర్జలనుధాశిక్తాత్ముఁడైనట్టియూ
ధీరాగ్రేసరచక్రవర్తిని సముత్తీప్తోగ్రకల్పాగ్నిదు
ర్వారోదగ్రహాలాహలం బమితః తర్వగ్రాసియై సాధ్వసా
కారంబై తగుమృత్యుకృత్యములు నేకాలంబునం జేందునే.

తా. శ్రీరామనామమనెడల అమృతమంత్రముయొక్క బీజము సంజీవనమైన మన
సునందున్నట్టైతే కాలకూటవిషమును గాని ప్రళయకాలాగ్నినిగాని మృత్యుముఖమును
గాని వ్యర్థమైనదనిఁగాఁ జేయును.

శ్లో. హాకృష్టాచ్యుత హాకృష్టాలయహరే హాపాండవానాం సఖే
కావీసి కావీసి సురేంద్రనాద్యవగతాం హాకృష్ట మాం ద్రాపదీమ్
ఇత్యుక్తోక్షయన్ త్రుతిక్షుణ్ణు ర్యోరక్షదాశుక్షణే
ఆరత్రాణపరాయణ స్సభగవా న్నానాయణో మేగతిః.

79

ఉ. కౌరవనాథుఁ డామ్రుసదశస్యకవక్త్రము లూహ్యచుండ నో
కారుణికోగ్రగల్భగివున్మున్దంపాండవక్షయం ర్తనై

యారడిబొందు నన్నుఁ గృపఁ నారయు మం చనఁ దత్త్వఁ బొందునం
దారసి బ్రోచినట్టిహరిఁ యార్తశరణ్యుఁడు మాకు దిక్కుగూన్.

తా. అయ్యోకృష్ణా! అయ్యోఅచ్యుతా! అయ్యో దయాస్థానమైవవాఁడా! ఓ
హరి! అయ్యోపాండవులకు మిత్రుఁడా! ఎక్కడనున్నా వెక్కడనున్నావు? దుర్యోధ
నాదులచే అవమానము బొందినట్టి ద్రౌపదిపైన నన్నరక్షించు. అని చెప్పబడినవాఁడై
అంతములేనిబట్టలను రక్షించునట్టి దేహముగలవాడగుచు నేదేవుఁడు త్తనములానే
శిఘ్రముగా రక్షించెనో అట్టిపీడితులను రక్షించుటయం దానర్హుడైన భగవంతుడగు
నారాయణుఁడు నాకు గతి.

శ్లో. ఇందీవరదశశ్యామ, మిందుకోటినిభాననమ్

కందర్పకోటిలావణ్యం, వందేహం రఘునందనమ్.

80

చ. అమలనుధాక గాయుతసహస్రనిభాన్యునకు స్త్రుతార్తిక
కమలధరాభవన్తునకుఁ • గాంచనచేలవిభాసిమూర్తికి
సుమశరకోటికోటినిభానుందరమూర్తికి భవ్యకీర్తికి
శమదమవర్తికి సుగుణాశాలికి రామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. నల్లగలువరేకులవలె నల్ల నైనట్టియు బహుచంద్రులతోఁ దుల్యమైన మౌగము
గలిగినట్టియు, కోటిమన్ద్రులవంటి సౌందర్యముగల రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కింయోగశాస్త్రైః కినుశేషవిద్యయా, కింయాగగంగాదివిశేషతీర్థైః

కింబ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచరేణ, భక్తిర్నచేత్యే రఘువంశకీర్త్యామ్.

మ. వరగంగాదివిశేషతీర్థములనేవలె యేయఁగా నేల సు

స్థిరయోగంబులు సర్వవిద్యలు మఱాదివక్రియాయుక్తదు

ష్కరశాస్త్రంబులు నాలుగాశ్రమములుం • గాంక్షింపఁగా నేల భా

స్కరవంశం డగురామచంద్రవిభునికే నదృక్తి గీర్తించెదన్.

తా. ఓరఘువంశమందుఁబుట్టిన శ్రీరామా! నీకీర్తనమందు భక్తిలేనిచో యోగ
శాస్త్రములతో నేమి ప్రయోజనము? సమస్తవిద్యచేత నేమి ప్రయోజనము? మన్దముల
చేత గంగాదితీర్థవిశేషములచేత నేమి ప్రయోజనము? బ్రహ్మచర్యాశ్రమమందు సంచరిం
చుటచేత నేమి ప్రయోజనము?

శ్లో. హేరామభద్రాశ్రయ హేకృపాళో, హేభక్తలోకై కశరణ్యమూర్తే
పునీహిమాం త్వచ్చరణారవిందం, జగత్పవిత్రం శరణం మమాస్తు.

రాం.కే.

మై

కిం యోగశాస్త్రం కిమశ్చియవిద్యయం కింయోగగుణాదివి
కింబ్రహ్మపర్వోక్తమ సంపదేతి శక్తిర్భవేత్తే తస్మాత్సంపదేతి

ఉ. ఓరఘురామభద్ర హరి * యోకరుణాంబుధి యోధరిత్రిపు
 శ్రీరమణాబ్జలోచన సుధీజనజాలశరణ్యమూర్తి యో
 సారసగర్భచంద్రధరఃసన్నతలోకపవిత్ర మైనమీ
 చారుపగాబ్జము ల్లాలుతు * సమృత్తి నన్నుఁ బవిత్రుఁ జేయవే.

తా. ఓరామభద్ర! ఆధారమైనవాఁడా! ఓదయాశీలుఁడా! భక్తజనులకు ముఖ్య
 రక్షకమగుస్వరూపమా గలవాఁడా! నన్నుఁ బవిత్రము చేయుము. జగములను బవి
 త్రముఁజేయు నీపాదపద్మము నాకు రక్షకమగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామభద్రే శ్రితయోగిచంద్రే
 ప్రసన్నమూర్తౌ పరిదృశ్యమానే
 తాపత్రయం నాశ ముపైతి వుంసాం
 మమాంధకారం వినిహంతు సద్యః.

83

మ. స్థిరయోగీంద్రసమాశ్రితాంఘ్రియగునాశ్రీరామచంద్రాకృతిఁ
 బరికింపఁ దగునట్టిపూరుషులకు * దాపత్రయం బప్పుడే
 పరిహార్యం బగునేను నే ననెడిదు*ర్వారాంధకారంబు ని
 ర్మరణం జౌ నని సత్య మీజగతి నాశ్రాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఆశ్రయించినయోగులకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు నిర్మలమైన దేహముగలిగిన
 ట్టియు శ్రీరామచంద్రుఁడు చూడఁబడినవాఁ డౌచుండఁగాఁ జరుపులకు ఆధ్యాత్మిక,
 అధిదైవిక, అధిభౌతికరూపములగు మూడుతాపములు నాశముఁ బొందుచుచున్నవి.
 అట్టిరామమూర్తి నాయజ్ఞానాంధకారమును తత్కాలమందుఁ గొట్టివేయుఁగాక.

శ్లో. నీలాభ్రదేహనిఖలేశజగన్నివాస
 రాజీవనేత్రరమణీయగుణాభిరామ
 శ్రీరామదైత్యకులమర్దనరామచంద్ర
 త్వత్పాదపద్మ మనిశం కలయామి చిత్తే.

84

ఉ. నీలఘనాఘనాంగరసుఁణీయగుణాకరరామసర్వలో
 కాలయదైత్యవంశగహానాసలకంజదళాయతాక్ష భూ
 పాల లలామరాఘవ శుభప్రద సర్వవిభోధరాసుతా
 లోలభవత్పదాంబుజములకు * హృదయంబునఁ గాంచ నెంచెదన్.

తా. నీల మేఘమువంటి దేహముగలవాఁడా! సమస్తమున కధిపతియగువాఁడా!

గుణములచే సాగపై నవాఁడా! శ్రీరామ! రాక్షసకులమును సంహరించువాఁడా! శ్రీ
రామచంద్రా! నీపాదపద్మ మెల్లపుడూ నాచిత్తములను దలంచుచున్నాను.

శ్లో. కువలయదశనీలః పీతవాసః శిశులూసోస్థిః
వివిధరుచిరభూషాభూషితో దివ్యమూర్తిః
దశరథకులనాథో జానకీప్రాణనాథో
నివసతు మమచిత్తే సర్వదా రామచంద్రః.

85

చ. కువలయపత్రనీలఘనశోకులవర్ణుఁడు దివ్యమూర్తిభూ
ధవుఁడు వినూత్నసన్ననివీలనవిభూషణభూషితుండు రా
ఘవకులవర్ధనుండు నవకాంచనచేలుఁడు భూమిపుత్రికా
ధవుఁడు దరస్థితాన్యుఁడు ముఖదంబున పర్తిలు మన్ననంబునన్.

తా. నల్లగలువరేకువలె నల్లనైనట్టియు, బచ్చనివస్త్రము గలిగినట్టియు, చిలు
నవ్వు మొగమందుఁ గలిగినట్టియు, పలువిధములగు నలంకారములచే నలంకరించఁబడి
నట్టియు, దివ్యరూపము గలిగినట్టియు, దశరథవంశమునకు నధిపతియైనట్టియు నీతికుఁ
బ్రాణనాయకుఁడైనట్టియు, రామమూర్తి యెల్లపుడూ నాచిత్తమందుఁ గాక.

శ్లో. సజలజలదనీలం సన్ననిస్తుత్యలీలం
సుగమనిగమమూలం యాతుధానాంతకాలమ్
దశరథస్థపబాలం సత్కృపాపూర్ణలోలం
భజతు భువనఖేలం భక్తసంస్తుత్యశీలమ్.

86

చ. సకమలమేఘనీలు మునిసన్నతశీలుఁ గృపాలవాలు నే
వకజనపాలు దేవరిపువర్గవినాశనహేతుకాలుని
బ్రకటనరోజుజాండపరిపాలనఖేలనశీలు నాజిభూ
వకవరబాలు సర్వశ్రుతిపాలికమూలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నీటితోఁగూడిన మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు, యోగ్యమునులచే స్తుతిం
పఁ దగిన విలాసము గలిగినట్టియు, సులభమైన వేదములకుఁ గారణమైనట్టియు, రాక్ష
సులకు నాశనకాలమైనట్టియు, దశరథరాజునకుఁ బిల్లవాఁడైనట్టియు, మంచిదయచే
నిండినవారియందు దాసత్వమైనట్టియు, లోకములయందు విహరించునట్టియు, భక్తులచే
సుతింపఁదగిన విలాసముగలరాముని జనము నేవించుఁగాక.

శ్లో. దశరథవరపుత్రం జానకీసత్కృత్యం
దశముఖపారధతుం పద్మపత్రాయతాక్షమ్

కరధృతశరచూపం చాహముక్తాశలాపం

రఘుకులన్యవరేణ్యం రామమీదేశశరణ్యమ్.

87

చ. దశరథజపుత్రుఁ నసుభాతనయానుకశత్రు సత్కునిఁ

దశముఖుడై త్యజెత్తు నశతానుకసాయతపత్ర సేతునిఁ

బశుపతిమిత్రు జాపనరః పాణకరు న్నఘనంశదీపకుఁ

శశిముఖు మౌక్తికాభరణుఁ నర్హుఁ రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథుని శ్రేష్ఠపుత్రుడైనట్టియు, నీత భార్యగలిగినట్టియు రావణుని హరించినట్టియు సమర్థుడైనట్టి పద్మపురేసులనంటికన్నులు గలిగినట్టి చేతఁ దాల్చఁబడిన ధనుర్బాణములు గలిగినట్టి మందరమగు ముత్యమలయలంకారము గలిగినట్టియు రఘువంశముచుఘ్యలలో శ్రేష్ఠుడైన రక్షకుఁడగు రాముని ముతించుచున్నాను.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం విమలరవినిభం భాసమానస్వరూపం

శ్యామం సీతాసమేతం స్థితరుదీరముఖం కుండలోద్ధీప్తగండమ్

శ్రీవత్సం శ్రీనివాసం సురవిటపితటవృన్తసింహాసనస్థం

దివ్యాకౌంఠీజ్యోరాంగం వివిజంతియతం ధ్యానమర్చనయత్కే. 88

మ. సురభూషాంతసింహపీఠనిలయుఁ నూర్వప్రకాశున్ధరా

వరపుత్రీయుతు భాసమానతను శ్రీనత్యాంకు వీరాసన

స్థితు శక్రస్తుతు శ్రీనివాసు మణిరాజిభ్రాజతాకల్పు సుం

దరమందితస్థితవక్త్రు నీలవిభు ధ్యానరాధస్వరూప జెందెదన్.

తా. వీరాసనమం నున్నట్టియు, నిర్మలసూర్యునితో సమానఁడైనట్టియు, బ్రకాశించుచున్న రూపము గలిగినట్టియు, నల్లనినట్టియు, నీతతోఁగూడినట్టియు, నవ్వుతో సాగనిన మొగముగలిగినట్టియు, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుగండస్థలములు గలిగినట్టియు, శ్రీవత్సచిహ్నము గలిగినట్టియు, అక్షికి నివాసమైనట్టియు, కల్పవృక్ష ఫలమందుంచఁబడిన సింహాసనమందున్నట్టియు, బ్రహ్మాలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్న దేహముగలిగి యింద్రునిచే ముతంపఁబడుచున్న రాముని ధ్యానమనెడి యజ్ఞముచేఁ బూజించఁగలను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితసద్గురూణాం, పాదవిందం భజతా నరాణామ్

అవోగ్యైశ్చైశ్చర్య మనుశక్తిర్ని, గుఱేచ నిష్ఠాః పదమస్త్రీ సత్యమ్. 89

ఉ. శ్రీరఘురామపాదసరసిజనమాశ్రితసజ్జనాంఘ్రిపం

కేరుహనేవకాశిని సుశీర్షినిభూజిగామయంబు ని

స్తారతరాయువుఁ గలిగి ధన్యత నొంది యనంతరంబునఁ
సారసనేత్రుఁడైనహరిఁనన్నిధిఁ గల్గును నత్య మింతయున్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాశ్రయించిన యోగ్యగురువులపాదపద్మమును సేవించు
చున్న మనుష్యులకు ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, అపరిమితమగుకీర్తి; అంతేమందు నిత్య
మగు విష్ణుమూర్తియొక్కస్థానమును గలదు.

శ్లో. రణహతదనుజేంద్రో రాజరాజాత్మచంద్ర
స్సమదరిపు మృగేంద్ర స్సన్తనోంభోధిచంద్రః
లలితఘనసరేంద్రో లక్ష్మణానందసాంద్రో
మహితసుజనచంద్రో మైథిలీప్రాణచంద్రః.

90

ఉ. మానిహృదభిచంద్రు రణమర్దితరాత్రిచరేంద్రు జానకీ
జానినరేంద్రచంద్రు రిపుజాలమృగేంద్రుని లక్ష్మణప్రమో
దానయు రాజరాజహృదయప్రవిభాసితచంద్రు భక్తసం
తానసురద్రుమంబు రఘునందను రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. యుద్ధమందుఁ గొట్టఁబడిన రావణుఁడు గలిగినట్టియు, రాజశ్రేష్ఠులయంతః
కరణమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, మదముతోఁగూడిన శత్రువులను సింహమైనట్టియు,
యోగ్యులమనస్సుమద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, సుందరుఁడును గొప్పవాఁడునగు
రాజైనట్టియు, లక్ష్మణునియందానందముచే దట్టమైనట్టియు, బూజ్యులగు యోగ్యజ
నులకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, నీతయొక్కప్రాణమునకుఁ జంద్రుఁడైనరాముఁడు జయము
నొందుఁగాక.

శ్లో. నమఃకోదండహస్తాయ, సందీపితశరాయచ

దండితాఖిలదైత్యాయ, రామాయావన్నివారిణే

91

ఉ. మానితహస్తమందు నసమానశరాసము. బూని బాణసం

ధానముఁ జేసి దానవవిఠానము లెల్ల వధించినట్టిసీ

తానయనోత్పలాంచితసుధావరదీప్తికి రామమూర్తికి

ధీనిధి కార్తిహరి కతినిర్మలభక్తి నమస్కరించెదన్.

తా. ధనుస్సు హస్తమందుఁ గలిగినట్టియు, ప్రకాశించఁజేయఁబడిన బాణము
గలిగినట్టియు, శీఘ్రచఱచడిన యెల్లరాక్షసులు గలిగినట్టియు, అపదలను మాన్పునట్టి
రామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. నజానక జానకీజానిం, రామం తత్త్వమపి ప్రభుమ్

ధిక్కుర్యా ద్యమమాతా యో, సరస్వత్త్వమీహతే.

92

చ. ధరణిసూతాధినాథుఁ డగుఁ దాశరథిఁ రఘురాముఁ జిత్తమం
దెఱుంగక యున్ననయ్యనకులేశ్వరుతత్త్వమునందుఁ గాంక్ష ను
స్థిరమతి గల్గువారలు ప్రసిద్ధముగా యమదూతలం దిర
స్మరణముఁ జేతు రట్టిత్రిజగత్ప్రభు నెంచి భజింతు నిత్యమున్.

తా. ఏమనుష్యుఁడు నీతాధర్తయైనట్టి ప్రభువగు రామునిఁ బరమాత్మతత్త్వ
ముఁగా నెఱుంగకున్నను ఆతత్త్వమును సేవించునో వాఁడు యమదూతలను దిరస్మ
రించును.

శ్లో. రామో మే హృది సన్నిధిం రచయతాం రామంభజే దుష్కృతం
రామేణాపహృతం నమో భగవతే రామాయ రామాచ్ఛభమ్
లక్షే శ్రీరఘునందనస్య సుకృతే ద్దాసోస్త్యహం సర్వదా
నిత్యం కోసలకన్యకాప్రియసుతే రామే మనోవర్తతామ్. 93

ఉ. రాముఁడు నిల్చు హృత్స్థలిని * రాము నహర్నిశము భజింతు శ్రీ
రామునిచే నఘం బఁఁగు * రామునికై నతు లే నొనర్తు శ్రీ
రామునివల్ల భద్ర మగు * రాములకు బరిచర్యఁ జేసెదన్
రామునియందు నామది నిరంతర మేగురక్క బ్రవర్తిలున్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నామననునందు సామీప్యమును జేయుఁగాక. రాముని
సేవించుచున్నాను. రామునిచే బాపము వారింపఁబడినది. భగవంతుఁడగురాముని
కొఱకు నమస్కారము. రామునివలన శుభమును జూచుచున్నాను. పుణ్యాత్ముడైన
రామునియొక్కదాసుఁడ నగుచున్నాను. ఎల్లపుడు కాశల్య క్షిప్రుఁడైన రాముని
యందు నామననుండుఁగాక. (ఈశ్లోకమందు రామపర్యాయశబ్దములు సప్తవిభక్తుల
యందు గ్రహింపఁబడినవి.)

శ్లో. కోదండనిర్ముక్తశరాగ్రఖండనం, ప్రచండశశ్వద్భుజదండహిండనమ్
అఖండచండాశునమానభండనం, భజామిరామంరణరంగమండనమ్.

చ. సమదభుజాబలాధ్యు లగుశత్రుల నై జధనుర్విముక్తబా
ణముల వధించి తీక్ష్ణకిరణప్రవిభాసితచండమూర్తియై
సమరధరాభిరాముఁడయి * సజ్జనబృందసుపర్యభూజమై
మమరినరామభూధపు నహర్నిశము నృజయింపుచుండెదన్. 94

తా. ధనుస్సుచే విడువఁబడిన బాణాగ్రములచే (శత్రువులను) ఖండించుచున్న
ట్రియు, తీక్ష్ణమైన యెల్లపుడైన భుజపరాక్రమము గలిగినట్టియు, అవిచ్ఛిన్నమైన
నూర్యునివంటియుద్ధము గలిగినట్టియు, యుద్ధరంగమున కలంకారమైనరాముని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. సింహాసనస్థం మునిసిద్ధనేవ్యం, రక్షోత్పలాలంకృతపాదపద్మమ్
 సీతాసమేతం శశిసూర్యనేత్రం, రామంభజే గాఢువరానుచంద్రమ్.
 మ. రవిజై వాత్సకనేత్రుడై మునిసువార్యశ్రేణిసంసేవ్యుడై
 నవరత్నోజ్జ్వలవీరిగొల్లనితుడై * నవ్యస్ఫుటాంభోజకై
 రవసంపూజితపాదపద్ముడయి గోరామానుతాయుక్తుడై
 భువనేశుం డగురామభూభుజు హృదంభోజంబునక గొల్చెదన్.

తా. సింహాసనమం దున్నట్టియు, మునులచే సిద్ధులచే నేవించఁదగినట్టియు, ఎఱ్ఱ
 చామరలచే నలంకరించఁబడిన పాదపద్మములు గలిగినట్టియు, సీతతోఁ గూడినట్టియు,
 చంద్రమూర్త్యులు కన్నులుగాఁ గలిగినట్టియు, రాఘవులను సంతోషింపజేయు
 చంద్రుడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. దయారూపే భూపే రఘుకులకలాపే సుహృదయే
 భుజాస్తంభే దంభేతరవిజయగుంభే విహరతామ్
 మహావీరే ధీరే దశరథకుమారే పరిసర
 ధ్వజారామే రామే దశముఖవిరామే మమమనః.

96

మ. సదయుండై ధరణీశుడై సుహృదుడై * సర్వాత్ముడై ధీరుడై
 మదమత్తారివిఖండచండభుజుడై * మూర్తాండవంశాబ్ధిప్రా
 గుదితాజ్ఞుండయి యాజిసూసుండయి యాద్యుండై దశాస్యాదిభి
 ద్విదురంజౌ రఘురామునం దెపుడు నావేళించు మత్స్యాంతమున్,

తా. దయాస్వరూపుఁ డైనట్టియు, రాజైనట్టియు, రఘువంశమున కలంకార
 మైనట్టియు, మంచువనస్సు గలిగినట్టియు, స్తంభములవంటి భుజములు గలిగినట్టియు,
 నిష్కలపమైన విజయసందర్భము గలిగినట్టియు, గొప్పవీరుడైనట్టియు ధైర్యవంతుఁ
 డైనట్టియు, దశరథునికొమారుడైనట్టియు, వ్యాపించుచున్న గుణములకుఁ బూరి
 టయైనట్టియు, రావణుని సంహరించిన రామనియందు నావనస్సు విహరించుఁగాక.

శ్లో. గతే వ్యనేకేషు భవేషు పాపవ్రతే వ్యపూర్ణేషు చ యోగతీర్థైః
 విత్తస్తనర్వాఘనృణాంకులేశే, నజాయతే భక్తిరనంతమిడే.

97

మ. అలయోగవ్రతతీర్థయాత్రరహితంబై కల్గిమాన క్షమై
 యిల జన్మంబు లనేకముల్ జరిగెనే * నేకాలముక రాఘవుక
 దలంపక నేరకపోతి నిప్పుడయినం * దాసానుదాసుండునై
 కొలుతుం దద్రఘురామచంద్రుని మడికగోర్కుల్ ఫలింపక వెనన్.

తా. యోగములచేతను శీర్షములచేతను నిండనట్టియు పాపప్రతములు గలిగినట్టియు ననేకములైన వెళ్ళిన జన్మములయందు జడియుచున్న యెల్ల పాపములుగల (అనగా బాపరహితులైన) మనుష్యులసమూహమునకు నధిపతియగు రామునియందు భక్తి పుట్టలేదు. (ఇప్పుడు) నాశనములేని రాముని ముతించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రీతయోగివర్య, పాదాజ్జయుగ్మం సతతం భజేహమ్
యచ్ఛ్రుషీధామఘనప్రవేశే, తచ్ఛ్రుషీ పశ్యతి యస్యచేతః. 98

ఉ. శ్రీరఘురాముపాదసరస్వీజము లెప్పుడు నాశ్రయించున
త్పూరుషులై నయోగిజనః పుంజపదంబులు గొల్చి యాశ్రితా
ధారుని దీప్తిధామమున * దా పరికింపుదు రెట్టిచూపుచే
గారయించుడు నాహృదయః * మందు నిరంతర మట్టిచూపునన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాశ్రయించిన యోగిశ్రేష్ఠులపాదపద్మద్వంద్యము నెల్ల పుడు నేవించుచున్నాను. ఎవ్వరినేత్రములు తేజస్సును బ్రవేశించినవో నారి నేత్రములు వారి నేత్రము లేమహాత్ములచిత్తమును జూచునో అట్టియోగులని నెఱక కన్యాయము.

శ్లో. నగ్రస్తస్తనుసానచాన్విమలినో దర్శననోకర్మితో
నైవాన్తంగతవా నచాంకితతను ర్నోపాక్షికశ్రీరపి
లోకాలోకనగేంద్రలంఘనవిధౌ నోపంగుభావంగతో
నిర్దోషో గుణసాగరాన్రఘుపతి స్తేజో యశశ్చంద్రమాః. 99

మ. ఒకపక్షంబుననే ప్రకాశిలఁడు రాహుగ్రస్తుఁడుం గాఁడు ద
ర్శక గృహింపండు కళంకముగ నఁడు ఏరీతిగ బగల్ దీప్తిబో
పకయుండు వరచక్రవాళ మెగరక * బంగుండు గాఁడస్తమిం
పకయుం డాజిజనిగుణాబ్ధిభవశుంభతీర్తియూత్రేయుండున్.

తా. రామపుచే మ్రంగబడనట్టియు, పగటిమలినుండు గానట్టియు, అమావా
స్యచే జిక్కినట్టియు, అస్తమయమును బొందనట్టియు, కళంకముగలదేహముగలవాఁడు
కానట్టియు, ఒకపక్షమందే శోభకలవాఁడుగానట్టియు, జక్రవాళపర్యతముదాటుట
యందు సాట్టతనముబొందనట్టియు, దోషములేనట్టియు, దేజస్సుతోగూడిన కీర్తియను
చంద్రుండు గుణసముద్రుడైనరామునివలనఁ బుట్టెను.

శ్లో. నాగానామయుతం తుంగగనియుతం సార్థం రథానాం శతం
పాదాతా శ్శతకోటిసుద్ధదళితా నృత్తన్య బంధేరణే
ఏవంకోటినహస్తన ర్తనవిధౌ నంచచ్చులన్గంటికా
యామార్థం పరమాత్మనో రఘుపతేః కోదండఘంటారవః.

మ. అలరణ్య వేయుగజంబులు దశసహస్రాశ్వంబులు స్వందనం
బులు నూతనబదినూలుకోట్లనుభటుల్ భూమిం బడం దట్టమై
లలిన కంచరకోటి వేలువరుసన్ నర్తింప శ్రీరాముచే
విలు ఘంటారవ మొప్పనట్లు మొరసెన్ విఖ్యాతియామార్గమున్.

తా. అడుచున్న మొండెములుగల యుద్ధమందుఁ బదివేలయేనుఁగులు, అక్షగు
ట్టుములు, నూటయేఁబదిరథములును, నూలుకోట్ల కాల్బంట్లును గొట్టఁబడినట్టైలే ఇట్లు
కోటివేలు నాట్యములు జరుగుచుండఁగాఁ బ్రకాశించుచున్న కదలుచున్నఘంట ధ్వనిం
చును. పరమాత్మస్వరూపుడైన శ్రీరాము ధనుస్సునందలి ఘంటయొక్కధ్వని జాము
న్నర మ్రోగినది.

శ్లో. భజేహం సదా రామ మిందీవరాభం
భవారణ్యదావానలాభాభిధేయమ్
భవానీహృదాభావితానందరూపం
భవాభావహేతుం భవానీప్రసన్నమ్.

101

మ. కలఁపారణ్యదవానలాహ్వయు నుమాకాంత సంతభావితో
జ్వలసాక్షాత్కరు నుత్పలాభుని భవాభావాదిహేతు విని
ర్క్తులు నానందయయు శ్రితార్తిహరు సన్తాపకృష్టభూషున్ దినే
ట్కులవాద్ధీందుని రామచంద్రు మదిగోర్కు వీర భావించెదన్.

తా. నల్లగులువపంటి శోభగలిగినట్టియు, సంసారారణ్యమునకుఁ గార్చిచ్చైన
పేరుగలిగినట్టియు, పార్వతియొక్క మనస్సుచే నూహింపఁబడిన యానందరూపము
గలిగినట్టియు, సంసారనాశమునకు కారణమైనట్టియు, పార్వతికిఁ బ్రసన్నుడైనరామ
శెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. నురానీకదుఃఖాఘనానైక హేతుం
నరాకారదేహం నిరాకారమిష్యమ్
పరేశం పరానందరూపం వరేణ్యం
హరిం రామమిశం భజే భారనాశమ్.

102

మ. ధరణీభారనివారణున్ దివిజసంతానార్తిచ్చేదనున్
హరినూయానునుజాకృతి బరుఁ బరానందస్వరూపున్ బరా
త్పురు రూపాహ్వయశూన్యుఁ గేవలపరంధామున్ వరేణ్యున్ బరే
శ్వరుని శ్రీరఘురామభద్రు మది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. దేవతాసమూహముయొక్క దుష్కలసమూహము నశించుటకు ముఖ్యపాత్ర వైనట్టియు, మనుష్యాకారముగల శరీరము గలిగినట్టియు, ఆకారములేనట్టియు, స్తుతించదగినట్టియు, గొప్పయీశ్వరుఁ డైనట్టియు, గొప్పయానందరూపుఁడైనట్టియు, శ్రేష్ఠుఁడైనట్టియు, విష్ణురూపుఁడైనట్టియు, నీశ్వరుఁడైనట్టియు, సంసారాదిభారమును బోగొట్టునట్టిరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రసన్నాఖిలానందదోహప్రసన్నం
ప్రసన్నా ర్తినిశ్శేషనాశాభిధానమ్
తపోయోగయోగీశభావాభిభావ్యం
కపీశాదిమిత్రం భజే రామచంద్రమ్.

103

మ. సుజనార్తిఘ్నసమాహ్వయ్య మునిజనస్తోమార్చితౄ యోగిరా
ద్యౌజహృద్భావితౄ సుప్రసన్నశ్రితవర్యశ్రేణికానందు నం
బుజమిత్రాత్మజముఖ్యు వానరసఖుఁ * భూపుత్రికాధీశ్వరుఁ
భజియింతు న్నిరతంబు రాఘవవరః బ్రహ్మంబు నిష్ఠాప్తికిన్.

తా. శరణుఁజొచ్చిన యెల్లవారలకు నానందమును నిండించుటచేఁ బ్రసన్నుఁ డైనట్టియు, శరణుఁజొచ్చినవారిబాధలను శేషములేకుండ నశింపజేయు పేరుగలిగినట్టి యుఁ, దపస్సంబంధముగల యోగీశ్వరుల హృదయములయందు భావించదగినట్టియు నుగ్రీవాదులకు మిత్రుఁడైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. స్ఫురద్రత్నకేయూరహారాభిరామం
ధరాభారభూతాసురానీకదావమ్
శరచ్చంద్రవక్త్రం లసత్పద్మనేత్రం
దురాసాద్యపాదం భజే రామచంద్రమ్.

104

మ. వనజాతాయతనేత్ర జంద్రవిలసద్వక్త్రం దురాసాద్యపా
దుని ధాత్రీతలభారదైత్యగణనిర్ధూతాగ్నిసాదృశ్యఁ గాం
చనమాణిక్యకిరీటకంకణవిరాజిత్కుండలాలంకృతుఁ
ఘనవర్ణఁ రఘురామభూభుజునిఁ గాంతం గొల్తు నశాంతమున్.

తా. ప్రకాశించుచున్న రత్నవికాగములగు భుజోద్భులచే హారములచే సాగసై నట్టియు, భూమికి బలవై నరాక్షససమూహమునకుఁ గార్చివైచినట్టియు, శరత్కాల చంద్రునివంటి మృగముగలిగినట్టియు, ప్రకాశించుచున్న పద్మములవంటి కన్నులుగలిగిన ట్టియుఁ, బొందశక్యముగాని పాదములు గలిగినట్టియు, రామచంద్రుని నేవించు చున్నాను.

శ్లో. సురాధీశనీలాభనీలాంగకాంతిం, విరాధాదిరక్షోగణానీకనాశమ్
కిరీటాదిశోభంపు గారాతిలాభం, భజేరామచన్ద్రంరఘూణామధీంద్రం.

చ. సురవరసీలరత్నపరిశోభితగాత్రు విరాధముఖ్యము
ష్కరదనజంభకారహృతిసారసమిశ్రుః బురారిసఖ్యుః గ
ర్భురమకుటాద్యలంకరణః * బుష్కరరత్నకులాభిచంద్రు శ్రీ
కరురఘురామభద్రు మదిః * గాంక్షలు దీర భజింతు నిత్యమున్.

తా. ఇంద్రనీలముల శోభగల నల్లనిదేహకాంతి గలిగినట్టియు, విరాధుఁడు
మొదలగు రాక్షససమాహమును శకింపజేయునట్టియు, గిరీటము మొదలగువానిశోభ
గలిగినట్టియు, ఈశ్వరునికి లాభిస్వయాపుఁడైనట్టియు, రఘువంశపురాజుల కధిపతి
యగురామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. లనచ్చంద్రకోటిప్రకాశాదిపీఠే, సమాసీన మంకేనమాధాయ సీతామ్
స్ఫురద్దేమవర్ణోల్లసత్కంజపుంజం, భజేరామచన్ద్రంనివృత్యాదితన్ద్రమ్.
మ. ఘనజాంబూనదపద్మశోభితుని రాకాచంద్రకోటిప్రభా
ననసందీపితు వామభాగధరణీజాతానమాయుక్తు రా
ముని నీలోత్పలనీలనీరదలసన్ధ్యార్చి నివృత్యాదితం
త్రుని గాకుత్స్థకులాభిచంద్రు భజింతుః * తు నామసస్సిద్ధిసిన్. 106

తా. ప్రకాశించుచున్న బహుచంద్రుల కాంతిగల యాదిపీఠమందుఁ గూర్చున్న
ట్టియు, దొడయందు నీతనంచుకొని ప్రకాశించుచున్న బంగారురంగుచేఁ బ్రకాశిం
చుచున్న పద్మసమాహముగల నివృత్యాదితంత్రముగల రామచంద్రుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. సదాభోగభాజాం సుదూరేవ్యభాతం
ముదాయోగభాజా మదూరేవిభాతమ్
చిదానందకందం సదారాఘవేశం
విదేహోత్కజానందకందం ప్రవద్యే.

107

మ. తతభోగానువిహారచిత్తులకుఁ బొందిం దూరమై భక్తసం
యుతయోగీంద్రులకెల్లఁ దా పగుచు వేద్యుం డై చిదానందుఁడై
షీతిపుత్రీహృదయప్రేమాదకరుఁడై * చెల్వొందు శ్రీరాముని
సతతంబు శరణంబు వేడెదను మోక్షశ్రీసమాకాంక్షినై.

తా. ఎల్లపుడు భోగమును బొందినవారికి మిక్కిలి దూరమందున్నట్టియు
సంతోషముచే యోగముఁబొందువారికి సమీపమందుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు,

నానందములకు దుంపయైనట్టియు, నీతయొక్క యానందమునకు దుంపయైన శ్రీ
మమూర్తిని శరణుబొందుచున్నాను.

మహాయోగమాయావిశేషానుయక్తోవిభాసీశలీలానరాకారవృత్తిః
త్వదానందలీలాకథాపూర్ణకర్ణా, స్వదానందరూపాభవంతీహలోకే.

స. లలితం బైన భవత్కథామృతము చాలం గ్రోలుచున్నట్టిని
శృలు లానందచునన్కు లౌట కరయన్ ; సం దేహమా భక్తవ
త్సలీలామనుజాకృతీ ప్రకృతియోపాయు క్తకాకుత్స్థవం
శలనదావర్ధితః కరమధరణీశా దేవదేవోత్తమా. 108

తా. ఓయీశ్వరుడా లీలామనుష్యరూపము గలవాడవై గొప్పదియైన యోగ
మామతోఁ గూడినవాడవై ప్రకాశించుచున్నావు. నీయానందకరమైన విలాసకథలచే
నిండినచెవులుగలవారు ఈలోకమున నెల్లపుడు నానందసంపూర్ణు లగుచున్నారు.

శ్లో. యస్యప్రాణనివారణావనకృతేస్యాతానిదానావిభో
రైంద్రధావ్ంతవతేః కృపాజలనిధేః కోవప్రసాదా ముదే
భూయాద్వాసవనీలసన్నిభతను రావీమాంకసీదద్యధూః
సోయం దుష్టనిశాటపాలనపటు శ్రీరాఘవోవస్సదా. 109

మ. పతిప్రాణావనశిక్ష హేతుడయి గోపధ్వంసిసంబంధగ
ర్వితకాకాసురునందు శ్రోధుడయి యర్థింపన్ ప్రసాదాత్ముడై
శతమన్యుపలసర్ణుడై సదయుడై ; ట్టేపుత్రికాయుక్తుడై
హతదుష్టాసురుఁ డైనరాఘవుఁడు న ; న్నశ్రాంతముఁ బ్రోవుతన్.

తా. దయాసముద్రుడైన యే శ్రీరామమూర్తియొక్క కోపమును అసుగ్రహ
మును ఇంద్రునికొడుకైన కాకియొక్క ప్రాణములయొక్క నివారించుటకొఱకును
రక్షించుటకొఱకును అగునో అట్టియింద్రునిలములతోసమానమైన దేహముగలిగినట్టియు
నెడమతోడయందున్న నీతగలిగినట్టియు దుర్మార్గరాక్షసులఁ గొట్టుటయందు సమర్థుడై
నట్టియు శ్రీరామమూర్తి మీ కెల్లపుడు సంతోషము కొఱకగుఁగాక.

శ్లో. దుష్టోవా కలుమాత్మకోపి పిశునో దుర్మార్గసంచారవాన్
మాతృఘ్నోపి పితృఘ్నోవర్తనరత స్సన్యాసినిందాపరః
యోయం శృత్యమృతం హితం మధురసం వక్తాచ క్రోతాలిఖన్
సప్రాప్నోతి నిరంతరై హికనుఖం నిర్వాణసౌఖ్యంతతః. 110

మ. కలుమాత్ముఁడగు మాతృపితృహరుఁడు దుష్కర్మరుండు నై మానివ
ద్యుల నిందించునతండు హృష్టుఁడు మహాశ్రోధాంధుఁ డైన దినద

బులు కర్ణామృతము లిఖింప శ్రుతులఁగఁగ్రోలఁ బరింపఁ మహిఁ
కలకాలంబు సుఖంబులం గని మహానందంబు నొందు మదిన్.

తా. దుర్మార్గుడైనను పాపస్వభావుడైనను గొండెగాడైనను అయోగ్యులు
శ్రోవయందు సంపదించువాడైనను తల్లినిగొట్టువాడైనను దండ్రీనిగొట్టు వ్యాపారము
లయం దాసక్తుడైనను యోగ్యులగు మనులను నిందించుటయం దాసక్తుడైనను ఎవఁ
డైతే యిష్టమైనట్టియు తీయనిరుచిఁ గలిగిజ్జియు నికర్ణామృతమును చెప్పినవాఁడు
(అనఁగా జదువువాఁడు)ను విసువాఁడును వ్రాయువాఁడును వివచో వాఁడుఎడతెగని
యిహలోకసౌఖ్యమును తరువాత మోక్షసుఖమును బొందుచున్నాఁడు.

మ. శివసామ్యం దగునాదిశంకరులు ముఁగఁగ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిఁ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరు వం
శవరాధీందు ప్రసిద్ధసిద్ధకవి నేఁగ్రద్ధఁ దెనుంగించి రా
ఘవ! పూదండఁగ నిద్భివాఁడ గొనుమాఁకల్పంబుగా నత్కృపన్.

మాలినీ. రఘుగులవరనాథోఁగజానకీప్రాణనాథః

పితృవచనవిధాతాఁగకీశరాజ్యప్రదాతా

ప్రతినిశిచరనాశఃఁగప్రాప్తరాజ్యప్రవేశో

విహితభువనరక్షఃఁగపాతు పద్మాయతాక్షః.

తా. రఘుమహారాజువంశమంసుఁ బుట్టినమహారాజు నీతాదేవికి మిక్కిలి
ప్రియుఁడు, తండ్రిచెప్పినపని చేయువాఁడు, మగీత్రునికి రాజ్య మిచ్చినవాఁడు,
శత్రువులయినరాక్షసుల నశింపఁజేయువాఁడు, రాజ్యమును పొందినవాఁడు, లోకమును
రక్షించినవాఁడు అయినశ్రీవిష్ణుస్వరూపుఁడగుశ్రీరామఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.
(ఈశ్లోకమునందు రామాయణకథ సంక్షేపముగఁ జెప్పఁబడినది.)

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరంధేచ్ఛాత్మసన్నతమ
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలీప్రాప్తోక్తమాంగోల్లస
న్మదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవిమాన్యుం డైనరామావనీ
శ! దయాలోకనఁ జెప్పె నాలుగవయాశాస్వసం బభీష్టాప్తికిన్.

శ్రీ రామకర్ణామృతము సమాప్తము.